L 4
11

RRR

Hain 8799 | Indice 4806

Tre sole copie in Italia; Ferrara C. | Milano Ambr.
Roma Cors.

Cat. p. 189

Solito abbaglio del Cioni

Il Tractatulus de aqua hordei etc.
incomincia a 51ª, col 2.

$a - f^6 g^4 h^6 i^6$ = 52 cc. la 1ª bianca

HONESTIS Christophorus de

Expositio super Antidotarium Mesue;
De aqua ordei;
De modo faciendi ptisanam

BOLOGNA: Henr. de Harlem et Joh Walbeck

15 aprile 1488

H 8798

Burger p. 431
Pr. 6562

BMC VI 831

IGI 4807 3 copie { Fir. N., Perugia C, Terni C

GOFF nessuna

coll. cpl. 25 x 1968

Leaf a1 (blank) missing

Preclarissimi artiū ⁊ medicine docto/ris Cristophori georgij de honestis floren tini sup antidotarijs Mesue clara ⁊ maxi me necessaria expositio.

Scopus

huius vtile ꝓsiliēdo aggrediar. Eisq; q practicā medi cine desiderant curabo breui et apto sermone antidotariū mesue vniuersaliter declara/re. vt ergo vsualiū descriptionis medicina rū plena hēatur noticia: ⁊ certus ꝯueniēsq; modus opatiōis ⁊ vsus eaꝝ cū dosib⁹ limi tatis ꝓcedā declarādo simplicia cōponētia quātū ad ꝯplexiōes ipsoꝝ: ⁊ vocabula gre ca ⁊ vniuersaliter quocūq; mō descripta: ne intellectus noster deficiat in obscuris. Sʒ qꝛ oē datū optimū ⁊ oē donū pfectum desursum est descendēs a pr̄e luminū: con gruū esse discerno ad ipsum pia mente re currere cū verbis psalmiste auxiliū petēdo ꝓclamās. Cor mūdū crea in me deus ⁊ spi ritū rectū innoua in visceribus meis: vt pri cipiū huius opis mediū ac finis sit ad eius laudē gloriā ⁊ honorē. ⁊ ad vtilitatē cuiusli bet qui hoc opus inspexerit. Sic ergo di uino auxilio inuocato trāseo ad principiū huius libri cū inquit in noīe dei misericor dis. Totus iste liber diuidit̄ in quattu or partes. Nā in prima pte determinat de canonibus generalibus pertinentibus ad rectificatiōem medicinaꝝ simpliciū soluti uarū ac etiā nō solutiuarū ⁊ maxime circa debitū rectificatiōis ⁊ administratiōis ea rū. Et in hac parte ponit̄ etiā modus suc currendi nocumētis si ex eis ꝓueniant. Et sup hac prima parte Dinus de florētia me dicine dilucidator scripsit ad plenū. In secūda pte determiat de electiōe medicina rū simpliciū quocūq; mō soluētiū ponēdo illarū doses cōplexiones ⁊ posse circa hu mores ad quos hn̄t aspectū ac etiā; ponit modū correctiōis earū: et de hac pte aliqd succincte nōtabo cū de simplicibus medici nis faciā mētionē. In tertia pte princi pali quā nūc tēptamus exponere determi nabimus de medicinis cōpositis solutiuis ⁊ non solutiuis sub diuersis modis et for mis ac diuersimode pꝛepatis vt legēdo pa tebit ponēdo cuiuslibet distinctionē deter minatā descriptionē vtilitatē ⁊ doses ⁊ ve rū modū cōpositionis earū: licet doses ea/rū in pluribus dispositiōibus varient̄ vt in quibusdā addēdū ⁊ in quibusdā minuēdū sit de dosi. In paucis autē vt scripte sunt equaliter pmanēdo. In quarta aūt ⁊ vl tima parte determinat de curis pticulariū egritudinū cuiuslibet mēbri vsq; ad egritu dines cordis omissis earuʒ signis ⁊ causis vt ibidē apparet: additiones curatiue vsq; ad extrema corpis ꝯcernētes: fuerūt a petro ebāo equaliter cōpilate. Nomē auctoris presentis operis vt scribitur est Johannes filius Mesue: natus de stirpe regia de da masco in orientalibus partibus. A mul tis aūt asseritur ipsum fuisse sanctū Johā nem crisostomū sed ego hoc aliter nō affir mo. Assūmo ergo et aggrediar tertiam partē principalē et sic incipiaʒ iuxta posse declarando promissum.

Scripsimus in libris explana

tionū ⁊c. Hec tota tertia ps siue grabadin siue gradi siue grabati q̄ his trib⁹ vocabul̄ noīata reperitur in scriptis. i. Antidotariū inuentū ex gr̄a dei vt in greco ꝓfert̄: princi pali diuisiōe diuidit̄ in ptes duodeci. In prima eni ponit cōfectiones ⁊ electuaria or dinate distincta. In secūda ponit seu deter minat de medicinis opiatis. In tertia de termiat de medicinis solutiuis. In quarta de cōditis. In quita de specieb⁹ loch. In sexta de syrupis ⁊ rob. In septima de de coctiōibus. In octaua de trociscis. In no na de diuersis specieb⁹ suffuf. In decima de pulueribꝰ. In vndecima de emplastris ⁊ vnguētis. In duodecima de oleis. Pri

ma ps h3 ptes duas.nã in prima pte deter miat de electuarijs delectabilib⁹ ad gustũ In secunda de electuariis seu confectõib⁹ amaris. Secũda ibi. Tyriaca diatesserõ

Prima pars iterum diuiditur in duas partes.nã in prima pte remittendo nos ad alium librum ponit nomen huic tertie parti:⁊ ordinat se ad dicenda:ostendendo modũ sui pcessus.Et in secũda parte ipe particulariter psequitur tractando de vnoquoq3 electuario.Secũda ps Incipit ibi.Electuarium de aromatibus.Snia totius primi capituli ẽ ꝙ ipse iã scripserat in quoda3 suo libro multas ⁊ diuersas medicinas q̃s ipse expertus fuerat in diuersis dispositionibus.Et hic intẽdit rememorare illas medicinas que maxime cõueniũt ⁊ sunt magis efficaces ⁊ memorie cõmendande. Et subsequenter diuidit hanc tertiam partẽ qua3 vocat gradin: seu grabatin seu grabadin. id est antidotarium datum ex gratia dei i partes duodecẽ:ut superius designaui ecce litteram.

Scripsimus in

libro explanationũ.i.collectionũ cũ aperta ⁊ clara locutiõe curationes omniũ egritudinũ cũ cãis ⁊ signis eaꝝ.Qui liber diuisus erat in plures libros:vt totũ sicut ẽ liber totus Auicenne ipm tamen penes nos nõ habemus nec repitur ut dr̃: sed ex illo auctor̃ pdicta extracta inuenta ⁊ expta sunt omia vtilioꝛa q̃ ponunt̃ in illo libro. Preterea notandũ antequã pcedatis p declaratiõe dictoꝝ ac etiã dicendoꝝ ꝙ antidotarium idẽ ẽ ꝙ liber includẽs diuersas descriptões medicinaꝝ ad diuersas ⁊ varias dispositiones vel passiões. Et inde dr̃ antidotariũ i.ɔtra vitiũ datũ:q2 ɔtra egritudies principaliter. ⁊ sic q̃lib3 medicina ut sic ɔposita potest antidotariũ nominari. Secundo notãdũ ꝙ gradin siue grabatin siue grabadi idẽ ẽ ꝙ antidotariũ ex gr̃a dei datũ.

Tertio intelligendũ ꝙ nicolaus qui etiã duo ãtidotaria cõposuit magnũ ⁊ puũ vtili sermone que ãbo cõir habemus in vsu:fuit medicus diu exercitatus in practica ⁊ i naŭli ingenio:natiõe salernitã⁹:plenis diuicijs ⁊ ex nobili sanguine pcreatus.fuit aũt tpibus suis primus:⁊ sic successit nõ ẽ longu3 tempus elapsum in dicta ciuitate Salerni digna ac clamosa fama p orbẽ iu ipa vigebat fons ſcie ⁊ maxie practice medicine ibi enim florebat studiũ principaliter sequẽdo scientiã galieni tanquam principis medicorũ ei⁹ libros legẽdo ⁊ vtiliter declarãdo l3 hodie fugiant. Quarto notandũ ꝙ canõ idẽ ẽ ꝙ regula seu breuis ɔclusio addenda siue iam dicta:⁊ in canonibus principij huius libri apte mõstrat̃. Quito notandũ ꝙ medicia tripl'r accipit̃.cõir. pprie. ⁊ magis pprie.cõir accipit̃ p oi ope medici i corpe hũano siue sit op⁹ ɔseruatiuũ siue pseruatiuũ siue curatiuũ ⁊c̃.quocũq3 instr̃o opet̃ pprie accipit̃ p actu curatõis q solu3 debẽtur corpori egro cũ quocũq3 istr̃o magis pprie solũ accipit̃ p mõ curationis: q debet̃ corpibus egris solũ in medicina solutiua. Et hic vlterius est notandũ ꝙ solutio ventris fit cum medicina solutiua virtualiter attrahente humorẽ ad quẽ pricipal'r h3 aspectũ cũ sua pprietate sicut de scamonea ⁊ reubarbaro qd̃ purgat colerã: ⁊ de coloquĩtida ⁊ turbit quod euacuat flegma ⁊ de lapide lazuli.⁊ epithimo q euacuant̃ melãcoliã:⁊ oẽs pdcẽ medicie ⁊ cõsiles dicunt̃ exoluendo euacuare. Qñq3 fit solutõ vẽtris aut medicia attractiua q̃ dr̃ ɔpressiua quare ɔprimẽdo euacuat seu extrahẽdo hũorẽ extractũ ad ipa intestia:sicut dr̃ de mirabolanis qui aspectũ hñt ad pticulares hũores illos attrahẽdo: ⁊ p ɔñs euacuant ɔprimẽdo. Qñq3 fit solutio ventris cu3 medicia lenitia q̃ magis pprie dr̃. lenitio vẽtris sicut cũ mãna vel cassia:⁊ l3 in eis ⁊ in qualibet de per se sit etiam aliqualis vir t⁹ attractiua humoris colerici. vnde administrantur in purificando sanguinem ab ipso humore colerico. plus tamẽ in eis dñat̃ lenitio pura. Quandoq3 fit lenitio ventris

cum medicina lubrificatiua que solū lubri
ficando humores seu egestiones reptos in
stomacho ⁊ intestinis euacuat cū iure pul
li ⁊ alijs pinguibus vnctuosis ⁊ mucilagini
bus. Et similiter fit solutio ventris cum me
dicina lambisicatiua que proprius dicitur
obstersiua sicut quandoq̨ cū aqua ordei
⁊ puluere zuccari materias educimus de
stomacho ⁊ intestinis. Et hijs quinq̨ mōis
de medicina solutiua loquendo fit solutio
ventris: ut inferius apparebit proprie. ta
men illa dr̄ medicina solutiua que princi
paliter attrahendo ac etiā exoluendo eua
cuat: ut in precedētibus dictū est: diuersi
mode tamē ⁊ diuersis modis ⁊ formis vt
q̨ cum medicinis supradictis: ut quando
q̨ in forma potabili: quandoq̨ in forma
pulueris. quandoq̨ in forma dattili: quan
doq̨ in forma electuarij: ⁊ illa omnia īferi
us apparebunt. Sexto notandum ꝙ cō
fectio ut inferius apparebit est nomē cōmu
ne ad electuaria que ad formam solidiorē
reducuntur. Isto modo confectio idem est
ꝙ compositio. Differt autem electuariū a
cōfectione. Primo quia electuarium potest
cōfici cū zuccaro vel cū melle ⁊ sic sepe cōfi
citur vel cū vtroq̨ simul. Confectio nō
nisi cū zuccaro sed si debet diutius conser
ri ꝓprie loquendo ut communiter preparat̄.
Secūdo differt quia cōfectio in solidi
orem formā reducitur ꝑ vlteriorem coctu
ram quam fiat electuarium: quod nō tanto
decoquitur tempore ⁊ sic diacitoniten ⁊ zē
zauerata que cū melle cōficitur ad formā
solidissimā reducuntur ac quia diutius cō
seruatur ex ultimata decoctura dr̄ euenire
tamē semꝑ cōsistunt cū mollicie quadā vi
scosa quod in natura cōfectionis cū zucca
ro nō cōuenit ut diacitoniten: ⁊ alia nūc di
cte ꝓprie confectiones esse dicuntur. Alia
describitur dr̄ia eo ꝙ ad constructionē ele
ctuarij spēs que ad compōem ipsius ingre
diuntur duplicantur in pondere. In confe
ctione autem minuunt̄ ut delectatio cōfecti
onis sit maior in gustu ⁊ de displicentia mi

nor ⁊ largo modo loquendo trocisci possūt
poni sub nomine confectionis. vnde cōfec
tio aliquando idem est ꝙ plurium reꝝ cō
positio. Septimo notandū ꝙ medicia
opiata seu electuariū opiatū est illud i quo
ingreditur opium: vel mandragora vel cō
similis medicina virtute cuius tollitur sen
sus a membro ⁊ spūs ingrossant̄ ⁊ ipsorū
transitus ad membra ꝓhibetur ab eis eni
est omnino cauendū: nisi casus magne neces
sitatis occurrat. Octauo notandum ꝙ
condita sunt illa: que cum melle ⁊ zuccaro
constituuntur seu conficiuntur cum leui de
coctione ad ignem seu positione ad solem:
ut humiditas superflua rei conseruande ali
qualiter exsiccetur. vnde conditum cū mell'
vel cū zuccaro cōseruatur ⁊ illo modo ꝑpā
tur ⁊ fiunt zinziber cōditum cum zuccaro:
nuces recentes cū melle ⁊ viole cū zuccaro:
vel cū melle: ⁊ similiter rose: ⁊ plura alia in
ferius declaranda tam de floribus quā de
fructibus herbarum ⁊ radicibus. No
no notandū ꝙ Looch est electuarium in li
quida forma reductum cū zuccaro vel cū
melle ⁊ cū tenacitate aliq̄li ut in descensu ei⁹
ad stomachum moram cōtrahat in meri ⁊
adherentiam aliqualē tam diu ꝙ̄ diu vir
tus transeat ad partes pectoris ⁊ pulmonis
⁊ cōtiguitatem que ē iter cānā ⁊ ipm meri.
vnde hic dr̄ a lambendo. i. paulatiue descē
dendo ⁊ vsus ipoꝝ ē solūmodo in passioni
bus pectoris ⁊ pulmonis ut inferius appa
bit. fiūt aūt de ipis diuerse descriptiōes.
Decimo notandū ꝙ syrupi diuersimo
de formantur in operationib⁹ suis ex com
ponentibus ipos ⁊ vt sic diuersas opatio
nes efficiūt. fiunt aūt ⁊ opātur in forma po
tabili cū aquis distillatis seu decoctionib⁹
alijs: aut cū simplici aqua: ut ipoꝝ virtus
atq̨ substantia transeant facilius ad loca
ꝓfūda: ut etiam vigoretur virtus in eorū
opationib⁹. Julep autem differt a sy
rupis cōpositis. Primo quia syrupus lon
genius decoquitur quā Julep. vnde nō sic
ad tenacitatem reducitur. Secundo quia

Julep absq3 admixtione alicuius decocti onis componitur et non sic syrupus vt exẽ plo patet de Juleb rosato vel violato.

Syrupus autem acetosus simplex locũ medium tenet inter verum Julep ⁊ veros syrupos compositos: quia non sic decoqui tur Julep. Robub autem est succus her/ barum vel fructuum spissatus ad ignem vl solem quandoq3 permixtus cum zuccaro: ut pluriam sine ipo. large tamen omnis suc cus potest dici robub. Sed proprie succ⁹ fructuum a medicis robub vocatur. Rob absolute platum est idem q̃ sapa. Un decimo notandum q̃ decoctiones nõ sunt aliud quam decoctio rerum medicinaliu3 in aquis distillatis: vel in aqua simplici ut cõmuniter preparantur pro distemperatio ne syruporum vel p clisterijs construendũ diuersificantur autem ẜm diuersam admi xtionẽ ⁊ aq̃rũ ⁊ rex cum quib⁹ decoquitur ⁊ ẜm leuem vel multam decoctionem ad ig nem potest etiam decoctio construi cum vi no sed raro, etiam quandoq3 decoctiones sumuntur colate per se permixte cum zucca ro: vel sicut ipso vice syrupi. Jnfusiones autem fiunt rerum que in aquis vel vino: seu in syrupi: vel in alio quocunq3 liquore ponantur per spacium aliquod absq3 vlla decoctione ad ignem vel cum leuissima de coctione ad ignem cum expressione rerum infusarum: tamen in liquoribus ut nucum viridium ⁊ talium ex tali expressione vl co laturu v titur in medicinis: sicut cõmuniter fit cum infunditur agaricus vel turbit vel alie consimiles medicine. Duodecimo notandum q̃ trociscus idem est q̃ cõfectio rotunda seu confectio facta ad similitudi/ nem lupinarem seu pedone quem schachis habetur. diuersi autem trocisci ex diuersis pulueribus componuntur cum aliquo bo/ no liquore: ⁊ sic diu conseruatur ⁊ tempoꝛ necessitatis egritudinibus: in quibus conue niunt puluerizati tribuuntur vel cum electu arijs admiscentur quorum compositiones ab auctoribus describunt sicut sunt troci/ sci de tyro ⁊ plures: alij in descriptione ty riace descripti. Terciodecimo notandũ ẽ q̃ suffuf idem est q̃ puluis subtilissimus re dactus ad similitudinem atomorum qui in radijs solaribus demonstrãtur ex plurib⁹ rebus compositus ⁊ maxime aromaticis: ⁊ sic in forma pulueris deglutitur cum vio vel alio liquore ẜm exigentiam dispositõis p qua exhibitur: puluis absolute prolatus differt a suffuf: vel quia est simplex non p mixtus ex pluribus rebus: vel quia non sic tamen eode3 modo assumitur. Quarto decimo notandu3 q̃ pillule generaliter om nes vel saltem plures ex hijs que habentur in vsu euacuant exsoluendo fiunt autem in forma rotunda: vt de facili pertranseant meri. fuerunt autem pillule adinuente du plici causa. primo cum ipse cõmune compo nantur ex robub amaris ne ipsarum amari tudo si in forma potabili acciperentur per cipiatur in gustu. Et ex hoc multi faciunt ipsas folijs auri cooperiri: vel cum melle: vel cum alio liquore. Et quidem eas assu munt cum vino vel cum aqua. Non autem debent assumi cum grano vua: vel cum si mili re alia: que non dissoluatur in stoma cho. vnde pillule exeant vlla operatione ip sarum facta. Secundo adinuente fuerunt ut diu trahant moram in stomacho ꝓpter qsod melius attrahant a remotis: ⁊ ideo plus conferunt egritudinibus capitis ⁊ mẽ brorum remotorum a stomacho quam po tiones immo vna sola pillula grossa eiusdẽ ponderis ex eisdem rebus constructa: mul to plus operatur ⁊ soluit quam septem pil lule eiusdem ponderis cum solutiuo: quia diutius moratur in stomacho cum tardi⁹ dissoluatur. Communiter autem ex ponde re. ℥. i. septem pillule conficiuntur: ⁊ sicut plurium est dosis earum: nec habenda ẽ cu ra de ipsarum numero pari vel impari ni si ẜm voluntatem recipientis. Solum au tem est aspiciendum ad pondus ipsarum: ut non sit excessus earum conseruantur au tem diu magdaleones. ⁊ est illa permixtio

cum quadam longa rotunditate ꝛ grossicie ex quibus pillule construuntur quādo noui ter assumuntur. licꝫ multis alijs modis pos sint distincte conseruari vt in forma pulue ris simul admixti ꝛ in pixidi reseruati quā do autē sit tēpꝰ assūptionis eaꝝ ꝛ quo mōꝛ ꝑ qbus dispositōibꝰ inferiꝰ patebit. Qui to decimo notandū ꝙ emplastra communi ter fiunt absqꝫ cere admixtione ex farinis pulueribus vel alijs consimilibus: ꝛ cū her bis radicibus commixtis: cum aqua vel lixiuio: quandoqꝫ cum alijs liquoribus si milibus istis: ut cum pinguedinibus ꝛ cum oleis: ꝛ quandoqꝫ mucillagines immiscen do: ꝛ quandoqꝫ sine: ꝛ quandoqꝫ sine oleis componuntur: in quibus res non multum conterantur: sicut fit in vnguentis: ꝛ ex hoc non ita cito penetrant cum ipsorum virtute ad membra ꝓfunda sicut vnguenta ꝗ velo cius operantur. virtus autem emplastroꝝ est magis perdurans in membro: cum ap proximatur: nec sic cito resoluitur ut ab vn guentis vel alijs vnctionibus absqꝫ cera. Unguentum autem componitur ex cera ꝛ oleo: et si aliquando pulueres subtilissimi addantur dummodo sit cera ꝛ oleum. Ce rotum autem licet ut plurimum fiat cum ce ra ꝛ oleo: tamen quia per coctionem ad so lidiorem formam reducitur: non tamen vo catur vnguentum: ꝛ quia cōmuniter exten ditur super corio: ꝛ sic alicui membro par ticulari approximatur. Olea autem sunt cōmuniter nota: ideo non aliter hic est de eis prolongo sermonem: sed vlterius trāseo ad dicendum pro quibus omnia supradi cta erunt summe vtiliter declarata. Unde sunt memorie recōmendanda: nec cum ipo potest locus iniungi sicut cōmuniter cuꝫ vn guentis.

Electuarium

de aromatibus quod scripsit Salienus in presenti capitulo posuit: ꝛ declarauit diuisionem ꝛ medium secundum quem incipit procedere in hac tertia parte imponendo sibi nomen graba tin ꝛ remittēdo nos ad alium locum hic ex e quitur. ꝛ icipit declarare de electuarijs de lectabilibus: quia res amare in ipsis nō po nuntur ex intentione primaria: ꝛ ponit ip sorum multas ꝛ diuersas species habenti um multas ꝛ diuersas operationes effices in diuersis dispositionibus: ac etiam in di uersis ꝛ varijs membris: ꝛ in toto corpore ut inferius patebit. Et diuiditur hec to ta pars in partes triginta sex: sicut triginta ꝛ sex electuoria delectabilia ponit. Se cunda pars incipit ibi. Electuarium ex gē mis. Et vltima pars inciqit ibi. Electuari um de sorbis. Alie partes omnes interme die legendo patebunt. Istud electuarium de aromatibus est primum in ordine: qd ponit i presenti antidotario: quod dicit fu isse inuentum a Salieno: non tamen reperi tur liber in quo ipsum posuit seu scripserit

Certum tamen est ꝙ Salienus magnuꝫ antidotarium composuit quod translatum penes nos non habemus: sed ipsum vidit ꝛ habuit hic auctor Auicenna. Nicolaus. ꝛ alij auctores qui ipsum approbant ꝛ al legant. Hoc presens Electuarium non re peritur preparatum in apothecis aroma tariorum: quia communiter a medicis non habetur in vsu. Si quis tamen vellet ipso magistraliter vti posset ꝛ in ipso repe riet vtilitates multas maxime ad egritudi nes frigidas stomachi: ꝛ quā plurima alia iuuamenta que aperte ponuntur in littera ꝛ dosis eius est vsqꝫ ad. ʒ. iij. Et licet il lud Electuarium non sit in vsu: tamen ali qua simplicia ipsum componentia: breui ter declarabo. Et primo lignum aloes. Ipsum enim est quoddam lignum odori ferum: quod huc portatur a partibus In die. Nam quandoqꝫ sophisticatur pra uis hominibus: ꝛ coquitur in aqua vt vi rtꝰ eiꝰ abstrahat ab ipo ꝗ artificiose vtūt i

lotionibus odoriferis: et in reb⁹ aliis occur rentibus illis. Complexio autem eius vir tus: et operatio ad plenū dicuntur. Inferi⁹ in capitulo de diamusco: et galliamuscata ē quedam confectio facta ex pluribus aro matibus posita in nicolao in suo antidota rio reducta ad modū trociscorum. Doroni ci sunt quedam radices parue saporis dul cis similis calomo aromatico: et etiam ap portantur de oriētalibus partibus. Cassia semp cum pfertur cassia absolute intelligē da ē cassia lignea. asaruz aut baccara her ba est nota lrcisin: aut leuisticum. Alia aūt posita in hac descriptione ponitur reubar barum: non propter hoc redditur sensibili ter solutiuum: quia quantitas eius est adeo parua per comparationem ad alia que po nuntur q eius virtus faciliier obumbrat i dosi determinata que ex ipo assumitur.

Ulterius notandum ut habeatur cōue niens modus constructionis cuiuslibet ele ctuarij tam solutiui quam nō solutiui et silr cuiuslibet vere confectionis tendētis ad for mam solidiorem per vlteriorem decoctio nem quam in electuarijs non facimus siue fiant cum zuccaro siue cum melle conueniē ter: et sicut consuetum erat antiquitus q ad quamlibet libram mellis vel zuccari appo nantur sicut et debent. iij. ʒ. aromatum igre dientium compositionem talis electuarij vl cōfectionis licet ut est supius dictum minor quantitas aromatum requiratur ad cōpo sitionem confectionis: quam electuarij ho diernis autem temporibus solum. ʒ. ij. po nuntur aromatum: et minor quantitas i cō fectionibus propter complacentiā infirmo rum querendo potius delectationem in gu stu quam vtilitatem infirmi: et salutem ipsi us propter defectum eorum qui ipsa de no uo construunt et cuz sonunt: et ex hoc nec ele ctuaria nec confectiones virtualiter operā tur sicut ab auctoribus describuntur. Cir ca hoc autem est habenda diligentia mag na et maxime in electuarijs. nam operatio nes fortificantur: ac etiam minuuntur fm quod additur in aromatibus que ponunt a. ij. vsqz ad tres cum libra mellis vel zuc cari. Ulterius generaliter est notandum q omnia electuaria nō solutiua. de quib⁹ ad presens est sermo siue sint cum zuccaro siue cum melle regulariter debent assumi: ante alicuius cibi vel potus assumptionem per duas horas ad minus: immo etiam fa cilius et melius operantur si mundificato stomacho assumantur a superfluitatib⁹ q̄ multiplicantur in ipo a cibo prius assump ta non est inconueniens si quandoqz sumat mane vel vespere cum accelerare volumus operationem iporum et eodem modo est in sequendum: si ad formam solide confectio nis reducantur: et fiant que cum solo zucca ro construuntur. Electuaria autem que habet inducere somnum et generaliter om nia somnifera sunt per horam sumenda p⁹ cibum ut facilius et melius cuz virtute eua porent ad caput ad somnum prouocandū et similiter est sumendus syrupus de papa uere ut inferius apparebit. Electuaria autem solutiua ante cibum sunt premitten da immo cibus vel potus nullaten⁹ est as sumendus post electuarium solutiuum vel alterius rei cōsimilis medicine in quacūqz forma exhibite siue i forma dattili assuma tur siue in forma potionis: vt vbi totalis ip sius operatio sit completa de ventris solu tione ut notabiliter inferius declarabitur. Cōmuniter autem confectiones cōfortatiue virtutis sicut ē confectio de margaritis: et similes possunt conuenienter simul assumi cum cibo et ante et post ad placitum egrotā tis. alie autem confectiones sunt premitten de: ut de electuarijs dictum est.

Lectuarium

de gemmis. Istud ē secunduz electuariū quod scōm primaz descriptionem nō ē in vsu nec pbatum repe ritur. dicitur de gemmis propter lapides preciosos q̄ ingrediunt cōpositōem ipsius

Ex illo āt electuario trahit̃ ista ɔfectio cor
dialis qua cōir vtunt̃ in debilitate virtutis
ꝙ inferius ordiate describā: remouēdo āt
aromata calida q̄ in illo electuario cōsignā
tur: ⁊ nō dʒ fieri ɔfectio maxīe cū febricitā
tibꝰ exhibet̃. Nō ē ergo de ipō aliter decla
rādū: qꝛ ex toto ꝓposui de electuarijs seu
ɔfectionibus seu quibusdā alijs medicinis
ɔpositis q̄ nō sunt in vsu nullatenus ꝓlōga
re ſmonē. Cōfectio alkerme ⁊ sunt gra
na tinctoꝝ ligna odorifera: cū quibus tan
guntur panni siricini nō ē in vsu nec ꝑpata
repit̃. dʒ aūt cū dicit ɔfectio intelligi cōpo
sitio. nā ad formā electuarij reducit̃ ⁊ non ē
vere cōfectio: ut apparet in eiꝰ descriptiōe
Cōfectio de xiloaloes. i. compō de ligno
aloes que etiā ad formā elcūarij reducitur
nec ē in vsu: nec ꝑpata repit̃. magistraliter
tamen quandoqꝫ vtunt̃ ea ꝑꝑ efficatiā sue
opatōis in passionibus que scribunt̃ in tex
tu vel lr̄a descriptionis. Sarbotheng
⁊ ē letificans ſm illam descriptionem nō ē
in vsu: sed bene quandoqꝫ vtunt̃ ſm descri
ptionē nicolai in sua ātidotario qđ ipē po
nit ibi sub nomine electuarij letificātis: me
dici. n. Salernitani vtunt̃ eo sepissime nos
vero rarissime. Modus electuarij de ci
tro quod nō ē in vsu nec ꝑpatū repit̃ vtunt̃
tamē multū ad stomachū frigidū in cōfecti
onibus mḡralibus. Corticibus mollifi
catis in zuccaro ⁊ minutatim incisis ꝑꝑ ip
soꝝ aromaticitatē ⁊ ꝑꝑ aspectū quē habēt
ad cor ⁊ alia mēbra principalia. Cōfec
tio de musco. i. compō de musco dulci de
nominant̃ autem a musco ꝑꝑ muscū q igre
dit̃ cōpōeʒ ipsius ⁊ dr̃ diamuscū dulce qñ
ē sine additione reꝝ amaraꝝ que ponunt̃
in fine hꝰ descriptiōis ⁊ dr̃ muscus amarꝰ
qñ aloes ⁊ alia amara ponūtur iu ipso: sed
nō preparatur cū tali vel illa additiōe ꝑꝑ
cuius displicentiā lʒ magistraliter sic possʒ
prepari. Istud ē quītū electuariū ſm ordi
nē scriptū. In lr̄a tñ ē priuʒ qđ gnāl̄r habe
mus i vsu ⁊ sic i apothecis prepatū cōir re
pit̃ vʒ subdescriptiōe diamusco dulci: ū āt
sub ðscriptōne amari. lʒ ut priꝰ dictū ē ma
gistraliter possit prepari ⁊ ipsiꝰ essʒ effica
cia. maior ē. n. istud electuariū ɔferēs debi
litatē cordis: ⁊ ad oēs egritudīes melācoli
cus absqꝫ febre subtiliando spūs cordis ⁊
cerebri exacuendo sensus intrinsecus prin
cipaliter cerebꝝ confortādo vnde sūme cō
fert oibus passionibus frigidis cerebri: et
neruoꝝ ⁊ plura habet alia iuuamēta q̄ po
nuntur in lr̄a. Dosis autē eius est ana. ʒ. i.
vsqꝫ ad. ij. secūdum ꝙ corpora sunt debi
lia vel robusta de mane ante cibuʒ ad mi
nus per duas horas stomacho bene vacu
ato a superfluitatibus quāto plus est possi
bile. In oibus aūt operationibus supra
dictis efficacior est dici muscus amarus
q̄ʒ dulcis sed dimittitur propter displicen
tiā eius in gustu ⁊ tempus assūptionis eius
et dosis eius esset eadem sicut de dici mus
co dulci vel minus. Restat descriptiōem
eius legendo verificare particulariter de
clarando quecunqꝫ simplicia cōponentia
ipm ⁊ primo Re. croci est calide cōplexiōis
in secundo gradu ⁊ sicce in primo ⁊ medi
cina valde cordialis prouocans risum do
ronisi est radicula parua saporis dulcis:
⁊ est calide ⁊ sicce complexionis in tertio
gradu portatur ad nos de partibus orien
talibus.

Liguum aloes. Istud est lignum odori
ferum quod portatur ad nos de parribus
Indie proprietatem magnā habet ad sto
machum frigidum: ⁊ ad cerebruʒ: ⁊ est ca
lide ⁊ sicce complexionis in secūdo gradu
licet siccitas sit maior caliditate eius. So
phisticatur ⁊ adulteratur vel alteratur per
decoctionem eius in aqua ⁊ sic tollitur vir
tus eius: ⁊ ideo studium est de crudo habē
do: quia crudum est melius cocto: ⁊ ideo
mirandum est ꝙ Auicenna non facit de ip
so capitulum in secūdo cañ. vbi de simpli
cibus tractat. Macis multi dicunt ꝙ ē
cortex exterior nucismuscate: alij quibꝰ plꝰ
creditur dicunt ꝙ est cortex alterius arbo
ris producentis alium fructum ⁊ asportat̃

de partibus indie medicina est aromatica stomachalis iuuans ad digestionem cibi: ⁊ ad eius digestionem retentionem est calide complexionis ⁊ sicce in secundo gradu sed siccitas eius superat cū virtute stiptici albarum margaritarum.s. grossarum ⁊ minutarum grosse: tamen omnimode sunt meliores ⁊ perfectiores aliter ⁊ melius.s.perforatarum ⁊ non perforatarum artificialiter autem perforantur ⁊ efficiuntur magis parue ⁊ clare: ex eis etiam reperiuntur alique perforate: quas puto: tamen ex artificio perforatas fuisse non perforate complexionis sunt frigide ⁊ sicce versus primum gradum cum virtute aliqualiter abstersiua. Sed perforate participat plus de virtute stiptica: quam non perforate: quia in perforatione ⁊ practica resulit plus si qua humiditas est in eis: sicut precise euenit de gallis quercus perforatis: quia perforate sunt magis sicce cum maiori stipticitate: omēs margarite appropriate sunt cordiales resistentes corruptiōi sanguinis circa cor: Conferūt etiam tremori cordis ⁊ superflue calefactioni eius: idō communiter ponuntur in confectionibus febricitantium ⁊ debilium in virtute: portantur de vltramarinis partibus. ⁊ ibidem iuxta littora maris reperiuntur.

Quidam tamen dicunt ꝙ inueniuntur in quibusdam piscibus iuxta littora maris quod non credo. Sete crude aduste dixit crude. quia virtus eius extrahitur per decoctionem in aqua sicut dictum est de ligno aloes demum vtuntur illa aqua cū virtute sua. Unde cruda est melior ⁊ non adusta: est maioris efficacie si cum artificio subtiliter tera tur: ut minutim ipsam incidēdo demum pistando ipsam cum margaritis: sicut dicit serapio in suo de simplicibus in capitulo de seta ipsa est calide complexiōis ⁊ sicce in primo gradu: est medicina cordialis pur ificans spiritum ⁊ sanguinem ⁊ ipsos clarificans. ⁊ vnit virtutem: ⁊ a proprietate confortat: producitur a quibusdam vermiculis qui depascunt folijs mora celsi. karabe gūmi est cuiusdam arboris nomiata ibex romana coloris citrini cum aliquali rubedine congelatū et fiunt ex ea pater nr̄ virtutē et proprietatē habet ad se attrahendū paleas ⁊ festucas sicut magnes attrahit ferrū vnde in greco tantū est dicere karabe quātū rapiens paleas in latino est calide complexionis ad primū gradum sicce in secundo ſm Auicē. confortat stomachum ꝓhibendo vomitum ⁊ nauseā ⁊ prohibendo humiditates malas cōgregari in eo et a proprietate confert cordiace et tremori cordis. Coralli rubei tres sunt species ipsorum rubei albi et nigri ⁊ sunt radices ⁊ rami cuiusdā arboris nascentis in fundo maris in ptib⁹ affrice efficiūt nodosi ab aq̄ maria ⁊ cū exeūt ad aerē idurāt imo petrificantur. meliores sunt rubei qui cōiter habentur in vsu et sunt frigide cōplexiōis qui cōiter habent in vsu ⁊ sunt frigide cōplexionis in primo gradu ⁊ sicce. Infra secūdum a proprietate confortāt stomachū ⁊ remouent mala accidentia ipsius: imo sola ipsius suspensio ad collū ex directo super stomachū curat dolores ipsius ⁊ prohibet vomitum ⁊ nauseā sicut suspensio ligni crucis etiā curat epilempsiā ⁊ hec sunt verba galieni auctoritate auicēne secūdo canoū.c. de corallo ⁊ ex hoc mouentur matrone benedocte ad suspendendū corallū rubeū ad collum infantium ad prohibendum vomitum lactis ipsorum qui plurimum venit ex dolore ventoso vel alio i eorum stomacis generato. confert etiā febrientibus prohibendo resolutionē spirituū ⁊ cor mirifice cōfortando. vnde in confectionibus recentibus cōmuniter apponuntur. gallie muscate hec est quedam medicina composita cuius descriptio sub nomine confectionis gallie muscate ponitur a nicolao in suo antidotario reditur tamē ad formā trociscorum ⁊ sic conseruatur: raro tamē habetur nisi per se sola sed ingreditur confectiones preciosas et antidota magna et componitur ex gallis et aromatibus alijs et musco: vnde denoia

tur a gallis ⁊ musco: virtus autem ⁊ cōple xio que resultat in ea ē calida in primo sic/ca. In secūdo gradu mirabiles operatōes habet in confortando principalia membra ⁊ plura alia in cōfortādo posita a nicolao in suo antidotario siunt ac trocisci aliquan do de gallia muscata quoꝝ descriptio pōi tur. nono almansoris capitulo de prouoca tione menstruoꝝ ⁊ ad electuarium partus quoꝝ dos in puluere albo subtili accipien da est vsqꝫ ad. ℥. i. ⁊ ego iam diu vidi i his certam ⁊ verā experientiā in faciliando p tum difficilem: ⁊ ipm absqꝫ nocumento fe tus vel mulieris accelerando imno etiam inducendo fetum mortuum ⁊ secundinam.

Ozmi idest basiliconis gariofilati tēdē tis ad aliqualem citrinitatem: ⁊ illa est ex positio vera. nam oximum idem est q̄ ba silicon citrinū. id est gariofilatuꝫ cū aliqua li citrinitate habēs odorē gariofiloꝝ ⁊ vir tutem. Est eni duplex ozimus habēs flo res nigros ⁊ gariofilatum: quod etiam in multis locis repitur. vnde citrinati conue/nienter possꝫ exponi. i. de illo cōtracta vbi nascitur basilicon gariofilatum habens fo lia ⁊ flores recentes ad aliqualem citrinita tem: ⁊ est calide complexionis in secundo gradu: ⁊ est magis cōueniens quā oximum quem gariofilatum vero iuuat ad digestio nem cibi grossi ⁊ difficilis ad digerendum

Confortatiuū est cordis ⁊ aperitiuū opi lationū epatis summe cōfortat cerebꝝ de/siccādo supfluitates. flegmaticas multipli ca in eo: sed principaliter iuuat ad aperiē dū opilatōes factas a flegmate in carūcu lis vel in naso solo odoratu: vel quomodo libet aliter prepato: ut attrahēdo ei⁹ aquā distillatā p nares vel eius succū: sicut fit cō muniter de aqua maiorauē. Been. al. ⁊ rub. radices sunt que portantur de India ⁊ de eis sunt albe ⁊ rubee. Rubee tamen sunt magis cordiales quaꝫ albe vtreqꝫ sūt calide complexionis ⁊ humide in secundo gradu: sed quando desiccantur diminuun tur ipsarum humiditates ⁊ recētes cōmeste vel cōdite cū zuccaro vel cuꝫ melle augmē tant sperma: ⁊ hoc memorādū q̄ been scri ptū p b. ⁊ per duas e ē radix alba ⁊ rubea de qua nunc dictum est. sed ben scriptum solū cū vna lr̄a. e. absqꝫ h. est semē catapu cie quod est medicina solutiua. de qua di cetur inferius. folijs sunt eius due spēs. scꝫ aquosum quod nascitur in aqueis locis: vl in aquis dulcibus absqꝫ radice in aqua si cut lenticula aque: ⁊ est aliud arborosum: quod nascitur ex arbore quadā in partib⁹ indie extra aquas similitudinem eius i vir tute habet cum spicanardi: ⁊ istud folium arborosum est illud quo vtuntur in medici nis nostris quia laudabilius est alio ⁊ ē ca lide complexionis ⁊ sicce in secundo gradu odorem habet aromaticum: ⁊ virtutem hꝫ cōfortatiuā mēbroꝝ principaliū in omib⁹ opationibus ipsoꝝ a ppietate cōseruāt pā nos a corrosione tineaꝝ tempore estiuo: di cūt tamen aliqui q̄ foliū non est aliud nisi folia plante pducentis gariofilos. Spice duplex repitur scꝫ spice nardi ⁊ spica celti ca seu spica inda quod idem est cum spica nardi spica romana que idem est cuꝫ spica celtica vtraqꝫ est romatica cū odore acuto calida est in primo gradu: sicca in secundo cōfortat stomachū frigidū ⁊ efficit odoreꝫ bonum ⁊ cōfortat cerebꝝ ⁊ phibet descen sum reumatis ad partes pectoris: vel pul monis aperit opilationes epatis: ⁊ stoma chi ⁊ plura alia habet iuuamenta que ide ab Auicēna secūdo cañ. capitulo de spica Gariofilorum noti sunt gariofoli deferunt ex India ⁊ sunt calide complexionis ⁊ sic ce in secūdo gradu. frusta autem gariofilo rum satis deficiunt a virtute ⁊ operatione ipsoꝝ ipsi sunt principaliter stomachi con fortatiui virtutis digestiue: ⁊ epatis ⁊ sto machum ⁊ cerebꝝ cōfortant masticati ⁊ re tenti in ore odorē oris: ⁊ tocius corporis ef ficiunt bonum: Quando autē spica ab solute pfert intellige semp de spica nardi: seu spica inda que est idem cum illa qꝫ ma gis aromatica: ⁊ quia omnes operationes

habet perfectiores quam spica celtica: vel romana: que p eadē assumitur. zinziber radix est cuiusdā plāte que affertur de ptibus Indie calide. cōplexionis: in secundo gradu humide. primo dum est recens: sed post collectionem cōtinue priuatur humiditate ⁊ efficitur sicce complexionis in primo gradu ⁊ tunc caliditas eius augetur: equaliter in ipso tertium gradū. zinziber autem conditum cū melle siccius efficitur. siccitate mellis: non sic autem cōditum cū zuccaro. diuersificans autem radices zinziberis fm diuersitatem loci in quo oriunt: nō tamen spē differūt: quia vbiq3 eadem est planta pducens zinziber est optima medicina ad calefaciendū stomachum cerebrū3 micam ⁊ omnia mēbra neruosa: ⁊ mire cōfert omnibus doloribus ventosis ⁊ factis a materia flegmatica post euacuationē velociter ⁊ appropriate uigorat operationez turbit: ut inferius apparebit. Conditum aūt cū zuccaro cōfert paraliticis ⁊ stomaco debili. Cubebe sunt fructus cuiusdā arboris seu grana quedam similia piperi nigro que afferuntur de partibus Indie. ⁊ sunt calide complexionis et sicce in secūdo gradu cōfortatiue multum omnium virtutum cerebri et maxime masticate et diu in ore seruate spūs claros faciūt sunt valde potētes in aperiendo opilationes epatis et ipm mire cōfortāt piperis longi fructus ē arboris qui affertur a terra multum remota in India calide et sicce cōplexionis vltra tertium gradum: l3 caliditas eius supet siccitatem: repiuntur aūt tres maneries piperis l3 ab eadem arbore pducantur. est eni3 piper longu3 quod colligitur quando incipit maturari. est vlterius piper nigꝝ cū est perfecte et vltimo maturum. denigratur autez ex forti incendio solis in partibus illis q in partibus orientalibus oritur. Est etiam piper album quod est medium inter piper album et nigꝝ ex pte maturitatis ipsoꝝ.

Nam sic euenit de pipe lōgo in exemplo loquendo sicut de borachijs scismoꝝ q̄ elongantur post ipsoꝝ natiuitate3 ex humiditate superflua. Est autem piper nigꝝ calidi⁹ ⁊ siccius albo et albū et album calidius et siccius longo et in longo est maior stipticitas omnis maneries cuius calefacit sūme stomachum musculos et omnia mēbra neruosa opilationes aperiēdo et humiditates superfluas flegmaticas desiccando et masticatum cū passulis attrahit flegma a ptibus cerebri: et vocem raucaz clarificat masticatum et retentū in ore. Musci est. n. res odorifera multū que recluso repitur in quolibet folliculo in quo oritur. et sic extrahitur a quadam animali assimulato gazelo in partibus Indie; et est calide et sicce complexionis. In secundo gradu licet caliditas supet siccitatatem mirabiliter: subleuat virtutes cordis et cerebri pstrata. portando etiam virtutes aliaꝝ medicinaꝝ ad mēbra ipa et ab ipo denominatur presens electuariū quoniā sensibilis quantitas ingreditur cōpositionē ei⁹. Est. n. muscus tyriaca venenoꝝ et maxime Napelli cōfice cū melle crudo: et sic quadruplū ponderis omniū. s. supradictoꝝ aromatū: et ad librā mellis ponantur tres vncie de supradictis aromatibus pportionabiliter fm descriptione3. pondera particulariter posita in lr̄a quā p te ip3 lege quia clara est et hec specificatiue ponitur q̄tu3 mellis requiritur ad hoc electuarium conficiendum q̄ non facit in alijs electuarijs subsequentibus sed superius quantū fuit expediens declaraui.

Mellis aūt q̄ mel apum vocatur quia ab eis pducitur cū depascuntur ex rore super floribus mellifluis adherente. et est calide cōplexionis et sicce in fine secūdi gradus l3 caliditas supet siccitatē. In iuuenibus aūt cōuertitur i colerā si in eo supflue vtunt et in senibus in benignū sanguinē h3. Insup fortiter absterliuam maxime flegmatum et aliaꝝ supfluitatū cōtentaꝝ in stomacho et etiā opilacionū apitiuū et maxime cū sit crudū. Nā per decoctionē viscositatē aliqualē acquirit et ē ɔueniēs ei qui fungos veneno

sos comederit et ei qui opium sumpserit per se solū nō ē sepe vsus eius. ponitur aūt ad cōponendū aromata ꝛ ad ipa dulcorāduꝫ i electuarijs: quibus cōmuniter admiscetur vt delectabiliora reddentur in gustu ad fa ciendum alias operationes dictas superiꝰ cum virtute sua. Dosis aūt dicti electuarii est usqꝫ ad.ʒ.ij.quibus dispositionibus di ctum est supius in principio declarationis huius electuarij.ꝛ similiter dictum ē i vno notabili ante posito tempus ꝛ hora assum ptionis. Est aūt.ʒ.cōtraria secūde. Cōple xio aūt dicti electuarij resultās ex suis sim plicibus componentibus ipm ē calida ꝛ sic ca ꝗ eam primū operatur lꝫ etiam a ꝓprie tate plura alia faciat iuuamenta. Restat transire ad declarandū simplicia que igre diuntur in additione huius electuarij dya musci posita in fine capituli ab auctoribꝰ. Sed vocatur diamuscus amarus quia si cut superior vocatur diamuscus dulcis.

Etiam cū dicit absinthij diuersificatur ab sinthium ſm diuersitatem loci ꝛ proprie in quibus oritur. Et ideo denominatur ab sinthium romanum: ꝛ istud est melius alijs vna tamen ꝛ eadem est spēs: quod autem i montibus ꝛ i locis saxosis oritur est meliꝰ ꝙ paludosum vel quam id quod nascit̄ ꝓ pe mare. herba est nota satis que suo acu to odore vel amaro sapore cognoscitur ca lide complexionis est iuxta secundū gradū ꝛ in siccitate ipm ascendit cum stipticitate tamen ponūt ipm calidū in primo gradu: quia in fine primi gradus: ꝛ quidam in se cundo. quia in principio secundi gradus ꝛ sic etiam dicunt eum esse siccum in eo gra du: quia in fine secundi gradus. quidam in tertio: quia in principio tertij gradus hūt enim gradus medicinarum latitudinē ma gnā. ꝛ sic patet discordia auctorum diuersi mode gradus medicinarum faciliter decla rari. Nam declarandū est modo iaꝫ di cto vtilis ꝛ efficax medicina est absinthiū in reducendo appetitum ꝓstratū ꝛ in con fortando virtutem digestiuā stomachi epa tis ꝛ mēbroꝝ opilationes aperit meseray carūꝫ colorem corporis bonū efficit ꝛ mirē subuenit cacesie ꝛ habitudini male cū qua est equalis admixtio colore citrine cū albo virtutem leuem habet in soluendo coleraꝫ subtilem cum flegmate aquoso permixtum a stomacho intestinis ꝛ epate non tamē vl terius extenditur virtus eius. Et dosis eiꝰ in infusione seu in decoctione eius a quatu or.ʒ.est vsqꝫ ad.viij. In puluere auteꝫ ab vna.ʒ.vsqꝫ ad.ij.ꝛ in succo a duabus.ʒ. vsqꝫ ad tres. Et cū omnibus predictis cuꝫ adest dosis debita leuis fiat solutio vē tris rarissime: tamen vtimur eo solo secūdū aliquē predictoꝝ modoꝝ admixtum autē sepe vtimur ipo: non tamen in quantitate vel pondere quo sensibiliter soluat: sicut in additione presentis electuarij ponitur.

Posset tamē omnimodo assumi ꝛ sum me confert ꝛ confortat in dispositionibus dictis si non esset eius displicentia in sapo re etiam in odore rose. Rosa ē ex medici nis benedictis in operationibus suis ꝛ cor dialis ꝛ odorifera. Sunt autem ex eis al be ꝛ rubee plane ꝛ crispe in folijs suis ru bee ꝛ plane sunt meliores albis ꝛ crispis: ꝛ magis odorifere et complexio omnium ip sarum est in primo gradu frigiditatis mo dicuꝫ ipm ascendens in gradu stipticitatis et maxime duꝫ sunt sicce: quia recētes i di ctis gradibus remittunt̄. Rubee tū minꝰ ꝙ albe sunt frigide et in siccitate remittuntur Coniungitur etiam in eis manifesta stipti citas et aliqlis caliditas ꝓpter ipam ama ritudinem cū dulcedine quadaꝫ. Unde di uerse operationes possunt ab ipis ꝓuenir̄ tamen operatio iparuꝫ principalis est ſmit tere caliditatē supfluaꝫ cordis et epatis: ꝓ hibere resolutionē spirituū in mēbris pri cipalibus et quecūqꝫ mēbra pricipalia rela xata cōfortare et maxime stomachum. Reperiunt vndiqꝫ vapores ascendētes ad caput virtutē solutiuā leuissimā habuit suc cus recentiū vel ipaꝝ decoctio: quia a sic cis tollitur omnis virtus solutiua que est in

eis ꝑ ⁊ dosis succi earum est ab.ʒ.i. vsq₃ ad
ij.admixti cum zuccaro : ⁊ dosis decoctio
nis earum recentium est ab.ʒ.ij.vsq₃ ad q̃
tuor:sed hijs duobus modis raro vtuntur
eis ꝓ solutione facienda:quia leuissima est
earum solutio cum displicentia aliquali in
ipsarum sapore:⁊ quia nō semp rose recen
tes reperiuntur loco autem succi:vel deco
ctionis earum vtimur cassia vel tamarin
dis vel manna quia illarum copiam mag
nam habemus. Soluit autem succus vel
earum decoctio materiam colericā sangui
nem purificando ab eo ⁊ ipsum aquosum
remittendo a colore superfluo vtimur sepe
aqua ex rosis distillatis : que aqua rosat.
vocatur in epithimatibus cordis ⁊ epatis
⁊ in alijs complexionib⁹ calidis oculoꝝ ⁊
omniū alioꝝ membroꝝ ; ac etiam vtimur
sepe rosis conditis cum zuccaro minutim
incisis que mixtura vocatur zuccaruʒ rosa
tum:⁊ confert adustionibus oris ⁊ lingue
⁊ stomacho calido : ⁊ aliquando alijs mē
bris cum aqua ordei colluendo vel gargari
zando vel quomodolibet aliter assumēdo
⁊ aliquando sepissime vtimur rosis condi
tis cum melle minutim incisis vel cum zuc
caro ⁊ melle simul admixtis ad solem posi
tis ⁊ parum decoctis : que mixtura vocat
etiā zuccaꝝ rosatū : ⁊ confert adustiōibus
oris ⁊ lingue ⁊ stomacho calido ⁊ aliqn̄ ali
is membris cuʒ aqua ordei colluendo mel
rosatum cum folijs vel cum zuccaro ⁊ hui⁹
mellis rosati vsus est valde cōmunis ⁊ con
ueniens ad abstergendum ⁊ exiccādas ma
terias flegmaticas putridas contentas in
stomacho:ac etiam intestinis. Calefacit vꝫ
ratione mellis. Et infrigidat aliqualitar virtu
te rosarum:sed omnimodo desiccat:vincit
autem apparenter caliditas eius frigidita
tem ⁊ non transit virtus eius ultra regiōes
epatis assumptus in forma electuarij nūc
dicta . Sed si assumatur cum decoctione
aliqua:aut aquis distillatis inferius decla
randis cum virtute sue vsq₃ ad regiōes ve
narum pertransit:⁊ illo modo dosis est vs

q₃ ad.ʒ.ij.sed raro per se solummō sumit:
sed cum alio syrupo permixtus in eodem
pondere:et mensura sicut apparet in cura
flegmatice febris vel tertiane note quib⁹ i
principio mel ro.est summe conueniens di
uersis tamen modis et potionibus ut alibi
ē videre:non tamen minus cōstringit desic
cat et calefacit stomachum isto modo pre
patum quam cū rosis incisis : vel cum zuc
caro admixtum immo plus cum eius vir
tus transeat ad ꝓfunda.et sic generaliter ē
in vsu vbiq₃ locorum ab ipsis qui practicā
insequuntur. Et gelem abur.i. mel rosatuʒ
vocatum ab omnibus auctoribus medici
ne:vtimur etiam rosis siccis in lotionibus
sacellis embrocationibus in electuarijs pil
lulis ⁊ pulueribus alijs que mirabilem ope
rationem efficiunt cum suis qualitatibus
primis et in ipsarum stipticitate. Sed ma
gis operantur etiam a forma specifica mē
bra principalia confortando.et spūs cuʒ su
is odoribus suauibus et amenis:et fit etiā
ex rosis recentibus oleum rosatum.naʒ fit
ut plurimū cū oleo oliuarum :perfecto ma
turo:et istud cōmuniter est in vsu ad reper
cutiendum virtute rosaꝝ materias fluen
tes si ex ipo inungātur:et virtute olei aliq̄
liter resoluendo. Unde in principio contu
sionū est optima medicina:fit etiam oleum
rosatum ex oliuis immaturis vel non perfe
cte maturis: quod vocatur oleum onfanci
num.et istud est magis repercussiuum fri
gidum et siccum et stipticum quam aliud
dictum. Non tamen nisi magistraliter pre
paratur ab aliquo:fit tertio oleum rosatū
ex oliuis cōplete maturis admixtum cum
rosis et aliquantulū salis:et istud est forti⁹
in desiccando: et etiam in resoluendo cum
virtute leuiter ꝯpressiua:et ista de rosis suf
ficiant qualitercūq₃ paratis seu admistra
tis:et si hic ꝓlōgaui ſmonē breuitatis vte
mur in posteꝝ cū admixtis de rosis faciā
mentionē. Aloes optum.i. succotrini in
ter omnes alias spēs aloes succotrinuʒ est
melius. Abluti.i.loti cuʒ aqua endiuie

vel aqua pluuiali sicut cõir fit ad remouen dũ acuitatẽ ipsi⁹ et nocumẽtũ q̃ ex ipo acci dere possunt maxime de fractura seu aptu ra venarum sed ex locione ipsius frãgitur et debilitat̃.satis viri⁹ eius solutiua sed ad ditur eius viri⁹ in confortãdo virtutes mẽ broꝝ intrinsecoꝝ et maxime stomachi.

Eius autẽ potẽcia soluendo nõ trãsit vltra regiones epatis nisi cu3 aliis medicinis soli tiuis admixtũ vel cum aliis vigorantibus eius operacionẽ Non ablutũ aute3 vigoro sius soluit.minus tamen mẽbra cõformat. Et ideo cõponit̃ in isto electuario est abluẽ dum cũ aqua pluuiali vt eius acuitas et so lutio remittatur licet quantitas ei⁹ q̃ ingre ditur in addicione eius electuarii nõ sit po tens ad soluẽdum etiã si ablutũ non esset cõ siderata dosi que ipsi⁹ debet assumi assig nata superius. Et notandum ꝙ de aloe varii varie dicunt Est eni3 quorũdam opi nio ꝙ aloes tripliciter variat̃.solum in no mine et in suis partib⁹ dãt̃ decoctione ad ignem.dicunt eni3 quedã ipm esse succũ cu iusdã herbe in vltramarinis partibus adi uente:qui ad ignem tam diu decoquitur ꝙ ad solidam formã reducitur ꝛ ꝙ eius pars superior que in decoctione premiñ ẽ aloes succotrinũ:ꝛ illud est purius ꝛ melius aliis pars autem media est aloes epaticũ ꝛ istõ sequitur in bonitate post succotrinium.

Ultima est pars infima: que dr̃ aloes caballinũ:ꝛ istud est minoris bonitatis ali is supradictis.Et hec opinio a pluri b⁹ cre ditur ꝛ firmo tenetur. non tamen traditur a doctoribus medicine aperto sermone.

Alii autem dicunt asserunt ꝛ affirmant ꝛ circa predictam opinione3 clarissimis ra tionibus impugnãdo ꝙ aloes est ut dr̃ suc cus inspissatus ad ignem:vel ad solẽ tem pore estiuo diuersaꝝ herbarum:non tamẽ aliter adinuicem differentiũ nisi ꝼm ꝙ di uersitas est in vuis ꝛ cõsequenter in vinis: dicunt enim ꝙ herba ex cuius succo fit alo es epaticũ in bonitate pfecta post aloes suc cotriniũ ꝛ vltimo in bonitate est herba ex cuius succo fit aloes caballinum:sicut eni3 vua ꝛ vina multũ differunt in sapore:ꝛ in bonitate ipoꝝ non tamen abinuicem diffe runt genere:ꝛ ut sic quilibet succus predic tarum herbarum ad perfectionem decoqt̃ de per se ꝛ huic opinioni est plus adheren dum.vnde alii dicunt ꝙ predicte tres her be diuersificantur ꝼm diuersitatem loci vl' patrie in quibus oriuntur vel crescunt ꝛ sic subsequenter diuersificantur.spẽs aloes si cut cõtingit in diuersitate vuaꝝ ꝛ vini ꝼm diuersitatem situs ꝛ loci in quibus vue ori untur ꝛ fiunt:vt patet de vinis collectis i p tibus vallis armenie inferioris:ꝛ etia3 de vuis collectis in vallibus:secus que sũt me dia in predictis.. Et hec opinio non di screpat in p̃dictis a recta tramite veritatis quelibet tamen spẽs aloes est calide ꝛ sic ce complexionis in secundo gradu licet sic citas super caliditate3 quia ascendit ad ter tium gradum: Aloes autem per se solũ non assumitur:propter pericula que exide assumere possunt. Est eni3 principaliter solutiuum materiei colerice cõtente in sto macho ꝛ mesereatis: ac etia3 in intestinis multum tardatur eius operatio: ut a: xii. horis ut plurimũ.vsq3 ad.xxiiii.horas. ꝛ dosis est vsq3 ad.ʒ.ii. ꝛ semis ꝼm potenti as corporũ assumentiũ ipm. Sed nõ cõ sulo vsum eius nisi aliis medicinis admis ceatur.habet insuper virtutem desiccatiuã humiditatum ꝛ putredinũ stomachi:ac ẽt intestinoꝝ:sed puocat̃ emoroides:ideo ad eas dispositi non assumant:ꝛ aliquando ẽ abstinendũ ab ipo tempore frigido ac etiã multum calido sicut mesue expresse declat in capitulo ppriõ. In omnibus operatiõi bus autem in quibuscũq3 aloes succotrinũ est potentius ꝛ vigorosius aliis ꝛ maxime in soluendo.Cum autem aloes in aliqua descriptiõe pfertur intelligendũ est de aloe succotrino tãquã de meliori ꝛ magis perfe cto. Castorei est enim pinguedo in con ta in quodam folliculo iuxta testiculos cu iusdã animalis ꝛ in meridionalibus parti

bus et est calide cõplexiõis in tertio gradu sicce in secundo gradu virtutem habet cale factiuã ⁊ confortatiuã neruorum cum manifesta resolutione materierum contentarũ in eis. Et ideo confert spasmo humido repletionali sic vt membrum spasmatum ex eo liniatur. Confert etiam superfluo pruritui puerorum ac etiam epilensie ipsum mire potest subuenire si collum ⁊ nuca inungatur. easdem operationes efficit manifeste si abluitur et sumatur vsq; ad.ʒ.ij. Sed non vsitatur a medicis de perse nisi admixtum cum aliis medicinis compositis.

Leisim.id est leuistici planta est satis nota.nascitur iuxta tumulos sepe: ⁊ est calide complexionis ⁊ sicce in secundo gradu. vtimur in omnibus medicinis eius semen nõ foliis vel radice quia efficatius est: habet enim virtutem aperitiuam opilationu; desiccatiuam humiditatum contentarum in stomacho. ⁊ resolutiuam ventositatũ grossarum ⁊ fortificatiuam digestiue virtutis cum caliditate et aromaticitate sua ⁊ si ipsius seminis puluerizati exhibeatur alicui in etate perfecta vsq; ad.ʒ.i.cum aqua graminis vel absinthii mire educit vermes et ascarides: tamen quantitas predicta deb; minui in pueris. In febrientibus aute; febre colerica nõ sic secure conceditur.

Cinamomi due sunt eius maneries. est enim cinamomũ quod est subtile multum longum perforatum aromaticum valde et cum multo sapore. Est enim cortex interior cuiusdam arboris odoriferi valde: ⁊ istud vocatur proprie canella perforatum est: et tale est perfectius in omnibus operationibus suis. Est aliud quod vocatur cinamomũ.est grossum ⁊ est cortex exterior arboris in partibus indie vtrunq; est calide complexionis et sicce in secundo gradu sed caliditas eius superat siccitatem prerogatiuam habet super omnia aromata ad cõfortandum virtutem digestiuã i stomacho ad exsiccandũ ⁊ prohibendũ putrefactiones in eo. Ac etiam adaperiendũ opilationes epatis ⁊ aliorum membrorum confortat cerebrum et alia principalia membra: ⁊ est multe prouocationis ⁊ maxime menstruorum: odorẽ oris efficit bonũ ⁊ totũ corpus redolere facit. ⁊ hec est declaratio descriptionis presentis electuarii cui de melle crudo ad ipsum confortandum ꝓportionabiliter addi debet ſm ꝙ in hac additiõe aromatum factum est supra.

Modus confe

ctionis testiculoꝝ vulpis que vbiq; satirion vocat̃. Istud ẽ electuariũ octauũ in presenti libro descriptum licet secundum in ordine de his q̃ magistraliter habentur in vsu: raro tamen in apothecis preparatum reperitur. Ipsius tamen due descriptiones quasi sub eodem titulo describuntur que in modo compositionis ⁊ virtute aliqualiter variantur.

Est enim illa prima descriptio que hic ponitur maioris efficatie ⁊ virtutis corporibus consumptis et exsiccatis et ptisiꝰ et ethicis ⁊ similibus si absq; febre consistãt maxime talia corpora humectando cũ hoc etiã iuuat ad coitũ multiplicandu; ⁊ incitãdu;. Descriptio autẽ subsequens est maioris potentie in faciendo virilis mẽbri erectionem ⁊ appetitũ ad coitũ incitandum et multiplicandũ ⁊ semẽ spermaticu; augẽdo ⁊ est quod magis habetur in vsu ⁊ preparatum reperitur. Notandũ ꝙ ambe descriptiones nomẽ accipiunt a radice cuiusda; herbe que vulgari noĩe testiculꝰ vulpis appellatur ⁊ est herba in nr̃is ptibus satis nota h; radices ad similitudinẽ cũ dictis testiculis vulpis ⁊ in cõpositiõe huius electuarii magna eius ps ingredit̃ in primo v; de his duobus.sed scdm electuariũ est magis delectabile ad gustũ ⁊ l; cũ zuccaro ꝯponatur ex hoc posset ad formã vere ꝯfectionis reduci tñ sub forma electuarii prepat̃ quia melius conseruat̃ ꝓpter succos ⁊ lac q̃ ibi ĩgrediunt̃: ⁊ sic efficatius etiã opatur cõiter

in apothecis prepatū repitur ⁊ sic ēt magis hr̄ in vsu et p coitu migrādo. Dico ergo modus ɔfectionis idest cōpositionis et reductionis ad formā electuarij testiculi vulpis. i. satirion q₃ sic denoīaṫ. Cōuenit aūt istud electuariū ethicis et consumptis si absq₃ febre ɔsistāt exsiccationē corpis ꝓhibēdo sua virtute humectatiua aliquali leui infrigidatione et fortificatione resolute virtutis multiplicatiuū est coitus et hec ē eius pricipaľ operatio ꝓpter quod hētur in vsu generando ventositatē in vasis semialib⁹ vel adiuuādo virtutē digestiuā in eis in ɔuersionem sanguis in materia semis vt fit augmentum in semie et in virilis mēbri erectiōe vt pri⁹ dictū est. Sequiṫ eius descriptio secūdi testiculoꝝ vulpis. Scinduntˀ a pt̄e suo. hoc ē a stipite suo. hec radix dicta testiculus vulpis ē calide ɔplexionis humide circa secūdum multiplicās ventositatē pruritū in genitalibus mēbris vnde ē cā erectionis virge ⁊ a ppietate incitās ad libidinē ⁊ f₃ oēm vsū ipsius teranṫ ⁊ coquātur cū lacte ouino. s. dicte radices testiculoꝝ vulpis. est eni lac fr̄e ɔplexiōis ⁊ hūide in primo gradu l₃. n. hūiditas supet frigiditatē ipsius et iō ɔuenit ethicis ⁊ ɔsūptis diuersificaṫ. tn̄ lac f₃ diuersitatē spēꝝ aialiū a quib⁹ emulgitur nō tn̄ ꝙ exeat extra latitudinē₃ dicte ɔplionis nisi extra vbera diu morā contrabat. deinde acetositatē acquirat ex qua efficitur frigidius cū siccitate aliquali. Lac. n. muliebre siue humanū est mediū inter oia genera lactis plus appropiquās tēperamento cōplxionis ⁊ post ipm imediate sequitur lac caprinū lac āt ouinū ⁊ vaccinū de frigiditate ⁊ aquositate minus pticipāt. S₃ asininū lac frigidius ē ⁊ humidius ē alio lacte Et iō nō ita ɔforme poniṫ humane nature et pōt faciliter separi oē lac in tres subās ɔplexiōe diuersas. Est. n. in eo ps caseaľ que ē fr̄e ɔplionis ⁊ sicce ⁊ ē ps biturose q̄ ē tpate ɔplexiōis attinēs cura primū gradū calitatis ad primū attigens hūiditatis. est vltia ps serosa q̄ ē fr̄e ɔpliōis ⁊ hūide lic₃ mesue ipsā ponat calide cōplexionis ꝓpter virtutē solutiuā que est in ea. Saľ. aūt quarto ꝺ simplici medicia distictiōe. iij. ca. vlt. ponit hāc. s. seorsa₃ ptē esse fr̄e ɔplexiōis expsse. s₃ illoꝝ ɔcordia faciliter hētur. nā mesue solū ɔsiderauit quasdā ptes ipsius aquositatis nitrosas ⁊ salsas quib⁹ mediātib⁹ virtutē h₃ aliqualē solutiuā ⁊ sanguis purificatiuā ⁊ ille sunt calide. Saľ. aūt alias ptes ɔsiderauit aquosas q̄ sūt manifeste alterātes ad frigidū q sūt multoplures ptibus ꝑdictis nitrosis ⁊ salṡ. vn̄ tota ei⁹ ɔplio resultās ex dictis frigida ⁊ hūida ꝑdominaṫ in ipsa serositate iā dicta. tolliṫ aūt illa nitrositas si de nocte teneaṫ ad aerē. Olei amigdalis dulcis. amigdaľ dulces calide sunt cōplexionis versus primū gradū s₃ amare sūt calidioris ɔpliōis trāseūtes primū gradū siccitatis ⁊ sic oleu q̄ fiunt ex his appropiquant ɔplexiōib⁹ eoꝝ in caliditate ⁊ hūiditate in dulcib⁹ ⁊ in caliditate et siccitate in amaris. Succi buglosse idest lingue bouis herba est nota q̄ lingua bouia vulgariter dr̄ ⁊ ē calide ɔpliōis versus primū gradū et i hūiditate appropiquās versū gradū ⁊ ē medicia cordialis ɔferēs aspitati gutturis et cāne pulmonis. Succi pomoꝝ dulcium. hec poma vt appiola ⁊ silia sūt multū cordialia fr̄e ɔplionis versus primū gradū ⁊ hūida circa scd₃. zuccari boni albi quod alio noie mel cāne vocaṫ ipm est calide cōplexiōis versus primū gradū hūide etiā in eodē dū est recēs s₃ dū antiquaṫ gradū primū siccitatis acqrit et ei⁹ hūiditas exsiccaṫ vn̄ p seipsu₃ assumptū in fbōis calidis et colericis ac febre acuta febrientibus et maxie qn̄ cū vino lauaṫ et ipm prepari faciūt medici ignorātes cinamomi subtilis et electi: de ipo dictū est in diamusco heben albi et rubei dictū ē i diamusco. croci. dictū ibidē Sādali citrini. sunt tres spēs sandaloꝝ alboꝝ rubeoꝝ et citrinoꝝ asportāṫ de ptib⁹ indie. Ligni aloes. et sunt ligna cuiuldā arboris q̄ in quodā flumie capiūṫ cu₃ ex multitudie aqua supflue augeṫ et crescit q̄libet

sandaloꝝ spẽs de pdictis ẽ frigide ɔplioĩs
in secundo sicce in primo. tamen fm Galie
num frigiditas sandaloꝝ rubeoꝝ est ma/
ior quam alborum ⁊ citrinorum ⁊ sic in oĩ
bus operationibus magis collaudatur sũt
enim medicina cordialis ⁊ aromatica con
uenientes sup̄flue calefactioni cordis et
ipsius debilitatis resolutionum: ideo ipsis
multum vtimur in epitimatibus cordis et
maxime citrinis ⁊ rubeis. Dosis huius ele
ctuarij est vsq; ad quatuor aureos.

Et hic nota ꝙ aureus ẽ aliquãtulũ pl⁹
quã .3. sicut florenus nouus ẽ maior põde
ris quã florenus antiquus sepissime nume
ratus q florẽ ponuntur in sigillo. Ulteri
us est notãdũ q2 quod cũ querimus de hu
mectatõe in corpibus exsiccatis debemus
istud electuariũ exhibere de mane i dosi p̄
dicta cum ɔditionibus obseruatis absque
alia ɔditõe superius antedictis. ⁊ quando
q3 cum pulpa caponis quãdoq3 cu3 carne
testitudis vt superius dictum est. Cum aũt
querimus augmẽtũ in coitu et virilis mem
bri erectõem ipsum exhibere debemus ve
spere ante cenã: ⁊ cum modica vini subtilis
⁊ odoriferi. predicti autẽ electuarij sit com
positi et fermẽtati ɔplexio que resultat est
tempata iter calidu3 et fm: humida tñ ad
scõm gradũ attigens. Et hic solatiose reci
to ꝙ iam vidi tpe thome de garbo magrĩ
mei ⁊ fuit de mense maij dũ generalr fiunt
purgatões sanitatis preseruatiue. Qui
dã ciuis antiquus etate plenus diuitijs: de
bens vno sero iuuenẽ ⁊ robustã ducere: que
siuit vno sero ɔsilium quõ posset ad perfe/
ctionẽ coitus deuenire cum virge erectione
vñ fuit ordiatum electuariũ antedictũ de
quo pluribus diebus assumpserat. Illo ãt
sero quo duxit vxorẽ ex errore aromatarij
quãdã medicinã solutiuã assumpsit vñ to
ta nocte cum fluxu vẽtris ⁊ vomitu cũ sua
spõsa pcessit: ⁊ sic deceptus ad coitũ deue
nire non potuit: sed cũ sui vituperio de ma
ne surrexit manifestatũ totum a sua sponsa
predicta. Alius aũt iuuenis hoc electuariũ
satirion p predicto sene ordiatũ assũpsit q
assumere debebat medicinã solutiuã p̄dic
tam qua3 senex ille assumpsit cui non erat
expediẽs aliquod auxiliũ ad virge erectio
nem vltra solitum tñ p totã noctẽ ad libidi
nem incitatus pollutiones habuit ⁊ non flu
xum ventris vt de mane expectabat deco
latione. ⁊ iã decocto capone hora tertia rẽ
trãsacta conquestus cũ medico qui medici
nã ordinauerat ibi inuenit predictum senẽ
quod fortius cũ ipso condolebat. Et sic vo
cato aromatario mãifestatus fuit error ip
sius de variatione medicinarũ predictaꝝ
absq3 aduertentia predicti aromatarij vñ
semp aduertendũ est cũ medicinas soluti/
uas exhibemus ad manus aromatarij ne
error contingat in earum preparatiõe ⁊ ex
hibitione quia totum finaliter ad vituperi
um vel in honorẽ medici imputat̃ ⁊ sic etiã
possibile esset ad alias medicinas nõ soluti
uas: ⁊ est finaliter aduertendũ ne similis er
ror cõtingat vel contingere possit.

Onfectio testi/
culoꝝ alia vulpis ⁊ est diasa
tirion. Istud est nonũ electua
riũ licet sit tertiũ de his que habẽtur i vsu
⁊ est istud qd cõiter reperitur prepatũ in vsu
Nã ipm est efficax ⁊ mirabilis opatõis ad
multiplicandum coitum faciens virge erec
tionem ventositatem generãs ⁊ pruritum in
genitalibus membris. Et hec est principa/
lis eius operatio assumitur de sero per du
as horas ante cenam cum vino calido licet
etiam conuenienter assumatur ⁊ melius de
sero cum itur dormitum cum pauco vino:
et eius dosis est vsque ad .3. vi. sed vt effi/
catius operetur debet assumi tribus die/
bus continuis hora ⁊ modo predictis. Et
summat iterate si expedit sed in vltimo se/
nibus ⁊ habentibus calidum naturale val
de debile frustra assumit̃ Dicit ergo ɔfectio
.i. ɔpositio q2 ad formã electuarij reducit̃.
Testiculoꝝ alia vulp ⁊ ẽ diasatiriõ. Reci

pe secacl.id e pregi ꝛ e radix calcadrappe supra qua oritur fungus qui dicitur caldarella: ꝛ est calide complexionis in primo: ad secundum gradum in humiditate ascédens. Iste radices per se sole assumpte propter sparum dulcedinem: ꝛ etiam condite cum melle sunt multum delectabiles efficaciter operantes ad coitum incitandum. Et sic a multis habentur in vsu: ꝛ multo fortius operantur si cu3 aromatibus quibusdã condiantur: sicut cõmuniter fit ꝛ preparantur cortices aromatarij. habentes tamen p̃dicte radices alias operationes efficere elexate in aqua cicerum: quorum eiecta fuit prima aqua. De ciceribus: quedam sũt alba quedam rubea: ꝛ quedam nigra ꝛ sũt calide complexionis ꝛ sicce i primo gradu licet nigra ꝛ rubea sint calidiora alijs ꝛ siluestria calidiora alijs domesticis. Cicera vero recentia dum sunt in folliculo suo: ad maturitatem attingentia non in gradu sicci: sed alicuius humiditatis ab auctoribus reponuntur. Debent tamen predicta cicera multum decoqui: vt talis humiditas sit multum ventosa ꝛ inflatiua: ꝛ cum hoc portatiua aliarum medicinarum ad gẽitalia membra. Nam quando parum decoquuntur ipsa est abstersiua prohibens inflictionem ꝛ ventositatem generari. Aqua simplex est frigide ꝛ humide complexiõis in secundo gradu. Testiculorum vulpis dictu3 est in presenti electuario. Radix raphane e calide complexionis in secundo humide in primo. sed eius semen est calide complexionis in secundo: sicce in secundo. et est radix multum nota prouocatiua vomitus. Luf. plani. idest serpentarie vel dragoutee. et est herba nota calide et sicce complexionis versus tertium gradum infundatur. Lactis de ipo dictum est in precedenti electuario. Olei sisamini id est de granis sisami arbor est cuius semen est calide complexionis i primo et humide i primo. similiter gradu li. et eius humiditas superet eius caliditatem.

Vaccini recentis est calide complexiõis seu temporate humide tamen in primo gradu. Mellis boni dispumati de ipso dictum est in electuario diamusco.

Succi cepe humide id est recentis: et sunt calide complexionis et humide i secũdo gradu multiplicatiue ventositatis in genitalibus membris: ꝛ ad coitum faciunt.

Candarum stinci. Cum renibus ꝛ sumẽ Stincum est quoddam animal simile lucerte degens in ripis aquarum iuxta flumen nili et est calide complexionis ꝛ humide in primo gradu habet autem vsus ipsius proprietatem mirabilem ad coitum incitandũ ideo sarraceni multum vtuntur ipso.

Seminis eruce est calide complexionis ꝛ humide in secundo dum est recens. In sicce autem semine est siccitas versus primum. Lingue auis id est seminis: ꝛ est semen deliagrestis quod est calide complexionis ꝛ humide in secundo gradu licet humiditas superet caliditatem. Cinamomi dictum est in diamusco.

Piperis longi etiam dictum est.

Baucie pistinace ꝛ assumitur semen ipsarum quod est calide complexionis ꝛ humide in secundo gradu licet humiditas superet caliditatem. Sparagi supple seminis: ꝛ est calide complexionis versus primum gradum: sicce tamen in ipso. Pinearum mundatarum sunt etiam calide cõplexionis in primo gradu. Fisticorum mundatorum sunt etiam calide complexionis in primo gradu

Cerebrorum passerum: licet communiter omne cerebrum per comparatione3 ad alia membra reponatur in complexione frigida: ꝛ humida tamen cerebrum passerum est calide complexionis in primo in humiditate vincens caliditatem primi gradus: alias est calidissimum. ideo mirum si eius cerebrum est calidum.

Musci dictum est in diamusco.

diamu^sco. Dosis eius est vsq; ad.ʒ.vi. cum bono vino odorifero et subtili. Vinu; antiquu; est calide complexionis in primo ⁊ humide in illo. diuersificatur autem complexio vini in caliditate ⁊ siccitate propter diuersitatem vinoꝝ antiquitatē vel nouitatem ipsoꝝ ⁊ diuersitatem patrie in qua nascuntur.

Confectio de

galanga hoc ē decimū electuariū hic descriptū l; sit quartum electuarium: de hijs que habentur in vsu et vbiq; preparatum reperitur vocatur autem diagalanga ab ipsa radice galāge: que cōpōem ipi^9 ingreditur ⁊ in forma electuarij sit ideo exponitur. confectio. id est compositio magne efficacie est materias flegmaticas in stomacho cōtentas. ⁊ in alijs nutritiuis ventositates grossas r̄soluit digestionem confortat calidum naturale viuificando ⁊ eructuationes acetosas cōsummit ⁊ oris odorem bonum efficit: et dosis ei^9 ē de mane ieiuno stomacho vsq; ad.ʒ.iij. cū modico vino odorifero ac etiā sine ipō. d; assumi per duas horas ad minus ante cibum. Et hic notandū q̄ solum radix galange de mane masticata: et in ore retenta humiditatē saliualē et catarralē summe desiccat cerebꝝ cōfortat calidū naturale viuificat et oēm fetorem oris ꝓhibet et obtūdit ideo vsus eius solius multū cōfert in regionibus frigidis tempore hiemis. iuuat etia; ad diminutā digestionē in epate. Recipe galāge radix est herbe que portatur de partibus Indie aromatica et odorifera et est calide ꝯplexiōis et sicce in tertio gradu

Ligni aloes dictū ē de eo in diamusco

Macis dictū ē. keysim.i.leuistici iā dictū ē in diamusco. zinziber dictū ē.

Macropipis.i.lōgi pipis dictū ē.

Calamēti sicci. q2 siccū ē siccioris cōplexiōis q̄ recēs. Repit̄ aūt calamētū mōtinū et calamētū fluuiale et vtrūq; ē calide complexiōis in tertio gradu sicce versus secūdū sed mōtariū ē calidi^9 et sicci^9 fluuiali. Est aūt alia spēs calamēti q̄ nepitella vocatur hñs folia minora q̄ calamētū et ē eiusde; ꝯplexionis cū calamēto predicto et maxie cū mōtano. Mirabilē h; opatōem calamētū cōtusum et emplastꝝ ad sedandū dolorē sciaticū p̄missis euacuationib^9 nccārijs: et versus declinatōem ipsius succ^9 ei^9 interficit lūbricos et vermes qualitercūq; administra^9. Mēte sicce intelligit de mēta domestica que comeditur que nō transit p̄m gradū caliditatis ⁊ est sicce cōplexionis in primo qñ nō ē recēs. Jō dixit sicce: q2 recēs in humiditate supfluit. Depl.i.cardomomū vel spēs ei^9 ⁊ sic reuera ē. Alij dicūt q̄ ē qddā aliud granū qd ē mellegrit caromaticū ē calide ꝯplexiōis in secūdo gradu: ⁊ sicce versus p̄dictū gradū portat̄ ēt de ptibus Indie. Spice dictū ē i diamusco.

Seminis apij herba ē nota in ptib^9 nostris. ⁊ ē domesticū ⁊ siluestre. domesticum aūt ē magis in vsu l; siluestre sit potēti^9 hñs i se plures spēs: ut ponit serapio in suis de simplicibus maior ē virt^9 in seie q̄ in folijs stipite vel radice ⁊ sic vt plurimū ⁊ gnālr̄ i semine cuiuslib; herbe maior ē virtus ⁊ est calide ꝯplexiōis ⁊ sicce in tertio gradu.

Feniculi.s.semis. ⁊ est domesticū ⁊ siluestre qd ē magis acutū. Et ē illud qd ponit̄ in medicinis calide complexionis in tertio sicce in primo. Feniculus aūt domesticus q cōmuniter cōmeditur recēs ⁊ siccus ē in caliditate et siccitate. imo est cum dulcedine quadam. siluestris autem cum acuitate ⁊ mordicatōe. Anisi.s.semis quod est notū ⁊ ē calide complexiōis: et sicce in tertio gradu. Calami aromatici nascitur in india et est calide complexionis in principio secundi gradus: sicce in fine secundi. zuccari taberzet. id est albi p̄m quod in cannis nascitur in quadam contracta partib^9 damasci babilonie ⁊ Indie: ⁊ ideo quod hic in partibus nascitur de nouo conficitur l; sit albissimum: tamen non est bonum neq;

cõueniens: ⁊ de compositione eius dictum est superius: ⁊ est calide complexionis ad primum gradũ attingẽs humide versus primum dum est recens: sed dum antiquatur ita quod transeat annum gradum siccitatis acquirere ex soluta humiditate ipsius: nominant etiam ipsum quidam mel cãne: quia in cannulis nascitur que similitudinez habent cum cannulis que serginam producunt: ⁊ nascitur etiam zuccarum in partib⁹ Apulie: sed in bonitate alijs non adheret. Damaschinum autem ẽ longe melius alijs. Et notandum q̃ zuccarum est probibendum febrientibus: ⁊ in corporib⁹ multum calidis. quia de facile deflammat. Mell' de spumat quantum sufficit ⁊ de ipso dictum est in diamusco.

Diarodon de

scriptione cõi: de illo enim ẽt ponuntur due descriptiones. vna poniter a nicolao in suo antidotario: quam vocat diarodon abbatis dicitur autem diarodon a rosis que ingrediuntur cõpositionem ipsius abbatis denominatur. a quodam abbate in romana curia qui fuit ipsius inuentor: vel quia ad eius petitionem talis descriptio facta fuit: ⁊ ꝑm illam descriptionem Nicolai illud electuarium gnãlr preparatur ⁊ fit sicut cõiter habet̃ in vsu. Sed ꝑm presentem descriptionem Mesue magistraliter Thomas de Sarbo suauius practice declarator hoc electuario vtebatur ipsum preparari faciebat: asserẽs q̃ idem faciebat gentilis de Fulgineo magister suus. ⁊ hec due descriptiones virtualiter in operationibus suis quasi in idem redeunt. quia in componentibus modicum variantur. Et mihi etiam hec descriptio Mesue plus placet: vt eius quasi secutor ad verificationem ipsius Et lꝫ ad formaz solide confectionis possit reduci: quia cum zuccaro preparatum: tamen in forma electuarij generaliter ab omnibus cõficitur: ⁊ sic in vsu habetur. In hoc tamen consideretur displicentia multa: vel complacentia assumentis in forma plus confectionis. quam electuarij: lꝫ maior operatio vel efficatior ut plurimũ sit ab electuario quam a confectione preparata. Primo pp meliorem fermentationem aromatuz que fit in electuarijs: que fieri non posset in cõfectione. Secundo quia de aromatibus plus poni debet in electuario cõstruendo quam in confectione que de nouo conficitur ⁊ sic communiter fit. Tertio quia melius ⁊ facilius operatur vel euaporat. ⁊ transit virtus electuarij ad mẽbra remota q̃ virtus confectionis assumpte ut in passionibus pectoris: ⁊ cerebri satis ẽ clarꝫ. Et hoc verificari potest in omnibus cõfectionib⁹ ⁊ electuarijs. Istud electuariũ ẽ multũ efficax ad cõfortãdũ mẽbra debilia relaxata ac debilia ex egritudine calida ⁊ colerica que precessit ⁊ maxime nutritiuã: ut epar ⁊ stomachũ cuz in ipso remanẽt punctõẽs a colera mordicãti. Est insup opilationẽ apitiuũ male cõplexionis calide remotiuũ sitis extractiuũ ad digestionẽ iuuatiuũ ⁊ appetitus incitatiuũ Et sic etiã cõfert debilitati renũ ⁊ ipoꝫ doloꝛib⁹ põgituris. Et dos̃ ipsius ẽ usqꝫ ad. ʒ iiij. cũ diuersis aquis distillatis. ⁊ ꝫ exigẽtiã dispõis. ꝑ quo exhibet̃ obſuata regula de mõ tpe ⁊ hora assumptõis dicte superius in vno notabili capitulo de electuario: de aromatibus quod scripsit galienus: qd̃ fuit primũ positũ in pñti ãtidotario: quod nõ solũ in hoc ꝫ in omĩ electuario nõ solutiuo qd̃ assumit̃ ẽ obſuãdũ: ⁊ iõ ꝑ oib⁹ memorie ɔmendandũ h⁹ ãt descriptio ẽ. Recipe foliorum rosarum rubearum. ʒ. xx. dictum est in additione diamusci. Trociscoꝫ diaridõ ʒ. iiij. trocisocoꝫ d̃ spodio. ʒ. iiij ponũt̃ inferius octaua distictione de trociscis ⁊ sic ibi declarabit̃ riqlitie. ʒ. iiij. radix ẽ herbe satis note cũ dulcedie mlta colligit̃ ⁊ ɔseruat̃ ⁊ satis ĩ ɔplexiõẽ ad qualitatem tẽdit licet sit aliqualis caliditatis propter eius dulcedinem: que in ipsa dominatur

cam leui humiditate. Gariofilorum.ʒ.iii.dictum ē in diamusco. Salliemuscate.ʒ.iii.dictuʒ est in diamusco. Spodij ʒ.ij.est spica seu radix cuiusdā plāte habēs sanitudinem cum radicibus paruis cāne ē frigide ⁊ sicce complexionis in secūdo gradu:lʒ frigiditas supet siccitatem! Croci ʒ.ij.dictum est in diamusco. Masticis ʒ.ij.gummi est cuiusdā arboris calide complexionis ⁊ sicce in secundo gradu.siccitas tamen superat eius caliditatem. Ligni aloes.ʒ.ij.dictum est in diamusco trium sandalorum.s.alboꝝ rubeoꝝ ⁊ citrinoꝝ.aā.ʒ.iij.dictum est de eis in diasatirion.

Asar baccara.ʒ.i.herba est nota sub dicto nomine baccara in partibus nostris: ⁊ est calide complexionis ⁊ sicce in secundo gradu lʒ siccitas supet eius caliditatem.

Spice Jnde.i.nardi.ʒ.i.dictum est in diamusco. Macis.ʒ.i.dictum est in diamusco. Cardamomi.ʒ.i.due sunt eius species maius ⁊ minus quod vocatur heyl:⁊ sunt semina diuersarum plantaruʒ ⁊ vtrunqʒ est calide ⁊ sicce complexionis: versus tertium gradum. Est tamen maius Cardamomū delectabilius ⁊ vtilius i vsu quam Cardamomū minus. Portulace supple semis.ʒ.i. Lactuce sunt due species.s.domestica ⁊ siluestris. Et hic intēditur de semine domestico: quod est frigide complexionis ⁊ humide in primo gradu.

Scariole supple seminis.ʒ.i.⁊ est lactuca siluestris:⁊ licet cuius semen sit frigidum versus primum gradū: tamen in se habet aliquam siccitatem. Seminis citrulli.ʒ.i. Jstud semen ē frigidū ⁊ humidū in primo gradu habens i se i supficie sui aliquas leues partes vitiosas:⁊ ideo non absoluit a virtute solutiua ⁊ vrine puocatiua.

Melonum.s.seminis.ʒ.i. Jstud semen est consimile in virtute ⁊ operatione cuʒ semine citrulli:sed est semen minus frigidum ⁊ humidum quam illud. Cucumeris.ʒ.i. Jn omnibus est conforme:⁊ in complexione cum semine citrulli: licet aliquantuluʒ sit frigidius ⁊ humidius illo. Albaruʒ margaritarum dictum est in diamusco:q sunt meliores citrinis alfelengemisce id est ozimi.id est basiliconus.gariofilati.ʒ.i.habentes flores nigros licʒ alij aliter exponāt quod est species cinamomi vel grana citri sed non est ita de ipso dictum est in diamusco Rasure eboris.ʒ.i.⁊ est frigide complexionis versus primum gradum sicce plus quam in primo habet autem a ppᵉletate multum cor confortare.⁊ iuuat fm omneʒ modum administrationis eius mulieribus que cum difficultate impregnantur.

Draganti liquor est qui emanat a radice cuiusdam arboris:quando sciditur i tēpore calido in vltramarinis partibus nascens:condēsatur autem caliditate aeris ⁊ solis:et ideo similitudinē habet cum gūmi alijs ⁊ ē frigide complexiōis vltra primuʒ gradum humide vltra primum.

Gummi arabici.ʒ.i.quod nos vulgariter clamamus lomchicho: magna quantitas eius repitur in partibus arabie. ideo dicitur gummi arabicum:et est remisse frigiditatis tendens ad primum gradum siccitatis. Camphore.dragmas.v.gummi est arboris quod colligitur in extremis Jndie.sublimatur tamen ⁊ dealbatur: ⁊ est frigide complexionis :⁊ sicce in tertio gradu:licet frigiditas eius superet siccitatem eius. Musci.ʒ.vnius sextam parteʒ dictum est in diamusco. Confice cum Syrupo id est Julep rosato ⁊ aqua rosata:et de rosis iam dictum est in diamusco: ac etiam de zuccaro. Ex quibus Julep rosatum conficitur. Ultimo vlterius aduertendum ꝙ isto electuario multum vtebatur Thomas de garbe in corporibus conualescētiū ab egritudinibus calidis ⁊ maxime a tertianis notis: in quibus remanserat aliqua complexio mala calida in nutritiuis membris cum ipsorum debilitate ⁊ opilatione maxime in epate ⁊ renibus ⁊ cū querebat alterationē maiorē ad frigidū ipsum de nouo cōstrui faciebat in minuen

do de aromatib⁹ calidis que ingrediūtur cōpositōem ipsi⁹: et tūc ipsum vocabat dia rodon sine aromatibus. Tenebat eni3 aromatarius suus aromata cuiuslibet electuarij quod penes eū erat in vsu. vnde oī hora poterat: et subito omne electuariū cōficere. Quando āt et sine aromatibus illo mō cōficitur tunc similitudinē h3 cū electuario de triasandalis et satis cōuenit cū opatiōibus illius.

romaticum

rosatū. Istud est duodecimū cōditū qđ ponit i pñti ātidotario cuius descriptio nō ē in vsu nec ipsum preparatū reperitur: ideo non alr vado ad declarationem illius: sed transeo ad illud quod generaliter est in vsu posset tñ si qs vellet ipso magistraliter vti: ⁊ eius virtus ⁊ operatio est quasi similis cum illo: quod immediate sequitur.

romaticum

rosatū descriptione gabrielis Istud est famosum ⁊ efficax: ⁊ pciosum electuarium quod generaliter ē in vsu ⁊ vbiq3 preparatum repitur fm illam descriptionem. et ē tertiūdecimū hic descriptū l3 sit quintū secundm cōem vsum. poss3 etiā ad formā cōfectiōis reduci ipsum cu3 zuccaro cōstruendo: ⁊ aqua rosata sicut in forma electuarij hic describitur quod construatur cū Julep rosato ⁊ vtroq3 mō hac descriptione vtimur: l3 in forma electuarij fortius operetur pp cās superi⁹ assignatas in diarodon pdicto: valet pricipaliter istđ electuariū cōtra debilitatem virtutis digestiue stomachi: et eius defectionē omia mēbra nutritiua cōfortat illa vigorando ⁊ cōfortando in operationibus suis. Est insup optimū medicamen et exptū ɔtra supfluaz mollificationem stomachi exiccādo hūiditates corruptas et putridas cōtentas in eo et est cōfortatiuū virtutū cordis et cerebri excitat appetitū sopitum et maxime in cōualescentibus talia corpora subleuando ⁊ ad veram sanitatem reducendo et est satis tpate cōplexionis: l3 caliditas et siccitas p dominentur in eo et dosis ipsius est. a. ʒ. ij vsq3 ad tres obseruato semp canoñ et notabili supius posito in primo electuario de aromatibus de tempore et hora assumptionis cuiuslibet electuarij non solutiui: et iō ibi ē recurrendū. Si quis aūt vell3 istđ electuariū cū melle cōponere et nō cū zuccaro posset et tunc esset maioris calefactionis et abstersionis: sed cum ipō nō ponitur nec habetur in vsu. Nunc trāseo ad ei⁹ descriptionem: ut lra iacet. Cuius pmixtō i. cōpō. Recipe folio⁊ rosa⁊. supple rubea⁊ quia sūt magis aromatice quā albe et de eis dictū ē in diamusco. Raquilicie dictū est in diarodon. Lignum aloes dictū ē in diamusco. Sandali macosir. i. sandalis citrini quia sunt magis aromatici: et de hijs dictum ē in diamusco. Cinamomi boni et electi dictū ē in diamusco. Macis dictum ē in diamusco. Gariofilo⁊ dictū ē in diamusco. Gummi arabici dictu3 est in diarodō. Dragagāti dictū ē in diarodon. Nucismuscate fructus est cuiusdā arboris nascētis in India, et ē calide cōplexionis et sicce in secūdo gradu. Cardamomi et intelligit de maiori et de ipō dictu3 ē in diarodō. Galāge dictū ē i diarodō. Spice. s. nardi. quia magis aromatica dictū ē in diarodon. Ambre cōmuniter tenetur q̄ sit semen v3 spma cethe. i. balnee quod repitur in mari maiori iuxta lictora ei⁹. Serapio tamen videtur velle q̄ nascit in fundo maris: ut fungus in terra et cum mare ē in magna fortuna. ascēdit et trāsmittit adherēs lapidib⁹ ad pdicta lictora maris et ibi colligit in ptib⁹ Indie et vtrūq3 dictū pōt bñ satis saluari: et ei⁹ ɔplexio est calida i scđo gradu ⁊ sicca tñ modicū ifra ipm. Musci dictū ē i diamusco. Syrupi rosati. i. Julep rosati et aqua rosat. loco predicti Julep.

romaticuz ro

satum minus dicitur minus respe ctu precedentis: quia pauciora ingrediunt cōpositōem ipsius: 7 ē quartūdecimū electu ariū qđ non est in vsu nec preparatum repi tur. Ingrediuntur tamen in eius descripti one sandali macozra. id ē sandali citrini 7 alia nota sunt.

romaticuz mi

nus qđ ē quintūdecimū qđ etiaz nō ē in vsu nec preparatum repitur. 7 qz eius cōpositionem non ingrediūtur rose: sed alia aromata. iō vocatur stomatichū 7 non dr̄ rosatum sicut de aliis superioribus dictuz est. ingreditur ipsius compositionē. Dar sem. i. cinamomum grossum electum: alia sunt nota.

romaticuz ga

riofilatum hoc electuarium qđ ē sextumdecimū descriptū in presenti antido tario generaliter est in vsu 7 preparatum re peritur satis conformatuz reperitur in ope rationibus 7 virtute cū aromatico rosato descriptione gabrielis superius posito: sed est calidius illo ꝑpter gariofiles multos q̄ ingrediuntur compositōem ipsius a quo sic denominatur 7 etiam ꝑpter plura alia ca lida: que ponuntur in ipō: ideo plus cōfert frigidis passionibus stomaci cordis 7 cere bri desiccando materias putridas 7 etiaz catharales malam complexionem frigidā remouendo a mēbris predictis: 7 alia plu ra iuuamenta habet que ponuntur in lra. Usus tamen ipsius est magis post digesti oneꝫ humoꝝ cōueniens 7 precipue frigido rum: 7 ipsoꝝ euacuationē a dictis mēbris quanto plus ē possibile. Et dosis ipsius est a. ʒ. ij. vsqꝫ ad quatuor obseruata: tamē re gula de tempore 7 modo assumptionis cu iuslibet electuarij non solutiui superius po sita i vno notabili de electuario de aroma tibus quod scripsit galienus. huius electua rij descriptio talis est. Recipe Gariofi lorum dictū ē in diamusco.

zedoarie dictum est in diamusco.

Galange dictum est in diagalanga sau dal' macoziri. i. citrini dictum est de sanda lis in prima descriptiōe de diasatirion.

Trociscoꝝ diarodon de eis dictum est vel dicetur inferius in octaua descriptione distinctione de trociscis qui noti sunt 7 m l' tum habentur in vsu.

Cinamomi dictū ē in diamusco.

Cubebe semen ē cuiusdā plante qđ por tatur de partibus vltramarinis habēs sili tudinē cū pipe albo calide complexionis: 7 sicce in ore retentum syrupi citrini quātū sufficit ad compositionem ipsius electuarij id est Julep rosati quod solū conficitur ex zuccaro 7 aqua rosat. 7 de rosis dictum ē in diarodon vel diamusco.

De zuccaro aūt dictū ē in prima descri ptione satirion: ꝫ loco predicti Julep istō electuariū conficitur cū zuccaro 7 aqua ro sat. descriptione gabrielis.

Musci dictum est in diamusco.

romaticū nar

dinuz. i. de spicanardi. Istud ele ctuarium decimūseptimū non est tamen in vsu: nec preparatum reperitur: ideo nō ali ter ipsum declarabo gratia breuitatis.

Jaciminuz bo

nū. Istud electuarium s̄m illam descriptionem non est in vsu nec preparatuꝫ repitur sed generaliter ꝑparat̄ 7 fit s̄m de scriptionem nicolai posita in suo antidota rio quam ibi ad plenā declarabo. Cōmūis aūt vsus diacimini ē in forma solide cōfe ctionis ꝑpter minorē displicētiā: 7 tūc cum zuccaro preparatur: sed nō ē tante efficacie 7 virtutis quante est quando cū melle confi citur sicut ponitur hic ac etiaꝫ a Nycolao vt ibi patebit in eius descriptione 7 dr̄ di aciminū acimio qđ ingreditur ꝯpōeꝫ ipi'

Janisum Hoc electuariũ non est in vsu nec preparatũ reperitur: hꝫ tñ virtutẽ ꝯsimilẽ cũ diacimino sꝫ est calidius illo.

Jambra Istud est electuarium preciosum ⁊ sublime quod generaliter est in vsu ⁊ vbiqꝫ preparatũ reperitur. Et licet ꝯficiat̃ cũ Juleb rosa. vel cũ zuccaro tñ semp reducitur ad formã electuarij: licet etiã ꝯfici posset in forma ꝯfectionis et ipsum est sũme ꝯfortans virtutes cordis ⁊ cerebri ⁊ stomachi ⁊ spiritus clarificãdo ⁊ illos multiplicãdo ⁊ malas ꝯplexiones frigidas ab ipsis remouendo tristes ⁊ mente captos sũme letificat digestionẽ ꝯfortat ⁊ procurat calidũ naturale in senibus viuificãdo ⁊ auget ⁊ ꝯfert mulieribus suꝑflue frigidis ⁊ humidis: iuuat etiã ad ipregnandũ. Et eius dosis est ana. ʒ. iij. de mane ieiuno stomacho ⁊ vacuo cuꝫ alijs ꝯditionibus obseruatis dictis superius in notabili de electuario de aromatibus posset etiam assumi de sero cum conditionibus obseruatis predictis in notabili predicto cuius est hec permixtio. ℞. cinamomi dictum ẽ in diamusco doronici. dictũ est in diamusco gariofilorum. dictũ est in diamusco macis dictũ est in diamusco galange. dictum ẽ in diagalanga. Spice dictũ est in diamusco cordumeni maioris ⁊ minoris. dictũ est in diarodon. zinziber dictũ est in diamusco Sandalis citrini dictũ est. Ligni aloes dictũ est in diamusco. Piperis longi dictũ ẽ in diamusco. ambre dictuꝫ ẽ in aromatico rosato. Musci dictũ ẽ in diamusco. Confice cũ syrupo rosato. i. iuleb rosato ⁊ aqua rosata. Componimus tñ qñqꝫ cũ zuccaro ⁊ aqua rosa. ⁊ in idẽ redit si fiat cũ zuccaro bono ⁊ electo: ⁊ de rosis dictuꝫ ẽ in diamusco. de zuccaro aũt dictũ ẽ in prima descriptione diatesseron.

Confectio de cinamomo lꝫ istõ electuariũ nõ sit in vsu nec preparatũ reperitur tñ qꝛ eius descriptio est multũ magistralis ⁊ gentilis ponit eas virtutes illã verificando dicitur ꝯfectio. i. ꝯpositio de cinamomo ꝑpter cinamomũ quod pricipaliter cõpositionẽ ipsius ingredit̃ valet principalit: ac ẽt ẽ medicina sana ⁊ experta ad oẽm debilitatẽ stõi ꝯsumit ⁊ remouet oẽm limositatem ⁊ putrefactionẽ ꝯtentã in eo: flegma digerit digestiuã ꝯfortat ⁊ appetitũ attrahit Et dosis eius ẽ vsqꝫ ad. ʒ. ij. obseruata tñ semp regula de modo ⁊ tpe assũptiõis ipsius posita ⁊ declarata in electuario de aromatibus ꝑm descriptionẽ ipsius galieni. et põt ꝯstrui cũ solo zuccaro ⁊ sic possꝫ ad formã solide ꝯfectõis reduci sꝫ efficatius ⁊ melius opat̃ si ad formã electuarij reducat̃ qꝛ ꝯpositiõem ipsius ingredit̃ mel ⁊ plura aromata in pondere poni possunt i ꝯfectiõe cõmode nõ ponũtur cuius hec ẽ pmixtio vł ꝯpositio. ℞. cinamomi subtilis ⁊ electi dictũ ẽ in diamusco. Darseni dictũ ẽ in diamusco. Cimini ẽ quoddã semẽ satis notuꝫ calide ⁊ sicce ꝯplexiõis in secũdo gradu. Enule vtimur solũ radicẽ ipsius ẽ acuti saporis ⁊ ẽ calide ꝯplexionis ⁊ humide i secũdo gradu. Gariofilorum dictũ est in diamusco. Pipis longi dictũ ẽ in diamusco. Cardamomi dictũ ẽ i diamusco. zinziberis dictũ ẽ in diamusco. Hepl cõir exponitur quod ẽ species cardamomi ⁊ dictũ ẽ in diamusco. sꝫ hic exponitur ꝑ quibusdã granis que vocãtur melligete. alias grana paradisi que sunt calide et sicce ꝯplexionis in tertio gradu portant̃ in partibus indie ⁊ sunt nota aromatarijs. Macis dictum ẽ in diamusco. Nucismuscate dictũ est in aromatico rosato. Ligni aloes in diamusco. zuccarum taberzet. i. albi dictũ est in prima descriptione satirion. Confice cum melle dispumato dictũ ẽ in diamusco et qñqꝫ ponitur in eo duplũ pondus medicinarum dictarũ superius de zuccaro puluerizato sicut sufsuf. i. sicut puluis subtilissimus. ⁊ quidã addunt in eo musci ⁊ de ipso dictũ est in dia

musco: ⁊ hoc faciūt ad ꝯfortationē cerebri ⁊ cordis. Electuariū de granis mirti. istud electuarium nō est in vsu nec preparatū reperitur.

Iacalamentuz

Istud electuariū descriptiōe galieni nō ponitur sicut galienus ipsuꝫ describebat nec est in vsu neqꝫ prepatū reperitur sꝫ sm descriptōem nicolai prepatū multum habemus in vsu.

Iatrion pipe

rion. Istud electuariū sm descriptionē pñtē coīter in ē vsu ⁊ vbiqꝫ preparatū repitur. ē eni magne efficacie in calefaciēdo stomachū ⁊ oia nutritiua. ab eis malā cōplexionē frigidā quātūcunqꝫ superfluentē desiccat et maxime hūiditates putridas in stō digestionem vigorat ⁊ ꝓhibet generatiōem flegmatis crudi et cōfert i mūdificādo ventrē et vētositates dissoluit grossas et ipsas prohibet generari. Immo dolorē in stomacho a flegmate vel grossa ventositate subito resoluit. Premissa tñ vli euacuatiōe vt in egritudinibus materialibus est ꝯueniēs et obseruata regula de modo hora et tpe assumptiōis ipsius vt alioꝝ electuarioꝝ nō soluentiū posita superiꝰ i vno notabili in electuario de aromatibꝰ sm descriptiōem galieni. et dosis eius est vsqꝫ ad. ʒ. ij. Eius aūt cōplexio resultat ex ꝯponentibus ipm et est calida et sicca in tertio gradu. descriptio āt huiꝰ ē ℞. triū pipeꝝ: i albi nigri et longi. et de eis dictū ē in dia. zinzi. dictū ē i dia. Dasce. i. thimi herba ē nota ca. et sicce ꝯplexiōis in tertio gradu. Amomi est semē valde minutū aromaticū calide et sicce ꝯplexionis in tertio gradu et portatur de partibus indie. Cassie. s. lignee ipsa est radix cuiusdā plāte odorifere calide et sicce complexōis in secundo gradu.

Et hic notādū ꝙ qñ in libris auctorum cassia reperitur absolute ꝓlata dꝫ tunc talꝭ descriptio medicine in qua ipa ingredit cōsiderari et si sit medicina solutiua siue lenitiua tūc debemus intelligere de cassiafistula que lenitiua ē: et ipam cum diligētia suo loco declarabo. Si aūt nō ē medicina solutiua seu lenitina tūc debemus intelligere đ cassialignea de qua dictū est ad pñs: et est medicina multū ꝓuocatiua vrine et mēstruorum ⁊ oīum opilationū aperitiua ⁊ maxime epatis. Seminis apij dictū est in dialāga. Siseleos. i. siler montañ. ⁊ accipitur semen eius: herba ꝓducens ipsū ē valde nota ⁊ est ca. ⁊ sic. ꝯplexionis in secundo gradu. Ista herba sm cōem modū administrationis eius et ipsius vsuꝫ multū iuuat ad īpregnādū. suffumigiū aūt factū ex illa herba vel ex semīe ponitur ad matricē desiccādo humiditates cōcurrentes in ea opilationes aperiēdo remouēdo ⁊ ipsam calefaciēdo ꝑ experientiā pluries visū ē quod facit īpregnari si postea rōnalis coitus subsequatur. ⁊ hic nota vt recitat Auic. ca. de siseleos ꝙ et serapio in suo de simplicibꝰ eodem capitulo de siseleos ꝙ hoīes ⁊ alia aīalia q̄rentia īpregnari hāc herbā ꝑquirūt ⁊ ipsuꝫ cōmedunt: ⁊ post eius cōmestionē post visū aīalis sibi conformis in coitu subito īpregnātur. Asari. i. baccare dictū in diarodon. Enule sicce est in ꝯfectione de diacinamō. ꝯfice cū melle despumato ⁊ de ipso dictuꝫ est in diamusco. ⁊ sic nō nisi ad formā electuarij reducitur talis ꝯpositio ⁊ dr̄ sicce qꝛ ē maioris desiccationis quā qñ est recens: imo in recenti enula aliqua est humiditas tenax ⁊ viscosa.

Diaciminū. i. diacinamomū. descriptio huius electuarij hic positi nō est in vsu nec sm eam prepatū reperitur. sꝫ descriptio q̄ est in vsu ē illa q̄ ponitur a Nicolao in suo ātidotario quā ibi ad plenū declarabimꝰ vt in alia descriptiōe alteriꝰ diacinamomi superius posita dictum ē.

Confectio de seminibus. Ista ꝯfectio q̄ ad formā electuarij reducit vocat de seminibꝰ ꝓpter diuersas spēs seminū q̄ ingrediuntur ꝯpositionē illiꝰ ⁊ ꝯfert passiōibus g

bus ɔfert diaci. iā dictū: sed ē magis calefaciēs et opilationū aperitiuū quā diaci. et q2 non est in vsu istud electuariū nec prepatū repitur: ideo ad ipm predeclarādū nō ꝓsequor. Compositio tū eius est valde vtilis ⁊ bona ita q si qs vellet mgraliter ipso vti ⁊ eius vtilitatis iuuamēta pcipiat ⁊ apparent in lra. ⁊ eius descriptio per se ipsam ē nota nā oia eius simplicia superius sūt declarata.

Confectio de citonijs. Istud elcūariū nō ē in vsu nec prepatū repitur ſm presentē descriptionē lz preparet ⁊ fiat ɔpō solida sicut aromatarij faciūt ⁊ vocat ifra diacitonitē cū aromatib9 ⁊ tūc fit in forma solida ꝓpter multū decoctōez ad ignē et vsus ipsi9 ē cōir circa festū oium scōꝝ ⁊ maxie a corporib9 sanis ⁊ vt sic nō dz prepari cū additionib9 q̄ fiunt in ꝓcessu capituli sed cum illis aromatibus q̄ ponunt in pricipio descriptiōis et sic hz stomachum maxie ɔfortare in omnibus virtutib9 eius colorē corpis bonum efficit. Et ista talis ɔpositio fit cum melle: fit etiā diacitonitē siue aromatibus cū solo zuccaro et pulpa citonioꝝ in forma solide cōfectionis vt in sequēti descriptione notat et tale maxie est ɔueniens cuilibet fluxu vētris vt dissinterie diarie superflue et lienterie si ante cibum assumat vsq3 ad quātitatē. ʒ. iij. et quatoplus antiquat tanto plus confert et si a pueris vel alijs ꝓpter ei9 duricie et soliditatez masticari nō posset ɔueniēter posset mollificari siue in mortario cōteri cum vino simplici vel cum iuleb rosa. vt in forma electuarij reducat et fortius operatur et huius ɔpositio est ℞. carniū. i. pulpaꝝ citonioꝝ q2 medulaꝝ itrisecaꝝ sine cortice et sine granis. citonia poma sunt vocata ffe ɔplexionis et sicce i primo gradu cū virtute stiptica et odore aromatico vñ aliqualis caliditas vrget in eis maxime cum sint perfecte matura. Coctoꝝ in vino q2 plus hñt stomachum ɔfortare lz cōiter decoquunt i aqua et de vino dictum ē i diamusco. Aqua āt ē elementum simplex ffe ɔplexionis et humide: i quo frigiditas superet humiditatez. mellis boni despumati dictum est i diamusco. Cinamomi dictū ē i diamusco. Cordumēi dictū est i diarodō gariofiloꝝ i diamusco. Darseni. i. cinamomi grossi dictū est in diamusco zinzibe: i diamusco. In hac descriptione nō est vlteri9 procedēdū in additionibus eius ⁊ qñq3 inuitat necessitas.

Confectio de citonijs. i. cōpositio facta cū succo citonioꝝ nō est in vsu nec prepata repitur ſm modū quē hic describit.

Electuariū de pomis. Istud electuariū nō est in vsu nec repitur prepatū sed mgraliter vtēdo cōfert debilitati cordis ⁊ melancolicis ⁊ his qui tristātur sine cā maifesta: sed posset magistraliter preparari.

Electuariū quo vtunt reges ⁊ prelati nō est in vsu nec prepatū repitur.

Aliud electuariū quo vtuntur reges nō est in vsu nec preparatum.

Electuariū de fructibus in vsu nō hētur nec prepatum reperitur.

Aliud electuariū quo vtuntur reges nō est in vsu ⁊c.

Confectio. i. cōpositio alia galieni nō reperitur vbi ponat a galieno nec ē i vsu nec prepata reperitur.

Confectio de prunis nō repitur ſm hāc descriptionē nec hētur in vsu licet magistraliter possit ēt vius eius prepari ⁊ esset idez electuariū valde delectabile iō nota ipsuz ſm quod describitur in littera.

Electuariū de sorbis. Ista est vltima ɔfectio seu ɔpō seu electuariū que ponit i hac prima sūma de ɔfectionib9 delectabilibus ad gustū ⁊ licet non sit in vsu nec prepata reperitur possit tñ magistraliter vti ⁊ preparari. Et iō sepius et sepius vtebat eo thomas de garbo in fluxibus ventris supfluis ante cibu assumpte cū quātitate castanee grosse preparatur tñ cū zuccaro et non cū melle i forma electuarij loco diacitonitē siue aroma

tibus et efficatius operabitur quā ipsum. Sorbe aūt sūt frigide complexionis ꝛ sic/ ce in primo gradu qn̄ nō sūt mature. Et sic est finis prime sūme de electuariis delecta/ bilibus.

Iriaca. Hec ē secū da ps principalis prime sūme in qua auc tor determinat de antidotis. idest de medicinis ɔpositis seu ɔuenietib⁹ diuersis egritudinibus. hic tn̄ reductis ad formā electuarii vel solide ɔfectionis. Et primo incipit a famoso electuario quod dr̄ Tiriaca. Reperiūtur eni tiriace due famo se descriptiones ꝛ alie quāplures nō sic fa mose. Prima ē que dr̄ fuisse galieni quam ponit nicolaus in suo antidotario. et Aui. quito cano. tractatu primo ꝛ denoiatur ab eis qꝛ ipsi fuerūt inuentores illaꝝ descripti onū cōmendaē ꝛ preparatur ꝛ sic plus gene/ raliter habetur in vsu tyriaca andromaci quā tiriaca galieni lꝫ in simplicibus ɔponē tibus eas parua sit dr̄ia. Ponit aūt Auic. loco iā dicto laudes opationes ꝓprietates ꝛ virtutes p longa verba dicte tiriace an/ dromaci verificādo particulariter quecūqꝫ simplicia ipsam ɔponētia ad quē locuꝫ re currēdū est ꝑ eius noticia dr̄ auteꝫ tiriaca sublimior medicinaꝝ ꝓpter eius excellenti am. dr̄ etiā tiriaca a tiro serpēte ꝓpter tro ciscos tiri q ingrediūtur ɔpōem eius. ponū tur aūt dicti trocisci in dicto cano. Aui. et hꝫ insuper tyriaca predictas diuersas ope rationes efficere ſm diuersitatem sue etatis seu sue cōfectionis ꝛ ɔstructionis. Declarat aūt Auic. loco iā dicto ꝙ tyriaca hꝫ diuer sas etates sicut ꝛ quecūqꝫ cōposita ꝛ sic di uersimode operaē ſm diuersitatē illaꝝ eta tum. hꝫ eni primo infanciā. secūdo puberta tem. tertio adolescentiā. quarto senectutē ꝛ vltimo decrepitā. In isantia āt q̄ est etas eius incipiēdo a die sue cōstructionis ꝛ no ue cōpositionis pdurās vsqꝫ ad annos tres ipsa ē stupefactiua mortificatiua caliditaꝛ tis inate ꝛ quāto plus appropiquat suo pri cipio tāto plus hꝫ suas opatiōes efficere. I etate aūt pubertatis iā incipit hr̄e virtutes pncipalr̄ ɔtra venena calida et frigida ꝛ ɔ tra morsus aīaliū venenosoꝝ ꝛ ɔtra quam plures alias dispositiōes ꝛ egritudīes de q bus Aui. loco iā dicto ꝛ alii auctores de ipsa loquētes asserūt ꝛ affirmāt ꝛ tal' etas pubertatis ē a tertio anno vsqꝫ ad nonum vel decimū vel ſm ꝙ ab antiqs describit a quito anno vsqꝫ ad quitūdecimū. In etate aūt senectutis ɔpletas hꝫ ac pfectas opatio nes suas et tūc est in potissimo suo esse cum mirabilibus suis operatiōibus de qb⁹ aui cēna mētionē facit loco supius allegato. et talis etas ē a vigesimo āno vsqꝫ ad trigesi mū. Post sequit̄ mors ipsa q̄ ē etas decre pita q̄ et sic rōnabiliter pōt nūcupari i qua est ablatio cuiuslibet opationis ipsi⁹. Et lꝫ aui. i canone predicto loco ꝛ caplo allega to longiores ponat etates tiriace predicte: qꝛ plura aromata ponebantur i ea quā ar chigenis tpibus fiebat. Nūc tn̄ dicte etates sūt ei magis ɔuenietes ꝛ ɔgrue ꝛ modernis medicis practicātib⁹ magis ɔformes ꝛ vsu ales. Et hic nota ꝙ si qs diligenter aspici at mētē Aui. galieni ꝛ alioꝝ oim antiquo rū auctoꝝ tyriaca andromaci ac ēt tyria ca galieni ꝛ q̄libet alia tyriaca ɔposita effi catiores ꝛ potētiores hēbat opatōes ipsoꝝ tpibus ꝛ ēt Archigenis qua hēat mō vel ali qua ex predictis hēat tpibus nr̄is. Et hoc idē euenit electuariis oībus ꝓpter defectuꝫ quātitatis aromatū i ɔstructione ipsaꝝ et electuarioꝝ. Nā ad lib. mellis ipsoꝝ tpib⁹ i tyriaca ꝛ sic i quolibet alio electuario po ni faciebāt. ʒ. iii. aromatū. Nūc āt ne assu mentes ipsam abhorreāt solū poni facim⁹ ʒ. ii. aromatū ꝛ vt minus expendāt ꝛ iō nō ē tāte efficacie nec laudes sue ex ipsa sequū tur vt eoꝝ tpibus sequebātur. Opatur āt tyriaca cū ē fermentata pfecte post quitum ānum sue cōstructionis qꝛ ante dictū tēpus vsus eius nō est nisi ad somnū puocādū cū cōplexione sua calida ꝛ sicca q̄ vltra scōm gradū modicū ascendit q̄ resultat ex simpli

ciū ɔmixtione ɔponētiū eā: vicit tñ siccitas caliditatē ipsius opatur ēt a forma specifica aut a ꝓprietate sue specifice forme. In sequēter mixtionē simpliciū cōponētiū eā ⁊ cuilibet de per se qua ɔplexiōe calor naturalis vigorat ⁊ spūs. vnde predicta tiriaca generaliter oibus passiōibus nr̄is imo quibuscunq; dispositiōibus nr̄is in corpibus i quib us nō est supfluus excessus caliditatis est vtilis ⁊ ɔueniens ꝫ plus frigidis quā calidis tpibus quātitate ɔuenienter exhibeat ⁊ maxime in declinatione egritudinū materialiū ⁊ post ipsarū digestionē vt in fine febris flegmatice regulariter exhibet. vacuo tñ stomacho a supfluitatib⁹ ⁊ a cibo ⁊ corpore mūdificato diligenter. Sic etiā post eius assumptionē nō est cibus vel potus vl' aliquid aliud assumēdū nisi transactis ad minus quinq; horis ⁊ illis elapsis pōt tñ cōuenienter exhiberi tiriaca ⁊ similia cū aliquo paruo potu vt vino vel aqua de sticados vel maiorane in passionibus fris capitis vt virtus eo citius euaporetur ad caput ⁊ sic etiā cū aliquib⁹ liquoribus frigidis tē poratis vt cū aqua buglosse seu mellisse. In passionibus cordis venenosis sed tuti⁹ est sine aliquo potu ipsam assumere. Ultimo ꝓ laudibus ⁊ operationibus eius ⁊ mō ⁊ tpe recurrendū ad auicēnā loco superius allegato quo diffuse tractat oīa superi⁹ allegata predicta ⁊ maxie circa tiriacā ādromaci que oīa intelligenda sunt esse de tiriaca galieni: Insuper notādū ꝙ tiriaca nō solum est egritudinū curatiua sed ēt est sanitatis preseruatiua ⁊ etiā illius ɔseruatiua. ⁊ dosis eius cōiter in pronectis etatis erat antiquitus quātitas lupini que erat pond⁹ ʒ.i. Et hoc erat ⁊ esset quādo tyriaca esset ɔstructa cū lib. mellis. ʒ. iij. aromatū. ſꝫ hodiernis tēporibus. dosis eius est. ʒ.i. vsq; ad. ʒ.i.ſ. ꝓpter defectū et diminutionē aromatū ingredientiū compositionē ipsius vt superius dictū est. Et qꝛ descriptio tiriace andromaci que vltra oēs alias est in vsu. solū ponitur ab auicē. quīto canone vt iam dictū ⁊ illa in pluribus libris corruptis reperitur. Ipsam describā cōplete absq; defectu sicut thomas dē garbo ipsā ɔstrui faciebat ⁊ vt recte debēt reperiri simplicia ɔponentia ipam aliqualiter declarāda ⁊ ei⁹ descriptio est ℞: trociscoꝝ sqlle aur. xlviij trociscoꝝ vipere aur. xxiiij. trociscoꝝ alidaracarō. ana. ʒ. vi. predictoꝝ descriptiones ponūtur a Nicolao in suo antidotario ⁊ ab auic. in predicto cano. tractatu de tiriaca piperis nigri dictū est in diamusco. opij ana. ʒ. vi. opiū est succus papaueris nigri artificialiter facti ⁊ inspissati ⁊ ē frigidi ⁊ sicce cōplexionis in quarto gradu ꝫ frigiditas superet siccitatē. operat aūt vigorosius stuporē inducēdo spiritus ingrossando ⁊ ipsoꝝ trāsitus prohibendo ad mēbra sensitiua ⁊ motiua: vnde somnū faciliter ꝓfundum inducit cuꝫ sua proprietate et forma specifica nobis occulta potius quā cū suis qualitatibus primis superius dictis: ꝫ etiā frigiditas eius aliqualē stuporē inducit. cauendū est ergo ab vsu ipsius sm omnē modū administrationis ipsius et in quacunq; dosi imo cauendū est ab oi medicina i qua ipsum ingreditur nisi in casu magne necessitatis posito ab auic. et auctoribus medicie ⁊ tunc cū opio tebarco qꝛ factū ⁊ collectuꝫ a tebis qꝛ idē melius et perfecti⁹ operatur quocūq; alio opio vbicunq; collecto ⁊ sic maioris periculi ⁊ timoris vsus ipsius. Cinamomi i diamusco. seminis napi accipitur semē eius et ē ɔplexionis calide et sicce in tertio gradu. Scordeon. i. alleoꝝ silvestrium et sunt calide ɔplexionis vsq; ad quartum graduꝫ. In alleo aūt domestico non est tāta caliditas nec etiā siccitas. Nocet multū habentibus corpus repletū malis humoribus et caput debile qꝛ multū sūt vaporosa. Rosaꝝ rubeaꝝ in diamusco. Ireos. i. lilij celestis qꝛ ⁊c.

Iacurcuma magna.

Istud est electuariū magnum ⁊ exptū quod generaliter et ab oibus

habetur in vsu et vbiqз preparatū reperit̄ sз pn̄tem descriptionē ⁊ denoīatur diacurcuma a quadā radice que noīatur rubea tinctoꝝ. Et a quibusdā dicitur q̄ curcuma est spēs celidonie sed hic sumit̄ pro rubea tinctoꝝ valet pr̄icipaliter ad oēs egritudines frigidas antiquas factas a materia frigida ⁊ maxie epatis ⁊ splenis cū quibus ꝯiūgit̄ debilitas virtutis digestiue seu sanguificecū opilatione ipsius. aperit enī opilatiōes ipsius ⁊ epar calefacit ⁊ virtutē digestiuaз corroborat colorē totius bonū efficit ⁊ mortificatū bene viuificat: vnde eius pr̄icipal' operatio est in corporibus cacecticis. idest idropisim prepatis ⁊ sic in tali dispositiōe pr̄icipaliter cōiter vtit̄. vз etiā passionibus renū ⁊ vesice frigidis et etiā stomacho ⁊ a liјs in lr̄a positis. Cazesia enī est dispositio prima ad idropisim in qua color corpis̄ icipit dealbari ⁊ aliqualiter citrinari ⁊ subā corporis mollificari. Et dosis eius ē a.ʒ.i. vsqз ad.ʒ.iii. Et pōt simul assumi cū modico vini subtilis vel cū aquis aperitiuis calidis ꝯueniētibus epati de qbus iferius mētionē faciemus. Et vsus eius pōt eē ꝯtinuis diebus pluribus nisi in tpe magni feruoris ⁊ in corporibus quāplurimis febrientibus nisi cū eo admistretur elcūariū minus calidū vel frigidū vt cū diarodō abbatis vel cū trisandalis et assumēdū esset cū aquis tēperatis vel frigidis vel cū aquis radichiј seu lupuloꝝ vel endiuie seu seminū cōium vel cū vino aqua limphato. Cui⁹ hec est descriptio. ℞. croci asari petroselini.s. semis bauci.s. seis anisi apiј.s. seis.a.ʒ.iiiј. raued sem.i. reubarbari. meu.i. aneti silu'tis. spice scз nardi.a.ʒ.vi. Costi mirre cassie.s. lignee sq̄nāti. carpoballsami.s. seis balsami. rubee tictoꝝ succi absinthiј succi eupatoriј herba est nota ꝯferēs multū male ꝯplexiōi frigide epatis ⁊ opilatione eius s̄m oēm modū administratiōis ⁊ maxie in aqua distillata et sic habetur plus in vsu ⁊ ē calide ꝯplōnis in primo sicce i secūdo olei balsami.a.ʒ.ij. calami aromatici. cinamomi.s. grossi.a.ʒ.i ʒ. scordeon scolopendrie.i. ligue ceruie herba ē nota que multū valet i passionib⁹ frīs ipsius splenis ⁊ opilationi ⁊ duriciei eiusz ⁊ est calide et sicce ꝯplōnis in secūdo. succi ligricie a.ʒ.ij.ʒ. draganti.ʒ.i. mellis dispumate quantum sufficit. Et nota q̄ licet reubarbarū ingrediatur hmōi compositionem non tamen efficitur solutiuū propter puam eius quantitatem que ingreditur ⁊ leuem dosim que assumitur ex toto ꝯposito

Diacurcuma minor non est i vsu nec p̄parata reperitur.

Diamurusia non est ivsu nec preparata reperitur magistraliter tn̄ posset vti et vз i omnibus dispositionibus que ponuntur in littera ⁊ est efficax ⁊ experta.

Dialacca maior est efficax ⁊ experta vt ponit Mesue. Et licet non multū sit in vsu quia tamen alicubi preparata reperitur: ideo declaro eius descriptionem. Est enim efficax et quasi consimilis operationis cum diacurcuma maiori sed magis et plus appropriatur passionibus renuз ⁊ vesice. et lapides frangit per vias vrie edncēs ⁊ dicitur dialacca a quodā gūmi.i. qđ vocatur lacca que igreditur eius compositionem. Et modus assumptionis ⁊ tempus Et dosis eius eius est sicut dictū est de diacurcuma. cui⁹ dialacce hec est permixtio. Recipe lacce ablute gummi est quod apportatur de arabia: et est calidum in primo: siccum in secūdo coloris citrini rubei. ⁊ cum ea tingitur sericum quantum ad colorem caremusi. Abluitur autem s̄m quod hic conuenit de coctione squinanti ⁊ astrologie per qua ablutione acquirit subtilitatem ⁊ apertionem maiorem ranedseni id est reubarbari.a.ʒ. quatuor. non tamen ꝓpter reubarbarum redditur solutiuum considerata dosi eius Spice aromatice. idest nardi: quia magis aromatica masticis. seminis apiј squinanti. Absinthiј. Succi. Eupatoriј. Amoes.

Sauine. Arbor est nota calida et sicca versus tertium gradum: et est multe apertionis et prouocationis. Amigdalarum. Amararum. Costi. Mirre Rubee tinctorum. Seminis feniculi. Anisi. Assari. in baccare aristologie Senciane. Croci. Cinamomi. Sopi sicce ad differentiã humide que humida est pinguedo que extrahitur quãdo lana succida lauatur vel abluitur. calida in primo et humida in secundo. Jsopus autem sicca est herba nota calida et sicca versus tertium. Cassie. s. lignee cimarum squinanti. i. extremitatum squinanti Bdellij gummi est arboris in terra arabũ et est calidũ et siccũ in primo cũ virtute mollificatiua et resolutiua: et ẽ bdellium siriacũ. i. de siria: et est iudaicũ et melius. añ. ℥. i. ℨ. piperis nigri zinzi. añ. ℥. i. Jnfunde bdelliũ et mirram in vino: et confice cum melle despumato. Et dosis eius est vsq3 ad. ℥. ij.

Dialacca minor non est in vsu nec ꝑ ꝑpata repitur.

Confectio de ranedsem non est in vsu

Confectio electuarij ex inuentione nr̃a: sil̃r nõ ẽ in vsu.

Diacostum non est in vsu nec reperitur.

Electuariũ cõfortans stomachũ nõ ẽ in vsu: nec prepatum reperitur.

Modus confectionis allzanzi non est ĩ vsu nec prepatum reperitur.

Confectio de

Asa. Jstud electuariũ lz nõ sit in vsu: tamen vtebatur eo quidam magnus practicus et bonus experimẽtator versus declinatõem vl'em febris q̃rtane piodice. dabat enim de ipõ ante principiũ paroxismi p horas duas. vsq3 ad. ℥. i. ℨ. cum vino subtili pauco et calido tribus vicibus subsequenter in die quietis exhibebat de omnibus mirabolanis puluerizatis vsq3 ad. ℥. iij. cũ vino subtili et qñq3 cũ melle in forma dattili de mane ante diẽ: fricatis tñ pri⁹ dictis mirabolanis sic puluerizatis cum oleo amigdalino dulci ꝑ ipõꝝ rarificatione ut dictum est ut supra. soluit. n. ventrem cõprimendo et euacuat principaliter mãm melancolicã et subsequenter colericam et flegmaticam: et generaliter omnem mãm adustã leuiter tamẽ. Est tamen electuarium displicibile. multũ plus ratione fetoris ase quã rõe saporis. valz etiã a ꝑprietate morsib⁹ animaliũ venenosoꝝ si assumatur in dosi predicta eodẽ mõ quo dictũ ẽ Recipe ase. s. fetide et ẽ gummi cuiusdam arboris in partibus Jndie calidũ et siccũ in tertio cum multo fetore. Piperis mirre folioꝝ siccoꝝ rute. añ. ℥. iiij. confice cũ melle. Quidam aũt dicũt q asa ẽ succ⁹ herbe spissatus: et in illis met partibus adiuentus.

Confectio anacardina.

Jstud electuariũ ĩ aliquibus apotecis reperit̃ ꝑpatũ sed rarissime habetur in vsu pp excessiuaz ei⁹ caliditatem. Et dr̃ q ẽ confectio sapientum ex acuens intelllectum memoriam r̃parãs superfluitates maxime in stomacho et cerebro reptas cõsumendo. Cõueniret corpibus frigidissimis in complexione et quãdo queremus aliquam inflammationem in spiritibus cum calore febrili. Et dosis eius est a. ℥. i. ℨ. cum aqua feniculi: vel cum modico vini al. fumenti: tamen se oportet summe cauere a labore ira coitu ebrietate et similib⁹ sz tutius ẽ ipm nõ assumere quã velle febrẽ inducere pp timorẽ aduentus putride vbi quereremus solum effimeram. Recipe piperis. s. nigri. Macropipis. s. lõgi mirabolanoꝝ kebuloꝝ Emblicoꝝ bellericoꝝ Jndoꝝ vini de bedust. i. castorei. a. ℥. ij. Costi anacardõ sunt enim fructus cuiusdam arboris calide et sicce complexionis in quarto q fructus habent similitudinem cũ corde auium prauarum habentes intrinsem rubedinez quandaz ad similitudinem sanguinis et nascuntur in Sicilia in montibus igneis qui quotidie comburuntur. et ab ipsis denominatur hec confectio Anacardina. Et hic

nota q̄ isti fructus dum sunt recentes cōdiū tur cum melle: quia ponuntur in ipo post liquefactionem ipsius ꝛ sic diu morantes i eo. Illud tale mel vocatur anacardiū mel. Et habetur in vsu absqꝫ dictis anacardis quia ingreditur in aliquibus electuarijs: ut inferius apparebit: ꝛ illud tale mel intensiorem gradum caliditatis acquirit ꝛ siccitatis quam esset in ipso simplici melle zuccari taberzet. i. albi burūgi id est nigelle est semen minutum ꝛ paruum ꝛ reperitur in ptibus nostris ꝛ est calide ꝛ sicce complexiōis versus tertium gradum baccarum lauri. a. ℥. vi. Cepari. ℥. quatuor. Ultimo ponit modum compositōis ipsius cum butiro ꝓpter mirabolanos ꝛ cum melle. an̄. partes equales. Et vsus ipsius non est coueniens ante sex menses ut malicia anacardoꝝ remouentur ꝓpter fermentationem: ꝛ dꝫ assumi cum aqua feniculi vel apij.

Ad somnū ꝓuocandū.
Ad dolorem denciū.
Ad tussim.
Ad asma.
Ad fluxū sanguīs vbicūqꝫ emanātis.
Ad dolorem stomaci ꝛ intestinoꝝ.
Ad dolores renū ꝛ vesice.
Ad dolores intrinsecos.
Ad impregnationem.

De medicinis opiatis.

Secunda distinctio est de medicinis opiatis que ad formā electuarij reducuntur ꝛ dicuntur opiate: quia in eis ingreditur opiū: vel alie medicine stupefactiue habentes in virtute similitudinem cum opio: vel cum eis insil ingreditur opiū ponuntur etiā cū istis alie medicine multum calide que habent corrigere malitionē opij ꝛ aliaꝝ similiū. Et hec est secunda pars principalis superius diuisa in qua determinat de electuarijs opiatis quoꝝ vsus nō est coueniēs nisi in cāu magne necessitatis ꝛ cum cautela ut dictum est supra in expositione tyriace andromaci ꝓ sequor ergo lr̄am cū dicit.

Confectio filonij ex inuentione nr̄a nō ē in vsu.

Notandū q̄ due famose descriptiones ponūtur ab auctoribus de filonio ꝛ vbiqꝫ gnāliter prepantur vna ipsaꝝ ponit a nicolao quā vocat filoniū romanū: ꝛ eā ponit Auicena quinto canonis q ipam describit ꝛ adducit auctoritatē galieni in libro decē tractatuū vbi tale filoniū romanū summe cōmendat ꝛ fuit inuentū a philomene medico rome. Et principaliter couenit ad somnum inducendū: ꝛ ad sedandū acutissimos dolores ꝛ magnos ꝛ plura alia iuuamēta hꝫ que ponit nicolaus. Ibi ergo cū ipꝫ exponemus predictam descriptionē aperte declarabimus. Alia famosa descriptio q̄ multum habetur in vsu ponitur a mesue inferius capitulo de sputo sanguinis a pectore ꝛ vocat ipsum filonium persiū quia iuentum fuit a persiaꝫ quia in expositione illius lr̄e nō ꝓcedā et hoc filoniū est multe virtutis et excellenter vtilitatis et principaliter ad omnē fluxū sanguinis vbicūqꝫ emanat et maxime a pectore vel a mr̄ice ab emoroidibus ē etiā sedatiuū doloꝝ intrīsecoꝝ et somnū ꝓuocatiuū lꝫ nō tantū quantū filoniū romanū: et vsus eius dꝫ eē ad minꝰ trā sactis sex mensibus a die cōstrictionis. naꝫ ante esset timor de opio et alijs medicinis stupefactiuis: et hec fuit vna regula generalis in qualibet medicina opiata et inuetera ta ultra quatuor ānos nō sic vigorose operat̄ Dos āt dicti filonij psici et silr̄ romāi ē sicut cicer de cero post cenā vna hora trāsacto cū modico vini vel sine ipo cum querimus somnū ꝓuocare. Cū aūt intendimus sedar̄ dolores seu fluxū sanguis ꝓhiber̄ nō nisi vacuo stomaco a cibo et superfluitatibus est exhibendum neqꝫ post per quinqꝫ horas est cibus assumendus: vt de Tyriacha dictum est. Insuper multum laudo q̄

filonii non exhiberet nisi p⁹ vles euacuati
ones ⁊ iste ē cāon regularis ⁊ ver⁹i qualibꝫ
medicina stupefactiua. cuius filonij persici
hec ē descriptio. Recipe papaueri albi al
pipis albi ⁊ ē melioꝛ lr̄a ⁊ de pipe dictum
ē. Sed papaueris tres sunt spēs. Est enim
papauer albū. s. ꝙ habꝫ semē albū quod ē
domesticū ⁊ ortulanū frigide ⁊ sicce cōple
xionis in secūdo gradu. Et est aliud quod
habet semen nigꝛ frigide ⁊ sicce cōplexiōis
in tertio gradu. Ex succo cuius papaueris
nigri qui colligitur per incisioneꝫ eoꝝ capi
tur dū talia papauera sunt recentia fit opi
um qui succus est frigide ⁊ sicce complexio
nis in quarto sicut est ip̄m opium. Est ⁊ ali
ud papauer quod habet semen rubeum si
militer quod attinet alicui caliditati: sed est
siccum in tertio: ⁊ tale semen non est in vsu
iusquiami tres sunt species. s. seminis. Naꝫ
quedam sunt semina alba: quedam rubea:
⁊ quedam nigra: sed species rubei ⁊ nigri
sunt omnino fugiendum tanquam vene
nose ⁊ non sunt in vsu medicine: ⁊ sunt frigi
de ⁊ sicce complexionis in fine tertij: licꝫ ru
beum sit minus frigidum. Qui vero facit
semen album est in vsu medicine: ⁊ est frigi
de ⁊ sicce complexionis in tertij principio:
est valde notum vulgo dens caballinus vo
catur terre sigillati opij. an̄. 3. xi setaragi. i.
capsie croci. a. 3. v. Castoꝛei spice. s. nardi:
Euforbij gummi est cuiusdam arboꝛis in p
tibus pfundis Indie et ē calidum et siccū
in quarto ita quod ē calidi⁹ ⁊ sicci⁹ qualibꝫ
alio gummi: et vsus ipsius per se est magni
periculi. quia est medicina venenosa. soluit
tamē flegma a membꝛis remotis. ⁊ dosis
eius est kiratb vnuꝫ quod est pondus gra
noꝝ quatuoꝛ ⁊ non administrat̄ nisi cū me
dicinis coꝛrigentius: ut si per noctem infun
dat̄ in succo citri: aut aqua oꝛdei sibi admi
scēdo quartū partem masticis piretri radix
ē herbe note calide et sicce complexionis in
tertio que radix in oꝛe retenta attrahit fleg
ma a capite et moꝛdicat linguam et palatū
Margaritaꝝ non pfoꝛataꝝ karabe Ra

mich. an̄. 3. i. Ramich. Compositio facta
ex gallis quercus et passulis ut pōit serapio
in suo de simplicibus capitulo de Ramich
et galle: quia sunt note quia sunt frigide et
sicce in secundo cum multa stipticitate pas
sule pariter sunt note et sunt calide in secun
do et humide in fine pꝛimi. Camphoꝛe. ℈.
i. mellis cocti quantum sufficit. Et quando
assumitur p constrictione sanguinis debet
assumi i dosi supꝛascripta cū aqua planta
ginis vel eius succo vel cū aqua rosa. seu
aqua portulace seu succū agreste: vel cū vi
no pōtico ista sint de p̄dcō filonio dicta ꝛc.
Confectio filonij descriptione hamech non
est in vsu' azenea expta ad doloꝛem stoma
chi lꝫ illud electuariū nō sit in vsu magistra
liter tamē potest pꝛepari. et ego laudo eius
vsum i doloꝛibus ex mā catarralis frigida
et humida tenendo sup dentē quantū ē gra
nū fab. illi⁹ electuarij semel aut bis i die ti
mendo deglutōem ei⁹ pp̄ter opium. p̄mis
sa tamen digōe et vl'i euacuatōe illi⁹ mate
teriei. hꝫ insup sedare doloꝛē stomachi et re
nū et vesice et intestinoꝝ fcā a ventositate
grossa vel a materia flegmatica et summe
confert colice ventose in qua flegma multū
in intestinis continetur euacuatiōe tamē sp
p̄missa et mirabiliter confert mulieri sterili
et que cum difficultate impꝛegnatur bibitū
et suppositū in matrice cum lana in foꝛma
grossi stadij et cum oleo de lilio non tamen
vltra tres hoꝛas teneri dꝫ nec sepe cōtinua
ri nec innouari timoꝛe opij a quo est fugiē
dum: nisi in casu magne necessitatis sit sepe
dictum ē. Et licet medicine excessiue calidi
tatis ingrediantur in descriptione omniuꝫ
in quibus ingreditur opium. virtus tamen
opij longo tempoꝛe durat et viget eius po
tentia cum virtute excessiua sue complexio
nis frigide cum eius occulta ppꝛietate et i
sui malicia aliqualiter remittitur a virtute
medicinaꝝ qua virtute deducitur ad mē
bꝛa et loca: que per se solum transire non
posset vsus autem huius electuarij non de
bet esse nisi p⁹ duos ānos. i. elapsos p⁹ ei⁹

constructionem vsq3 ad septem annos i di spositoibus an dcis. In dolor at detiu oue nit p⁹ sex meses ad obtudedu aliqlr sesu q e radice detis ꝛ ad exsiccadu ma3 illa. dos e vsq3 ad aureu vnu q e aliquatulu pl⁹ qua 3. Cuius descriptio hec e. Recipe Castorei. Mirre. Opij. Piperis. nigri. Macro. Piperis. Galbam. Costi. Cinamomi. Meu. dauci. Asari. Croci. ana partes eqles mellis quantu sufficit.

Thanasia magna

licet no sit in vsu sm pntes descriptione mgraliter tamen vti pot sm pnte descriptione qua breuissie declarabo dr: Athanasia q2 opo talis que homine a morte pseruat. na curat ꝛ confert multu dispositoibus quas auctor ponit in lra. Et l3 iste descriptiones adinuice copate diuersificatur b3 tn diuersa tpa sue ostructois. s. principiu. pcessum. ꝛ finem. oibus confert sicut dictu e de tiriaca. Nam trasactis sex mensibus vsq3 ad annos tres. confert fluxui sanguinis maxime exhibitis cu3 succo plantaginis aqua endiuie ꝛ similib⁹ quando aut pertrasit tertiu annu cofert opilationibus epatis asinati tussi ꝛ silibus dispositoibus ꝛ cu vino dulci ꝛ aqua apij et similibus et maxime quando plus antiquatur vsq3 ad. x annos sue costructois. Et dosis ei⁹ e vsq3 ad. 3. i. sicut dictu e de filonio

Restat nunc declarare alia simplicia: reliqua sunt superius declarata. Primum e epar adip. id e lupi quod est calidu ꝛ humidu versus secudu v3 a pprietate in passionibus epatis et maxime in opilatioibus sm quod asserit Gal. quem allegat Mesue in hoc capitulo. Cornu dixi capite als cerui. et est melius quod est frigide coplexionis in primo et sicce in secudo. et etiam a pprietate opat in passioibus supradictis l3 etiam oferet sua stipticitate cuilibet fluxui sanguinis et maxime menstrorum. Rob sapa et e calide et humide coplexiois in primo gradu. Endiuia vero e c⁹ coplexio du e reces e frigida in primo: et humida infra primum cum vero est sicca ꝛ frigida infra primu et sicce in eode. habet insup virtutes diuersas. frigidas et calidas quibus medi antibus operatur in diuersis materijs licet frigiditas supet eius caliditatem que est remissa conficitur cum melle despumato reliqua sunt nota.

Diasulfur non est in vsu nec preparatu3 repitur

Confectio de storace silr non est in vsu.
Ad egritudines frigidas capitis.
Ad egritudines calidas eiusde.
Ad egritudines auriu.
Ad egritudines oculorum.
Ad egritudines dentium.
Ad catarrum.
Ad passiones stomachi a colera inbibita in eius porositatibus.
Ad passiones frigidas stomachi ꝛ nutritiuorum.
Ad colicam.
Ad passiones frigidas matricis.
Ad calefactiones epatis.
Ad egritudines epatis ꝛ splenis.
A flegmate aquoso.
Ad ictericiam.
Ad renes calidas.
Ad caxesiam.
Ad podagram ꝛ dolores iuncturarum.
Ad feditatem cutis.
Ad asciton.
Ad scabie pruritu lepra ꝛ cancrum.
Soluens principaliter flegma ꝛ postea coleram citrinam a mebris nutritiuis; ꝛ a iuncturis.
Solues colera ꝛ flegma
Soluens colera ꝛ flegma salsum.
De solutiuis mediciuis.

Tertia distinctio

de medicis solutiuis quarum quedam coficiuntur cum aloe. queda cu Colognitida. queda cu Turbith. queda cum Scamonea: ꝛ queda cu3

alijs medicinis solutiuis fortibus. quedam cum pluribus ex eis sicut inferius per ordinem appebit: et sicut incipit.

Erapigra no

men habet amaritudinis qz ipaz principaliter ingreditur aloes. et dicitur ierapigra a iera quod est sacra et pigra qd e amara et huiusmodi iere galieni due reperiuntur descriptiones posite et inuente a galieno que ambe in idem redeunt vno ponitur septimo terapentice. capitulo. xij. q sic incipit oportet igitur habere alia ponitur sexto de regimine sanitatis capitulo penultimo. Est enim hec Jera magni iuuamenti et passioib stomachi pricipalr qb habudat huor coleric subtil ibibit i porositatib stomaci cu admixtioe flegmatis aquosi hz et multas alias vtilitates efficere quas auctor poit in lra. et Galien locis allegatis. Usus autem eius et modus preparationis est triplex. Primo solu in forma pulueris: et tuc assumitur cu vino vel iurpulli: vel cu aqua mete vel ordei: vel alio liquore conuenienter: et in tali forma ipm describit et eo vtebatur galienus quia efficacius operatur. Secundo in forma pillulari et sic communiter practicantes generaliter vtuntur. Et iste modus adinuentus fuit tum pter amaritudinem pulueris: tu ut maiore mora i stomacho contrahens a remotis magis attrabat. Tertio in forma electuarij cum melle: et sic describitur hic a Mesue: sed non est i vsu. et hac Jerapigra galieni no igreditur aliud solitiuu nisi aloes no lotu: de quo diffuse dictum est in diamusco. et qualitercu qz prepetur ut debite dosi tardat solutoez a. xij. horis vsqz ad. xxiiij. Nunc transeo ad descriptione ierepigre galieni posite septimo terapentice: que est illa que comunr ter habetur in vsu et e quasi cosimilis cu illa que ponitur sexto de ingenio sanitatis: derelinquedo pnte hic posita a Mesue: qr satis ab illis variatur. et isto mo non habetur in vsu. Rec. Cinamomi. Masticis. Asari. Spice. s. nardi. Croci. Xilobalsami a. z. i. aloes. z. centum. Et illa e vera descriptio pul. ierepigre gal. fm qd ipe poit in locis allegatis. Medici aut et aromatarij hodiernis tpibus de aloe ponut solz duplum poderis alioz aromatu et no pl: cu hac ieram corripiut. Et mouetur maxime pp hanc descriptione ibi posita a mesue q ipi reducut ad forma pillulare ideo minus soluunt. Et dos ieregalleni in locis allegatis e vsqz ad. z. i. Dos aut eius que hodiernis temporib ppat e vsqz ad. z. i. s. et si fit in forma electuarij ut ponit hic dosis cui e vsqz ad z. i. sz illo mo no habet in vsu.

Erahermetis

no e in vsu sz rogo legetes ut ipaz cosiderent pp virtutes multas impositas a mesue.

Onfectio iere

Archigenis no e in vsu sz ieralogodion e illa que multu habetur in vsu: et ab omib sic prepatur: et ei descriptio ponit a nicolao. Etia et alia ierapigra galieni que ibide ponit a nicolao in suo antidotario q e multu dns a Jera galiei posita septimo terapetice nec repit. nec galien eaz describit. et tn illa e q gnaliter habet i vsu et sic vbiqz fm alia descriptione habet i vsu. et fit in forma electuarij hz quod ibi describit. Quida tamen reducut ad forma pillulare que aliquo loco no sunt scripte. et dos eaz est. a. z. i. vsqz ad. z. i. s. Et dosis Jerepigre galieni reducte in forma electuarij: ut comuniter fit. quia vsqz ad. z. z. i. de mane digesta materia. Et cu ille pillule qua ierapigra galieni que a Nicolao describitur summe zueniut omnibus dispositoib capitis vel passionibus dependentibus a materia frigida et doloribus auriu oculoz et denciu. Conuenit insuper descensui catarri et passionibus frigidis stomachi et omniu nutritiuoru: et etiam passionibus matricis: et etiam multis alijs zsimilibus quas ibi lege

Et motus ꝓpter eius vtilitates ⁊ iuuamenta non obstante ꝙ etiam ipſam declarabo i Antidotario Nicolai. Nunc ponam eius deſcriptionem.

Recipe Cinamomi. Spice. Nardi. Croci ſquinanti. Aſſari. Caſſie lignee. Xilo balſami. Carpobalſami.. Uiolarum. Ab ſinthij. Epithimi. Agarici. Roſarum. Tur bith. Colloquintide. Maſticis. añ. ℥. iiij. aľ ℥. viij. Mellis quantū ſufficit ꝑ cōpoſitiōe electuarij ſiue vini ꝑ compoſitiōe pillulaꝝ.

Sunt autem ſolutiua que ingrediuntur compoſitōem huius Jerepigre ac Jere archienis ac Jerelogodion. Non obſtante ꝙ aliqua ex eis fuerint ſuperius declarata: ⁊ alia quedam ſunt declaranda. Colloquintida eſt media multum effrenicans in ſoluēdo amari ſaporis indigens multa rectificatione ſm ꝙ ponit Meſue. Eſt .n. ſolutiuum pomum plante venenoſe ad magnitudineꝫ pomi arancij ſubalbidi iuxta quam planta nulla oritur herba: ⁊ ē calide complexiōis vltra tertium gradum ⁊ ſicca in fine ſecundi. Soluit flegma principaliter attrahēdo a remotis membris: non tamen per ſe ſola ē exhibēda quantūcūqꝫ correcta. Et doſis eius que ponitur a Meſue capitulo ꝓprio ē a kirath. vi. vſqꝫ ad. x. kirath aūt ē pōdꝰ quattuor granoꝝ ordei. Sꝫ illa ē nimis magna doſis hodiernis temporibus quali tercūqꝫ aſſumeretur. Epithimū ē flos vel radix cuiuſdaꝫ herbe calide ⁊ ſicce in ſecūdo. ſoluit humorem melācolicū principaliter ⁊ licet non ſit in vſu ipſum per ſe ſolū accipere tamen eius doſis ē a. ℥. iij. vſqꝫ ad. ℥ vij. decoctionis autem. a. ℥. v. vſqꝫ ad. xx. quia eſt leuis ſolutionis. Abſinthium ē herba nota leuiſſime ſolutionis calide complexionis in primo ſicce in ſecundo. ſoluit leuiſſime coleram ſubtilem ⁊ aquoſam ab inteſtinis meſaricis ⁊ ab epate ⁊ aſſumitur a quibuſdam ſuccus eius qui ē amarꝰ valde ⁊ horribilis. Et doſ eiꝰ eſt ab. ℥. ij. vſqꝫ ad tres. Et in decoctiōe ſeu infuſiōe cuꝫ aliqua expreſſione. ab. ℥. v. vſqꝫ ad. ℥. viij.

Scamonea eſt ſuccus cuiuſdam herbe iſpiſſatus i forma lupinoꝝ reducitur ⁊ ab India et Antiochia ſic trāſportatur et eiꝰ vſus ꝑ ſe ſolū nō eſt cōueniens ꝓpter eiꝰ venenoſitateꝫ et potētiā i ſoluēdo nec cū alijs medicinis admiſcetur niſi poſt debitum eꝰ correctionem cū pomo citonij vel caulibus in paſta ut precipit Meſue: ⁊ ſic correcta vocatur diagridiū: ⁊ eſt calide ⁊ ſicce cō plexionis in tertio ſoluit principaliter coleram ſꝫ nocet ſtomacho ⁊ epati non correcta. Et doſis eius cū eſt correcta ē a granis quinqꝫ ordei vſqꝫ ad. xij. Et ipius ſolis adminiſtratōem omnium ꝓhibet. Et conſulo ꝙ medicina in quam ingreditur retardeť quantū ē poſſibile. Turbith eſt radix cuiꝰdam plāte in partibꝰ Indie calide ⁊ ſicce complexiōis in tertio ſoluit principaliter flegma ⁊ eſt multum in vſu maxime in paſſionibus. Juncturaꝝ ⁊ aſſumitur cōmuniter cum zuccaro ⁊ zinziber. in forma pulueris. ſm illam deſcriptionem.

Recipe turbith albi ⁊ gummoſi. ℥. i. vel vſqꝫ ad. ℥. i. ß. zinꝫ. ℈. i. zuccari. ℥. ß. ⁊ in mane aſſumať cuꝫ iure pulli vel galli vel alio liquore cōueniente. Et hic nota ꝙ zinzi. eſt correctiuum vel velocitat eius operationē quoniā de ſe ē tardi motus. Et eius doſis in ſubſtātia ē. a. ℥. i. vſqꝫ ad. ij. ut ponit meſue ⁊ in decoctione. a. ℥. ij. vſqꝫ ad. iiij. Sꝫ iſte doſis temporibus pńtibus ſunt nimis magne: ⁊ eius aſſumptio ē abbominabilis et debilitat ſtomachū. Agaricus ē fungus quidā adherens cuidā arbori maxime. Et multum naſcens in pede montiū. ⁊ ē calide cōplexiōis in primo: ſicce in ſecundo. ſoluit pˀcipaliter flegma groſſum ⁊ colerā rubeam a cerebro a mēbris neruoſis: ac etiaꝫ a pectore vſus tū eius per ſe ſolū non eſt multum cōueniens: ſꝫ admixtus cū alijs medicinis ut in electuarijs ⁊ pillulis ut cōmuniter ſit. Doſis tamē eius in ſubſtātia ē. a. ℥. i. vſqꝫ ad. ℥. i. ß. In decoctione vero ſiue infuſione ē vſqꝫ ad. ℥. iij. Et nota ꝙ agaricus q̄litercūqꝫ aſſūptus inducit vomitū: ſꝫ lōge mi

nus in decoctiõe vel infusione q2 nõ sic ad heret parietibus ⁊ vasis sed vel villis iducet nauseã ⁊ corrigat cũ mastice ⁊ salgẽme ut precipit mesue Serapinũ est gũmi calidũ in tertio ⁊ siccũ in secũdo. soluit humores vi scosos ⁊ flegma crudũ attrahit a longiquis mẽbris nõ tñ per se solũ vtimur eo. Et do sis eius est a.3.5. vsq3 ad aure.i. Euforbiũ fm rei veritatem est gũmi calidũ ⁊ siccũ in quarto ⁊ per se solũ non est 9ueniẽs ⁊ soluit flegma grossum. Et eius dosis est a granis quatuor vsq3 ad.xij. Aristologia rotũda ẽ pfectior ⁊ potẽtior longa in soluẽdo et vtra q3 est calida in tertio ⁊ sicca in secũdo. ⁊ sol uit superfluitates flegmaticas ⁊ per se solũ vsus earũ nõ est 9ueniens. Elleborus vnus ẽ albus oĩno fugiendus q2 a tota specie est mortiferus alter est niger qui p se solũ nõ ẽ in vsu sed admixtus cũ alijs medicis prici paliter soluit melãcoliã ⁊ colerã grossam ⁊ flegma viscosum fortiter attrahens a remo tis est tamẽ multũ prouocãs vomitũ ⁊ ẽ ca lide ⁊ sicce cõplexionis in tertio. Et dosis eius est ana.℈.i. vsq3 ad.℈.ij. sed melius ẽ vt fugiatur nisi correctus ⁊ admixtus cum alijs medicinis. Restat nũc alia declarare que nõ sũt solutiua posita in descriptione ierearchigenis. Et primo p exituras apata intelligit q̃ veniũt ad saniẽ. Cepemuris.i. ce pe squille. Ultimo ẽ memorãdũ q2 vsus predicte ieregalis qualitercũq3 assumatur d3 esse premissa aliquali digestiõe seu pre paratione humor̃ in stõ cũ assumptõe mel lis rosar̃ colat. vsq3 ad quãtitatẽ vnius.℥ .p vice duobus vel tribus diebus ad min9 vel cũ alio leui digestio. Similiter ⁊ ante assumptionẽ ierepigregalis in qua igrediũ tur plura solutiua ⁊ fortia vt eã describit Nicolaus etiã est preueniẽdũ cũ digestiuo appropriato fm q2 expedit. Et dosis hui9 ierearchigenis descriptione pauli q2 est me lior vsq3 ad au℞.iiij. ⁊ archigenis descripti one vlt est vsq3 ad.vi. ⁊ cõfert multis ⁊ di uersis passionib9 vt dicit mesue quas tu ip se legẽdo 9sidera.

Jerarchigenis descriptione pauli non est in vsu.

Jeracolloquitidos fm hanc descripti onem raro habetur in vsu sed solũ fm illam que ponitur a nicolao

Jera ex inuentiõe mea nõ est in vsu nec prepata reperitur.

Syracos descriptione Ram non est in vsu.

Trifera persica nõ est in vsu ⁊ est soluti ua ut eius descriptione reperit ⁊ apparet: sed illa que nõ ẽ solutiua posita in secundo de appropriatis capitulo de sputo sangui nis cũ tussi ⁊ q̃ generaliter hẽtur in vsu ⁊ sic vbiq3 preparatur.

Confectio electuarij ab abalif nõ est in vsu. vide vlterius.

Confectio alia electuarij alcaf etiã nõ est in vsu.

Onfectio elec tuarii Jndi maioris. Jstud elec tuariũ ẽ famosum quod generaliter ab oĩ bus ⁊ fʒ presentẽ descriptionẽ prepatur põ nitur sub sequẽti descriptio electuarii indi minoris quod multo plus habetur in vsu. Et hoc electuariũ indũ minus est magne ef ficatie ⁊ vtilitatis in soluẽdo ventrẽ a sup fluitatibus flegmaticis putridis corruptis et maxie a mẽbris nutritiuis a iũcturis. ac etiã i soluẽdo sili materias colericas lʒ sit maioris potẽtie ⁊ plus 9ueniat in soluẽdo flegma quã colerã. Est etiã 9ueniẽs i resol uẽdo et subtiliando ventositates grossas: vnde multum 9fert doloribus stomachi co licis et renalibus opilatiões apriendo hʒ et alias virtutes q̃ ponunt in lr̃a. Sed hic notãdũ q2 qdã aromatarij reducunt tã de scriptionẽ electuarii indi maioris quã mio ris ad formã solide 9fectõis cũ zuccaro. vl tiate decoquẽdo et cõir vocat 9fectio da frati. Et dosis 9fectiõis solide indi mio ris est vsq3 ad.℥.iiij. descriptio idi maioris ẽ hec ℞. cinamomi. cassie. f. lignee. turbith arũdinei.i. pforati ad modũ arũdis subti

lis. penidii fiunt ex solo zuccaro vltiate decocto ꝛ ex longa agitatione ꝯtinuo dealbãt ꝛ sũt ca. ꝛ sic: cõplxionis i primo gradu.

Heil ẽ spẽs cardamomi ꝛ ẽm quosdã est cardamomũ maius ꝛ ẽm alios ẽ meligete que sunt q̃dã grana aromatica ca. ꝛ sic. ꝯplexiõis ĩ tertio ꝛ portãtur ex india. Succi citonioꝝ citonia nota sũt ꝛ sunt fre ꝛ sicce ꝯplexionis in fine primi. ꝛ ex ipsis fit vinũ p eoꝝ expressionẽ quod ẽ valde ꝯstructiuũ cuiuslibet fluxus ventris ꝛ maxime colerici decoquitur tale vinũ cũ zuccaro ꝛ fit iulep quod vocatur miua simplex quod lipbatum cũ aqua calibeata ꝛ assumptũ de mane silr dictis fluxibus ꝯfert. Addunt ẽt quedã aromata huic iulep qñ decoquitur ꝛ aromatizatũ vocat miua aromatica que ꝯfert debilitati stõi et maxie virtuti digestiue eius et cõtentiue. fit etiã ex eoꝝ pulpa d cocta cũ zuccaro q̃dã ꝯfectio solida q̃ nocatur diacitonitẽ sine aromatibus cui⁹. ʒ. i. assumpta ante cibũ ꝯfert cuilibet fluxui stomachi et intestinali et vomitui et confert si post cibũ assumatur sed cũ difficultate masticatur põt pistari et prepari cũ miua simplici et sic assumi in pondere dicto. etiã ex pulpa citonioꝝ fit citonitẽ cũ quibusdã aromatibus calidis ut ziuzi. pipere cinamõ et aliis cũ melle ꝙ a sanis cõmeditur tpe natiuitatis dñi nr̃i Jesu xp̃i. Succi granatoꝝ quedã. n. dulcia et ista sunt fra et humida in primo cum aliquali leui caliditate rõne dulcedis acetosa uero et muza sunt frigide ꝯplexionis vltra primũ. flores eoꝝ q dicũtur balaustie sunt fre ꝯplexionis i primo et sicce in secundo. est. n. viuũ dulce granatoꝝ multum i vsu. decoqtur cũ melle ad electuarium ꝯstruendũ. et dosis huius electuarii indi maioris p se solũ est vsq3 ad. ʒ. vi. distẽperate cũ decoctione cõni vt dicẽt iferius: vel cũ aqua feniculi uel apii uel cũ aliquo liquore ꝯuenienti: uel i forma dattili assumpti cũ zuccaro. et sepe admiscemus hoc electuariũ indũ maius siue indũ minus cũ cassia vel mãna ad uelocitãdum opationẽ cassie vel mãne: verbi gratia. Cũ in pncipio aliquaꝝ egritudinũ querimus aliqualiter mouere materiã absq3 hoc ꝙ tota sit cõmota exhibem⁹ de cassia. ʒ. i. s. de electuario indo et maxie de minori cassia l3 sit principaliter purificatiua sanguis ẽt euacuat flegma et talẽ medicinã distẽperamus cũ decoctione cõi vel cum aqua ordei vel alio liquore conuenienti. et si ipsum i dicto pondere admiscemus cũ mãna de ipsa manna accipimus usq3 ad. ʒ. ii. Ulterius ẽ notandum ꝙ l3 mesue ponat dosim huius elcũarii idi maioris esse usq3 ad aure. iii. hoc ueritatẽ haberet qñ ad librã mellis ponerẽtur ʒ. iii aromatũ s3 qꝛ his tpib⁹ ponũt ad lib. mellis. ʒ. ii. solũ aromatũ iõ põt angeri dosis usq3 ad quãtitatẽ supi⁹ dictã. Ultio solno hoc dubiũ diceret aliqs i indo maiori ẽ maior potẽtia scamonee i soluendo coleraz quã turbith in soluẽdo flegma ꝯsideratis vtriusq3 põderibus et eoꝝ potẽtia. et tñ dictũ est ꝙ indum maius a predomio soluit flegma: hoc idẽ dici poss3 de indo minore licet quantitas turbith amplietur in eo ꝛ tñ nõ additur quãtitas scamonee: dicendũ ꝙ scamonea uõ solũ euacuat colerã sed etiam adiuuãdo opatiõem turbith ꝛ illã velocitãdo euacuat flegma. Turbith aũt nõ sic est adiuuãs ꝛ velocitãs opationẽ scamonee et est principaliter turbith flegmatis purgatiuum ꝛ solutiuũ et sic apparet solutio. Ad dubiũ nõ obstãte ꝙ potẽtia scamõee sit maior in indo maiori quã potẽtia turbith multiplicatur vel duplicat. ꝛ uõ additur quãtitas scamonee. vnde ad dubiũ facilius respondet et p ꝯñs apparet ꝙ indũ minus est vigorosius ad soluẽdũ materiã flegmaticã ꝛ magis ꝯuenit in dispositionibus frigidis quã electuariũ indũ maius et vꝛ sic hẽtur in vsu maius. Et cũ a medicis absolute pfert electuariũ indũ docti et experti aromatarii intelligunt indum minus.

Lectuarium

idũ minus. Hoc electuariũ ẽ magis

in vsu quã indũ maius q3 minoris caliditatis ⁊ maioris efficatie in soluẽdo flegma q̃ indũ maius ⁊ ver ɔñs ẽ valde ɔueniens febrientibus febre flegmatica cũ aliquali admixtione colere semp supposita digõe materie. et cõfert oĩbus dispositionibus qbus confert indũ maius. Et dosis eius p se solũ est vsq3 ad. 3. v. Cuius hec ẽ permixtio. ℞ turbith 3in3i. Cinamomi hepl ⁊ oĩa simplicia que hic ponunt̃ sunt superius declarata ɔficit̃ cũ melle.

Onfectio de dactilis

et est diafinicon solutiuũ ⁊ dicit̃ talis ꝑpter dattilos q ingrediunt̃ ⁊ d3 addi solutiuũ ad drĩam diaficonis inferi⁹ describti qd est emplm ɔstrictiuũ ventris fluxus. et hoc electuariũ gnãliter ab oĩbus hẽtur in vsu ⁊ ſm pñtem descriptione3 vbiq3 preparatũ repitur. et in opationib⁹ suis aliqualiter ɔuenit cũ iuleb electuario indo maiori. s3 illud plus ɔfert febribus compositis cronicis et de mã mixta. et vsus eius ẽ maioris securitatis. Euacuat enĩ materiã colericã et flegmaticã virtute turbith ⁊ scamonee ⁊ alias operatiões h3 efficere quas auctor ponit in littera. et potẽtius soluit materiã colericã q̃ indũ mai⁹ vel min⁹ l3 ẽt satis potenter euacuet mãm flegmaticã. et ei⁹ dosis est vsq3 ad. 3. iiij. per se solũ. et põt etiam cũ cassia uel mãna admisceri in dosi dicta in electuario ido cuius hec ẽ descriptio. ℞ dattiloꝝ infusoꝝ in aceto. dattili sunt calecɔplexionis in fine primi gradus et humidĩ in primo primi gradus dũ sunt recentes et dũ exsiccãtur primũ gradũ siccitatis acquirunt: conueniunt maxĩe pectoris dispositionibus sicut et ficus sicce. reliqua vero simplicia sunt declarata superius.

Odus electuarij de psilio.

Istud electuatium l3 nõ sit in vsu tñ q2 ẽ multe virtutis et efficacie mgr̃aliter possumus eo vti: soluit enĩ cũ facilitate colerã citrinam ⁊ ɔfert ad febres difficilis erradicationis cum malicis ⁊ vehementia coloris et ualet ad sodam et uertiginem que fiunt ex fumis colericis et prauis et ɔfert calefactioni epatis et ictericie. ⁊ dr̃ de psilio ꝑpter psiliu3 igrediẽs ei⁹ ɔpõem qd qdẽ psilium ẽ semẽ minutũ cui⁹dã plãte ⁊ h3 ptes diuersas. nã eius ps itrĩseca ẽ valde praua calide et sicce ɔplĩonis in quarto hñs in se uirtutẽ venenosã occultã. S3 eius ps medullaris ⁊ media ac etiã corticalis extriesеca ẽ fr̃e et humide ɔpliõis in secundo gradu ⁊ iste sunt multe et sensibilis quãtitatis vnde toti⁹ cõplĩo q̃ resultat est fr̃a et humida iuxta scõm gradũ et per admixtionẽ aliaꝝ partium adinuicẽ remonet̃ venenositas et illa supflua calitas. soluit enĩ psiliũ lubricãdo. i. lubricu3 pricipaliter faciẽdo. et humorẽ colericu3 cu3 sua frigiditate refrenat l3 vsus ei⁹ p se solu3 nõ est ɔueniens nec vsitet̃ ab aliqua. et dosis eius psilij p se solum est vsq3 ad. 3. iij. assumpta solum ipi⁹ mucilaginosa expssiõe. Seqt̃ ei⁹ descriptio declarãdo q̃ ñ sunt declarata. ℞. cuscute: est. n. herba q̃dã adherẽs sup linum: ⁊ est multu3 nota q̃ alio noĩe vocatur podagra lini calide cõplĩonis i primo sicce in. ij. Scene et folliculi ei⁹ sũt q hñtur i vsu est. n. ca. ⁊ sic. ɔpliõis in fine primi. Soluit enĩ colerã adustã. Et dosis eius in puluere est vsq3 ad. 3. i. s. in ifusiõe a. 3. iiij. vsq3 ad vi. S3 ab assumptõe eius caueat hñs caliditatẽ renũ ⁊ paratus ad excoriatõem vesice. capillus veneris herba ẽ nota nascẽs iuxta fontes aquaꝝ iuxta etiã puteos satis tẽperate ɔplexiõis tñ alicuius caliditatis et siccitatis est versus primũ virtutẽ h3 apitiuã purificatiuã sanguis: soluendo colera solũ et intestinis sed per se solum nõ habet̃ in vsu q2 minus dosis eius requiretur q2 vsq3 ad lib. i. Sed in decoctionibus cũ qb⁹ alie medicine distẽperant̃ confert. Et sic habetur in vsu ⁊ eius aqua distillata multum cõfert passionibus pectoris calidis ⁊ fris. et fumi terre est fr̃a versus primũ gradum cu3 admixtione calidi tatis q̃ est in supficie

foliorum eius qua mediāte soluit. Est aūt sicce cōplexionis versus scdm. Soluit leniter colerā ⁊ humores adustos purificādo sanguinē. Confert scabiosis a flegmate salso ⁊ maxime syrupus et aqua ⁊ succus eius ⁊ syrupus eius magis hētur i vsu. Et dosis succi est vsq; ad. ʒ. ij. Et vsus decoctionis eius ē vsq; ad. ʒ. x. et dosis pulueris est vsq; ad ʒ. iiij. sed non est in vsu nisi in succo vel i syrupo vel in aqua distillata que tūc syrupo admiscetur ⁊ sic nō soluit. reliqua simplicia ingredientia compōem huius electuarij sūt superius declarata. Et dosis huius electuarij est vsq; ad. ʒ. iiij. obseruata regula posita in electuario de aromatibus galieni.

Est electuarium

de psilio ponit quoddā electuariū quo vtebatur gētilis ppter singularia eius iuuamēta in podagricis et generaliter in oibus doloribus iūcturarum. ⁊ d; sumi in mane. ⁊ eius dosis ē vsq; ad. ʒ. viij. cum vino limphato vel aliquo liquore conuenienti vel in forma solida dattili quod melius est. et pōt sumi semel i ebdomoda. Cuius hec est descriptio. ℞. turbith boni. ʒ. i. s. hermodattilorum. ʒ. i. et sunt ca. et sic. cōplexiōis in pricipio secundi gradus cū aliquali hūiditate viscosa dū sunt recentes: sed sic non habentur in vsu Soluūt flegma grossū maxime a iuncturis ⁊ iō sūme conuenit podagricis et doloribus iuncturarum. et dosis eorū est. a. ʒ. i. vsq; ad. ij. cū eorum correctione sibi admiscendo tertiā partē dosis sed p se solū non hētur i vsu zinzi. ʒ. i. Esule que ab Auic. vocatur scebian. ⁊ a mesue ascebraz ʒ. iij. herba ē nota in partibus nrīs fortiter soluens sed p se solā nō habetur in vsu s; solū radix eius prepat in medicis ⁊ a rusticis cōmeditur cū querūt solutiōem ⁊ nō curantes de quātitate assumptionis ipsius qnq; moriūtur. est ēt vomitus prouocatiua et est calide ⁊ sicce cōplexionis in tertio. Soluit pricipaliter a iūcturis ⁊ humores grossos et etiā a cerebro ⁊ a neruis. et dosis eius ē vsq; ad. ʒ. i. zuccari lib. i. ⁊ reducatur ad formā electuarij vel solide cōfectionis. Si qs tamē vellet vt vigorosius soluat ⁊ maxime materiā colericā addat scamonee correcte. ʒ. i. ⁊ tūc dosis esset vsq; ad. ʒ. vi. qualitercunq; preparetur ⁊ sine alio potu.

Electuarium de elescoph nō est in vsu posset tm̄ conuenienter ⁊ magistraliter ppararì ⁊ sūme cōueniret ad soluendū materiā colericā ⁊ flegmaticā ⁊ ad multas ⁊ diuersas passiones quas ponit in lrā. ⁊ dosis ē vsq; ad. ʒ. iiij. per scamoneā antiochiam itelligit de illa cōtracta que ē melior oibus alijs Reliqua simplicia sunt supius declarata

Confectiō medi

camis hamech. Istud electuariū hētur in vsu ⁊ pparatū repitur sub hoc noīe ⁊ conuenit oibus passiōibus q̄ sūt ex colera vel ex flegmate salso. Et ex qbuscunq; humoribus adustis: vnde est solutiua conueniēs ⁊ cōferens ad oēm scabiē ⁊ pruritum. materiā illius euacuādo. Confert etiā lepre ⁊ cancro ⁊ cuilibet feteditati cutis prouenientis a mā calida vel adusta. ⁊ eius dosis est vsq; ad. ʒ. iiij. Quoniā aūt dosis fm q scribit mesue erat vsq; ad. ʒ. iij. qn aromatizatur in maiori portiōe ponebātur. Cuius hec est descriptio. ℞. mirabolanorum polipodij: radix est herbe note ⁊ est calide cōplexiōis in tertio ⁊ sicce in secundo. solutiua ē humoris melācolici ⁊ flegmatici ⁊ mucilaginosi: ⁊ maxime a iuncturis. ⁊ dosis eius est vsq; ad. ʒ. iij. sed per se solū nō habetur in vsu. Prima numero sexagita sūt eni nota fre cōplexionis versus pricipiū secūdi ⁊ humide in secūdo. leuiter cōprimendo euacuāt colerā que in intestinis repitur. et dosis ipsorū est vsq; ad. ʒ. vi. Infundatur in aqua casei et de ipsa dictū est in prima descriptiōe satirion vbi de lacte discussimus.

Cassiafistula ipa est medicia q̄ leniēdo euacuat pricipaliter colerā ⁊ subsequēter flegma sanguinē purificat a materiebus adustis. ⁊ per se solū multū habetur in vsu quā

liter vbiqȝ locoꝝ qꝛ sine nocumēto operatur Ita ꝙ pueris ⁊ pregnātibus dari possit. ē calide ꝯplexiōis versus primū gradū ⁊ humide in primo. ⁊ dosis eius distēperate cū decoctione cōi ē vsqȝ ad.ʒ.ij.vel cū aliquo liquore ꝯueniēti prepatur et in forma datti li seu electuarij.et dosis eius est vsqȝ.ʒ.i.s. ⁊ non requiritur digestiuū in assumptione eius ⁊ sepe datur in principio egritudinum materialiū colericaꝝ ad aliqualē minorati onem materie. Tamaridoꝝ similitudinem habent cū primis et sunt frē ⁊ sicce ꝯplexio nis versus scdm comprimēdo euacuant si cut prima. ⁊ dosis eoꝝ est vsque ad.ʒ.iiij. sed p se solū nō habentur in vsu. Terenia/bin sunt species māne que non reperiūt̄ sed loco ipꝑꝝ accipimus mānā.⁊ est ros q de nocte cadit in egypto super frondes aliquo rū arboꝝ.et est calide ⁊ sicce ꝯplexioinis ⁊ humide in primo leniēdo euacuat coleram purificādo sanguinē.et dosis eius in forma potabili vel solida est vsque ad.ʒ.iij. vsqȝ ad beneplacitū assumentis ipsū et damus aliqn̄ sicut dictū est de electuario indo.reliqua simplicia sunt superius declarata.

Confectio alia quam scribit Damech nō prepatur nō est in vsu sicut primū magistralr̄ tn̄ pōt confici.et confert hoc electuariū oīb⁹ dispōib⁹ qb⁹ ꝯueīt primū.⁊ est solutiuū materieꝝ magis colericaꝝ et adustaꝝ quā predictū: qꝛ absque additiōe in isto additur scamonea. et dosis eius est a.ʒ.iiij.vsqȝ ad.ʒ.vi.hec est descriptio. ℞.mirabalanoꝝ:halce et thimi: be deguar.i.spine albe et est ca.et sic. cōplexionis i primo gradu et nascitur in sepib⁹ cū aculeis valde pungentibus et ē multū prouocatiua lactis fm oēm modū assūptiōis ipi⁹

Sebestin ē fructus arboris parue hn̄s corticē exterius et nucleū interius et ē equalis i actiuis sed in passiuis ē humide ꝯplexionis in primo:et ingreditur in decoctione cōi et pectorali.

Iuiubaꝝ sunt note calide et humide in primo gradu:et sunt pectorales: et pone in ea rob.i.sape:et de ipā dictū est in athanasia.reliqua sunt nota.

Modus electuarij rosati. hoc electuarium ab oībus sub hoc noīe prepatur non tn̄ sub hac descriptiōe mesue.sed fm descriptionē Nicolai positā in suo antidotario. et ego ibidem ad plenū declarabo si deo placuerit.et est principaliter euacuatiuū materieꝝ calidaꝝ et adustarum.

Confectio de alphesara nō est i vsu nec preparata reperitur.

Confectio de māna Inuētione galieni qd̄ vocatur diamāna Istud est famosū electuarium quod est multū in vsu et sub ista descriptiōe et titulo vbique prepat̄ nō tn̄ repitur vbi galienus ipum describat.

Est eni pricipaliter solutiuum colere citrine cum facilitate et sine molestia et ē mirabilis opatōis etiā a proprietate.et ad gustum etiā est delectabilis valde. Confert ēt habētibus epar calidum renes vel alia mēbra cum dominio humoris colerici vel adusti.et dosis eius est.ʒ.iiij.vsqȝ ad. vi. pōt etiam permisceri cum cassia uel cum māna vt.ʒ.i.s.Cassie lignee.ʒ.ij.manne.ʒ.ij.hoc electuarium fm virtutē assumētis eius hec ē descriptio.℞.māne pure scamonee antiochie tn̄ corrigi debet ⁊ vocat̄ diagridium. reliqua vero sunt nota.

Cōfectio almezereon:i.laureole. hoc electuariū non est in vsu magistraliter tamen pōt preparari ⁊ est medicamen benedictū ad ydropisim aquosam q̄ vocatur asclitis adducit eni aquā citrinā cum fortitudine. vnde cum magna cautela est exhibendum. ⁊ solum robustis et fortibus. Et dosis eius est vsqȝ ad.ʒ.quatuor:minor autem posset debilioribus exhiberi. Cuius hec est per mixtio. Recipe folioꝝ almezereō idest laureole herba nota in partibus nostris. ⁊ est species lacticinij calide et sicce complexionis in quarto solutione educit coleram citri

nam. Oleum almexereon fit sicut oleum ca momillinum. reliqua sunt superius decla rata.

Modus confectionis alsabram non est in vsu.

Modus confectionis de eupatorio etiã non est in vsu.

Lcheherngi est medicamen magnũ propter compositionem multorũ simplicium et propter eius efficaciam: ꝛ est electuarium quod est in vsu ꝛ preparatum reperitur. Est enim conueniens ad idropisim aselitem ꝛ ad carsesiã que est prima dispositio ad idropisiꝫ et ad egritudines epatis et splenis factas a flegmate aquoso. Soluit enim potenter aquositatem et flegma. Confert etiam mollificationi membrorum ꝛ rectificat deprauatũ colorem et fedum versus cinericium et citrinum soluendo etiam aquositatem citrinam

Et alias virtutes magnas habet efficere: sed est solutiuum quare cum magna custodia debet exhiberi propter eius potentiam in soluendo. Et dosis eius est vsqꝫ ad ʒ. iij. cum aqua endiuie ad temperandũ caliditatem vel sine ipsa vel cum alio liquore conuenienti. cuius hec est descriptio.

℞. succi volubilis et est herba que multum adheret arboribus ꝛ maxime vitib⁹: habens lacticiniũ faciẽs cãpanellas albas et est calide et sicce complexionis in primo habet virtutẽ leuissimã in soluendo aquositatem propter lacticiniũ eius. Ireos. et hic vtiliter est notandũ ꝙ succus ireos dũ est recens assumptus in pondere. ʒ. quattuor a corporibus fortibus vel quantum media testa oui capere possit mirabiliter educit aquam in idrope et permiscendo cum zuccaro leuissime buliat vel cum melle secũdum quod expedit et cum assumptione ipsius solius modo iam dicto vidi plurimos curatos sumendo bis quolibet mense cum regula superius dicta de tali succo.

Tamarindorum heyron. i. de illa contra eta. Tereniabin olei si sanũ recentis. ꝛ si tale oleum non habes pone oleũ de amigdalis dulcibus quia fere eiusdẽ est virtutis ꝛ complexionis. Et in hac descriptione multos trociscos ponit quos inferius declarabo distinctione quinta. reliqua ex suprascriptis sunt nota.

Onfectiõ electuarij diacitonitẽ nõ preparat nec est in vsu fm presenteꝫ descriptionem: sed bene est in vsu fm descriptionem positũ a nicolao in suo antidotario

Et hic vltimo notãdũ ꝙ inter oĩa electuaria solutia superius dicta illa que magis ꝛ generaliter sunt in vsu ꝫuenientia materiebus flegmaticis seu frigidis febriẽtib⁹ vel non febrientibus sunt elcũariũ indum maius et minus quod plus conuenit ꝛ electuarium diafinicon solutiuum et de istis dictuꝫ est. et de dosi et modo assumptionis.

Electuaria vero solutiua materiei calide seu colerice que etiã febrientibus et non febrientibus conueniunt et que principaliter sunt in vsu sunt solum duo scilicet elcũarium quod dicitur diamãna superius positum et declaratũ. et aliud est electuariũ de succo rof positũ a Nicolao que duo satis conueniunt in modo solutionis et dosis: et possunt predicta electuaria omnia per se sola assumi vel in forma boli cum zuccaro vel admixtum cum cassia et manna in dosi debita fm exigentiam: vel cum aquis distillatis appropriatis uel cũ decoctionib⁹ cõib⁹ uel aliis dicendis inferius. Et sic est finis hui⁹ tertie distinctionis.

Ad egritudies frãs cerebri et neruorum.
Sensus itrisec⁹ clarificãt visũ acuunt.
Ad mollificatiõeꝫ. Ad aspitatẽ gutturis
Sitim extinguens
Appetitum incitans.
Ascensum vaporum phibens.
Squinãcie colerice.
Cor confortans.
Stomachum confortans.

Ad relaxationē stomaci ⁊ intestinoꝝ.
Uomitū ꝓhibens.
Ualens in fluxibus.
Ad debilitatē renū ex frigiditate
Ad coitū multiplicandū.
Ad relaxatōem lumis.
Ad menstrua alba.
Leuiter exprimēdo euacuans.
Primo flegma postea colerā.
Leuiter exprimēdo euacuās coleram ⁊ flegma.
In pcessu febris colericaꝝ.
Incendiū ꝓhibens.
Digestiuū flegmatis in stomacho in itestinis ⁊ venis menstruatis.

De conditis.

Quarta distinctio est de cōditis. In pñti pte ꝓsequitur mesue ad determiminandū de conditis ⁊ de hijs que conseruant siue in cōserua tenent cuꝫ zuccaro vel melle sicut sunt radices quedam herbaruꝫ ⁊ fructus arborum ac etiam flores ⁊ rami ⁊ cortices et similia. Et incipit a fructibus

Ebuli .s. mirabolani conditi maxime dum sunt recentes: vt diutius et meli⁹ ꝯseruent. Sunt eniꝫ fructus cuiusdā arboris nascētis in India virtutis et cōplexiōis dicte sunt supi⁹. hñt insup et alias virtutes ultra predcās incitāt. n. appetitū ꝓstratū. Iuuant ad digestionem clarificant sensus. Intrinsecos acuūt visum: et corpus in iuuentute et sanitate cōseruāt et mām flegmaticam primo. secūdo colericā leuiter exprimendo euacuant. Et cōius dos est vn⁹ de māe ieiuno stomacho et pñt cōtinuare singulo mane ad beneplacitum assumentis sunt eniꝫ satis in gustu placibiles cū dulcedine; et aromatica ponticitate. et modus ꝯdiēdi clare ponitur infra quare p te ipm lege.

Emblici .s. mirabolani ꝯditi hec ē alia spēs mirabolanoꝝ virtutis et cōplexiōis supius dcē in trifera sarracenica: q leuiter ꝯprimendo simul euacuant colerā et flegma. hñt etiā plures alias virtutes: et maxime circa stomachū quas tu ipse lege. Et dos ipsoꝝ ē. vij. Ulterius est aduertendū ꝙ sicut iste due spēs mirabolanoꝝ ꝯdunt: ita et alie possent cōdiri et haberent operatiōes suas ꝓprias efficere.

Citonia ꝯdita. Ipsa eniꝫ principaliter constringūt vel cōueniūt relaxationi stomaci et intestinoꝝ resistūt. fluxui vētris condita cū zuccaro et assumpta ante cibuꝫ vomitū aūt et ascēsu vapoꝝ ad caput ꝓhibēt assumpta post cibū. Et dosis eius ē vsqꝫ ad. ʒ. i. Complexio aūt citonioꝝ et virtutes dcē sunt superius in cōfectiōe de citonijs: et in electuario Indo maiori. Et modus condiendi ista ut longe tempore ꝯseruentur ponitur hic in lra q̄ ē clara.

Pira cōdita et debent eligi q̄ sunt magis aromatica: et cū zuccaro condita stomachuꝫ et coꝛ confortant diuersificantur autem in complexione ipsorum fm completam maturitatem mediam et acerbitatem. Acerba enim sunt frigide complexionis et sicce versus secundum perfecte matura sunt frigida et humida versus primum cuꝫ aliquali caliditate ⁊ siccitate. Medie vero matura sūt frigide ⁊ sicce in prio cū aquosa ⁊ corruptibili humiditate. Ideo non condita sunt fugienda. Conduntur autem sicut citonia cū zuccaro vel cum melle et condita cum melle acquirunt gradum caliditatis et siccitatis cum zuccaro autem minorem gradum caliditatis cum aliquali humiditate ⁊ tempus assumendi est ad beneplacitū.

Poma condita et debent eligi odorifera: ⁊ condiuntur sicut citonia; tamen sunt complexionis frigide ⁊ humide in primo.

ꝫ in ꝯplexiōe diuersificēt: sicut ⁊ pira cum sint in maturitate vel acerbitate ipoꝝ ⁊ dū ꝯdiunt cū melle ⁊ zuccaro sunt. n. alteratia suprfl'e caliditatis ⁊ siccitatis i stōacho epate corde ⁊ renibꝰ: sed sunt dure digestionis ⁊ mali nutrimēti ⁊ maxime cruda ⁊ nō condita.

Persica ꝯdita sūt frigide cōplexiōis i fine primi: ⁊ hūide in secūdo ⁊ ꝯdiunt sicut citonia sed nō habētur in vsu stōacuꝫ tamē calidū ⁊ coꝛ ꝯfoꝛtāt malā cōplexiōeꝫ ab eis remouēdo ⁊ siti extinguūt si cū zuccaro condiunt.

Citra condita stōachū et coꝛ cōfoꝛtāt et digōem bonā faciunt et oris odorē habent tamē diuersas cōplexiōes fm diuersitatē ptiū eiꝰ. Nā coꝛtex exteriꝰ ē calide cōplexiōis in fine pꝛimi. Caro aūt eiꝰ ē frigida versus pꝛimū et hūida in pꝛimo. ps vero eiꝰ magis intrinseca acetosa et acris est frigide cōplexiōis in fine secūdi gradus et sicce in pꝛincipio. Grana āt eius sunt calida in pꝛimo sicca aūt in secundo. Et eiꝰ cōplexio resultans ex oibꝰ ptibꝰ ē frigida et sicca in pꝛimo lꝫ frigiditas superet siccitatē. Cōdiunt āt coꝛtices cū zuccaro vel cū melle et sic calefaciūt et cōfoꝛtāt pꝛincipalr digestionē stōaci: ac ēt coꝛ. Ponunt ēt minute incisi qñ sūt mollificata seu cōditi cum zuccaro in cōfectiōibꝰ coꝛdialibꝰ ut inferiꝰ appebit. Sic ēt cōdiunt coꝛtices arancioꝝ solum cum melle et illo mō calefaciunt stōacū et desiccāt humiditates in eo ipꝫ cōfoꝛtādo i virtutibꝰ suis. et isto mō multum hr in vsu: et maxīe a monialibꝰ tpe quadragesime. et coꝛtices arācioꝝ attinent alicui caliditati et siccitati: sꝫ mioꝛ quā coꝛtices citri. Cōdiunt ēt ptes carnose de qua ēt fiunt cōfectiones delcabiles in diuers̄ foꝛmis et etiā in cōpositis.

Ecacul ē radix calcatrape: de quo dictum ē supꝛa Cōditū ergo cum zuccaro vel cum melle pꝛicipaliter renes calefacit multiplicat spma ad coitum incitat et virge erectiōem facit fm oēm modum admistratōis ipsius et modus cōdiendi dare ponitur in lra.

Inziber cōditum. hꝫ ēt qñqꝫ cum nō ē cōditum q̄dā hūiditatē vltra suā nālē siccitatē et iō cōdit̄ et pseruat̄. Et cōditū cōfert ad coꝛrosionē stōaci et viscerꝝ factā a flegmate et ad maliciā et coꝛruptōeꝫ digōis: et ad acetosam eructuatōem: et ad multitudinē ventositatum faciens cito cibū penetrare ad epar et coꝛpus ad totū. Cōditur āt cū zuccaro solo cū ē viride pꝛepatur et fit i ptibꝰ oꝛiētalibꝰ. et illud ē meliꝰ lꝫ ēt ppet̄ et cōdiat̄ duꝫ ē siccum sꝫ nō ē sic delectabile nec iuuatiuuꝫ. et vsus eius ē magis cōueniēs in hieme q̄ in estate et magis senibꝰ q̄ iuuenibꝰ. et ab ipo caueāt febꝛiētes et habētes renes et caput calidum.

Confectio de zinzibere ponit icidēter qd̄dam electuariū de zizib. q̄ tñ nō ē in vsu

Corus cōditꝰ cōfert mlt̄ tū egritudibꝰ frigidis neruoꝝ ⁊ cerebꝛi ⁊ palisi ⁊ silibꝰ. Et modus cōdiēdi ē sicut dictū ē. fit tñ ex accoꝛo electuariū p̄ciosum qd̄ vocat̄ diacoꝛus' cuiꝰ descriptio ponit̄ a mesue in sua pte de appꝛopꝛiatis summa. iiij. c. i. de egritudibus neruoꝝ vbi p eius descriptione virtutibꝰ ⁊ opatōibꝰ ē recurrēdū: ⁊ illō electuariū ē mulū in vsu. ⁊ valꝫ multū mollificatōi ligue ipm diu in oꝛe retentū: sicut dꝫ fieri in oī electuario qd̄ assumit̄ p passiōibꝰ capitis ut fumi et vapoꝛes possint ꝯmode euapoꝛare ad cerebꝝ.

Zuccarum rosatum confoꝛtat stomachū et coꝛ calefactum et oia alia viscera pōt tñ dupliciter preparari vel cum rosis minutim incisis vel cum succo ipꝛarum expꝛessis ab eis

Est tamen multū in vsu in pcessu febrium acutaꝝ de mā subtili colerica pmixtū cum aqua frigida. phibet.n.vehemēs incendiū in eis sitim extinguit ꝛ resolutionē spirituū phibet maxime dū ē recēs. Nō ē aūt ɔuēiens ut quidā practicātes ignorātes ipm exhibere in principio febriū stātibus opilationibus ꝛ materia cruda. Et dosis eius esse potest vsqꝫ ad.ʒ.i.s.cū vno ciato aque frigide tempore congruo. Et antiquatū ɔfert ptisicis sanguinē ꝛ saniē reicientibus vl' expuentibus in quacunqꝫ summa ꝛ pondere vt recitat Auic.x.tercij.auctoritate galiēi. de quadā muliere que tm̄ solo zuccaro rosato ex ptisi curata fuit dicens ꝙ ipa assumpsit pondus incredibile ꝛ distempatū cū aq̄ ordei ɔfert fluxui dissinterico ꝛ similib⁹ passionib⁹.

Zuccarum violatū

ē magis infrigiditatiuū ꝛ extinctiuū sitis ꝛ caliditatis quā rosatū: sed nō ē sic delectabile ꝛ prepat ut rosatū. valꝫ ēt aspitati ꝛ siccitati gutturis ꝛ cāne pulmonis lꝫ.n.ꝛ alterat ꝛ aperit vias illas. vn̄ cōfert in sqnancia colerica ꝛ in pleuresi ꝛ silibus passionib⁹. Et dosis ei⁹ ē vsqꝫ ad.ʒ.i cū aqua ordei: vel summe ipm paulatiue lābēdo: vbi vtiliter ē notandum ꝙ sicut tam rose quā viole ɔdunt cum zuccaro ut appet in lra sic ēt ꝛ multo magis cum melle ꝛ sic habēt diuersas opatōes efficere sicut mel a zuccaro: differt in cōplexiōe. vtitur autem melle rosato sicut dictum ē superius in dia musco. Sꝫ melle violato tātum in clisinterijs ad alterandum et abstergēdum flegma cum alijs q̄ ponunt ut inferi⁹ patebit et apparebit.

Zuccarum buglossatuꝫ

accipiunt de ea flores et ɔdunt cum zuccaro: et ē multum i vsu tale zuccaꝝ. Est.n.multum ɔueniēs debilitati cordis et ipi⁹ tremori et oib⁹ passiōibus melācolicis resistens superflue resolutiōi et calefactiōi maxie pmixtuꝫ cum zuccaro rosato margaritis corallis et alijs cordialib⁹ medicis. de qb⁹ diceꝛ inferi⁹. Et dosis ei⁹ ē vsqꝫ ad.ʒ.i. Et eodē mō prepari poterit zuccaꝝ mellissaꝝ et valet sicut illud sed nō ē sic in vsu.

Zuccarū alb.i. boraginatum

qꝫ factum cum floribus boragis est multū in vsu. Et valꝫ sicut zuccaꝝ buglossatū. Et istoꝝ duoꝝ sepi⁹ fit admixtio sil'. Et hic habentur in vsu. et maxime in passionibus suprascriptis in zuccaro buglossato Et dosis ei⁹ est eadē cū illa.

Zl rosatum

ē calide cōplexiōis et ē multū in vsu. Et lꝫ superius de ipo dictū sit: tm̄ hic ēt vtiliter replicabo. fit enim ipm cū substantia rosaꝝ qn̄qꝫ cum solo succo ipaꝝ. Et hic duob⁹ modis ad formā electuarij reducit cum delectatione multa in eius assūptiōe: qn̄qꝫ colatur et ad formā syrupi reducitur. Et his modis ē multuꝫ in vsu qualitercūqꝫ prepetur. Nā virtutes efficacissimas hꝫ. Est.n. digestiuū materieꝝ flegmaticaꝝ cōtentaꝝ in stomacho ꝛ mesaicis: ac ēt i itestinis abstersiuuꝫ illaꝝ ɔfortatiuū virtutis digestiue stomaci calefaciēdo ipm: ꝛ eius virtus non transcēdit regionem epatis ꝛ vtimur eo maxime: cū syrupo simplici acetoso vel ɔposito i principio febriū flegmaticaꝝ cū aqua feniculi. vel endiuie fm qd̄ cū flegmate ē multa vel pauca vel nulla admixtio colere dando in dosi.ʒ.i. vtriusqꝫ syrupi: nō tamē ɔueniret in febre pura colerica. Et eius dos' i forma solida ē.ʒ.i.s. siue sit cū substātia rosaꝝ siue cū succo. ꝛ ipi⁹ colati dos' p se solū ē vsqꝫ ad.ʒ.ij. si expedit cū aqua simplici actu aliter frigida seu calida fm tps anni. Et hic notandū ꝙ tpe veris vtile digestiuum materieꝝ flegmaticaꝝ: ac etiā ab egritudine pseruatiuum ꝛ sanitatis conseruatiuum. corporibus impotentibus ꝛ alijs qbuscūqꝫ querentibus purgari: ut illo tempe cōir fit

mel rosatum sex diebus assumptuȝ de mane in aurora cū hac decoctione. Recipe passularꝝ anisi riquilicie capillorꝝ veneris. a.ʒ.i. masticis gra. vi. fiat decoctio vel cū decoctione ex radice apij feniculi ⁊ petroselini. Et hoc erat maioris ꝓuocationis ⁊ aptionis: sed primo plus ea vtebatur thomas summus practicus.

El uiolatum

est etiam multū in vsu. ⁊ solum vtitur eo in clisterijs ⁊ cū oleo ⁊ decoctione herbarꝝ vel cū aqua ordei: ⁊ alijs ad leniendum et alterandum et aliqualiter ad abstergendū et maxime acute febrientibus. Et de ipso ponimus vsqȝ ad. ʒ. ij. cuȝ cassia vel puluere de zuccaro. vel qn̄qȝ cū benedicta. vel qn̄qȝ cū Jerapigra vsqȝ ad. ʒ. s. ſm exigentiā. Et modus condiēdi est sicut de melle rosato.

Uuas condite

dum sunt virides: et acerbe sūt frigide et sicce complexionis in primo. Cum autem ad completam maturitatem ꝑueniunt caliditatem acutam acquirunt in secundo et siccitatē in primo cū nitrositate quadā linguā vlcerāte et vnctuositate mlta. Et modus preparationis earū et cōdiēdi eas dum sunt virides: quia non aliter condiuntur ut in lra ponitur aperte et aromatarij sunt bene docti in preparando eas cum melle gariofil et alijs aromatibus: et valet ad stomachum cōfortandū: ita ꝙ tpe quadragesime a ieiunantibus multum habent in vsu sic etiam amigdale recentes et arācia pua prepantur ab aromatarijs peritis. Ultimo hic describam quoddā electuariū mirabile de nucibus et a quibusdā practicantibus multū habet in vsu valȝ. n. principaliter debilitati ac frigiditati renū et relaxatōi matricis et sup̄flue humiditati eius. Confert etiam fluxui antiquo mēstruorꝝ immo ē ei⁹ curatiuū aliquali euacuatōne ꝓmissa et confert cuilibȝ dolori ventoso frigido in nutritiuis iuuat etiā ad digōem cibi in stomacho. Et dosis eius ē de mane vacuo stōacho a superfluitatib⁹ cibi vsqȝ ad. ʒ. iiij. Cuius descriptio ē hec. Re. florꝝ nucis. ʒ. s. anisi. ʒ. i. seminū agni casti foliorū rute calamēti ciperi. Cimini. an̄. ʒ. i. s. Ligni aloes macis gariofilorꝝ an̄. ʒ. i. Carui ameos. a. ʒ. s. rosarꝝ rubearꝝ. Seminuȝ lactuce. Se. portulace balaustiarꝝ. a. ʒ. i. s sandalorꝝ alborꝝ et rubeorꝝ nenufar. a. ʒ. i. mirabolonorꝝ kebulorꝝ et emblicorꝝ. a. ʒ. s zucca. quantū sufficit. Agnus cast⁹ ē arbor nota nō faciēs fructū calide cōplexiōis in primo sicce. in secundo habet mirabileȝ ꝓprietatē ad desiccandū spma ꝓhibēs desideriū ad coitū et ad virge erectionē: et ad suffumigationem eius; ad matricem tollit omnis eius appetitus. Et si rami ei⁹ sternātur in lecto iuxta renes oio ꝓhibȝ pollutionē. Nenufar vtimur soluȝ floribus eius nascitur in paludib⁹ et aquis dulcib⁹ stagnorū ⁊ sunt frigide ⁊ humide cōplexiōis i secūdo multū ꝯfert ad somnū ꝓuocādū ſm omnē modū admistratōis. Reliqua vero simplicia sunt supius declarata. Et sic ē finis quarte distinctōis.

- Ad somnū ꝓuocandū.
- Ad asperitatē cāne.
- Ad tussim antiquam.
- Ad tussim calidā.
- Ad asma.
- Ad catarrū salsum ⁊ acutū.
- Prohibēs ascēsum vaporꝝ ad caput.

De loch.

Quinta distictio ē de spēb⁹ loch. hec ē quīta ps pricipal' in qua mesue ðterminat de loch q̄ silitudinē q̄dā hn̄t in mōsbē cū electuarijs de quorꝝ nūero. q̄dā sūt delcābilia: ⁊ q̄dā ad gustū horribilia ⁊ q̄ sic loch dictū ē supius. Pro cui⁹ intellectu ē aduertendū ꝙ vna ⁊ eadē descriptio pōt reduci ⁊ prepari si fiat cū zuccaro in forma cōfectionis in forma electuarij: ⁊ in forma Loch: differunt tamen in modo substātie.

Et quodammō in modo operationis. Nā p vlteriorē vel minorem decoctionē ꝛ admixtionem quorundā viscosoꝝ fit in eis variatio sensibilis ꝛ manifesta. Requiritur. n. ad confectionem construēdā maior coctuā zuccari ut per ipm induretur ad electuariuꝫ vero minor ad loch autem multū minor omnibus: sed in ipo loch ut plurimū quedā viscosa ingrediuntur ut adherentiā faciūt in ipso meri. Sed coquitur quidam loch modicum plus quam Julep ꝛ minus quā electuariū. vtimur. n. loch solū in passionibus pectoris ꝛ pulmonis; ꝛ in hijs que sunt in meri. Confectionibus autem ꝛ electuarijs generaliter vtimur in quibuscūqꝫ passionibus. et in quibuscūqꝫ membris existant vt declaratum est superius. Plura aūt loch fiunt cum melle quā cū zuccaro: qꝛ fortiꝰ abstergit aperit. adheret ꝛ calefacit.

Loch de pino

est multū in vsu et vbiqꝫ prepatū repitꝰ cōferēs fm pñteꝫ descriptionē senibus et antiquis tussientibus et alijs in quibus mā flegmatica cōtinuetur in pectore et pulmone. Est enim cōueniens ad viscositatem sputi et ad difficultateꝫ anhelitus seu ad asma factum ex mā cruda. et debꝫ in ore ꝑ cura illaꝝ passionū teneri et paulatiue lambendo deglutiri: et maxīe ieiuno stomacho. et dosꝰ eius est ꝑ qualibꝫ vice. ʒ. iiij. et eius complexio est calida versus primum cū pauca siccitate. Cuius descriptio est hec. ℞ granoꝝ pini auellanarum assataruꝫ reperiunꝰ domestice et siluestres: domestice tamen sunt meliores. et sūt calide et sicce in primo cum vnctuositate q̄dam: assate aūt sunt sicciores Draganti. amidi et est succus frumenti inspissatus nō bene maturi. et ē calide et humide complexionis versus primū. Capilloꝝ veneris: radicum lilij celestis et est Ireos. Carnium dattiloꝝ heyron. id est de illa spē vel contracta. Mellis passularum id est in quo steterunt passule amotis nucleis eaꝝ. zuccari taberzet. aā. quantum sufficit ad loch construendum

Loch de papa

uere. est enim diapauer et sic nominatur et ē multū in vsu et ꝑpatū repitꝰ est enim multe vtilitatis ꝛ efficacie in materiebus calidis et subtilibꝰ catarosis et maxime salsis et acutis q̄ a capite fluūt ad guttur et ad pulmonē inducendū asperitatem cāne et caliditatē in ea. et summe cōfert tussi sicce ex dictis caꝰ lenit enim partes illas materias ingrossando. vnde ꝓhibꝫ fluxuꝫ eaꝝ ad pectus. est ēt somni ꝓuocatiuū. vn̄ virtus cōfortatꝰ ꝓhibꝫ enim ascensuꝫ vaporum acutoꝝ ad caput in febribus. vn̄ multum cōuenit eis. et dosis eius est vsqꝫ ad. ʒ iiij. omni tempore paulatiue lambendo: sꝫ melius vacuo stomacho. Saluo cū q̄rimꝰ somnū ꝓuocare vel mām subtilē in capite ꝯtentā igrossare. In hijs enim duobus casibꝰ rectū ē assumere de sero vna hora pꝰ cibū ꝛ eodē mō de mane sumpto prandio Et eius cōplexio est frigida versus primuꝫ ꝛ humida in ipo. Simplicia autem ipm cōponentia sunt superius declarata.

Modus confec

tionis id est cōpositionis de Jacur fm intentionem Galieni ꝛ vocatur diacodion: quia sic denominatur. Istud est tertium loch quod multum habetur i vsu: et vbiqꝫ fm hanc descriptionem preparatū repitur. lꝫ non reperiatꝰ ut Galienus eū descripsit. dr̄ aūt Jecur qḋ grece idē quod papauer. nā magna ꝑs papaueris ingreditꝰ. Et hꝫ quasi eadē virtutes ꝛ operationes: quas habꝫ suprascriptū loch dictū diapapauer. Et eodē mō ꝛ tpe dꝫ sumi sicut illḋ principaliter: tamen cōfert hijs quā somnietatē ꝛ vigiliaꝝ instātias patiūtur ꝛ catarri descensu subtilis ꝛ acuti ad ptes pulmonis. Et conuenit tussi sicce extenuatis ꝛ consuptis. ꝛ eiꝰ ꝯplexio ē frigida versus primū et sicca īfra primū cū stipticitate māifesta:

Cuius hec ē descriptio. Recipe aque papaueris: ⁊ aque sextarium. ⁊ est pondus lib. ij. ʒ. ⁊ iij. lib. in medicina quandoqꝫ reperitur sextarium olei ⁊ est pondus lib. i. quandoqꝫ reperitur sextarium mellis: ⁊ est pondus. lib. iij. rob. i. sape. Et ꝓhibet eius confectionem cum melle: sed vult cum zucaro: quia mel multum calefacit ⁊ subtiliat ⁊ plus acuendo mām fluere facit Ramich acacie: ⁊ est succus prunoꝝ immaturorum Ipoquistidos ⁊ est succus barbe hircine. Et reliqua simplicia sunt declarata.

Modus cōfectionis. i. cōpositionis de moris ⁊ vocatur diamoron. Et ꝺm p̄ntem descriptionem nec preparatur: nec habetur i vsu: sed solum illa que ponitur a nicolao i suo antidotario: que ad similitudinem syrupi reducitur: ⁊ sic habetur in vsu ad gargarizacedū in passionibus gutturis cū aqua ordei vel alia decoctione cōueniēti.

Modus cōfectionis. i. compositiōis nucum nō est in vsu.

Loch de squilla.

Istud Loch est multum in vsu ⁊ preparatum repitur quod denominatur a squilla que principaliter ingreditur eius descriptionem. vel compositionem. Et eius vtilitas ⁊ iuuamenta maxime sunt senibus ⁊ decrepitis in quib⁹ abūdat mā grossa flegmatica ⁊ viscosa cōtenta in pectore. facit eniꝫ eos facile expuere subtiliando inci dendo desiccando. ⁊ opilationes viaꝝ aperiendo: ⁊ alias vtilitates habet quas auctor ponit in lr̄a. Et ꝯfert asmati ⁊ difficultati anhelitus. Et eius complexio est calida ⁊ sicca vltra secunduꝫ gradū Ideo cauend⁹ est eius vsus in iuuenibus ⁊ a cute febrientibus ⁊ in passionibus calidis. Et dosis ei⁹ est vsqꝫ ad. ʒ. ij. vacuo stomacho ⁊ omnia simplicia ingredientia c⁹ compositiōem sunt superius declarata quare respice ꝓ eis inueniendis tabulam inferius descriptam.

Loch sanum

⁊ expertum: sub hoc nomine multū hr̄ i vsu et vbiqꝫ prepatum repitur. habet enim vtilitates: ⁊ iuuamenta principaliter ad tussim antiquam ⁊ raucedinem vocis que ꝓueniūt a flegmate grosso viscoso contento in stomacho in pectore vel in cāna et ē melioris potentie in incidendo et subtiliādo mās grossas et viscosas q̄ loch de squilla sicut dictum est. licet ponat alias virtutes et vtilitates: quas tu ipse lege in lr̄a. Et dosis eius est vsqꝫ ad ʒ. iiij. et ei⁹ complexio est calida et sicca vltra primum. Est eniꝫ mirabile in suis operationibus. Recipe Cinamomi ficuuꝫ sicce. et ē eius complexio calida in fine primi: et sicca in principio eiusdem habet eniꝫ virtutem abstersiuam cuꝫ nitrositate q̄daꝫ multa ꝓuocatione et aperitione et caueat̄ et ab ipaꝝ vsu: multiplicant enim pediculos et scabies: et addit in eis fenugreci. Semen eius notum est quod est in vsu. Et est calide complexionis in fine primi: et sicce i principio eiusdem.

Seminis lini notum est calide complexionis in primo ⁊ humide versus ipsum tēdēs satis ad equalitatem in siccitate et humiditate. Reliqua simplicia declarata sūt nota.

Loch alsefera. id ē vitis albe q̄ brionia dr̄ non est in vsu.

Loch ad caliditatem ⁊ asperitateꝫ pectoris non est in vsu: nec preparatur: sed loco eius assumitur Loch de diadragante positus a nicolao: vel loch de papauere: de quo dictum est superius:

Loch nostrum et aliud non ē in vsu nec preparatur magistraliter: tamen eius vius essꝫ cōueniens in omibus in quibus ꝯuenit loch de papauere et etiā plus.

Loch bonum conferens non est in vsu: sed mgr̄aliter conuenit sicut loch de sqlla.

Loch de amigdalis non est in vsu: nec preparatur.

Ultio nota q ista predicta loch superius posita et illa que etiã ponuntur a Nicolao: possent et deberent adinuicem permisceri: aut aliqua ex eis et sic ab expertis practicãtibus sepissime fit propter diuersas intentiones quas habent curando perficere. verbigratia quãdo fit permixtio loch de pino vel loch sani que duo loch sunt calide et sicce complexionis habendo respectũ ad materiam grossam flegmaticam cum loch de diadraganto et dia papauere que fiunt frigide et humide cõplexionis cũ habemus intentionẽ ad materiã calidã et subtilem exasperantem cannam et guttur. imo etiã ipsa permiscemus cum zuccaro violato cũ querimus alterationem maiorem ad frigidum et predicta loch oia sunt solutiua. Et de eis hec sufficiant reseruando que dicentur i antidotario nicolai.

Ad somnum prouocandũ.
Ad passiones frigidas cerebri.
Ad cõmotionem dentiũ.
Ad passiones frigidas neruorum.
Ad asperitatẽ cãne et gutturis
Ad passiones pectoris.
Ad tussim.
Ad pleuresim.
Prohibens ascensum vaporũ et caput.
Ad singultuz.
Ad supercalefactiões cordis.
Ad appetitum corruptum.
Prouocans vomitum.
Ad vomitum superfluum.
Ad sitim extinguendũ.
Ad opilationem stomachi.
Ad stomachũ relaxatum.
Ad supercalefactionem epatis.
Ad idropem.
Ad opilationes epatis.
Aperitiuum opilationum.
Ad grossitiem splenis.
Ad fluxum.
Ad lienteriam.
Supercalefactioni renum.
Ad menstrua superflua.
Ad diabetẽ.
Prouocans sudorem et vrinam.
Ad podagram et passiones frigidas iũcturaruz
Ad sedationem cutis.
Ad pestem
Digestiuũ colere subtilis.
Digestiuũ colere et flegmatis
Digestiuũ materierum grossarum.
Digestiuũ et solutiuum materierum melancolicarum.

De syrupis.

E sirupis et

rob. Hec est sexta ps principalis huius antidotarij: In qua auctor determinat de diuersis speciebus syruporum Juleb et succorum. Est enim syrupus nomẽ grecũ a quo deriuatur syrupus et grece idẽ est q potio. potiones aũt multũ diuersificãtur adinuicẽ: Et primo i modo substãtie penes grossitiẽ et subtilitatẽ. Secũdo in modo cõpositionis et simplicitatis earũ. nã dria est inter syrupuz iuleb rob rob aquã succum et decoctiões que oia includuntur sub noie potionis. Etiã de syrupis quidã est simplex et quidã cõpositus. Et iterum quidã ex pluribus quidã ex pautioribus iuleb aũt est simplex. diuersificatur etiã syrupus p vlteriorẽ decoctiõez q plus requirit i cõstruẽdo iuleb q̃ syrupũ. Drũt etiã q syrupi indifferenter possunt cõponi vel cuz zuccaro vel cũ melle Juleb autẽ frequentius imo quasi sp ex solo zuccaro. Et hic notandũ q in qualibet libra iuleb dum est pfecte coctũ non remanet. ℥. i. liquoris aque vel succi sed in lib. sirupi remanẽt. ℥. ij. vel circa liquoris vel decoctionis. Et hoc quia nõ tanto tpe syrupus decoquitur quãto iuleb: Ex quo fit q in limphãdo syrupũ minor quãtitas aque requiritur quam in limphãdo Juleb cum sit grossioris et tenatioris substantie ipso syrupo. Rob aũt proprie ẽ succus vuarũ vltimate decoctarũ sicut vinum coctum vel melius sapor: quãdoqz ta

men corrupte sumitur rob pro succo alicu ius plante vel fructus robub proprie ē suc cus inspissatus a sole vel igne alicuius plā te vel fructus vel alterius rei a qua succus exprimi pōt dūmodo spissetur vt dictū est

Aqua proprie est distillatura subtilis alicuius herbe fructus aut floris aut alteri us rei si fiat in alembico vel alio simili mō virtute ignis vel solis vnde sic etiā aqua q̄ pluit distillatur in aere ⁊ aqua que fluit ēt ab arboribus ⁊ maxime a vitibus. Nam virtute solis non multū superfluentis prin cipaliter egreditur talis liquor.

Decoctio aūt est aqua simplex vel aqua distillata in qua radices plantarum flores frondes fru ctus herbe ⁊ aromata ⁊ quecunq3 alie res separate vel mixte per aliquod spaciu3 de coquuntur post quarum colaturam aqua illa dicitur decoctio

dicitur etiā potio om nis medicina distemperata quecunq3 sit il la cum quocunq3 liquore decoctione aque vel vino. vnde decoctiones etiā ꝯmode cū vino ꝯstrui possunt sicut cum alijs liquori bus ꝑm exigentiam curande dispositiōis

Construitur etiā medicinale vinum ex her bis ⁊ aromatibus quod etiā potio nomia tur.

Principalis aūt operatio cuiuscunq3 syrupi est materiam malā grossam adherē tem separare ⁊ imbibitam ad superficiem attrahere et sic ipsas ad expulsionem pre parare. Subsequenter etiā ipsoꝝ operatō est alterare complexionē ad ꝯtrarium eius ad quod est alterata per naturā a materia faciente morbum.

Juleb aūt nō solū h3 ma terias digerē sed et caliditatē extiguere et sitim remittere et somnū prouocare ⁊ maxi me ratione admixtionis simplicis aque cu3 eis admixte alias etiā vtilitates h3 perfice re quas suo loco dicemus et maxime iuleb rosatum de limonibus de citro vel violatū que plus ꝯueniūt in dispositionibꝰ calidis non pendētibus a materia.

Et licet iuleb posset cū quibuscunq3 aquis distillatis lim phari ꝑm necessitatē et exigentiam. tñ cōius vsus ipsoꝝ et modus limphandi ē cū aqua cōi in ꝓportiōe quadrupla ad iuleb.

Et vlterius nota q̄ aliq̄ñ nō minus bene ē per miscere syrupos cū aqua simplici aut aliq̄ decoctione q̄̄ cu3 aquis distillatis propter earū saporem ⁊ odorē horribilē. et hoc di co qñ cū illis aq̄s possemus cōplere intenti onem nostrā

preterea aduerte q̄ stante re pletione cibi aut potus in stomacho nō de bemus dare syrupū timentes ne cibus du catur indigestus ad epar et causet opilati onē

⁊ pariter stāte repletione maloꝝ hūoꝝ in stomacho nō debemus exhibere syrupū valde aperitiuū timēdo de trāsitu eoꝝ ad epar quare in casu illo preueniendū est re gulariter opando cū lenitiuis

Cuius oppo sitū agūt sine rōe opantes q2 plenitudinem humoꝝ sentientes grauedinē in stō illiꝰ cur rūt ad maluaticū ⁊ sic faciūt q̄ materie in digeste subtiliate a vino portanē ad epar. Et in similibus casibus cauēdū est ab assū ptione tiriace vel alterius rei vel electuarij calidi apitiui ꝛc.

Jn hac ergo sexta disti ctione primo incipit a iuleb secundo a syru pis simplicibus et subsequenter continuat. tertio ⁊ vltimo a succis quos ipse vocat ro bub ⁊ partes in legēdo patebunt.

Odus opera

tionis. i. modus cōpositōis iu leb ꝯferēs adustiōi febriu3 due sunt famose maneries. prima ē iuleb rosati q̄ est ꝯueniēs ad extinguendū sitim i febri bus vel febrientibus acute et ad remitten dū caliditates in eis nō tamē hoc est opans principaliter ex eius ꝯplexione sed ex ꝯple xione aque simplicis cū ipsa adhibeatur ī quadrupla ꝓportione vt supius dictū ē. Et tale iuleb ē frē ꝯplexiōis versus primū attinēs alicui siccitati cū stipticitate quadā rōe rosaꝝ: vnde ē ꝯfortatiuū stomachi rela xati et epatis supercalefacti ac ēt cordis re sistens putredini facięti febrem. ⁊ ideo tpe pestilentie longe plus ꝯuenit quā iuleb vio latum nā ipm est aromaticū resistens vene nositati ⁊ corruptiōi aeris: h3 etiā somnum

ꝓuocare prohibēdo sua stipticitate fumos acutos ad caput ascendere. ⁊ eius dosis ē vsq₃ ad.ʒ.ij.cū ꝓportiōe triplici aque fre. Et modus cōpositionis eius est duplex vnus cū aqua infusionis rosarū ꝭm quod in lra ponitur. et talis modus non est in vsu. alius modus est cū succo extracto ex rosis dum sunt recentes vel cū ipsis rosis recentibus vel cū aqua rosata et sic generaliter est in vsu quia sic clarius pficitur. hic aūt est aduertendū ꝙ aqua frigida que iuleb permiscetur si sit ex fonte viuo vel ex cisterna. idest perfecte colata vel ex puteo habūdante cum venis aquaꝝ et fondo arenoso non d₃ decoqui si āt sit mala grossa et palustris rōnabiliter est decoquēda anteꝗ̄ cum iuleb permisceatur iuxta sniam Auic. secūda fen primi.c. de aqua. Notādū ꝙ oleū oliuarum ⁊ dulce ponitur quādoq₃ i parua quātitate in ampullis quarūdam aquaꝝ ⁊ i decoctione et alijs vinis liquoribus vt in vio granatoꝝ et citonioꝝ vt natās et pmanēs in superficie eoꝝ cum sua viscositate meli⁹ et diutius cōseruetur ne aer exterior ingredi possit et ne virtus eoꝝ sic faciliter exalari possit. Et sic docet hic auctor ꝓ conseruatione decoctionis rosarum et violarum.

Modus iuleb ui

olati fit eodē mō sicut ros. āte dictum primo cū violis siccis infusis ⁊ madefactis cum aqua simplici sicut de rosis ipe describit.⁊ talis modus nō ē in vsu nisi cogente necessitate.alio mō cum violis expressis dum sunt recentes vel decoctis in aqua ⁊ isto mō etiam nō est in vsu.tertio mō cum aqua violata distillata.et cū zuccaro ⁊ iste modus generaliter ab oibus est in vsu.⁊ tale iuleb est fre ⁊ humide cōplexiōis versus primū.⁊ iō plus ꝯueniens acute febriētib⁹ ⁊ habentibus epar calefactū ⁊ cor et asperitati cāne ⁊ gutturis et pleuresi: et tussi sicce quā iuleb rosaꝝ sicut etiam de per se et ꝓpria sua cōplexione est magis somni prouocatiuū. Et eius dosis est.ʒ.ij. cū quadruplici proportione aq̄ simplicis.

Peratio infu

sionis rosaꝝ ⁊ violaꝝ hic doc₃ preparare rosas ⁊ violas sicca eas in aqua i fundendo ad hoc vt illa infusio sit ꝯueniēs ad construendum iuleb violatū vel rosatū l₃ ponat modū infusionis de ambab⁹ sil. Et iste modus esset conueniēs quādo earū aque non possent reperiri. Et si qs uellet posset istos duos iuleb simul ꝯponere. Juleb aliō rosatū.℞.succi.i.aq̄ rosate ꝫc. ⁊ iste modus ē vsitat⁹ ⁊ ꝯueniēs ꝭm quē₃ iuleb rosatū conficitur ⁊ h₃ virtutes superi⁹ dictas. Juleb de succo.i.aqua viol ⁊ est modus vsitatus et bonus secundum quem fit.

Uleb iniubi num.

idest de iniubis nō ē in vsu. ⁊ ꝭm hanc descriptiōem in forma iuleb sed bene in forma syrupis vt dictū iferius magistraliter tamē possit preparari in forma iuleb: ⁊ haberet virtutes et operatōes in lra positas dicit.fiat syrupus.i.iuleb simplex sicut iuleb quod limphari d₃ cū aqua ordei uel capillis ueneris uel cū aqua simplici clara ꝭm exigentiā dispositōis cū exhibetur i dosi conueniēti et condecenti.

Syrupus de pomis non ē in vsu nec ꝑparatur. Ponit hic multos syrupos simplices q similitudin₃ quādam habēt cu₃ iuleb non rōe decoctionis et claritatis s₃ rōe simplicitatis componentiū solu₃.

Syrupis de piris non est in vsu nec ꝑparatur.

Uleb optimū

licet non sit in vsu nec prepatur. tñ q₃ mirabiliter operat̄ in ꝯstringendo omnē fluxum ventris epaticū.Et ego ia₃ vidi multos curatos cū eo premissa iā leui mundificatione cum cassia vel māna presupposito regimie cibi ⁊ potus et alioꝝ vt expe

dit.℞.succi granatoꝝ ℥.x.q̄ igrediunt̄ ꝯpositionem ipsius sunt nota ⁊ declarata superius.et dꝫ assumi i dosis ꝯueniēti cū aqua extinctionis talibus semp stomacho vacuo Et sufficit ꝙ aqua sit dupla ad ipsum iuleb.

Syrupis de persicis non est in vsu nec preparatur ab aliquo.

Syrupus acetose vel de succo acetose ⁊ non est in vsu.

Syrupus de granatis dulcibus etiam non est in vsu.

Syrupus de succo cucurbite etiāꝫ non est in vsu.

Syrupus de prunis etiam non est in vsu.

Syrupis de granatis acetosis etiā non est in vsu.

Syrupus d̄ corticibus citri nō est i vsu nec preparatus repitur.Et hic nota qꝛ i pn̄ti syrupo fit mentio de sera tincta i hermes i.in grana.reperitur etiā in quibusdā alijs descriptionibus hesmes scripta per.s.⁊ nō per.r.⁊ sunt passule sine nucleis.oīa autem alia q̄ ponūtur in eis si quis vellet ipꝰ magistraliter vti per seipsa sunt clara. Et modus assūptionis et dosis iā apparet ex dictis.cū quibus aūt aquis limphari debeant perito medico.relinquo f̄m exigentiam dispositionis curande.

Syrupus aceto

sitatis citri. Iste syrupus est multū in vsu ⁊ f̄m hāc descriptiōem p̄paratus reperitur et preparatur ⁊ maxie tpe pestilentie ⁊ alijs febribus male qualitatis nā resistit corruptioni aeris et venenositati aeris sua cōplexione et p̄prietate ꝯfortat stomachū debilē ⁊ supercalefactū et cor p̄hibendo resolutōem spirituū et infectiōem ipsoꝝ:et remittit incendiū superflue caliditatis humoꝝ:extinguit sitim ⁊ sic somnū mirꝰ prouocat.et eius complexio principalis est f̄ra vltra primū cū leuissima siccitate et aliquali humectatiōe que longe maior efficit̄ ex permixtione aque f̄re pure in duplici q̄titate.Sic ergo apparet ꝙ ipse ē principaliter digestiuus materiei colerice ⁊ subtilis superflue caliditatis:sicut etiā syrupus acetosus simplex: Confert insup ebrijs ⁊ habentibus vertiginē p̄hibendo ascensum vapoꝝ ad caput:hꝫ et alias opationes quas tu ipse discerne. ℞.succi acetositatis citri.℥.x.Et infunde semper ipsuꝫ de iuleb claro ⁊ depurato.i.cū zuccaro liq̄facto claro ⁊ p̄pato cū claris ouoꝝ vt faciūt aromatarij vel aliter ex iuleb claro ⁊ depurato.i. ex iuleb rosato perfecte cōpleto libꝛ.ij.⁊ vtraqꝫ expositio ē bona.reliqua q̄ ponūtur i l̄ra sunt clara.Et eius dosis cōiter fit vsqꝫ ad.ʒ.ij.cū aqua frigida vel aquis cordialibus buglosse mellisse vel endiuie:⁊ hoc uel plus vel minꝰ de vna vel altera illaꝛuꝫ f̄m quod querimus maiorē vel minorē extinctionem aut ꝯfortatiōem virtutis.Et si sumatur talis syrupus p̄ digestiōe humoꝝ semel tantū in die assumit̄ cū p̄portiōe duplici aq̄ Si aūt sumit̄ p̄ extinctiōe sitis ⁊ caloris febrilis sic pōt sūmi.⁊ in die stō ieiuno ⁊ vacuo et celebrata digestiōe cū p̄portiōne quadruplici aque.

Syrupus de agresta

licet nō sit in vsu mgr̄aliter tn̄ pōt ꝯfici.⁊ eius vsus eēt ꝯueniēs vomitui supfluo assūptus imediate pꝰ cibū in dosi.ʒ.ij.cū modico plus aq̄ extictōis ferri vel calibis ⁊ fluxui vētris vel calido vel acuto cū relaxatione et excoriatiōe intestinoꝝ. assūptus aū cibū in dosi p̄dicta cū eadē aqua f̄ra tpe calido ⁊ calida tpe f̄ro.p̄missa tn̄ aliquali euacuatōe cū cassia vel māna vel cū reubarbaro asso seu cū mirabolanis assatis si tal' fluxus vel vomitꝰ est depēdēs a mā pūgitiua uel mordicatiua.Et hic notādū ꝙ i quolibꝫ fluxu vētris illa q̄ dātur ad ꝯstructōem flati debēt exhiberi aū cibū oppositūꝫ āt fieri dꝫ in vōitu:vꝫ ēt vsus eiꝰ appetitu magno pregnātiū:est.n.f̄re ⁊ sicce complexionis in primo cū stipticitate multa ⁊ ꝯfortatōe mē

broꝝ.vnde multū laudo vsum eius.

Irupus de granis mirti. Iste sirupus ꝫ pn̄tē descriptōez ab oibꝰ est in vsu ⁊ ꝑparat.vꝫ pricipaliter ꝯtra oēs fluxū vētris antiquū ⁊ maxie excoriatiuū ⁊ ꝯtra oēs fluxū sanguis a renibꝰ uel a pectore assūptꝰ cū aqua ferrea uel plātaginis ⁊ ꝯtra fluxū mēstruoꝝ et ꝯtra tussiꝫ factā a mā calida ⁊ sbtilis .Cōfortat isup stōm ⁊ pulmōeꝫ ⁊ uiscera calefacta ⁊ relaxata ⁊ sūme ꝯfert supfluo fluxu urine et diabete.ē.n. ꝯplio mirti frā in.i.⁊ sicca in.ij.cū calitate q̄dā et leui aptione.virtꝰ ūt hꝰ syrupi resultat frā vsus primū et sicca modicū ultra primū.et dof eiꝰ ē de māe uacuo stō vsqꝫ ad.ℨ.ij.lipbatū cuꝫ aqua simplici uel ferrea uel alia distillata ꝫm exigētiā dispositiois.

Irupus de kesmes.i.de passul siue nucleis aliter expōat.i.ḋ grano cū qua tingit sericū.sꝫ pria expō dcā ē magis ad mētē auctoꝝ nō ē in usu.

Syrupus allaeb.i.de dactil nō ē i usu. et est ultimꝰ q ponit iter syrupos simplices factos ex solo zuccaro et aliquo succo. Cū hoc tn̄ ponit iter ꝯposit.syrupū acetosu simplicē ꝯstructū ex tribꝰ.s.aq̄ zuccaro ⁊ aceto

Ac usqꝫ scripsimꝰ modos. Hec ē scda ps pricipal hꝰ sexte disiōis in qua postq̄ posuit iuleb et syrupos simplices nūc psegt ꝯpositos lꝫ iter ꝯpositos itermisceat sirupū acetosum simplicē q tꝫ mediū iter simplices et ꝯpositos.Et prio pōit syrupos q magis ꝯueniūt ad digerēdū māꝫ calidā qꝛ plus attinēt ꝯplīōi frē i eoꝝ virtute.et subsequēter ponit illos q pricipaliter ꝯueniūt ad digerēdū māꝫ frām.nā cū eoꝝ ꝯpliōe plus attinēt caliditati.et lꝫ aliq syrupi i hac pria parte positi ēt sit ꝯueniat ad digerēdū mām calidā et frām sicut iferiꝰ declarabit tn̄ in eoꝝ ꝯplexiōe plus attinēt gradui frigiditatis

Sirupus de papauere. Due descriptiones syrupi de papauere ponunt i hoc antidotario a mesue sed ista prima que ponit ē illa q̄ magis hētur in vsu:et sic ubiqꝫ prepata repit lꝫ et alia q̄ seqtur mgrāliter ꝯueniat ut de ipsa iferius declarabo.ualet.n. iste syrupus pricipaliter ad ꝓuocādū somnū ad siti extiguēdū assumēdo de ea.ℨ.ij. de sero vna hora post cenā et etiā de māe si expedit vna hora post prādiū:ꝓprimit.n.vapores calidos et acutos q sunt cā uigiliaꝝ etiā sua frigiditate caliditatē supfluā remittit.ꝓhibet etiā descensum catarri acuti ad ptes pectoris et pulmonis.Confert etiā tussi i sicce et asperitati gutturis et cāne assumptis tpe ꝯgruo et cū modo et aqua ꝯuenienti talibus dispositionibus. ℞.papaueris albi et rubei et ꝓprie capita coꝝ cū semie supple.lrā ē clara et modus ꝯstructionis ipius et simplicia ingredientia sunt superius declarata.

Irupus de dinari. Iste est sirupꝰ de bisantijs:et sic sub isto noie vulgari et ytali ꝫmone ubiqꝫ fit et habet i usu. dupliciter aūt repitur unomō ꝫm simpliceꝫ descriptionē:aliomō cū additione q̄ in fine huius capituli ponitur:cū dicit:et qn̄qꝫ ad oēꝫ partē succi ⁊c.Et sic prepando uocatur sirupus de bisantijs cum additiōe et utroqꝫ modo paratus reperit. Et ut sic habet diuersas opationes efficere.Iste sirupus ē ualde famosus vnde habetur in ꝯtinuo usu ꝓpter eius excellentiā et iuuamenta: et maxime in febribus difficilis eradicatiōis cōpositis ut colericis et flegmaticis:et ut sic ꝯfert febribꝰ ō mā mixta ut ex flegmate ⁊ colera.vsus tamen eius est magis conueniens transacta nona die aut ad minus septima et sic practicatur.

Sed hic notandū q̄ ante septimam vtimur communiter in istis febribus pro digestiuo nostro sirupo de duabus radicibus: aut acetose simplici cum aqua feniculi ter-

tia parte mellis rosa. colati uel media parte cum aqua simplici. Endiuie tantum vel feniculi tantum: vel endiuie ⁊ feniculi simul secundum quod plus vel minus predominatur materia flegmatica vel colerica in dictis febribus: Predominante vero materia colerica vtimur sirupo simplici vel acetoso composito cum quarta parte mellis rosati colati. ⁊ cum aqua feniculi et modico aque endiuie. Si vero aliquid aque feniculi ponitur est valde modicum.

Predominante vero materia flegmatica vtimur sirupo acetoso vel simplici: si aliud membrum lederetur ab eo cum equali proportione mellis rosati colati: ⁊ cum aqua feniculi ⁊ cum modico aque endiuie Mel rosatum principaliter ponitur cum predicto sirupo ad digerendum materiam flegmaticam in stomacho ipsam subtiliando ⁊ abstergendo ⁊ ad stomachum confortandum. Et sirupus de bisantijs cum additione est magis conueniens in declinatione febrium quam sirupus de bisantijs sine additione quia magis aperitiuus subtiliatiuus confortatiuus membrorum ⁊ preparatiuus residui materierum ad repulsionem. Recipe succi endiuie apij succi lupuli noti sunt oriuntur in sepibus ⁊ sunt frigide versus primum ⁊ sicce in ipso cum virtute aperitiua ⁊ aliqualiter lenitiua quia sunt de specie volubilis habentis lacticinium ⁊ ipsorum virtus complexio ⁊ operatio a mesue in capitulo de volabuli et a nullo alio reperitur de lupulo sub proprio nomine succi borraginis ꝛc. Reliqua simplicia sunt superius declarata et modus construendi apparet in littera.

Sequitur et quandoque ad omnem partem succi deputati ponitur acetum. Ista additio communiter non est in vsu ⁊ quando que buliat in succis foliorum rosarum: ⁊ illa est additio visitata que est clara per se: et omnia que continentur in ea. Et iste sirupus in caliditate ⁊ siccitate ascendit versus primum gradum.

Iam magnificata est inter verificatores.

Hic auctor ponit descriptionem sirupi acetosi ⁊ virtutes et operationes eius. Est enim multum famosus ⁊ excellens ⁊ vbique sic preparatus habetur in vsu. nam est efficax ⁊ mirabilis in digerendo materiam subtilem colericam et acutam. vnde summe confert colericis febrientibus. Ingrossatiuus enim est materierum subtilium ⁊ extinctiuus superflue caliditatis et sitis: aperitiuus opilationum: prouocatiuus vrine ⁊ alias quamplures habet operationis efficere. Et iste sirupus acetosus simplex est minoris infrigidationis malarum complexionum frigidarum quam sirupus violatus sed est maioris aperitionis ⁊ prouocationis et prohibitionis putredinis male et venenose. ideo multum confert tempore pestilentie et febribus pestilentialibus assumptus cum aqua buglosse vel mellisse corruptioni aeris resistendo ipsum autem Galienus summe commendat xitherapentice ⁊ de ipso multum confidit in dispositionibus putredinalibus nisi sit nocumentum magnum in stomacho ⁊ sensibilis lesio in neruis per frigidum. Et iste syrupus per se solum assumptus cum aqua simplici vel endiuie principaliter conuenit in digerendo materias calidas ⁊ subtiles. Et subdit auctor quod posse eius etiam extenditur in materias frigidas grossas viscosas ⁊ adherentes: hoc autem habet intelligi admixtus cum alio sirupo calido ⁊ melle rosato colato vel alio sirupo composito absque aceto de quo statim dicemus: vel limphatus cum aqua apij vel feniculi et similibus calidis aquis aperitiuis et sic conueniret ad materias frigidas. admixtus tamen cum calidis sub debita proportione. Et sic apparet solutio dubij quod ipsemet tangit in litera dum dicit. Et nos quidem

diximus de isto quod facit penetrare medicinas simplices que cum ipso administrantur in partes quas forsan non penetrarent. Et facit eas acquirere sectiones diuisiuas duri et difficilis. Et cum hoc etiam remanet cum ipso virtus cum infrigidatiua et incisiua. Et componitur solum ex zuccaro aqua et aceto secundum proportionem positam ab auctore et littera est clara.

Modus sirupi

acetosi cum radicibus scilicet duabus de quinque radicum numero. Iste syrupus est multum in vsu et secundum presentem descriptionem vbique preparatus reperitur. Est enim efficax in digerendo materias mixtas et flegmaticas: sic etiam summe confert febribus compositis et flegmaticis: tamen eius virtus efficacia et operatio est plus ad materias flegmaticas quam colericas eo quod sua complexio est tendens ad primum gradum caliditatis et siccitatis. et licet huius syrupi descriptionem ingrediatur acetum: et a quibusdam vocatur syrupus de radicibus temperatus acetosus: et a quibusdam vocatur acetosus de duabus radicibus: et a quibusdam vocatur acetosus compositus: et sic ab eisdem quando acetum in ipso ponitur vocatur syrupus temperatus de radicibus sine aceto vocatur compositus sine aceto. Et hiis tribus modis vocatur generaliter ab omnibus cum aceto vel sine quando in ipso non ponitur. Sed statim insurgeret dubium. Nam statim diceret aliquis quomodo iste syrupus dicitur de duabus radicibus cum eius compositionem ingrediantur radices. scilicet radix feniculi apii et endiuie. Dicendum quod radices absolute prolate sunt quinque numero scilicet fenicule apii petrosilini brusci et sparagi de quarum numero solum duo ingrediuntur Endiuia vero non est de numero earum quinque. Et est simile sicut si diceremus de vno syrupo qui componitur ex duobus seminibus calidis vel frigidis ut semine anisi feniculi vel ex semine cucumeris vel cucurbite. Et licet ibi ingreditur semen leuistici: et endiuie non propter hoc vocaretur: nisi syrupus de duabus seminibus calidis vel frigidis. Nam semina calida absolute prolata sunt solum quinque scilicet semen anisi feniculi ameos carui et cimini. Quidam autem et forsan melius dicunt quod sunt semen anisi et feniculi et petrosilini brusci sparagi: sicut aqua quinque radicum fit ex quinque radicibus iam dictis. vtrumque tamen dictum potest saluari. Semina vero communia frigida absolute prolata sunt etiam quinque. scilicet semen cucumeris cucurbite: peponum melonum et citrulli. Et sic etiam sunt quinque radices ex quibus fit aqua distillata que est multum calefactiua: ac etiam aperitiua. Et aqua ex suprascriptis quinque seminibus frigidis est multum diuretica prouocatiua vrine etiam alteratiua ad frigidum. Et sic tales aque denominantur ab eis. Prima dicitur aqua de quinque radicibus. Secundo vero dicitur aqua de quinque seminibus communibus. et vtraque multum est in vsu et sic apparet solutio quo ad dubium. Iste syrupus licet nominetur altero trium modorum iam dictorum ab aromatariis: tamen nominatur vt plurimum syrupus acetosus compositus: vel syrupus compositus sine aceto. Et hoc quando acetum non ingreditur: et ut sic habet diuersas operationes efficere ratione virtutis aceti: et non est tante caliditatis cum acetum ingrediatur: sed est aperitiuus opilationum: subtiliatiuus materierum grossarum incisiuus prohibitiuus putredinis et malarum qualitatis quando autem est sine aceto est eiusdem virtutis cum supradicto et non ledit stomacum et membra neruosa: et est prouocatiuus sudoris et vrine et preparati

tius materierum facientium febrem ad ex-pulsionem: vnde vtimur eo cōiter in principio febriū flegmaticarū cū melle rosato colato distēpato cū aqua feniculi vl alijs aqs silib⁹. et ɔpōit⁹ cū aceto pl⁹ ɔfert attinētib⁹ alicui caliditati cū viscositate sine aceto āt pl⁹ ɔuenit materiebus frigidis grossis.

Conuenit etiam iste syrupus opilationi epatis renū et splenis. Et hic notandū q̄ sicut communiter vtimur syrupo de bisancis in processu febrium putridarum compositarum: sic in principio earundem vtimur isto syrupo acetoso: vel sine aceto. Recipe aque clare foncium ℞. et funde super ipsum aceti boni cum querimus ipsum facer̄ acetosum. Ista descriptio est per seipā manifesta: et omnia que in ipso continentur sunt superius declarata.

Modus syrupi acetosi non est in vsu d̄ succis herbarū scꝫ.

Modus syrupi acetosi de succis fructuum nō est in vsu.

Modus syrupi acetosi de succis et aqs fructuum nō ē in vsu.

Modus syrupi de pomis nō est in vsu

Modus syrupi acetosi de prunis non ē in vsu.

Modus syrupi de citonijs: non est in vsu.

Syrupus de reubarbaro nō ē in vsu.

Modus syrupi acetosi de pomis descriptione nr̄a nō ē in vsu.

Modus syrup⁹ alterniabin et ē species māne nō ē in vsu.

Syrupus de pomis acetosus non est in vsu.

Modus syrupi acetosi educens solutione colerā nō est in vsu.

Syrupus conferens catarris calidis n̄ est in vsu.

Syrupus de cannis contra tussim non est in vsu.

Sirupus de portulacis etiam non est i vsu.

Irupus viola

tus. Iste sirupus est satis in vsu et sic vbiq̄ꝫ preparatus reperitur. Confert enim ad digerenduꝫ materiaꝫ subtilem colericam et est alteratiu⁹ male complexionis calide et sicce. confert etiam tussi sicce et facte a materia colerica subtili et confert multum et principaliter: et sic communiter est vsus eius ut plurimum assumptus cū aqua capilli veneris in principio et augmēto pleureṡ quod est apostema colericum. Confert etiam tertianis puris assumptus cuꝫ aqua frigida simplici vel cum endiuie licet eis ēt conferat Juleb violatuꝫ et sirupus violatus acetosus simplex habet enim iste sirup⁹ virtutem lenitiuam et est complexonis frigide et humide in primo. Est etiam vtilis ad sitim extinguendum sub actuali frigiditate assumptus cuꝫ quadruplo ei⁹ aque frigide. Confert etiam ad somnum prouocandum assumptus de sero post cenam: cum equali aque ꝓportione cum ipo. Recipe violarum ℞. seminis malue herba ē nota versus primum calida et humida in ipo Est enim lenitiua multum et eius decoctio multum cunuenit in enematib⁹ et illa ē malua domestica. Siluestris autem est illa que dicitur bismalua: et est forte eiusdeꝫ cōplexionis cum illa. Reliqua vero simplicia sup⁹ sunt declarata.

Irupus iuiu

bis f̄m descriptionem est in vsu et sic non aliter preparat⁹ reperitur. Confert antem ad raucedineꝫ vocis et tussim factam a siccitate et asperitate canne et gutturis et cōfert apostemati colerico et omnibus passionibus pectoris et gutturis calidis assumptus in debita dosi: et habet operationes consimiles sirupo violato statim dicto et adhuc fortiores: et maxime in dispositionibus pectoris attinet tamen alicui caliditati.

Recipe iuiubas .x. ordei mundi. semen est notum ꝛ āmoto cortice colligitur virtus eius abstersiua ꝛ remanꝫ virtus lenitiua cū aliquali siccitate: est enim complexionis fri gide in primo gradu versus ipꝫ ꝛ aqua or dei que communiter est in vsu: non esset sic conueniens si fieret absqꝫ cortice ordei: sed bene plus admittendum conueniret re liqua sunt nota.

Syrupus de papauere. Iste syrupus ꝑm pn̄tem descripsionem non est in vsu:

Sedꝑm descriptiōem superius descri ptam: posset tamen magistraliter preparari: ꝛ sic multum conueniret ad prohibendum ō scensum catarri calidi ꝛ subtilis ad partes pectoris ꝛ pulmonis ipm aliqualiter igros sando. Est etiam somni ꝓuocatiuus ꝛ leni tiuus precium pectoris ꝛ pulmonis garga rizatus cum aqua capillis veneris vel vn gule caballine. idest farfarelle vel aqua fri gida vel alijs aquis conuenientibus in do si: ꝛ cum conditionibus ꝛ modis suprascri ptis.

Am quidem lo cuti sumus. Hec est tertia pars principalis huius sexte distinctionis: in q̄ ꝓsequitur determinando de syrupis ma gis ꝛ principaliter conferentibus ad mate rias grossas frigidas ꝛ viscosas ꝛ flegmati cas ꝛ melancolicas. Et primo se ordiat ad sequentia ꝑmonem faciendo de aqua mell: et subsequenter de diuersis spēbus secania bin. id ē de diuersis syrupis in quibus pri cipaliter ingreditur mel ꝛ acetuꝫ. Et hic notandum ꝙ differentia est inter squiniabi quod est syrupus acetosus simplex de quo dictum est superius qui est factus ex zucca ro aceto et aqua ꝛ selzaniabin simplex id ē oximel simplex qui est syrupus acetosus: fa ctus ex mellle aceto ꝛ a qua. Est ꝛ aliud se caniabin compositū quod vocatur oximel compositum: quia fit ex melle aque ꝛ aceto ꝛ alijs radicibus ꝛ seminibus ꝛ aromatibꝫ ut in ꝓcessu patebit. Et geneliabin ꝙ ē mel rosatum colatuꝫ. Et lꝫ etiam secaniabin ge neraliter fiat cū zuccaro ꝛ absqꝫ aceto cor rupte denominatur secaniabin: sed melius denominari debet squiniabin simplex vel compositum. Nam ꝓprie dicitur secania bin. quando syrupus componitur ex mel le .x.

Vsuerunt an tiqui diuersitatem in aq̄ mell Iste potꝰ qui fit ex aqua mel lis erat multum i vsu apud antiquos. Ga lienꝰ ipm excelleter laudat ꝛ extollit primo et secūdo regis acutoꝝ cuꝫ loquit de idro melle. i. de aqua mellis. Nā ipa vtilitates bꝫ et iuuaméta ꝑm intentionē gal. loco alle gato et huiꝰ auctoris in lr̄a: ac ēt ꝑm omēs modernos. lꝫ in ptibꝰ nr̄is nō sic hodiernis tpibꝰ a modernis practicātibꝰ hēat in vsu et hoc pp lasciuiā Italicoꝝ et medicoꝝ cō placētiā infirmis ad vinū excusantiuꝫ se a cōsecutiōe multa ad potū vini et maxie pui ꝛ liphat. i q̄titate pauca timétes etiā debi litatē virtutis ꝛ maliciā digestionis potius cōtingere ex aqua mellis quā ex potu vini vt in passiōibus frigidis maxie iōcturaruꝫ cerebri ꝛ neruoꝝ. Ipa enim ē suis sedatia ꝛ cōfert etā ad tussim hūidā de mā viscosa ꝛ grossa ꝛ mūdificat saniē a pectore ꝛ hūo res grossos ꝛ viscosos abstergédo subtilian do ꝛ apiédo ꝛ dcās mās resoluédo mūdifi cat ēt vias vrine ꝛ in eis nō ꝑmittit lapidē gn̄ari: ꝛ ē ꝑcipuus: ꝛ singlis potus poda gricoꝝ cū sunt a cā calida meliꝰ esset aqua zuccari quā aqua mellis aut vinū. vinū. n. in egritudinibus iuncturaꝝ quāto subtiliꝰ: tanto deteriꝰ maxime in principio ꝛ stante repletione Vinum vero grossū vaporibꝰ su is grossis ē ledens caput mās malas ꝛ cru das multiplicando mediocre vero medio criter ledit. Timet ēt vsus eiꝰne ad acetosū ꝯuertatur in stomacho vn̄ summe nocꝫ qui busdam dispositionibus i stomaco neruoꝝ ꝛ cerebri. Et ob istas cās eligit aqua mellis

habet etiam alias vtilitates positas in lra.

Componitur aute; aqua mellis duob⁹ modis ut appar; in littera. Primo quādo fit solu; ex aqua et melle absq; alterius rei additione accipiendo octo partes aque ⁊ vnam mellis. Et iste est cōmunis modus cōstructionis qui habetur in vsu in omnibus passionibus frigidis: que sunt in cerebro mi cha iuncturis ⁊ neruis. Secundus modus est qui in totum abicitur ut simili modo accipiatur octo partes aque ⁊ vna mellis super quibus additur parua quantitas fenugreci: aliqui etiam: alij ſm diuersitate; dispositionum. In prima addunt aromata quedam: sed talis aqua cum quacunq; additione non est in vsu: l; describatur i lra Prima facta ex aqua ⁊ melle iuxta ꝑportionem superius dictam iterum diuersificatur ſm diuersitatem maioris aut minoris decoctionis. nam non multum cocta est parum inflatiua ⁊ ventositatis generatiua minus nutritiua laxat tamen ventrem. Cum autem multum decoquitur est sedatiua inflationum ⁊ ventositatum resolutiua: aperitiua opilationum: ac etiam ad digerendu; magis iuuatiua aut plus nutritiua laxat tamen ventrem minus quam predicta. Communiter in tantum decoquitur quousq; qrta vel quinta pars eius ad ignem minuat: licet aliqui velint vsquequo tertia pars consumatur. Et sunt quidam querentes vlteriorem calefactionem ab ea ⁊ confortationem stomachi viscerum ac etiam cerebri: ⁊ ꝙ sit magis resolutiua ventositatum: qui addūt in ea quedam aromata cum leuissima decoctione dicit enim lra ⁊ sunt ex omnibus qui eam aromatizant cum speciebus olefāginis. i. cum speciebus aromaticis sicut cynamō gariofilis croco. zinz. mac. ⁊ similib⁹ Iste enim potus simplicis aque mellis absq; alia mixtione generaliter vsitatur a bonis ⁊ expertis practicantibus in quibusdam egritudinibus vsq; ad septe; dies ut sc; i apoplia debile vertigine scotomia epilemsia spasmo tetano saltu iaugatione mollificatione seu paralisi: et est conueniens potus valde. Et si vltra septem dies infirmus ea; assumere valet absq; nocumento. vt. s. in digestione cibi in stomacho: aut in debilitate virtutis que principaliter est considerandum: tunc talis potus est ꝓsequendus: quia est iuuatiuus ⁊ vtilis. Sed si aliqđ ꝑdcōrum nocumentorum perciperet non est potus vini prohibendus in quocunq; tempore talia nocumenta perciperet immo talis aque potus est omnino remouendus: qꝛ intendendum est ad id: quod est magis suspectum. Insuper et aliquando istum potū exhibere possumus loco sirupi de mane celebrata digestione cum querimus humorū flegmaticorum digestionem incisionem: et absterſionem. Et sic dosis eius vsq; ad. ʒ. quinq;. Et modus constructionis istius aq̄ est de se clarus: et reliqua sunt nota.

Ermo in secaniabin. Et est Rubrica. Sed tex. incipit. Illđ quod nos hic intendimus est ꝛc. Iste syrupus vocatur a mesue oximel simplex quia compōitur ex mellē aque et aceto ſm ꝑportionem in lra declaratā. ⁊ ſm p̄ntē descriptionē ē i vsu et vbiq; preparatur et fit. Ipse enim iuuat et cōfert in materiebus flegmaticis grossis et viscosis et adherentibus illas subtiliando incidendo et abstergendo aperiendo et didēdo. vnde in principio febrium flegmaticarum quando vtimur ipso et maxime cum melle rosato colato: et cum debitis aquis ⁊ cum alijs conditionibus requisitis. Est autem efficax ad digerendum materia; febrium longi temporis et si ex ipso gargarizando cum aqua ordei colluatur os: abstergit ⁊ mundificat materias que descendunt: ⁊ retinentur in palato vel ore habet insuper alia iuuamenta ⁊ vtilitates multas: quas ponit in lra. Iste syrupus ad perfectionem decoquitur: sicut ⁊ alij superius dicti.

Et ideo in libra ipsius dum deuenerit ad pfectã decoctionem: remanent. ℥. x. mellis vel circa. vnde virtus mellis in ipso est multum efficax ⁊ potens in calefaciendo i frigidatos ⁊ in digerendo mãs flegmaticas frigidas subtiliando ⁊ abstergendo. Est etiam virtus aceti ⁊ aque que in ipso remanȝ aliqualiter incisiua dans penetratõem melli: ⁊ virtus aque dat ei aliqualiter subtilitatem Unde facilius ⁊ citius penetrat ad partes ad quas penetrare non posset ad digerendũ mãm ⁊ remanet per decoctionem in melle vel zuccaro virtus ⁊ potentia ipsorũ que cum ipso decoquuntur: ⁊ sic remanȝ pᵒ completam decoctionem ipsius cum zuccaro ⁊ melle, aliter autẽ sunt siue minus decoquendo conseruari non possȝ. debet ergo lĩphari iste syrupus cum modico plus aque seu cum decoctiõe cõueniente pmã digerẽda verbi gratia cum aqua feniculi vel consimili in materia flegmatica cum alijs cõditionibus requisitis supius pluries replicatis. Et dos syrupi est vsqȝ ad. ℥. ij. ⁊ aq̃ ℥. iij. posset etiam cum aqua simplici lipbari que sufficeret ad faciendũ subtiliationeȝ ⁊ penetratõem ipius potest etiam syrupo pmisceri: ⁊ ista fmanẽt in iudicio medici i arte periti: ⁊ modus constructionis de se est clarus.

Modus secaniabin de radicibus.

Iste syrupus non est in vsu: nec fm presentem descriptionem prepatur: sed descriptio que est in vsu ⁊ prepata reperitur apud omnes aromatarios et medicos practicantes est talis. ℞. corticũ radicuȝ apij feniculi petrosilini brusci ⁊ sparagi. a. ℥. ij. seminis apij. se. feni. a. ℥. i. decoquantur predicte radices ⁊ semina in lib. xij aque ⁊ in lib. i. aceti vsqȝ quo redeant ad medietatem aut modicũ plus. deinde cũ melle quantũ sufficit fiat syrupᵒ qui decoquatur tam diu donec suam hẽat pfectõem. ⁊ iste ẽ cõmunis modus construendi hũc syrupũ. Quidã aũt loco seminũ suprascriptaꝝ ponũt. ℥. i. s. radicũ rafai sic tñ rarissime prepat. Quidã aũt nec ponũt semina nȝ rafanũ: et isto mõ ẽ cõmunioꝛ vsus eius Quidã aũt et addũt et minuũt fm q putãt melius quocũqȝ tñ mõ pparẽt vocat secaniabi. i. oximel ꝯpositũ de quinqȝ radicibus et sic a q̃pluribus denominat. Duplr autẽ et mgr̃alr ꝯstruit iste syrupus cũ aceto et sine ipo nõ variando in alijs eiᵒ descriptõeꝫ. Nã cũ acetũ iponit cã ipiᵒ aceti vocat secãiabi seu oximel ꝯpõitũ ab oxi qd ẽ acetũ. Cũ ãt acetũ nõ iponit tũc vocat syrupᵒ de v. radicibᵒ siñ aceto. et vtroqȝ mõ apd aromatarios cõir ppatᵒ repit. Põt ẽt iste syrupᵒ ꝯpõi cũ zuccão: et iteꝝ cũ aceto et siñ ace. ⁊ ꝯpõitᵒ cũ zuccaro ñ erit tãte caliditatis et abstersiõis: sȝ qꝛ cũ melle ppat. iõ ipm declarãdo psequar. Iste syrupᵒ dictᵒ oximel ꝯpositũ de. v. radicibᵒ aqua melle et aceto: ut cõir ppat. et ẽ in vsu hȝ multas vtilitates et maxie ad digerẽdũ mãs flegmaticas et melãcolicas frigidas grossas et viscosas et per mixtas cũ colera grossa. vnde pricipalr cõfert ad febres cotidianas et silr ẽt ad quartanas. Cõuenitȝ ẽt in declinatõe febriũ cronicaꝝ et opilatõibᵒ stomaci et epatis. Ipe n. ẽ diuisiuᵒ apitiuᵒ subtiliatiuᵒ et abstersiuᵒ et maxie i nutritis. Est ẽt puocatiuᵒ sudoris et vrĩe et gnãlr ẽ maioris potẽtie et efficacie in oibᵒ suprascriptis dispositõibᵒ et multis alijs q syrupᵒ ꝯpositᵒ de ducibᵒ radicibᵒ et q̃ syrupᵒ de bisãtijs: et iste idẽ fcũs cũ melle ẽ maioris potẽtie q̃ cũ zuccaro. Dos pmixtio modus assumẽdi et hora oĩa ista sũt nota pito medico simplicia. pterea sunt supiᵒ declarata excepto brusco q̃ ẽ herba nota hñs aculeos acriter: pũgẽtes calide et sicce ꝯplexiõis in secũdo cũ vertãte fortiter apiriua.

Modus secaniabi soloe educẽs melancoliã suprfluã et ipaȝ degerẽs nõ ẽ i vsu: nec ppatũ repit sȝ mgr̃aliter volẽtibᵒ eo vti ipȝ laudo quantũ possum et oĩa in ipo ꝯtenta sũt superius declarata ⁊ iste syrupus bene notetur: qꝛ digerit et euacuat.

Modus secaniabin.i.oximellis educentis flegma vel digerentis ipm.non est i vsu sed magistraliter volentibus eo vti ip3 laudo:7 omnia in ipso contenta sunt superius declarata.

Modus secaniabi de keisim. idest leui flici non est in vsu nec ppatur.

Secaniabin de calamento non est in vsu.

Syrupus acetosus dyarodō id est denominatus a rosis que ingrediūtur compositionem ipsius. Iste syrupus 7 multi alij q sequuntur non vocantur secaniabin. Na3 licet ingrediatur acetum non tamen ingreditur mel sed 3uccarum. Et ideo ppzie non vocantur secaniabin. Iste syrupus non est in vsu nec preparatur:summe tamen laudo vsum ipsius.

Syrupus acetosus de succis. Iste syrupus licet non sit in vsu.tamen infinitis laudibus extollo ipm 7 iō eū nota.

Syrup⁹ de mēta fm primā descriptionem nō ē in vsu.

Irupus de mē

ta fm hanc descriptionē vbiq3 p paratur:7 sic generaliter habetur in vsu valet enim ad stomacū relaxatum confortādū 7 virtutem digestiuam in eo suauiter calefaciendo 7 vigorando calidum naturale. vomitum 7 nauseam prohibendo:7 sua leui stipticitate confert ad fluxum ventris lubrificatum factum a flegmate: 7 sedat singultum. Et licet fm quod dicitur in lrā iste syrupus possit 7 cum 3uccaro et cum melle preparari:tamē quasi semper cum solo 3uccaro fit haberet enim minus calefacere 7 dsiccare.factus cū 3uccaro q̄ cum melle fm diuersitatem mellis 7 3uccari in caliditate 7 siccitate.reliqua sunt nota.

Irupus de ab

sinthio fm hanc pn̄tem descriptionem generaliter est in vsu: cōferens ad casum appetitus 7 sic preparatus reperitur: 7 est conueniens ad pstrationem appetit⁹: 7 ad debilitatem stomaci 7 relaxationem villoꝝ ei⁹ 7 ad mollificationē visceꝝ:et ad debilitatem epatis dolorosam.et ad cazesiam limphatus cum aquis conuenientib⁹ ut plurimū aūt limphatur cum aqua mēte: p stomacho confortando et fit cum melle: l3 cū 3uccaro fieri possit:sed tunc ē minoris caliditatis:et reliqua omnia sunt clara.

Syrupus absinthio alius expert⁹ non est in vsu.

Irupus de fu

moterre fm hanc descriptionem ē multu3 in vsu:et est cōueniens ad confortādum epar et stomachum aperiendo eorum opilationes iuuat ad digerendum materiā existentem in cuti puenientem ab humoribus adustis et salsis et acutis ad desedatōnem cutis et scabiem curat et remouet et cōfert serpigini lepre et impetigini que sūt desedatiōes cutis limphatus cū aqua endiuie boraginis vel buglosse.habet insuper virtutem lenitiuam faciliter solutiua3 cōpressiuā et lenitiuam ratione componentiū habet.n. virtutem compressiuam ratione mirabolanorum tamarindoꝝ atq3 prunoꝝ.hab3 rōne epithimi et polipodri absinthij: et fumiterre. Lenitiuam hab3 rōe cassie et iuiubarum:et de omnibus istis dictum est superius.

Ultimo nota q̄ iste syrupus sensibiliter non soluit ventrem:nisi eius dosis augeat: vsq3 ad.ʒ.sex:vel vltra quia solutiua igredientia eius compositionem sunt debil ia: et in parua dosi ponuntur in ipo et omnia in eo posita sunt nota.

Syrupus de fumo terre minor non est in vsu ipm tamen nota.

Irupus de li

quiricia fm hanc descriptōem est multum tn vsu et sic vbiq3 preparatus reperitur. Confert.n.pricipalr

passionibus pectoris et pulmonis et maxime tussi antique facte a materia flegmatica que non est multe quātitatis tenacitatis et viscositatis est abstersiuus subtiliatiuus et aliqualiter desiccatiuus. Et hic nota q̄ ab illo syrupo tanquā a leuiori incipiēdum ē in passiōibus pectoris frigidis flegmaticis

Secūdo ē pcedēdū ad syrupū de isopo tanq̄ ad fortiorē. tertio ad sirupuȝ de prassio q2 potētior: nā secūdus. s. ille de isopo ē calidior et siccior primo ⁊ iō plus ꝯueniēs mēbris frigidioribus: vnde in pcessu in augmento ⁊ in statu magis ꝯueniēs est illo in calefaciēdo desiccādo subtiliādo apiendo ⁊ abstergendo cū aliquali virtute lenitiua pectoris ⁊ pulmonis: faciēdo sputum facile ad exitū p screatū. tertius vero in oībus tātū excedit ẜ quātū secūdus excedit primū et cū hoc antique tussi plus ꝯfert. sic ergo a leuiori semper inchoandū est regulariter operando nisi magna instaret necessitas. iuxta illud ipocratis ad vltimas egritudines vltime curationes ad perfectionem sūt potentes. Limphatur aūt vt plurimū iste syrupus cū aqua capil. veneris vel vngule caballine. i. farfarelle vel cū decoctione cōmuni de qua dicetur inferius. Aqua eni vngule caballine est calida ⁊ humida i primo. d capillo veneris dictū est supra cōpositionis ipsius apparet. in littera.

Srupus de iso

po. Iste est syrupus multuȝ in vsu: et sic vbiq̄ preparatus repitur et vt ē dictum in precedenti syrupo est maioris efficacie et virtus in passionibus pectoris et pulmonis ⁊ faciendo sputū facilē quā syrupus de liquiricia. Confert enim principaliter asmati tussi antique ⁊ doloribꝰ pectoris factis a materia frigida vt dictū est i precedenti syrup o. Limphatur aūt vt plurimū cum aqua scabiose aut prassij vel aliqua decoctione pectorali. sunt eniȝ aq̄ multum potentes que debent sūmi in proporti one superius dicta. Est eni scabiosa calide ⁊ sicce complexionis in secūdo. Reliqua uero in hac descriptiōe sunt calida in secundo ⁊ sicca in primo cū forti abstersiōe subtiliatione ⁊ penetratione ⁊ omnia alia clara sunt.

Srupus de prassio ⁊ ō marabio.

Iste syrupus generaliter ab oībus est in vsu ⁊ sic prepatus reperitur. Est eni suprascriptus syrupus conferens in duabꝰ passiōibus. s. pectoris ⁊ pulmonis factis a materiebus multū tenacibꝰ viscosis ⁊ grossis que sunt difficilis eradicationis ⁊ maxime in senibus ⁊ frigidis natura. Confert eni asmati tussi antique ⁊ difficultati anhelitus. Facit insuper excreare saniē. ⁊ oēm materiā putridā cōtentā in medio pectoris sua forti virtute aperitiua subtiliatiua desiccatiua abstersiua ⁊ cōfortatiua ⁊ vsus eius in declinatione predictarū dispositionū ē magis cōueniens nisi māmulta sua grossitie et malitia morā nō possit sustinere. limphat̄ aūt vt plurimuȝ cum aqua isopi aut aliqua decoctione ꝯuenienti. ⁊ huius sirupi descriptionē ingreditur semen lini quod est notū. s. calide cōplexionis in primo ⁊ humide versus ipsum. Oīa aūt simplicia sunt superius declarata.

Srupus de ca

lamento. De isto syrupo ponūtur due descriptōes licet neutra sit multū i vsu a quibusdā tū habetur magistraliter in vsu

Ista prima descriptio in duritie ⁊ grossitie splenis conuenit: calefacit stomachum epar ⁊ splenem ⁊ alia viscera: aperit opilationē in eis materias grossas subtiliat et ad expulsionē eas preparat confert tussi antiq̄ ⁊ asmati in senibus Limphatur aūt vt plurimū cū aqua quiq̄ radicū seu scolopēdrie idest lingue ceruine que spleni multū appropriatur ⁊ est herba nota calide ⁊ sicce ꝯplexionis in secūdo. reliqua sunt superius declarata.

Syrupus de calamēto valēs ad singul

tum nõ est in vsu magistraliter tamẽ a qui
busdã preparatur et magis quã precedẽs: et
ẽ eo magis cõfortatiuus virtutis cõtentiue
stomaci ⁊ viscerꝝ. vnde valet superfluo vo
mitui facto a colera grossa permixta cũ fle
gmate post mũdificationẽ ipsius et nõ ẽ tã
te caliditatis ut primus liphatur autem vt
plurimũ cũ aqua mẽte vel absinthij.

Syrupus de thimo non est in vsu ma
gistraliter tamẽ propter eius virtutez et ex
cellentiã ipsũ laudo

Syrupus de eupatorio generaliter ab
oĩbus est in vsu et valet principaliter ĩ pas
sionibus frigidis epatis cum opilatione in
ipso: et sic ẽt ɔfert similib⁹ passionibus sple
nis et alioꝝ mẽbroꝝ nutritõis. Est ape
ritiuus opilationũ subtiliatiu⁹ materierum
grossarũ prouocatiu⁹ vrine ɔfortatiuus di
gestiue virtutis. Confert insuper ad febrem
cronicã de materia grossa sed vsus ei⁹ prin
cipaliter est ɔueniẽs in principio idropisis
cuiuscũqz spẽi frigide a cã frigida et maxĩe
cazesie ad quã sequitur defedatio cutis cor
poris cũ malitia bitudinis in toto corpore
sicut sunt corpora cachochimia in quibus
cũ tumefactiõe a materia aquosa flegmati
ca color vertitur ad plũbeum seu cinericiũ
adiũctum cũ citrino colore et maxime ĩ fa
cie demonstratur. Confert etiã ad corrup
tionẽ appetitus vnde ɔfert eis ꝓprie qbus
corrumpitur ꝓpria forma stomaci. i. in q-
bus corrumpitur habitudo stomachi ⁊ ap
petitus. Confortat etiã virtutẽ digestiuã
stomaci ⁊ alias virtutes hz quas auctor po
nit in lr̃a. ℞. radicũ apij cuscute deguar. i.
scuchaa et est spina alba raueth. i. reubar
bari: ⁊ hec omnia simplicia sunt superi⁹ de
clarata: et iste syrupus ẽ multũ notandus
ꝓpter eius virtutẽ et preserti in idropisi a
cã frigida.

Irupus de epi
thimo sic preparatus generaliter
ab oĩbus habetur ẽ in vsu valet eni princi
paliter in passiõibus factis a materia melã
colica et ab humoribus adustis facientibus
crustas magnas in auribus et in corpore to
to: ⁊ generaliter ualet ad malas scabies q̃ ꝑ
totum expanduntur et sic propter eas prin
cipaliter est in vsu ad digerẽdã talez mate
riam: et ẽ maioris efficacie in talibus q̃ sy
rupus de fumo terre. Cõfert ẽt lepre cãcro
fistulis in vlceribus prauis et corrosiuis fa
ctis a colera adusta uel melancolia adusta
seu a flegmate salso. Est insup maxĩe ꝓuo
catiuus vrine opilationũ apitiuus remissi
uus male qualitatis humoꝝ cum aliquali
virtute solutiua p̃dictaꝝ materieꝝ virtute
epithimi: mirabol. fumiterre polipodij pru
noꝝ et tamarindoruz: lenissime tñ soluit: tũ
quia eoꝝ parua quãtitas ingreditur. tum
etiã qz parua dosis ipsius syrupi assumit
sc3. ʒ. ij. si tñ in dosi ei⁹ fieret additio sensi
biliter solueret. limphatur aũt qñqz cũ aq̃
simplici quãdoqz cũ aqua lupuloꝝ uel fu
miterre boraginis endiuie vel buglosse vel
cuz decoctionibus apropriatis et quando
qz cum decoctione spice ⁊ alilili. idest ro
ris marini. Dicit enim q̧ expellit cole-
ram nigrã. i. melãcoliam: ⁊ modus ɔstructi
onis apparet in littera ⁊ simplicia sunt su-
perius declarata.

Irupus de sti
cados. Scd̃m hãc descriptionez
vbiqz preparatur et hẽtur in vsu pricipali
ter in passiõibus frigidis cerebri et neruoꝝ
vñ multũ cõfert ad digerẽdũ materiã frigi
dã et viscosã faciẽtẽ paralesiz spasmũ tetha
nũ epilensiã tremorẽ et torturam q̃ dispões
oẽs depẽdẽt a cerebro ꝑ essentiã vel cõita
tẽ. Cõfert eni dispositionibus frigidis nuce
neruoꝝ et capitis sua cõplexione calefaciẽs
subtilians et desiccãs materias catarrales
frigidas: ⁊ eius vsus pricipaliter ẽ in catar
ro frigido. et vt plurimũ limphatꝰ cũ aqua
feniculi vel leuistici et similib⁹ aquis vel de
coctionibus appropriatis portãtibus virtu
tẽ eius ad cerebꝝ et ad neruos: et mod⁹ cõ
ponẽdi est clarus et simplicia sunt supius-

declarata. Et hic est finis oium syrupo
rũ qui describuntur ab auctore i hac sexta
distinctione.

Est at hic ulti
mo duos alios sirupos declarat
que cõiter sunt in vsu ⁊ vbiqȝ in nostra ci
uitate ab oibus preparantur primus noia
tur p melãcolicis eius descriptio ponitur a
Mesue in suo de appropriatis.c.de hũor
melãcolico seu de soda facta ab hũore me
lãcolico et est magne virtutis in digerendo
materias grossas melãcolicas illas subtiliã
do et abiles faciendo ad exitum. vnde pri
cipaliter confert dispositioni melãcolice in
qua ledunt virtutes intrinsece cerebri ⁊ mo
rales. confert insuper febribus quartanis ⁊
opilationibus ⁊ egritudinibus splenis. Et
generaliter cõfert oi egritudini facte ab hu
more melãcolico. et iste syrupus ẽ etiã aliq̃
liter solutiuus cuius hec est descriptio. Rx.
capilloꝝ veneris radicũ buglosse domesti
ce et siluestris ⁊ floꝝ earũ polipodij ana.ʒ
i. epithimi.ʒ.i. folliculoꝝ sene. camepitheos
sticados.a.ʒ.vij. camedreos: succi pomoꝝ
dulciũ.a.ʒ.viij. oia preter epithimũ ⁊ succũ
pomoꝝ buliant in lib.iiij. aque vsqȝ ad cõ
sumptionẽ tertie partis. deinde buliat i ea
bulitione leuissima epithimũ et coletur cum
succo pomoꝝ ȝuccari lib.ij. decoquatur ad
pfectionẽ et fiat syrupus vt expedit. ⁊ sim
plicia sunt superius declarata.

Ecundus siru
pus magistralis qui dicit syrup9
de endiuia est multũ in vsu et valet ad oẽs
supcalefactiões epatis principaliter ad ali
orum membroꝝ nutritiuorũ ac etiã cordis
⁊ generaliter cuiuslibet male ɔplexionis ca
lide. habet insuper opilatiões aliqualit ape
rire et mẽbra debilitata a mala ɔplexione
calida illã remouendo notabiliter ɔfortan
re. Est etiã conueniens ad digerẽdũ mãm
subtilẽ colericã multe acuitatis sed pricipa
liter vtimur eo in epate calido ⁊ in renibus

calidis vel supcalefactis. Et qꝛ eius descri
ptio ab auctoribus nõ reperitur ſȝ ſm pñtẽ
descriptiõem ei9 inuentor fuit gentilis d ful
gineo quã manu eius ppria descriptaȝ ego
iã vidi. Ideo sic eã in pñti loco describã. Rx.
succi endiuie succi epatice. q̃ herba est nota
frigide. s. et humide cõplexiõis in primo. a.
lib. iij. clarificẽtur predicti succi ad ignẽ vt
expedit rosaꝝ violaꝝ lenticule aque: q̃ her
ba est nota natãs in aqua et ibideȝ semper
stans; et frigide ɔplexionis in primo et hũi
de in primo. politrici herba est nascẽs ppe
fontes aquaꝝ ⁊ in puteis similis capillo ue
neris et est frẽ ɔplexiõis i primo ⁊ sicce ver
sus ipm. a.ʒ.5. capil. ve. ordei mundi. semi
nũ cõĩm frigidoꝝ. a.ʒ.i. fiat syrupus cum
ȝuccaro quantũ sufficit. et aromatiȝetur cũ
sandalis albis et rubeis ⁊ cũ berberis. ⁊ sũt
qdã fructus frẽ et sicce ɔplexiõis in secũdo.
seminũ citonioꝝ ligni aloes ciamomi ⁊ cor
ticibus citri. sic. n. aromatiȝatus ẽ magis ɔ
ueniẽs et ɔfortatiuus cordis cerebri ⁊ alio
rum mẽbroꝝ principaliũ licet multi vtãtur
eo absqȝ aromatiȝatiõe: qꝛ magis alterati
uus ad frigidũ ⁊ magis aperitiu9. ⁊ reliqua
oia simplicia sunt nota.

Anter homini
bus q vocãt mellicratũ. Hec ẽ
quarta ps pricipalis huius sexte distictõis
principalis: in qua auctor tractat de qbus
dam potib9 factis cum vino ⁊ melle et aro
matibus. Determiat ẽt de miua simplici et
ɔposita de aceto sqllitico: de oximelle sqlli
tico. et primo declarat qđo talis pot9 ex ui
no et melle vocari dȝ ponendo eius vtilita
tes. nã talis medicia est ɔferens principalr
passionibus frigidis cerebri stomaci ⁊ ner
uoꝝ ɔfortãdo eoꝝ virtutes. ɔfert etiã com
plexioni frigide et humide stomachi ⁊ epa
tis et ventositati ypocũdrioꝝ ⁊ oris odorẽ
bonũ efficit. Et antiquis tẽporibus iste po
tus erat multũ in vsu adeo vt sani vtebãt
eo tpe sanitatis ad preseruatõem a multis
prauis egritudinibus qui potus vulgariter

noiatur lachiarea ꝛ cũ ꝯficitur solũ ex vino et melle vocatur mellicratũ quãdo vero aromatizatur cũ speciebus vocatur conditum Et dosis ei⁹ de mane vacuo stomacho vsqꝫ ad.ʒ.vi.

Modus ꝯditi.i.aromatizati de citro: ꝛ est potus q etiã nõ est in vsu sꝫ confert vt ponit. ꝛ in eo ingreditur quedã herba q̃ vocatur marmacur. ꝛ est mellissa.

Conditum de citro. Iste potus cum vino factus quẽ ponit hic ẽt nõ est in vsu. ẽ tñ multũ cordialis ꝛ in ipso ingreditur quedã herba quã ipse vocat alphelengemisch idest ozimũ gariofilatũ.

Modus conditi

de citonijs quod uocaẽ miua aromatizata: ꝛ est multũ in vsu: ꝛ ita vt poniẽ hic habeẽ in usu.hꝫ.n.similitudinẽ i modo cõpositionis ꝛ substãtie cum syrupis supra scriptis: ꝛ eius dosis et modus assumptõis est sicut mod⁹ alioꝝ syrupoꝝ: et eius principalis operatio ẽ ad incitandũ appetitum ꝛ ad calefaciendũ stõm suaui caliditate.

Et ꝯfert ad vigorãdum uirtutẽ digestiuã i epate stõ ꝛ alijs mẽbris nutritiuis: prohibꝫ enĩ nauseã ꝛ uomitũ sedat solutiõem antiq̃ ventris factã ab humorib⁹ frigidis relaxãtibus stõm ꝛ itestina debilitãtib⁹ uirtutẽ digestiuã ꝛ ꝯtentiuã ipsoꝝ. Confert silr facte ab eadẽ cã.s.cũ aqua extictiõis calibis tpe ꝯgruo assumaẽ hꝫ insup quãplures alias utilitates ꝯsiles supradictis vnde uocaẽ medicia notabilis ꝛ famosa. Recipe succi citonioꝝ acetosoꝝ ꝛc. ꝛ pijciaẽ supra illud spẽs alefangine.i.aromatizate ꝛ nõ alie. Cũ dicit recipe cinamomi heil est spẽs cardamomi quẽ non hẽmus hic.sed loco eius assumiẽ cardamomũ mai⁹ an.ʒ.iij. gariofiloꝝ ʒ.ij.ʒiʒiberis masticis a.ʒ.i.ß.croci.ʒ.ij ligni aloes macis a.ʒ.i.ß.oĩa p̃ter crocũ ꝛc.

Et sic hẽs ꝑpriã ꝛ verã descriptionẽ elefangiarũ.lꝫ oẽs spẽs aromatice simul adiũcte uocari possunt spẽs elefangie ut a͞ppet i pilluĩ elefangineis que ponũtur iferi⁹. ꝛ omnia simplicia sunt superi⁹ declarata.

Insup notãdũ q̃ lꝫ ista miua nunc dcã ponaẽ ab auctore q̃ cũ melle ꝯstrueẽ: nunc vero solũ cũ zuccaro ꝛ non tãtum cũ zuccaro sed ẽt cũ melle ꝑpata reperitur: ꝛ i fine huius libri dicit: ꝛ sũt ex hoibus q ꝑpãt ipsam sine aromatib⁹: ꝛ ut sic vocaẽ miua simplex ꝛ cum melle ꝯstructa forti⁹ calefacit ꝛ abstergit.

Confectio miue

simplex que solũ sit ex succo citonioꝝ et zuccaro est multũ in vsu: ꝛ sic vbiqꝫ ꝑpata repitur: ꝛ iã de ea i.c.ꝑcedenti tractatũ est.hꝫ enim similitudiem cum iuleb superius dictis in modo sbe ꝛ in alijs.

Est enĩ dos eius vsqꝫ ad.ʒ.ij. limphaẽ cũ aqua uel aqs ꝯuenientibus dispositionẽ curãde: ut cũ aqua plãtagis seu mente: seu cũ aqua ferrea uel cisterne que aqua cisterne sua subtilitate deducendo materias que sunt causa fluxus ad vias urine confert.

Confert etiã pricipaliter fluxui uentris facto a materia colerica acuta ꝛ mordicatiua precedente tamen aliquali mordicatiõe cum reubarbaro vel mirabolanis assatis in dosi superius tacta: vel cum manna vel cum cassia ẽm quod perito medico apparebit: ꝛ hoc maxime fieri debet ne stipticitate miue fieret constipatio predicti humoris vnde adderetur in fluxu miua enim infrigidat ꝛ exsiccat cum multa stipticitate.

Confert insuper stomacho debilitato ꝛ relaxato a superflua caliditate ꝛ superfluo fluxui vrine facto a causa calida in renib⁹ assumpta cuꝫ aqua plantaginis seu mirti i debita quantitate. Et modus compositionis eius est solum cum succo citonioꝝ ꝛ zuccaro.

Confectio Miue acetose non est in vsu.

Confectio etiã alterius miue etiã non ẽ in vsu.

Confectio miue facte ex succo fructuum similiter non est in vsu.

Ermo de aceto

squillitico fit. Recipe cepe squille et aceti puri ⁊ licet ipsum per se solum absque alterius rei admixtione rarissime sit in vsu propter eius acuitatem mordicationem amaritudinem et displicentiam ⁊ maxime in gustu ab antiquis tamen multum habebatur in vsu: nos autem vtimur eo in forma syrupi cum melle perfecte decocto.

Et isto modo oximel squilliticum nominatur quod ab omnibus generaliter est in vsu: et sicut cum melle componitur ita etiã posset cũ zuccaro construi et componi ⁊ ad formã syrupi reduci. Utimur etiam ipso cum querimus vomitum prouocare admixtum cum aqua ordei et cũ melle vel zuccaro rubeo sub ista proportione. Recipe aqua ordei ciatos. iij. mellis. ℥. iiij. vel pulueris zuccari. ℥. iij. aceti squillitici. ℥. i. s. cacalefiat ad ignem ⁊ sub tepida caliditate totum simul mixtuz assumatur ⁊ erit optimũ vomitiuuz ad educendũ materias grossas flegmaticas ⁊ viscosas. Et huiusmodi acetũ squilliticuz principaliter conuenit ad egritudines frigidas capitis factas a materia flegmatica vel melancolica. vnde mirabiliter conuenit epilensie ⁊ vertigini ⁊ ɔfert ad materias stomaci ab eadez materia factas a materia putridas mali fetoris rectificat dentes commotos confirmat: Oris odorem bonum efficit. Et super omnia confert mẽbris auditus ⁊ nocumentis factis in eis a materia grossa flegmatica viscosa. curat etiam asma raucedinẽ vocis. tussim antiquã que cõmuniter euenit senibus. Est autẽ potentissimũ subtiliatiuum incisiuũ absterliuũ ⁊ desiccatiuũ dictarum materierũ in quacunqz parte existentiũ sua diuisione et forti penetratione eos digerendo incidendo ⁊ ad expulsionẽ preparando et multas alias virtutes habet quas tuipse lege ⁊ maxime preseruãdo vtentẽ eo ab omni egritudine ⁊ conseruando ipsum in optima sanitate. et sic per se solum assumptum. Hec omnia multo melius ⁊ maiora faciet preparatũ cum melle in forma syrupi sicut inferius apparebit. ⁊ dosis predicti aceti ẽ ana. ℥. i. vsqz ad. ℥. viij. ſm actualẽ caliditatem de mane assumptuz ⁊ in passionibus pectoris debet paulatiue sũmi lambendo thisici autẽ et multũ calidi complexione et acute febrientes ab eius vsu omnino timeant ⁊ in estate etiam feruenti fugiant operationem squille que est calide complexionis vltra tertium sicce vltra secundũ. Sed cuz est recens habet humiditatẽ quandã etiam cũ predicta complexione calida ⁊ sicca ⁊ in partibus istis paucissimi vtũtur ipso: et ut sic fiat consulo ⁊ confirmo: sed recurratur ad oximel sqlliticũ ⁊ suadeo quãtũ possũ.

Odus oximel

lis. Istud oximel multum habetur in vsu et generaliter reperiẽ preparatũ ⁊ ratione mellis vigorosius et potentius ɔfert omnibus quibus cõfert acetũ squilliticũ. Est eni eradicans omnem materiã viscosaz tenacẽ ⁊ grossaz quãtũcunqz profundã et inuiscatã: et maxime i cerebro stomacho pulmone et partibus pectoris. Et est valde conueniens senibus et frigidis natura in quibus humor flegmaticus seu melancolicus est habundans. est eni oportunũ digestiuũ istaꝝ materieruz et curatiuũ omniũ egritudinũ ab eildẽ dependentiũ. et dosis est vsqz ad. ℥. ij. cum aquis conuenientibus distillatis: aut decoctionibus appropriatis: sed modus constructiõis apparet infra.

Odus oximel

lis squillitici cũ radicibus. uel de radicibus. Sunt quinqz superius dicte in oximelle cõposito.

Istud oximel sqlliticũ cõpositũ licz non sit in vsu magistraliter tamẽ prepari potest et conuenit in omnibus in quibus ɔfert oximel squilliticũ simplex. Tamẽ eo efficatius

et potentius oparetur in subtiliãdo quascũ qȝ materias grossas flegmaticas ⁊ melan colicas ⁊ principaliter in apiendo opilatio nes quorũcunqȝ mẽbroꝝ. vnde sũme ↄfert quartanarijs cronicis ac etiam cotidianis longo tẽpore prolongatis in quibus mate/ria esset difficilis eradicationis. limphatur cũ aquis appropriatis ⁊ modus ↄstructõis apparet in lr̃a.

Oximel squilliticũ descriptiõe democri ti. Istud oximel quod cũ syrupo similitudi nẽ hȝ non est in vsu sed tamẽ ꝑpter laudes ab auctore sibi ipositas. eius vsum magi/straliter laudo ipsum.

Estat sermo

noster in hac sexta distinctione Ista ẽ quita pars huius sexte distictionis in qua auctor determiat de ro bub. i. de succis herbaꝝ plãtaꝝ vel fructu um inspissatis calore solis vel ignis in tãtũ ꝙ aliqui ex eis similitudinẽ habent cũ elec tuarijs paꝝ coctis ⁊ de loch superius dic tum ẽ; licet ex eis etiam aliqui sunt multum fluidi.

Rob de ribes

Pro intellectu totius sexte' p/tis ẽ aduertendũ ꝙ lr̃a que di cit rob ẽ corrupta ex defectu trãslatoris dȝ eni dicere robub. nã rob idẽ ẽ ꝙ sapa vel vi nũ vltimate decoctũ similitudinẽ habẽs cũ sapa. robub autẽ ꝓprie ẽ quicunqȝ succus inspissatu caliditate solis vel ignis. Mo dus aũt assumptiõis cuiuscũqȝ robub cum in forma electuarij reperitur. ẽ sicut de cito nijs supꝰ dictũ ẽ. Si aũt ẽ in forma liqda possunt etiã qñqȝ assumi distẽperata cũ vi no aut aqua distillata seu decoctõibꝫ ↄue niẽtibꝫ dispositiõi curãde. Et nota ꝙ ge neraliter oẽs opatiões cuiuslibet robub sũt potius ad ↄstringendũ stipticãdum ⁊ ad al terãduȝ ad frigidũ quẽ ad aliũ effectũ indu cẽdũ vt de quolibet ꝑticulariter apparebit

Istud robub de ribes portaẽ de ꝑtibꝫ syrie. ẽ. n. ribes arbor qdã nascẽs i partibꝫ syrie in locis mõtuosis q̃ facit fructus aceto sos ⁊ põticos silitudicẽ hñs cũ prunis ⁊ sũt frẽ et sicce ↄplionis in. ij. cũ multa stipticita te extrahitur ergo iste succus a dictis fruc tibus ẽt cũ aliquãtulo zuccari ispissatur ad solẽ vel ad ignẽ vt diutiꝰ ↄseruẽt ⁊ sic i for/ma solida iuleb portaẽ ad nos. Etiã sine zuccaro inspissaẽ ⁊ sic ꝑfectius opaẽ vocaẽ vbiqȝ locoꝝ syrupus seu iuleb de ribes. ⁊ pricipalis eiꝰ opatio ẽ ad ↄfortãdũ stõm re laxatũ sitũ extiguũt vomitũ colericũ ꝓhibet ⁊ oẽȝ fluxũ colere ad ipȝ ꝓhibet ⁊ extiguit vsus tñ eius pricipaliter ẽ ad resistendũ cui libet fluxui vẽtris facto a mã calida coleri ca ⁊ subtili vel a mala ↄplexiõe calida. con fert eni dissinterie ⁊ fluxui prouenięti a mẽ bris itrinsecis ⁊ primo ꝓ fluxu vẽtris ↄstri gendo assumiẽ ante cibũ. Pro vomitu ve ro ante cibũ cũ aqua ferrata ul' calibis vel plantaginis vel alijs appropriatis: ⁊ modꝰ ꝓpatiõis apparet in lr̃a. Et loco eius i p/tibus nr̃is vtimur mirta simplici uel sirupo mirtino. Dicit tñ hic mesue ꝙ loco eiꝰ posset sũmi succus herbe acetose.

Rob. i. robub de agresta non repitur ꝑ paratũ nec multũ habetur in vsu tñ magi straliter preparari posset etiaȝ in forma iu leb spissatus cum zuccaro et sine sed cũ zuc caro melius conseruaẽ debilius tñ operaẽ. Est. n. frigide' complexionis et sicce in secun do succus agreste ⁊ ideo principaliter con uenit in oi fluxu ventris a materia calida colerica.

rob de cornibus idest de co rnis qui sũt fructus cuiusdam plante ⁊ sunt calide com plexionis in primo ⁊ sicce in secũdo cũ stip ticitate multa tale robub nõ est in vsu nec ꝑ paratum reperitur.

rob de berberis etiam sunt fructus noti frigide e sicce complexionis in secundo cuȝ multa stipticitate ⁊ tale robub non est in vsu.

Rob de piris supple siluestribus non ē in vsu.

Rob de siriach ⁊ sunt grana quedam frigide ⁊ sicce complexiōis nō est in vsu nec preparatum reperitur.

Rob de moris de sene. id est de celsi vł aliter de illa cōtracta in maturis ⁊ acerbis nō est in vsu. sed loco eius vtimur dyamoron acerbo facto cum zuccaro de quo aliquid dictum est supra: sed clarius ponitur a nicolao.

Rob de citonijs non est in vsu sed loco eius vtimur miua citonioꝝ vel miua simplici. de quibus dictum est supra iuuamenta ⁊ modus constructionis est sicut rob de ribes.

Rob de pomis. s. immaturis ⁊ siluestribus non est in vsu.

Rob de prunis siluestribus: ⁊ est succ⁹ prunorum immaturorum inspissatus q vocatur a cacia que est frigide ⁊ sicce complexionis in secundo. Istud robub est multū in vsu ⁊ aufert ⁊ confert omnibus dispositionibus ⁊ maxime fluxibus ventris quibus confert robub de ribes ⁊ de agresta et eodem modo conficit.

Rob de granatis acetosis non est i vsu tamē cōferret: ⁊ fit sicut robub de berberis ⁊ loco eius vtimur vino granatorum quod tamen non est tante frigiditatis ⁊ siccitatis

Rob de persicis supple immaturis nō est in vsu.

Rob acetositatis citri non est in vsu.

Rob de pluribus fructibus ⁊ diuersis ⁊ immaturis quod ipse ponit in littera non est in vsu.

Rob aliud de fructibus etiam non ē in vsu.

Rob mirtiuum de succo granoꝝ mirti non est in vsu qꝛ loco eius sumimus Juleb seu syrupum mirtinum superius declaratū Confert tamē si preparetur: sicut robub de ribes. ⁊ sic p̄pat et eadē ē dosis.

Generalr̄ cōcludendo omnia suprascripta robub principaliter cōueniunt fluxibus ventris factis a mala cōplexione calida seu ab humore colerico subtili et acuto excoriāte intestina assumpta p̱ modicum tempus ante cibum cum aquis appropriatis vel sine ut superius dictum ē et assumpta post cibū sine aquis similiter conuenirent cuilibet vomitui facto ab eadem causa. Conuenirent etiam fluxui vrine superfluo ꝑuenienti a relaxatioue et superflua caliditate renū et similibus dispositionib⁹.

Faciem clarificans.
Capillos flauos elongās et multiplicās
Cicatrices āmouēs.
Lentigines remouēs.
Ad egritudines frigidas neruoꝝ
Ad passiones pectoris.
Ad opilatōes epatis renū et vesice.
Clarificās sanguinē.
Ad discrasiā calidā.
Ad discrasiā frigidā.
Digestiuū colere subtilis.
Cōprimēs colerā rubeam.

De decoctionibus et infusionibus.

Eptima disti

ctio ē de decoctionibus et infusionibus. Decoctiōes autē ꝓprie sunt qñ aliq aromata: semina flores radicel vel folio vł qcqd aliud cuiuscūq; generis sit decoquit̃ i aqua simplici vel in aquis distillatis vna vł plib⁹ in vino vel i quocūq; alio liquore vñ virt⁹ illaꝝ reꝝ acqrit̃ et assumit̃ i ꝑdcis aqs in qb⁹ decoquūtur demū tal' decoctio colat̃ cū forti expssiōe q̄nq;: et q̄nq; sine fm exigētiā et q̄nq; ml' tā ōcoq̃t ad ignē et q̄nq; paꝝ. Et liquor q ascēdit talr̄ decoctio vocat̃. Infusio āt ē qñ aliq̄'res medicinales in fūdunt̃ seu ponūt̃ puluerizate ꝯtuse vel solide. In aqua vel vino vł aliquo liquore ab sq; vlla decoctione et in illo tenent̃ vel p̄manent p aliquod tēpus. Colligit̃ tñ cū expssione uel sine fm qd̄ q̄rim⁹ maiorē uel miorē virtutē p̄manet i aliquo liquore: et sic talis liquor sic p̄pat⁹ et colat⁹ noiatur infusio.

Et hic notandum q in decoctionibus: plus remanet de virtute in liquore q̃ in infusionibus. Sed nos sepe post infusionem alicuius simplicis medicine vt agarici gratia exempli damus ⁊ aliquam leuem decoctionem vt virtus eius melius ⁊ fortius assumatur. Et remaneat in liquore in qua decoquitur agaricus: vel alia res consimil vt reubarbarum vel turbith.

Decoctio capilli veneris. Hic ponuntur multe decoctiones ⁊ diuerse que omnes habent aliqualiter virtutem solutiuam lenitiuam ac etiam compressiuam: ac etiam ex eis alique habent virtutem solutiuam solū modo vel lenitiuam non sunt tamen ille decoctiones omnes quibus medicine solutiue ⁊ alie generaliter distemperantur secunduȝ quod inferius declarabo. possumus tamen vti magistraliter presentibus decoctionibus in quibusdam casibus: non tamen multum reseruando eas decoctiones: quia ut plurimum post triduum corrumpantur ⁊ alterātur ⁊ multociens in tempore calido. Unde est necessitas innouationis earum. Et licet ista prima decoctio non sit in vsu: habet tamen clarificare sanguinem mundificando leniendo et comprimendo coleram rubeaȝ

Et dosis eius ē de mane vacuo stomacho vsqȝ ad.ʒ.vi.⁊ modus constructionis est in littera: ⁊ sic etiam simplicia sunt superius declarata.

Aqua fructuum id est decoctio que etiā ē solutia ⁊ nō ē in vsu.

Modus infusionis aque casei id est seri caprini. Ista infusio multum vsitatur a medicis practicis quādo de sero tempore veris sereno aere infunduntur in ea rose lupuli fumus terre vel alie res sanguinem purificantes seu rectificantes. ⁊ remittentes in suo colore superflue demum de mane colātur: et sic talis colatura sub actuali caliditate assumuntur; et quando cum eis non ponitur alia medicina solutiua a predictis potest assumi pluribus diebus continuis loco syrupi digestiui vsqȝ ad.ʒ.viij. Infundit autem et sepe reubarbarum: in ipsa aqua lactis de sero vsqȝ ad.ʒ.iij.cum grano vno spice demum de mane colatur etiam de illa colatura assumitur vsqȝ ad.ʒ.vi.et sufficit solum semel de ista infusione assumere quia est solutiua materiei colerice.et ideo ē adhibenda diligentia sicut de alijs medicinis solutiuis. Et hic nota q semper spica est ponenda cum reubarbaro: quia velocitat eius operationeȝ. Et nota q aqua lactis assumpta de mane absqȝ alterius rei assumptione mundificat sanguinem ipsum versus frigidum alterando. posita tamen de nocte versus serenum aerem: et est multum conueniens iuuenibus ⁊ pueris. et sic habetur in vsu.

Modus infusionis de succis herbarum non est in vsu.

Decoctio fumiterre non est in vsu: licet aliqui assumant succum eius in pondere.ʒ.iij.pluribus diebus continuis. ē tamen displicibilis valde. sed ē vtilis ad sanguinem mundificandum ab eius acuitate. vñ ꝯfert scabiosis.

Decoctio alasce al' alabasce.i.timi nō ē in vsu

Decoctio de mirabolanis nō ē in vsu.

Decoctio de sticados nō ē in vsu.

Decoctio de eupatorio etiam non est in vsu.

Decoctio epithimi etiam non est in vsu.

Infusio de Iere galieni etiam non est in vsu.

Infusio alia Iere etiam non est in vsu.

Infusio alia Iere similiter non est in vsu.

Notādum utiliter pro hijs que vellent magistraliter vti predictis decoctionibus seu infusionibus solutiuis ⁊ lenitiuis. licet rarissime sint in vsu: oportet vt habeatur debita noticia. Dosis

cuiuslibet earum ꝛ resolutiue ꝛ compressiue que ingrediuntur earum compositionē sūt ille quarū ꝯplexiōes ꝛ doses ꝑticulariter describēde hic inferiꝰ.

Primo capillus veneris est satis tempate complexionis attinet tamen alicui caliditati ꝛ siccitati versus primum gradum: sed dum est recens in ipsa est aliqualis humiditas leuissime soluit coleram ꝛ flegma: ꝛ humores grossos. Et dosis eius in decoctione eius cum aqua est circiter lib.i.ut dictum est de mane.

Fumus terre est frigide complexionis in primo cum aliquali caliditate in superficie foliorum eius ꝛ est sicce complexionis versus secundum solutione facili educet colerā ꝛ humores adustos. Et dosis eius i succo est vsq; ad.ʒ.iiij.In decoctiōe vero vsq; ad.ʒ.iij.ꝛ ad.v.

Lupuli sunt de specie volubilis: ꝛ sunt frigidi versus primum ꝛ sicci virtutem habent lenissimam solutiuam colere citrine.

Et dosis in infusione est circa libram vnam.

Viole sunt frigide ꝛ humide in primo: dum sunt recentes.exsiccate vero sunt minoris frigiditatis ꝛ humiditatis leuiter leniendo euacuant coleram. Et earū dosis in decoctōe ē ab.ʒ.v.vsq; ad.x.

Prima natura sunt frigide complexionis versus primum: tamen propter eorum dulcedinem attinent alicui caliditati ꝛ sunt humide complexionis. in secundo leniter comprimendo educit coleram. Et dosis in decoctione est circiter lib.i.

Cassiafistula est calide complexionis versus primum ꝛ humide in ipso leniendo educit coleram et flegma que multum habetur in vsu etiam per se solum. Et dosis eiꝰ est vsq; ad.ʒ.ij.colate vero cum aliqua decoctione vel diligenter exp̄ssa.

Tamarindi sunt frigide complexionis: et sicce versus scd̄o leniter comprimēdo coleram educunt.Et eorum dosis ab.ʒ.ij.vsq; ad quinq;.Et quando in infusione assumerentur.

Manna et siracost sunt species māne calide et humide complexionis versus primū leniter leniendo educunt coleram.Et dosis cuiuslibet earum est vsq; ad.ʒ.iij .colata: cum decoctione conuenienti vel aqua et expressa ut dictum est de cassia et hodiernis temporibus est plus in vsu q̄ cassia ꝑꝑ eiꝰ delectatōem.

Syracost autem non portatur ad ꝑtes nostras:sed solummodo māna est in copia magna

Aqua lactis scilicet caprini est illa: que communiter habetur in vsu : et est frigide et humide complexionis versus primum ē: tamen cum nitrositate quadam qua mediante leniter soluit coleram citrinam et humores adustos.Et dos eius tempore veris vel estatis est ciatus vnus.

Reubarbarum est calide et sicce cōplexionis in secundo soluit pcipaliter colerā et subsequenter flegma. Et dos eius in puluere.a.ʒ.i.vsq; ad.ʒ.i.s. In infusione vero.a.ʒ.ij.vsq; ad.ʒ.iij. et non premittatur quin secum ponatur quid modicum spice: aut squinanti:quia est eius correctiuum : ꝛ eius velocitat operationem. Et nota q̄ ʒ.i.reubarbari assumpta de mane cum.ʒ.ij.aque graminis vel absinthei : ꝛ cum grano spice mirifice interficit vermes:potest et in minori dosi pueris exhiberi ꝛ confert fluxibus ventris vt superius dictū est.

Eupatorium est calide complexionis in primo: ꝛ sicce in secundo leniter soluit coleram ꝛ flegma. Et dosis eius est in puluere ab.ʒ.ij.vsq; ad.ʒ.iij.In decoctione vero vsq; ad.ʒ.vi.

Epithimum est calide ꝛ sicce complexionis in secundo leuiter soluit melancoliam.

Et dosis eius est.a.ʒ.iij.vsq; ad.ʒ.vi. In decoctione vero.a.ʒ.quinq;.vsq; ad.ʒ decem ; ꝛ non patitur longam decoctionem.

Mirabolanorū aūt spēs et aloes cōple

xiones et virtutes doses et operationes di cte sunt superius.

Dosis autem Jere galieni in infusione i aqua feniculi vel absintei: rarissime est in vsu. est. a. ʒ. i. vsq3 ad. ʒ. iij. Jn puluere aūt assumpta. Dosis eius est. a. ʒ. i. vsq3 ad. ʒ. i ʒ. vacuo stomacho de mane vel de sero ad beneplacitum.

Ultimo nota q predicte infusiones ꝛ decoctiones debent fieri in aqua simplici vel vino vel aquis distillatis conuenientibus dispositioni curande demū colari ꝛ exprimi vel non exprimi: fm exigentiā vt virtus illaꝝ rerum fortius ꝛ remissius in tali decoctione vel aqua remaneat.

Quantum autem de aqua ꝓ decoctiōe fienda est assumendum: ꝛ quanto tempore res in infusione vel decoctione permaneant ꝛ quantum de tali decoctione est assumendum in pericia medici relinquo. licet etiam particulatim superius sint declarata.

Ultra predictas decoctiones ꝛ infusiones positas ab auctore sunt alie descriptiones decoctionum que communiter habent in vsu multo plus quam aliqua predictarū ꝛ principaliter est decoctio communis: sic absolute prolata cum qua generaliter omēs medicine solutiue lenitiue ꝛ cōpressiue vbiq3 per totam Jtaliam distemperantur ꝛ fiunt. cuius hec est dscriptio

Recipe anisi feniculi passulaꝝ liquiricie iuiuboꝝ sine nucleis: capillus veneris: prunorum ordei mundi sebesten. quando reperiuntur ante partes equales. Jn quibusdam partibus aromatarij docti cum medicus dicit prepara hanc medicinam cum decoctione subito eligunt predictam decoctionem. Et quia alicui caliditati plus attinet q frigiditati: vt sic esset plus conueniens in medicinis frigidis ꝛ tempore frigido q i medicinis calidis ꝛ in tempore calido simplicia ingredientia sunt superius declarata

Est et alia decoctio communis frigida que securius exhibetur in passionibus calidis: ꝛ in tempore calido q supradicta: cum qua etiam distemperantur medicine sicut ꝛ cum supraſcripta. cuius hec est descriptio.

Recipe passularum liquiricie iuiubaꝝ violarum mondarum ordei prunorum sine nucleis seminum communium frigidorum mundatorum. an. partes equales aqua simplicis quantum sufficit. hec decoctio acute febrientibus ꝛ alijs passionibus calidis in tempore multum calido est in vsu ad distēperandum medicinas que in illis temporibus dantur. Et aromatarij intelligunt hāc descriptionem idest decoctionem cum medicus dicit distemperetur cum decoctione communi recenti: ꝛ iste due descriptiones sunt valde famose: ꝛ ab omnibus generaliter vsitate.

Notandum maxime pro predictis q ēt medicine alique solutiue quandoq3 distemperantur cum vna istarum decoctionu3 ad illam addendo quedam simplicia fm exigētiam egritudinis curande ꝛ diuersitatis mēbri in quo est egritudo verbi gratia si fuerit egritudo calida vel frigida solum in capite addimus tunc predicte decoctioni aliqd de sticados quod est temperate complexionis vel aliquid de sambuco qui est calide ꝛ sicce complexionis versus tertium. vł de nucemuscata que plus attinet caliditati q sticados. Simili modo addimus i passionibus predicte decoctiōi communi: quādoq3 de isopo vel de dattilis: vel dragan to: vel ponimus aliquantulum plus de capillo veneris ꝛ de ordeo mundo et similibus et in passionibus stomachi addimus quandoq3 de cinamomo: vel de absinthio: vel de menta: vel pauca grana masticis.

Jn passionibus autem epatis ꝛc. quādoq3 addimus de eupatorio de endiuia: vel de seminibus eius. Et in passionibus splenis addimus de thamarisco vel scholopendria. Et in passionibus renum et vesice qñq3 addimus aliquid de quinq3 radicibus vel de seibus coibus frigidis et silibus et sic discurrēdo in alijs membris est ꝓcedendum in egritudinibus ipsorum medicinam distē

perãdo cũ rebus q̃ proprietatẽ et pticularẽ aspectũ hñt ad talia mẽbra sp tñ ỏ pdcis il las eligẽdo que cũ minori displicentia assu muntur. Distemperantur insuper medicine solutiue. quandoq; ⁊ maxime lenitiue solũ modo cum aqua ordei cum querimus solũ liquefactionẽ ipsius ⁊ subtiliationem cũ ab stersione: ⁊ ipsius penetrationem. Distẽ perantur insuper medicine solutiue ac etiã lenitiue: ⁊ etiam electuaria quedam: q̃ lam bendo assumuntur dato q͛ non sunt solutia cum quibusdam aquis distillatis: cum que rimus quandoq; accelerationem exhibitio nis ⁊ tempus moram non patitur in tardã do donec decoctio fiat pluribus de causis sunt aque distillate que communiter sunt i vsu ad distemperandũ medicinas solutias ⁊ alias ad limphandũ syrupũ ⁊ etiã quan doq; per seipsu; assumuntur: ⁊ sunt iste aq̃ feniculi. aqua maiorane. aqua rute. aqua salue. aqua vite: que omnes principium cõ ueniunt in passionibus frigidis capitis: et neruorum non solum ratione complexionis earum: sed etiam ratione ꝓprietatis ad pti culares aspectus ad neruos: et ad caput.

Aqua autem vini ad alembicum distil lata summe confert passionibus frigidis et humidis capitis bene fricata iuxta commis suram coronalem. est enim multe calefactiõ nis et exsiccationis subtiliationis et resolu tionis materierum catarralium frigidaru; principaliter in capite contentarum. Est igi tur remissiua cuiuscunq; male complexiõis frigide in quocunque membro si vacuo sto macho in mane vsq; ad tres assumatur.

Ultra istas sunt aqua absinthij et aqua mente: que principaliter conueniunt comple xiõibus frigidis stomachi et similiter aqua feniculi. Aqua autem quinq; radicum et aqua eupatorij ac etiã aqua absinthij aqua lupulorum aqua seminum cõmuniu; aqua endiuie. aqua graminis. aqua fumiterre: plus conueniunt passionibus epatis. Et similiter etiam aqua florum camomille q̃ calida est nodositatibus et duriciei epatis stomachi et aliorum membrorum est valde conueniens. Aqua autem capilli vene ris: aqua isopi aqua prassij. aqua scabiose et aqua vngule caballine. id est farfacelle: et aqua verbene plus conueniunt passioi bus pectoris et pulmonis. Aqua aute; mirti licet principaliter habeat virtutem cõ strictiuam sanguinis fluentis a pectore. ha bet etiam virtutem aliqualiter aperitiuam Est etiam conueniens superfluo fluxui ven tris ⁊ vrine. Aqua autem boraginis buglos se mellisso ⁊ rosarum plus conueniunt pas sionibus cordis. Aqua autem scolopẽdrie ⁊ thamarisci conueniunt passionibus sple nis. Aqua autem saxifragie apij paritarie ⁊ aqua seminum communium ⁊ mirti ⁊ cãde equine et plantaginis. i. petruncule ⁊ aqua portulace ⁊ violaꝝ ⁊ matrum violarum ⁊ maluaru; plus cõueniunt in passionibus re num ⁊ vesice: omnes aute; predcẽ que sunt numero quedã sunt calide: quedam sunt fri gide: quedam humide ⁊ quedam sicce ut i tabula simplicium apparebit sunt ille: que generaliter habentur in vsu vbiq; loco rum: ⁊ maxime in limphando syrupos vel in assumẽdo electuaria vel per seipsos quã doq; cum zuccaro: quandoq; sine assump ta. fiunt etiam ⁊ construuntur plures alie ỏ cоctiones que in diuersis dispositõibus a diuersis medicis practicantibus habentur in vsu inter quas sunt due pricipales et ma gis cõmunes. et prima est decoctio facta cũ aqua simplici ex quinq; radicibus cõmuni bus remota ipsarum medulla: addendo cũ eis cicera rubea. decoquantur ista ad inui cem: donec quarta pars sit consumpta ista decoctio sic assumpta cum zuccaro rosato: vel melle: vel etiam absq; quocunq; istoꝝ est maximi iuuamenti in aperiendo omnes opilationes epatis splenis renum vesice: et in subtiliando omnem materiam grossam flegmaticã et melancolicã: et i resoluẽdo vẽ tositates ꝯtẽtas i quibuscũq; ptib⁹ nri corpis

⁊ maxime i intestinis: hꝫ etiā ⁊ q̄plura alia iuuamenta: que tu ipse considera ex virtute cicerꝝ ⁊ illaꝝ radicū: que decoctio sicut et alie non potest conseruari vltra tres dies

Secunda decoctio. ℞. passularum liquiricie anisi feni. capil. ve. ana partes eq̄les cinamomi masticis. a. ʒ. i. omnia decoquantur in aqua simplici vsqꝫ ad quarte p̄tis consumptionem coletur ⁊ assumatur ut supradicte que est lenitiua asperitatum pectoris: ⁊ aliqualiter aperitiua opilationum epatis. Est etiam confortatiua virtutis digestiue stomachi resolutiua ventositatuꝫ cōtentaꝝ in eo ⁊ in intestinis ⁊ abstersiua materierum viscosaꝝ contentaꝝ in eis. Et ipa cōmuniter vtebatur tēpore veris Thomas de garbo ad digerendum materias flegmaticas ⁊ maxime cōtentas in predictis locis de ipso dandis. ʒ. iiij. cum. ʒ. i. sirupi rosati vel mellis rosati colati ꝛc.

Aqua ordei summe commendatur ab auctoribus maxime a galieno secūdo regiminis acutoꝝ. Et ab Auicenna prima fen. quarti. Et est sublimis: ⁊ excellens contra omnem materiam colericam subtilem calidā apitiua opilationū. p̄uocatiua sudoris ⁊ vrine lenitiua ventris ⁊ secum siccaꝝ prouocatiua somni ⁊ extinctiua sitis. Et que ē non colata nutrit: et est cōueniens acute febrientibus colericis ⁊ omnibus passionibꝰ calidis mire etiam conuenit passionibꝰ pectoris ⁊ pulmonis. Et cum querimus sudorem p̄uocare. p̄dcā aqua sumatur calida. quando vero querimus sitim extinguere sumatur frigida.

Mel autem distillatum est mirabile ad faciendum nasci capillos flauos ⁊ longos vbicunqꝫ fricetur in quacūqꝫ parte nr̄i corporis ⁊ maxime super caput. mulieres experte faciunt fricari cutem capitis iuxta radicem piloꝝ cum predicto melle distillato et postea contrahunt moram ad solē capite discooperto: ⁊ in breui tempoꝛ capilli multiplicantur ⁊ flaui fiunt.

Et hic nota q̄ ablutio faciei facta cum aqua distillata frassinelle ipam reddit pulcherrimā ⁊ relucentem ⁊ clarum remouendo lētigines: ⁊ maxime si talis lotio fiat cū ca ⁊ farina fabaꝝ.

Terbentina autem distillata virtutē hꝫ cōsimilē oleo balsami. ē tamen maioris calefactionis ⁊ subtiliatiōis. ⁊ iō ē summe cōueniens egritudinibꝰ frigidis neruoꝝ et q̄buscūqꝫ alijs egritudinibꝰ frigidis et vētoꝛ Et super omnia valꝫ lenitio facta cum ca ad subtiliandum et decorandū vestigia et cicatrices.

Cerebꝝ confortans.
Oris odorē bonū faciens.
Ad fluxū sanguinis nariū.
Confortans cor.
Appetitū mutans.
Sitim extinguens.
Stomachi opilationem curans.
Stomachū cōfortans.
Epar cōfortās.
Opilationem epatis curās.
Opilationem splenis ammouens.
Ad idropē.
In ictericia.
Renum et vesice ardorem curans.
In fluxibus.
Partē accelerās.
Prouocās mēstrua.
Fetū ⁊ secūdinā educēs.
Subtiliātia māꝫ grossaꝫ.
In declinatiōe febriū flegmaticaꝝ.

De trociscis.

Ctaua distinctio de trociscis in qua ponuntur multe descriptiones trociscoꝝ: lꝫ pauce ex eis sint in vsu ponuntur. n. ipsoꝝ vtilitates et iuuamēta. et lꝫ in eis aliqui preparati reperiuntur non tamen iste p̄ se solū cōmuniter sunt in vsu nisi inquantu ꝫ ingrediunt cōpositionē magnoꝝ ātidotoꝝ seu electuarioꝝ vt tiriace ⁊ similium. Est

eni trociscus rotūda ɔpositio cū quadā de pressiōe ad siñitudinē grossi lupini. fit etiam qñqȝ trociscus cū quadā longitudie ⁊ rotū ditate ad similitudinē pedone 'scacoꝝ ⁊ v troqȝ modo p plura tpa melius ɔseruātur demū cū q̄ritur vsus ipsoꝝ absqȝ admixti one alterius electuarij pulucrizātur ⁊ sic cū puluere assumūtur cū vino vel iure pulli vł cū aquis distillatis uel cum alijs liquorib⁹ ɔueniētibus. expedit etiā ꝙ in puluerem re ducātur qñ alijs electuarijs admiscerētur.

Et qꝛ cōiter oēs trocisci cū de nouo con ficiūtur etiā sub quacunqȝ forma reducun tur fiunt ad pondus. ʒ. i. Sic cuiuslibet de per se dosis est vsqȝ ad vnū. ⁊ trociscus dif fert a magdaleone qꝛ magdaleon ē etiā in forma rotūda grossa longa pondere cōiter cuiuslibȝ vltra. ʒ. ij. ⁊ ex eis fiūt pillule quā rum virtutes melius in dictis magdaleoni bus melius ɔseruantur.

Confectio. i. ɔpositio trocisci gallie mus cate. hec est q̄dā ɔpositio que ꝟȝ hāc descri ptionē ad formā trocisci ɔiter fit multū hꝛ i vsu ⁊ sic preparatus repitur. ē. n. superius ab auctoribus alijs medicie multū noīata igre ditur eni ɔpositōem pluriū electuarioꝝ ⁊ ɔ fectionū ⁊ eius iuuamēta. si eni p se assuma tur pricipaliter enim ɔfert ɔfortādo stoma chum ⁊ epar ⁊ alia nutritiua relaxata ⁊ de bilia ex egritudie longa. Et dosis eius est ʒ. i. assumpta de mane vacuo stō cū vino li phato vel cū aqua aliqua distillata distilla tione ⁊ mēbro ɔueniēti. ⁊ eoꝝ vsus pōt plu ribus diebus ɔtinuari. Cōponūtur etiā qñ qȝ hi trocisci ⁊ subsequētes qui habētur in vsu cū zuccaro uel cū melle i forma electua rioꝝ assumēdo de eis ꝓportionabiliter si cut assumitur de alijs pulueribus ex quib⁹ electuaria seu ɔfectiones ɔponūtur vel ɔfi ciuntur ⁊ fiunt ita ut ad librā mellis vel zuc cari ponantur. ʒ. ij. vsqȝ ad. iij. trociscoꝝ re ductoꝝ in puluerē ⁊ tūc dosis talis electua rij essȝ ad. ʒ. iiij. illis horis et tpibus modis ⁊ ɔditionibus dictis ⁊ declaratis supius i alijs electuarijs nō solutiuis.

Confectio uel ɔpositio trociscoꝝ de ro sis stomachū ⁊ epar ɔfortat. tres descripti ones trociscoꝝ de rosis hic imediate ponū tur ⁊ ab auic. v. cañ. solū due. s. trociscorū maioꝝ ⁊ minoꝝ de rosis. descriptio tamē trociscoꝝ maioꝝ de rosis posita ab auicen na est illa que habetur in vsu: et de his tri bus que ponunť in lr̃a solū vltia habeť in vsu ⁊ que ingreditur ɔpōem magnoꝝ anti dotoꝝ. ⁊ iō prima descriptio que sic icipit ɔfectio trociscoꝝ de rosis ⁊ eupatorio non sunt in vsu nec preparate reperiunť. Sȝ ter tia descriptio hꝛ in vsu quorum descriptio sic incipit. Confectio. i. ɔpositio trociscorū de rosis sicut ɔsñ matū est in libris phisico rū ꝛc. ⁊ habent vtilitates et iuuamenta ad dolorē stomaci ⁊ maliciā ɔplexionis ⁊ ad febres antiquas et ad pricipiū ydropisis: nā sūt pricipalr̃ ɔfortatiui stōi et epatis et alioꝝ mēbroꝝ nutritiuoꝝ relaxatoꝝ ex lō gitudie egritudis. et dosis cū circūstātijs re q̄sitis est sicut trociscoꝝ diarodō dictorū superius. Et simplicia et modus ɔpōis ap paret i lr̃a.

Confectio. i. ɔpositio trociscoꝝ de reu barbaro. Isti trocisci a q̄busdā mgr̃aliter habenť i vsu et preparātur et eoꝝ vsus est ɔueniens ad dolorē epatis f̃m a mā pun gitiua et ad opilatōem ipsius: sunt. n. aliq̄ liter solutiui materiei subtił aquose ac citri ne: et ideo multū ɔueniūt ydropicis: et his quibus hitudo corporis seu forma corrum pit. ⁊ doś ē ad. ʒ. i. cū aqua uł vino f̃m exi gentiā dispōis cura nde cū decoctōibus ꝛc.

Confectio. i. ɔpositio trociscoꝝ de cam phora. Isti trocisci preparati reperiunť nō qꝛ p se soli habētur in vsu. sȝ ingrediūtur cō positiōem quorūdā electuarioꝝ ⁊ vtilitateś eius ⁊ modus ɔstructōis apparet in lr̃a: et simplicia eoꝝ sunt supius declarata.

Cōfectio. i. ɔpō trociscoꝝ ꝺ spodio. due descriptōeś trociscoꝝ de spodio repiūtur q̄ ponunť i lr̃a sȝ prima nō est in vsu.

Cōfectio. i. ɔpō trociscoꝝ de spodio de seie acetose. Ista secūda descriptio multū

hr in vsu ꝛ est illa q̄ vbiq; prepata repitur Isti trocisci multū ꝯferūt fluxui vētris ab hūore colerico facto ac ēt disinterie cū exco riarione itestinoꝝ. premissa tñ aliquali eua cuatione cū aliquo ꝙ euacuat ꝯprimendo vel cū reubarbaro torrefacto ut supius di ctū est Et dosis ipoꝝ est vsq; ad. ℥. i. cū aq̄ plātaginis vel cū alijs aqs ꝯuenientibꝰ vel cū vino pōtico lipbato cū aqua ferrea. Et maxie ꝯueniūt nō solū p superius assumpti vna vice uel pluribus fm exigētiā in tpe cō gruo s; p inferius cū clisterijs uel cū alijs sti pticis ꝯstrictiuis. pmissis tñ lanatiuis ꝛ ab stersiuis clisteribꝰ ut sūmendo de ipis trocis cis. ℥. ij. cū vino pōtico paruo ꝛ cū aqua or dei cū alijs liquoribꝰ: ꝛ qñq; addimꝰ succū plātagis vel aliqd de pinguedīe ad facien/ dū vrtutē medicinaꝝ penetrare in subām intestini ꝛ ad alterādū humorē calidū q ut plurimū est cā fluxus. Et nō solū isti trocis ci ꝯueniunt fluxui ventris sed et acute febri entibus: siti extinguendo: conueniūt etiā in flāmationi stōi ꝛ epatis assumpti p supiꝰ cū aqua endiuie ꝛ similibus aqs fris alterati uis quoꝝ trocisco hec ē descriptio. ℞. ro saꝝ rubeaꝝ. ℥. xij. spodii. ℥. x. seis acetose. ℥ vi. ꝛ eius sunt due spēs. s. siluestris q̄ vocat lappatiu;: et domestica q̄ aqud nos vocat acricūcello: ꝛ ista ppꝛie vocatur acetosa q̄ est frigide ꝯplexiōis in tertio ꝛ sicce i secun do. seis portulace: granoꝝ coriādri infuso rum in aceto qd̄ ē semē notū frē ꝯplxiōis in primo ꝛ sicce i secūdo. h; tñ ptē aliquā cor ticalē extrinsecā puā q̄ est valde calide com plexionis et sicce i secūdo. Infundit āt in aceto ut hmōi extrinsice ꝛ insensibilis ptis caliditas et malitia remoueat ab eo. Ac ēt ut subtiliet reliqua ps eius uel subā ꝛ faci lius penetret ad ptes eius pfundiores. Su mach. an. ℥. ij. ʒ. amili assi: balaustie. et sūt flores maloꝝ granatoꝝ cū stipticitate mul ta. berberis an. ℥. ij. gūmi arabici assi. ℥. i. ʒ ꝯfice cum succo agrestis ꝛ da cum aliquo ex robub. i. succo stiptico vt plātaginis ꝛ si milibus.

Cōfectio trocis. de berberis. hec prima descriptio nō habetur in vsu.

Confectio trociscoꝝ de berberis ad ca lefactionē ꝛ solutionē vētris et dolores epa tis. Isti trocisci magistraliter hñtur a qbus dā in vsu l; rarissime preparati reperiātur Conueniūt autē predictis dispōibus a do minio humoris calidi subtilis ꝛ acuti. Et dosis et modus assumptiōis ꝛ constructio nis ipsorum est sicut et aliarum quarumq; cunq;.

Confectio trociscoꝝ de absinthio. iā di ctū est ꝙ raro vtimur trociscis sepati ꝛ de per se; sed vsus ipoꝝ ꝯiter est quosdam ex eis admiscendo cum electuarijs. Isti trocis ci a quibusda; magistraliter hñtur in vsu. hñt eni principalter ꝯferre antiqs febribꝰ aperiēdo opilatiōes stōi ꝛ epatis et sic pre dicta mēbra et alia nutritiua mire ꝯfortāt et appetitū incitāt et dolorē remouēt a pre/ dictis membris. Et dosis et tps et modꝰ et cum quibꝰ aquis sunt assumendi ad plenū dare ꝯcipitur superius i trociscis diarodō

Et ponit descriptōem cū dicit ℞. absin thij ꝛc. raueth. i. reubarbari da. i. exhibeas cū succo herbaꝝ predictarū. s. eupatorij vł apij vel alijs in descriptione pñti: sed loco istoꝝ succorum accipimus aquas distilla tas ꝛc.

Confectio de eupatorio magistraliter a quibusdā habetur in vsu ꝛ hñt virtutem ꝛ efficaciā in aperiendo oēm opilationē sple nis et epatis. Conferunt etiā in principio ydropicis ꝛ ictericie preserti citrine: confe/ runt etiā antiqs febribus eueniētibus cum rigore ꝛ frigore ex reuocatōe caliditatis ad interiora si ex eis assumat in puluere usq; ad. ℥. i. cū vino uel cum succis aut aquis di stillatis ꝯuenientibus dispositiōi curande: ꝛ isti trocisci sunt maioris aptionis ꝛ virtu tis maioris i aperiēdo q̄ȝ trocisci de absin thio ꝛ modus ꝯstructiōis apparet in lra. ꝛ simplicia sunt supius declarata. Et no ta ꝙ licet in istis sicut et in quibusdā alijs ī grediatur aliquātulū reubarbari nō tñ pro

pter hoc sunt sensibiliter solutiui: sed isti so lũ sunt sensibiliter opilationũ aperitiui ⁊ ɔ fortatiui mẽbroꝝ nutritiuoꝝ ⁊ relaxatiuo rũ ex egritudĩe longa.

Cõfectio trociscoꝝ de aniso. hec prima descriptio nõ est in vsu.

Cõfectio alia trocis. de aniso ⁊ sunt d. x medicinis. Isti trocisci a qbusdã habẽtur in vsu. Sũt aũt ad gustũ displicibiles valde. dicuntur aũt de decẽ medicinis qꝛ decẽ simplicia ingrediũtur eoꝝ compõem ⁊ denominatur ab aniso qꝛ anisum pꝛicipaliter eoꝝ compõem ingredit̃ ⁊ ipsius virtute operantur. Isti trocisci sunt vigorosi in subtiliãdo materias grossas melãcolicas: ⁊ iõ ɔueniunt ad quartanã antiquã et ad opilationes epatis ⁊ splenis eas apiendo et ventositates grossas dissoluũt ⁊ alias virtutes et vtilitates habent quas auctor ponit i littera et tempus et modus exhibitionis ẽ sicut supradictoꝝ trociscoꝝ ⁊ maxime diarodon.

Confectio trociscoꝝ de laccha. Isti trocisci non sunt in vsu possũt tñ magistraliter pꝛeparari.

Confectio trocis. de terra sigillata. Isti trocisci generaliter sũt in vsu: et sic vbiqꝫ p parati reperiũtur. Ingrediũtur. n. ɔpõem magnorum antidotoꝝ ⁊ administrantur a medicis non solũ in puluere per os cum liquoribus ɔuenientibus et membra extrisica liniendo cum illis dissolutis: tamen cum aliquo liquore conuenienti ⁊ principaliter conferunt si per os assumantur cum succo vel aqua buglosse vel plantagis que est herba nota fr̃e ⁊ sicce complexionis i secundo gradu et per se sola est mirabilis cuilibꝫ fluxui sanguis ex fractura vene i pectore. etiã summe ɔueniunt liniti super frontem et tpa cuꝫ pꝛedcõ succo plantagis et albumĩe oui mixtis et ɔquassatis ad resistendã supfluo fluxui sanguis subtilis et calidi euenientis ex naribus etiã eodẽ mõ ɔueniũt cũ eodem succo et albumĩe oui liniti super partes femoris et pectis et renũ in mulieribus super fluxe menstruantibus quarũ descriptõ hec ẽ. ℞. sanguis dracõis. ẽ eni succus rubeꝰ cu iusdam arboris i vltramaris partibꝰ calĩditate solis fortiter ispissatus fr̃e ɔplexiõis i pꝛimo et sicce in secundo.

Ramich. et ẽ ɔpõ declarata i filonio p sico lapidis ematidis. notꝰ ẽ iste lapis et ẽ fr̃e ɔplexionis i pꝛimo gradu et sicce i secũdo. Boli armenij q vocatur ab auctoribus secundo canone lutũ armenũ sedenegi id ẽ fumi terre: et dictũ ẽ de eo: sed satarogi ẽ quedã herba que vocatur pꝛassiuꝫ uel pꝛassia: que ẽ calide et sicce ɔplexionis i secundo que non igredit̃ ɔpõem istoꝝ trociscorum. Thuris. i. olibani et dictum ẽ de eo et da cũ aqua spodij. i. cum aqua in qua ifusum sit spodium: et quedaꝫ alia que ipse ponit que tandem debet colari. Ultimo subdit et qñ vtimur. s. ad somnuꝫ pꝛouocandũ: et ad tollendũ sensum a membro a quo sanguis emanat ponitur opium ꝛc. sed cum eo pꝛeparati non reperiuntur.

Modus aliꝰ admistratõis eoꝝ ẽ sꝫ tres modos quos ipse ponit in lr̃a: et sic etiã valent ad tres drias dispotõei fluxꝰ sanguis etiã a diuersis mẽbꝛis vt ipse ponit ⁊ confert iniectio eoꝝ ⁊ imissio per clistere quando est excoriatio et fluxus sanguinis ex intestinis uel iniectio in matricẽ quãdo est fluxus sanguinis cum aqua virge pastoris. i. corrigiole ⁊ est herba nota frigide ⁊ sicce ɔplexionis in secũdo gradu omĩa ãt alia simplicia ingredientia compõem ipsoꝝ clara sunt: ⁊ sic appebũt in tabula ⁊ modus constructionis apparet in lr̃a.

Confectio trocis de alandal. Isti trocisci p seipos non habẽtur in vsu ingrediũtur tñ yerã hermetis superius dictã que in partibus nostris nõ hẽtur in vsu hñt tñ virtutẽ solutiuã materieꝝ grossaꝝ flegmaticarum ꝑpter colloquintidã q̃ in eis ingreditur.

Et dosis esset ad. ꝫ. i. sed non cõsulo eorum vsum.

Cõfectio trociscoꝝ de sandalis. de istis ponũtur due descriptões quaꝝ nulla est in

vsu. sed isti primi a qbusdã mgraliter habẽtur in vsu: et sic nõ aliter preparati reperiunt cõferũt eni febribus intẽse ⁊ multe caliditatis extiguendo siti maxime si assumãt cuꝫ aqua endiuie vel cũ alijs aqs frls aptiuis uel succis ꝯueniẽtibus.

Confectio alia trocis. de sandal. ista secũda descriptio nõ est in vsu.

Confectio trociscoꝝ hamec non sunt in vsu mgraliter tñ possumꝰ vti eis ad dissoluendũ oẽm ventositatẽ grossã a quacunqꝫ mã factã: sunt ẽt solutiui materierũ flegmaticaꝝ ⁊ aquosaꝝ: ⁊ si eis addatur scamõea vt ponit in lra vigorosius soluũt materiaꝫ flegmaticã etiã colericã. ⁊ dosis coꝝ i puluere absqꝫ scamonea est. ʒ. ij. cũ scamonea vero est. ʒ. i. s. ſm virtutis fortitudinem.

Confectio trocis. de ciperis. Isti trocisci ꝑpter coꝝ efficaciã ꝯfici pñt tamẽ nõ aliter preparati reperiũtur.
Conferũt. n. pricipaliter ad fetoreꝫ oris ex vaporibus eleuatis a mã putrida ⁊ corrupta ꝯtenta in stõ ⁊ ꝯueniũt ad debilitatem stomaci ⁊ maliciã digõis ꝑpter debilitateꝫ caloris innati. Confortãt insup cor ⁊ cerebꝝ ipoꝝ aromaticitate. et dosis est. ʒ. i. cũ vino odorifero: ⁊ modus assumptionis est sicut modus alioꝝ trociscoꝝ supius dictorum. Recipe ʒinʒi. heil. est species cardamomi loco cuiꝰ accipimus cardamomum minus kiratas duas ⁊ sũt pondus granoꝝ octo ordei. ꝯfice cũ melle passu larũ. i. cum melle in quo passule diu steterũt infuse. vel aliter. i. cũ expressiõe subẽ passularum que sunt bene mature. reliqua oĩa posita de se ex declaratis sunt manifesta.

Confectio trociscoꝝ de ligno aloes.
Isti trocisci satis cõueniũt in operationibꝰ suis cũ predictis trociscis de ciperis: sũt tamen maioris efficacie ⁊ virtutis in ꝯfortando stõm cor epar et cerebrum ⁊ totum corpus cum sint debilia ⁊ maxime in virtute digestiua. sunt eni maxime confortatiui et vigoratiui caliditatis naturalis spiritus sbtiliãdo ⁊ eos peruios faciendo ⁊ conferũt pulsui cordis ⁊ letificãt aiam. Conueniunt etiã idropisi asciti ⁊ fetorẽ oris remouent: ⁊ dosis et modus cõpositionis coꝝ est sicut aliorum.

Confectio trocis. de capparis. Isti trocisci ꝑpter coꝝ iuuamẽta ⁊ vtilitates mgraliter a quibusdã habentur in vsu nõ tamẽ aliter ꝑparati reperiũtur. sunt eni principaliter subtiliatiui materieꝝ grossaruꝫ melancolicarum ⁊ illarũ resolutiui virtutem ⁊ efficaciã habent in aperiendo opilationes ⁊ remouendo duriciẽ splenis ⁊ epatis. sunt etiã resolutiui ventositatũ grossarũ in membris predictis ⁊ i quibuscunqꝫ alijs. Et dosis ipsoꝝ in puluerẽ redactoꝝ ⁊ tempus et modus exhibitionis ipsoꝝ est sicut trociscorum diarodon cũ vino subtili vel aqua scolopendrie vel cum alio liquore conuenienti. Et est vsus eorũ magis ꝯueniẽs i passionibus splenis frigidis a materia melãcolica ⁊ sũt valde notandi quoꝝ hec ẽ descriptio. Recipe corticũ radicũ capparis ⁊ sũt cappares fructꝰ cuiusdã herbe calide complexiõis ⁊ sicce in secũdo nascentes in partibus alexãdrie et apulie ⁊ corticũ radicis sunt calidiores et sicciores ac masticate ac in ore retente mirabilẽ virtutẽ habẽt in subtiliãdo materias grossas flegmaticas ꝯtentas in capite illas inferius attrahẽdo vt facilius expuãtur. semis agni casti et ẽ arbor qdam calide complexionis in primo et sicce in secũdo. Nigelle semen est cuiusdã herbe calide cõplexionis in tertio et sicce in sedo. debẽt assumi cum vino in quo coquat radix capparis cortex frassini cuius semen vocatur lingua auis et radix tamarisci. est autem thamariscus arbor quedam calide ⁊ sicce complexionis in secundo gradu. habens mirabilem virtutem ad splenis duriciem ⁊ cortex salicis. Est enim salix frigide complexionis ⁊ sicce in primo. Reliqua sunt nota.

Cõfectio trociscoꝝ de karabe. Isti tro cisci generaliter vbiqꝫ preparantur ⁊ habẽtur in vsu ⁊ presertim cõueniunt in passionibus in quibus sanguis superflue emanat ⁊ maxie supfluo fluxui sanguis a pectoꝛ ⁊ ruptura vene i ipo ⁊ supflua fluxui sãguis ab epate renibus ⁊ intestinis. Sed sup omnia cõfert superfluo fluxui sanguinis emoꝛroidarum ⁊ mẽstruoꝝ ⁊ debẽt exhiberi cũ aqua plantaginis vel succo eiꝰ seu cũ aqua mirti seu corrigiole vel aqua pluuiali calibeata. possint etiam exhiberi cuꝫ pauco vino pontico vel succo agreste absqꝫ sale seu cum vino granatoꝝ vel cum similibus succis. Et dosis est. ʒ. i. Et modus cõstructionis apparet in lr̃a ⁊ simplicia sunt superiꝰ declarata. Et nota ꝙ isti trocisci nõ solum conueniunt si per intus assumantur in supradictis casibus. sed etiam in dissenteria cum clisteri maxime cõueniunt premissa mundificatione ⁊ euacuatione cum farmaco leui euacuante comprimendo vt dictum est supra.

Confectio trociscoruꝫ de alkekengi multum habentur in vsu: ⁊ sic preparati reperiuntur. Et eorum principalis vtilitas est in passionibus renum et vesice. nam ipe conueniunt ardori vrine excoriationi renuꝫ ⁊ vesice ⁊ viarum vrine mundificant ⁊ consolidant vlcera facta in eis ⁊ doloꝛem mitigant si pluribus continuus diebus assumãtur. Et dosis ipsoꝝ et tempus ⁊ modus ẽ sicut de trociscis. Diarodon cum iuleb rosato seu aqua mellis aut vino pontico ſm exigentiũ dispositõis. quoꝝ descriptio est ista

Recipe granorum alkekengi ⁊ est species solatri facientis conculas rubeas reclusas in folliculo rubeo frigide ⁊ sicce cõplexionis in secundo. ⁊ iste concule sunt ille ꝗ habentur in vsu. Est ⁊ alia species que fcit conculas nigras sine folliculo que est frigidioꝛ ⁊ siccioꝛ supradcã cuius succus ẽ summe conueniens positus ab extra ad remouendum omnem superfluam caliditateꝫ extrinsecam ⁊ eius succus conuenit positus super fronte ⁊ tempoꝛibus ad remittendum: et prohibendum alienationem: et frenesim albeibedie alias bachese et melius et ẽ melo longus et viridis que dicitur melõ indus qui in partibus nostris multum comedit ĩ fine veris: non tamen est sanus: quia dure digestionis et mali nutrimenti. Est frigide et humide complexionis in primo. Reliqua simplicia sunt superius declarata.

Oris odorem faciens.
In vlceribus putridis oris lingue ⁊ gingiuarum.
Tussim creans.
Appetitum excitans.
Stomaci humiditates exsiccans.
Stomaci calefactiuus.
Ad lienteriam.
Puluis impignatiuus.
Puluis incarnatiuus
Puluis corrosiuus.
Ad colicam.
In fluxu sanguinis vndecunqꝫ emanãtis.
Cazeziam curans.
Pro idropicis.
Pro podagricis et sciatis.
Solutiuus flegmatis.

Distinctio nona de speciebus Suffuf. et pulueribus.

Hec est nona ps principalis in qua determinat de diuersis dispositionibus pulnerum conferentium diuersis dispositionibus. Et licet cõmuniter non habeantur in vsu nec preparati reperiantur: tamen vsus ipsorum magistraliter ẽ conueniens diuersis dispositionibus propter eorum vtilitates et iuuamenta. Differt autem puluis a suffuf. Nam puluis est nomen generale ad omnem puluerem grossum vel subtilem simplicem vel compositũ

Suffuf autem est nomen particulare so lum ad puluerem subtilissimum sicut alco bol ⁊ compositum ex pluribus pulueribus Differt autem suffuf a sief quod ē puluis subtilissimus reductus ad formam trocisci babentes similitudinem cum pedona sca/ coru3. Fricatur autem predictum sief: cum aliquo liquore vt aqua feniculi vel rosata ⁊ administratur passionibus oculoꝝ ꝑpter eius subtilitatem.

Suffuf de ligno aloes. Iste puluis: nec alij subsequentes preparati reperiuntur ni si magistraliter. Est eni hic puluis continēs ad desiccandū humiditates cōtentas in sto macho ⁊ ad resoluendū ventositates in eo ⁊ est adiuuans ad digestionem. Et dos est. ℥. iij. cū miua. s. simplici: vel aromatiza ta dictis superius distemperatus cu3 aqua mente vel absinthij vel feniculi ƀm dispositi onem ⁊ debet assumi sub actuali caliditate de mane vel de sero vacuo stomacho ⁊ an te cibū per duas horas.

Suffuf aloes de ligno aloes magistrali ter potest baberi in vsu ⁊ b3 vtilitates ⁊ iu uamēta supradicti pulueris ⁊ vltra illa ma xie cōfortat virtutes epatis ⁊ cordis ⁊ oris bonū odorē facit marmacur. i. marcibri q dā exponunt. i. maiorana. quidā ⁊ forte me lius. i. mellissa. Et dosis est sicut supra dicti.

Suffuf dyparodō. Iste puluis principa liter est calefactiuus male cōplexionis frigi de stomachi. vnde confert dolori eius facto mā frigida ⁊ ventosa ē multe confortatōis virtutis digestiue in ipso ⁊ desiccatiu⁹ būi ditatū putridaꝝ ⁊ corruptaꝝ cōtentaꝝ in stomacho. Et dos ē vsq3 ad. ℥. i. s. cū vino odorifero obſuatis cōditionib⁹.

Suffuf aromaticū. Iste puluis ē princi paliter calefactiuus male complexionis fri gide stomachi: vnde cōfert dolori ei⁹ facto a mā frigida ⁊ vētosa. ē multe cōfortatō is virtutis digestiue in ipo ⁊ desiccatiu⁹ būi ditatū putridaꝝ ⁊c.

Suffuf aromaticum. Iste puluis b3 iu uamenta multa: l3 preparatus non reperia tur. Nam principaliter confortat stoma chū et digōem ꝑcurat: ventositatem dissol uit ⁊ oris odorē bonū facit. babec. i. card⁹ Et dos ē aureos duos assumef cū vio odo rifero.

Suffuf bonū inpinguatiuū. Cōuēit cor poribus extenuatis macrescis ac ēt exsicca tis non tñ bƀ in vsu.

Tortellaꝝ de seni. i. panis biscotti facti de flore farine de illa cōtracta. Et dosis ei⁹ ē vsq3 ad. ℥. iiij. sumendo de ipo plurib⁹ vicib⁹ in die cum lacte aut cum aqua cice ris.

Suffuf de granis mirti. Iste puluis ē magne vtilitatis ꝯferēs ad lubricatōnem stomaci et visceꝝ. sistit. n. principalr liente riā b3 enim virtutem fortiter ꝯstrictiuā stōa ci intestioꝝ torrefcōꝝ. i. aliqualiter adusto rū vel assatoꝝ cimiū carmeū. i. de illa con tracta.

Coriandri sicci siluestris ꝑparati. i. sisr ifusi sicut cimini sauicb. i. ordei imaturi. a nabach. i. succi nespiloꝝ imaturoꝝ. Dos ci⁹ ē cum vio citonioꝝ vsq3 ad. ℥. ij. tempo ribus supradictis. Suffuf ad tussim an tiquam hic est vltimus puluis qui ponitur hic a mesue qui est aliqualiter lenitiuus 'as speritatū pectoris. vnde est conueniens tussi antique ⁊ dolori pectoris ⁊ datur cu3 iuleb violato ⁊ aqua capilloꝝ veneris. Ex su pradictis pulueribus possunt cōstrui confe ctiones vel electuaria cum 3uccaro vel cu3 melle assumendo de eis iuxta portiones superius dictas in alijs electuarijs. Et do/ sis esse poterit vsque ad. ℥. vnam.

Et omnes pulueres non sunt solutiui: sed solum habentur virtutes superius dic/ tas: ⁊ sic denominari poterunt sub illo no mine sub quo hic denominatur. Exempli gratia incipiendo a primo suffuf vbi dicit suffuf de ligno aloes: ⁊ sic de alijs. Est alius puluis qui trahitur ex dictis Sali e ni quinto de ingenio sanitatis capitulo d e

fluxu sanguinis ex ruptura vene in pectore q summe conuenit ad restringendū omnem fluxum sanguinis vndecūqȝ emanantis maxime ex vulneribus cuius hec est descriptio

℞ boli armeni sanguinis draconis terre sigillate thuris masticis aloes pilorꝝ leporis minutim incisorꝫ.an.ȝ.i. dissoluantur i albumine oui ⁊ cum stuppa ⁊ cum pecijs infusis in eo equaliter expressis ponantur super locū:⁊ quidam cum albumine oui ponunt de succo plantaginis.

Alius puluis trahitur ab Auicenna qui ta fen.quarti canonis.c.de fractura cranei hic puluis capitalis generaliter ab omibus medicis habetur in vsu ⁊ est conueniens pꝰ abrasionem ossis ⁊ digestionem vlceris : ⁊ ipsius mundificationem ⁊ ad generationeȝ carnis super osse discooperto:⁊ etiam sup panniculo dicto duras mater si super eo aspergatur cuius hec est descriptio. recipe sarcocolle thuris preos.sanguinis dracōis mirre aristologie longe.a.ptes equales fiat puluis factus solum ex limatura calibis assumptus cum zuccaro roseo. Et dosis ē ȝ.i.ʒ.cum.ʒ.ij.zuccari supradicti in forma pillularꝫ seu electuarij.debet tamen pdicta limatura calibis pluribus.⁊ pluribus diebus in aceto infundi:⁊ sic melius exsiccari aliter eius vsus non esset conueniens:licȝ qdam ipsam limaturam preparent ⁊ infundant quandoqȝ in lacte caprino:et quandoqȝ in aqua lactis:⁊ quandoqȝ in oleo amigdalarum dulcium et sic assumunt eum et nō est maluȝ vt eius asperitas remoueatur hic puluis modo supradicto assumptus ieiuno stomacho est valde cōueniens habentibus pstrationem appetitus et relaxationeȝ villorum stomaci ex humiditate superflua illam desiccando.vnde virtus digestiua stomachi multum vigoratur ex eius assumptione.Confert etiam principaliter caȝesie et corporibus quibus habitudo corrumpitur et quibus corpus citrinatur cum admixtione coleris cinericij. vnde cōuenit principio idropolis.epar confortaudo ac vigorādo in virtutibus suis.Et generaliter ē conueniens ad desiccandum omnes putredines et corruptas materias vbicunqȝ cōtentas in membris nutritiuis.

Puluis aliꝰ ab exptis cyrurgicis multum habetur in vsu:q solū ē factus de aluie de roch adusto et est valde ɔueniēs in vlceribus fraudulētis carnē fortiter corruptam remouendo et bonā generando et eiꝰ mordicatio ex adustione remittitur:et cōuenit i vlceribus putridis oris gingiuarꝫ et lingue lauantur enim vlcera pfunda carnosa et fistulosa cū tali puluere infuso in aqua ordei quandoqȝ in vino:et qñqȝ in lixiuio.fm ꝙ querimus maiorem vel minorē exsiccationem et abstersionē:ut talis liquor meliꝰ attigat ad pfundū vlceris:dȝ tñ colari pdictꝰ puluis a liquore in quo infundit: et sufficit virtꝰ q̄ remanȝ in liquore qñqȝ ɔuenit pdicta vlcera cū cānula argētea clisterizare.

Aliꝰ ē puluis cuiꝰ vsus ē cōueniens post digōem hūoris euacuādi et est principaliter solutiuus materierꝫ flegmaticarꝫ cōtentarꝫ in iuncturis attrahens a remotis. Et iō cōuenit si debito tempore assumatur podagricis sciaticis et alijs passionibus iūcturarꝫ cuius hec est descriptio. Recipe turbith.ȝ.i.hermodattilorꝫ.ȝ.ʒ.ʒiȝ.℈.i.zuccari.ȝ.ʒ. Et dosis est vsqȝ ad.ȝ.i.ʒ.de mane cum iure pulli: vel alio liquore cōuenienti.

Puluis in colica.ȝ.ij.cimini cū vino calido de mane ieiuno stomaco et ē curatiuꝰ et pseruatiuꝰ si aliqbus diebus continuetur eius assumptio.

Mundificans cerebrꝫ.
Mundificans sensus.
Oculos confortans.
In paralisi.
Pectus mundificans.
Ad asperitatem canne.
Tussi antique.
Appetitū incitans.
Stomaci digōem ɔfortans.

Epar mundificans.
Ictericie.
Idropisi.
In colica.
Renum ⁊ vesice lapidem curans.
Retentioni vrine.
In fluxu emorroidarum.
Pro podagricis
Defedationi cutis.
Solutiuum flegmatis salsi.
Solutiuum flegmatis ⁊ colere.
Solutiuum flegmatis grossi.
Solutiuum melancolie.

De pillulis.

Ecima distinctio est de pillulis pro introductione dicendorum aduerte q̄ ꝓpter duas vtilitates ⁊ iuuamenta principaliter pillule fuerunt adinuente. Et prima vtilitas est ꝓpter earum displicentiam in sensu gustus. Secunda vtilitas est vt magis a remotis attrahant materias in eis contentas maiorem moram in stomaco contrahendo. Medicine autem liquide solutiue: quia cito descendunt de stomaco: paucam in ipso moram contrahunt: ⁊ ideo non sunt tante potentie in attrahendo ⁊ soluendo humores quantum sunt pillule.

Ulterius notandum q̄ vsus pillularum non est multum regularis: nec conueniens i principio febrium acutarum: nec in principio febrium quietarum flegmaticarum. nā cōmuniter pillule componuntur ex medicinis simplicibus multe acuitatis ⁊ caliditatis. vnde ex earum complexione inducunt inflammationem in corporibus occulte febricitantibus. nec cōueniunt in quietis flegmaticis in principio cum materia sit parua ⁊ occulta ⁊ indigesta: tales autem pillule facte ex medicinis fortiter solutiuis que conuenirent in ꝓcessu talium febrium ⁊ digesta materia in principio non conueniunt ꝓpter agitationem ⁊ motionem in ea. potiones āt puta cum decoctione ⁊ admixtione simplicium adinuicem. possunt remitti in ipsarū caliditate si qua esset superflua in solutiuis componentibus ipsam. vnde ꝓhibentur ēt in principio febrium acutaꝝ. si medicia potabilis sit lenitiua: ut facta ex cassia vel māna cum leuissima dosi medicine solutiue admixte cum eis: ut cū modico succo rosarū verbi gratia que medicia dr̄ cōmuniter minoratiua cū qua completa digestio i materia non est expectanda in egritudinibꝰ materialibus. Ultimo nota q̄ pillule fortes ⁊ solutie debilibus ⁊ quibus virtus stomachi ē deiecta non sunt exhibende: quia in talibus neq3 liquefiunt neq3 ad acta reducuntur anxietatem magnam in hmōi corporibus inducentis. ⁊ etiam multū extenuatis pillule paruum inferunt iuuamentum imo potius in eis sunt ꝓhibende.

Pillule alefangine. Et est interpretatio pillulaꝝ de aromatibꝰ ꝓpter aromata multa: que ingrediuntur eaꝝ compoēm. Iste pillule generaliter habent̄ in vsu ⁊ prepata repeiuntur. Ipse enim sunt multe securitatis ⁊ habent iuuamenta multa. nam principaliter confortāt virtutē digestiuā stomachi desiccando materias putridas ⁊ corruptas in eo. ⁊ illas euacuando incitant etiā appetitum: sed principaliter mūdificāt cerebꝝ ⁊ instrumenta sensuum ab humoribus frigidis viscosis ⁊ grossis. vnde summe cōueniunt ad preseruanda corpora laxa: ne in egritudinem incidant. ⁊ possunt tales pillule continuari absq3 lesione ab hijs quibꝰ cōueniūt sicut pillule cōmunes ⁊ melius q̄ componuntur ex solo aloe mirra et croco: nam in eis non ingreditur aliud solutiuum q̄ aloes quod per ablutionem in sua potētia remittitur. Et istis pillulis. M. Mar. vtebatur quasi in omnibus passionibꝰ materialibus cerebri et stomaci frigidis cū admixtione aliquali colere. Et sunt tarde solutionis. Et dosis ipsarum esse potest vsq3 ad ℥.ij. tamen communis vsus est vsq3 ad ℥.i. et maxime purificant neruos et nuchā.

℞. carpo. balsamū ⁊c.

Pillule stomatice caput et stom confortant: plures ipsaꝝ descriptiones ponūtur. Et sic ſm diuersitatē magistroꝝ diuerse descriptiōes eliguntur. ⁊ iste prime a quibusdam habētur in vsu: mūdificāt eni stōm et epar ⁊ mēbra sensuū ab hūoribus friis ⁊ flegmaticis. Soluūt etiā humores colericos ⁊ melācolicos licet pricipaliter soluāt flegmaticos. ⁊ dosis ipsaꝝ esse pōt vsq; ad. ʒ. i. s. licet hic ponatur ꝙ dosis ipsarū est. ʒ. ij ⁊ tēpus assūptionis ipsaꝝ ē celebrata stōi digestione. Et nota ꝙ pfecta et ɔpleta operatio eaꝝ que cōiter fit quinq; horis quantitas cibi post assumēdi d; esse minor quā si nulla assumpta esset medicia. Cuius oppositū mulieres ⁊ generaliter ignorātes faciūt. premisso tamē lauatiuo vt in clisteriis solutiuis cōiter fit. ℞. Jere ⁊c. ⁊ intelligēdū ē de iera galieni supius descripta q̄ est leuis ⁊ tarde solutionis q; solū rōne aloes solutiua materiꝝ colericaꝝ subtiliū principaliter: ⁊ subsequēter materieꝝ flegmaticarū aquosaꝝ. Triū mirabolanoꝝ citrinorū scilicet indoꝝ ⁊ kebuloꝝ. a. ʒ. iij. agarici. ʒ ij. que principaliter soluit materias flegmaticas cōtentas in pectore ⁊ in cerebro ⁊ in aliis mēbris neruosis. Turbith boni. ʒ. x. q euacuatiuus est flegmatis. Epithimi orthēsis. i. ortulani quod euacuatiuū est humore melācolici. anisi ana. ʒ. ij: s. salis indi. ʒ. ij. absinthij scamonee. s. correcte a. ʒ. iij. q̄ pricipaliter ē solutiua humoris colerici ⁊ magne potentie. penidiaꝝ. ʒ. iij. fac pillulas cū succo scariole. i. lactuca siluestris ad remittendū aliqualē acuitatē ⁊ supfluā caliditatem predictoꝝ solutiuoꝝ. Et dosis cōis est ʒ. i. vel. ʒ. i. s. licet ponat eius dosim esse. ʒ. ij. veꝝ hmōi dosis hodiernis temporibus esset superflua.

Pillule aggregatiue inuentione nr̄a hic de pillulis agregatiuis ponūtur tres descriptiones: sed ista prima vsitat̄ et cōiter hēt i vsu vbiq; ⁊ dicūtur aggregatie q; iuuamēta multa aggregāt soluēdo vl̄r oēs materias tā grossas quā subtiles tā calidas q̄ frigidas: s; pricipaliter a pdominio sūt magis solutiue humoꝝ colericoꝝ ⁊ calidoꝝ q̄ flegmaticoꝝ ⁊ frigidoꝝ ⁊ ab oībus mēbris vniuersaliter ⁊ generaliter s; pricipaliter ab epate ⁊ ab aliis mēbris nutritiuis soluēdo materias contētas in eis pricipaliter putridas. ⁊ vsus ipsarū est in processu febriū de materia mixta p eius digōem ⁊ sīme ɔueniūt corporibus q̄ purgātur tpe veris ppter ipsoꝝ preseruatiōem q; mūdificāt ⁊ soluūt materias flegmaticas ⁊ colericas i eis multiplicatas ⁊ in toto corpore sed maxie in stō epate et aliis mēbris nutritiuis. soluūt etiā aliqualiter humorē melācolicū et tēpus assumptionis ē celebrata cibi digestiōe. s. per horā ante diē ⁊ dosis est. ʒ. i. et hic vtiliter aduerte ꝙ pillule solutiue qn̄ in quibusdā; corporibus diu ɔtrahūt morā in stomacho nō dissolute vnde ad actū opatōis nō reducuntur. et hoc maxime ɔtingit ppter debilitatē caloris naturalis et virtutis digestiue in stomacho: vnde necessariū ē in talib⁹ vt vsq; ad tria coclearia mulsi pulli vel alteri⁹ liquoris multū calidi quātū in ore tollerari pōt assumātur et degluciātur in tali acuta mediante caliditate liquefiant pillule si aūt hoc puenerit ex debilitate stomachi caliditatis sed magis ex induratiōe ⁊ petrificatōne pillularū sic iuxta doctrinā principis potius debēt vomitu expelli.

Pillule aggregatiue ſm hāc descriptionē non sunt in vsu.

Pillule eupatorij maiores quidā magistraliter vtuntur eis tñ cōiter nō sūt in vsu ⁊ valent in soluēdo materiā colericā principaliter aquosā; et subtilē vnde ɔferūt ictericie et dolori epatis et opilationi ipsius. Cōferūt etiā ad febres periodicas q paroxismaliter mouentur materia colerica pdominante. et dosis. ʒ. i. s. cū aqua casei vel sine ipa.

Pillule arthetice. i. q̄ ɔueniūt ad dolores articuloꝝ quia euacuāt materias ɔtentas in illis sicut in podagris et principalit̄ sunt solutiue materierū flegmaticaꝝ grossarum contentarū in iūcturis: sunt eni fortiter

attractiue et a pluribus medicis habentur in vsu. Et tempus assũptiõis eaꝝ ē premissa digõe materiei. ⁊ dosis est vsqȝ ad.℈.iiij cuius hec est descriptio. Recipe grana sol diagridij ebuli: ⁊ dentur de sero: si assumens eas nõ cenet ⁊ nocte si sint breues vel post cenã pluribus trãsactis horis.

Pillule de eupatorio minores nõ habẽtur in vsu.

Pillule de reu.i.reubarbaro. Iste vbiqȝ generaliter preparãtur ⁊ hñtur in vsu et pñcipaliter ↄferũt in oĩbus febribus cronicis factis ab hũoribus flegmaticis ⁊ colericis ⁊ principaliter soluũt hũores putridos colericos admixtos cũ flegmate vnde ↄueniunt ydropicis apiendo opilatiões epatis et aquã citrinã soluẽdo. Et dosis ipsaꝝ est vsqȝ ad.ʒ.i.s. de mane alijs ↄditionib⁹ obseruatis ꝛc.

Pillule alhelengi a practicis mgr̃aliter habentur in vsu. sũt tñ vtilitatis ⁊ efficacie quasi ↄsimilis cum pillulis de reubarbaro antedictis. conferunt eni soluẽdo materias grossas et subtiles faciẽtes febres cronicas conferũt etiã dolori epatis facto a materia pungitiua siue ventositate extendente eleuata a materia grossa flegmatica. Conferunt etiã principio idropicis soluendo aquaȝ citrinã ⁊ epar ↄfortando. Et dosis est.ʒ.i.s. Recipe rauech cassie.i.lignee. ierepigre sola tri quod idẽ est quod alhelengi ⁊ est frigide ⁊ sicce complexionis vltra secundum

Pillule ad febres antiquas inuentione egidij philagrij. Iste pillule nõ sũt in vsu nec preparate reperiũtur.

Pillule inde quas scripsit hali. Usus istarũ pillularũ generaliter fit ab oĩbus et vbiqȝ preparate reperiũtur habẽt eni pro pñetates ⁊ iuuamẽta pñcipaliter ad egritudines melãcolicas ⁊ maxie de melãcolia adusta. Illã cũ facilitate euacuãdo soluit etiã materias grossas ⁊ mixtas ac etiã melancoliã nõ adustã. vnde ↄueniũt ad cancꝛ leprã et morpheã nigraȝ que est defedatio cutis et ↄuenit in febribus quartanis ⁊ ad ictericiã nigrã qꝛ de humore melãcolico ex nocumento facto in splene ⁊ sunt hee pillule multũ memorie cõmendãde pꝑter eaꝝ vtilitates. ⁊ dosis ipsaꝝ est.ʒ.i. tempore congruo.

Pillule alandal nõ sũt in vsu nec preparate reperiũtur.

Pillule de sarcocolla raro a medicis vtatur. tamẽ preparate reperiũtur et soluunt materiã flegmaticã et viscosã cũ violentia multa ⁊ iõ ab vsu ipaꝝ est cauendũ. ⁊ dosis ipsaꝝ est ad.ʒ.i.

Sarcocolla gũmi est.

Pillule fetide generaliter sunt in vsu et sic vbiqȝ preparantur. Potenter.n. soluũt materias flegmaticas grossas ⁊ viscosas. vnde attrahunt et soluunt materias ↄtẽtas in iũcturis in cerebro ⁊ mẽbris neruosis.

Cõis tamẽ vsus ipsaꝝ est in fine dictaꝝ egritudinũ neruosaꝝ et maxie in paralisi ⁊ in podagris longi tpis et egritudinib⁹ similibus et cõi vsus ipsaꝝ et dosis ẽ.ʒ.i. cum conditionibus obseruatis p̄dictis superius assumptis. ℞. harmel.i. rute ẽ calida et sicca circa tertiũ gradũ hermodattiloꝝ. ascebram.i. esule et ẽ medicia calida et sicca in tertio gradu et est radix herbe solutiue humoris flegmatici.

Pillule fetide mioris pñt magistraliter preparari sed qꝛ nõ sũt sic ↄsolate sicut precedentes. iõ vsus earũ non est sic ↄueniens: sicut precedẽtes qꝛ maioris periculi. et vsus earũ est vsqȝ ad.℈.ij. tamẽ in qbusdaȝ robustis et fortib⁹ possũt exhiberi.ʒ.i. alijs ↄditionibus obseruatis ꝛc.

Pillule de serapino. Iste pillule preparate reperiuntur lȝ nõ multũ hẽantur in vsu. sũt.n. principaliter solutiue materieꝝ flegmaticaꝝ grossaꝝ et viscosaꝝ a cerebro et a nucha et alijs mẽbris neruosis: et conueniũt doloribus iũcturarũ et ad paralesim et ad spasmũ p̄missa tñ digõe materierum et dosis ẽ ad.ʒ.i. Tucius tñ est ab eis abstinere et vti pillulis fetidis maioribus dictis superius.

Pillule cochie coiter nō reperiunt posi te in antidotario mesue. sed eaꝝ descriptio ponitur inferius in suo de appropriatis. c. de cura sode frigide. Ponitur etiā ipsaruꝫ descriptio cōsilio almāsoris. c. de dolor capitis a materia frigida: ⁊ hec est descriptio q̄ coiter habetur in vsu ⁊ sic vbiqꝫ prepara te reperiuntur. ℞. pulueris ierepigre galie ni. ʒ. x. colloquintide. ʒ. iiij. ⁊ tertiā ptem. ʒ. i scamonee. ʒ. ij. ʃ. turbith sticados ana. ʒ. v confice cū succo absinthij ⁊ dosis eaꝝ com muniter est. ʒ. i. Iste pillule efficaciā ma gnā habent in soluēdo materias frigidas ⁊ flegmaticas in capite contentas vnde sum me conueniunt sode ⁊ dolori capitis facto a materia frigida flegmatica ⁊ etiam cōfe runt passionibus frigidis materialibus mē broꝝ neruosoꝝ ⁊ vsus earū esse dꝫ post di gestionem ꝛc.

Pillule de euforbio. Iste pillule raro habētur in vsu licet preparate reperiātur. Inducūt eni violētiam magnā ex eaꝝ poté tia et acuitate in soluendo flegma frigiduꝫ ⁊ viscosum quod ē cā mollificatōis ⁊ para lisis. vitande sunt ergo nisi i casu magne ne cessitatis: et in corporib⁹ robustis ⁊ fortib⁹ et dosis ipsaꝝ est ana ʒ. ʃ vsqꝫ ad ʒ. i. Eu forbiū est gūmi calidū et siccū in quarto.

Pillule de raneth. i. de reubarbaro hec descriptio nō habet in vsu sꝫ ea que est su perius habetur.

Pillule de mezereon. i. de laureola. hec descriptio pillulaꝝ coiter ē in vsu ⁊ vbique prepate reperitur. sūt enim ꝫuenientes prin cipaliter ad soluendū aquā citrinā vñ coi ter ab omnib⁹ medicis dātur in cura ydro pisis aslitis. Et dosis coiter ē a. ʒ. i. vsqꝫ ad ℈. iiij. obseruatis conditionibus.

Pillule lucis maiores. de istis pillulis ponūtur due descriptiones et ista prima ē illa que coiter magis habetur in vsu et vbi que magis pperata reperitur. Sūme ꝫue niunt in soluendo supfluitates maxime fleg maticas ꝫtentas in cerebro et sunt ꝫserua tiue ṽtutis visiue ⁊ curatiue egritudinū ocu loꝝ q̄ siūt a mā frigida. Et vltra ṽtutē solu tiuā quā hñt sūt cōfortatiue pdicte virtutis visiue sps visibiles multiplicando et cos claros et peruios faciēdo. Et dosis ē ʒ. i. ʃ

℞ sileris. s. montani cassis. s. lignee. ⁊ re liqua sunt nota.

Pillule lucis minores eciā pparātur et habetur in vsu nō tamē sicut pdicte et i op atione quasi ꝫueniūt cū illis. Et dosis est sicut illaꝝ. Attamē iste minores sunt plus so lutiue materie melācolice q̄ꝫ flegmatice. sꝫ maiores magis soluūt flegma et min⁹ mliāꝫ Et cū hoc plus vel magis sunt cōfortatiue cerebri ⁊ instrumētoꝝ sen suum.

Pillule stomatice stomachū et digestio nem cōfortant. et superius posita ē descrip tio pillulaꝝ stomatichaꝝ que coiter sunt in vsu verū hee due descriptiones modicum differūt in virtue et opacionib⁹ Iste enim purgādo humores putridos et corruptos contentos in stomacho ipm̄ stomachū con fortant virtutē digestiuā vigorādo. Et ꝫfe runt egritudinib⁹ frigidis cerebri materia libus. Et dosis cois earū ē ʒ. i. ʃ lꝫ possit dari. ʒ. i. ʃ. obseruatis cōdicionibus ꝛc.

Pillule stomatice alie in operationib⁹ cōueniunt cū supradictis. Et dosis ē sicut i supra declaratis.

Pillule stomatice caput et stomacū cō fortant et mūdificant. Iste pillule possunt mgrāliter pparari et vs⁹ ē quasi sicut pillu larū communium.

Pillule stomatice nostre Iste sūt ille pil lule que coiter pl⁹ habētur in vsu et ab aro matarijs pparātur Ipe eni sūt mūdificati ue materieꝝ grossarū cōtentarū i stomaco et in capite soluēdo principaliter materias flegmaticas corruptas ⁊ maxime subtiles et aquosas. Et sūt pillule satis dome stice. Et earū dosis ē vsqꝫ ad. ʒ. i. ʃ. cum condi tionibus obseruatis.

Pillule alandal non sunt in vsu nec pre parate reperiuntur.

Pillule stomatice nostre de istis pillulis multe ponūt descripciones. Omnes tamē

ꝯueniūt in hoc ꝙ soluūt materiā flegmati‑cam maxime a stomacho cerebro ꝛc. presentes tamē pillule virtutē habent aliqualiter in soluendo materiā colericā. Et dosis eē pōt vsq₃ ad. ʒ. i. s. ꝛ iste pillule stōatice preeliguntur fm volūtatē medicorum eis vtentium.

Pillule de agarico. Iste pillule multū sunt in vsu ꝛ sic vbiq₃ preparate reperiuntur. cōueniunt enī in passionibus capitis ꝛ pectoris euacuādo humores grossos ꝛ adherētes attrahūt etiā oēm materiā a iūcturis vnde ꝯferunt periplemonicis asmaticis tussientibus ꝛc. Et dosis eaꝝ est. ʒ. iiij. ꝛ eorum compositiōem ingreditur radix ireos faciens lilios celestinos ꝛ est calide ꝛ sicce complexionis in tertio gradu. cuius succus sūme confert idropicis asciticis. soluit enī aquā citrinā in copia magna. et dosis eius ē vsq₃ ad. ʒ. iiij. deputatus cū modico mellis uel zuccari spica et cinamomo. Et dosis est. ʒ. iij. predicti succi sic preparati cū. ʒ. i mellis vel zuccari ad soluēdū vsq₃ ad. iiij. asellas. Et de tali potione pōt exhiberi semel in septimana presupposita semper virtutis constātia: ꝛ debet assumi sub actuali caliditate de mane sicut alie potiones: ꝛ iā vidi solū cum hoc medicamie ꝛ alio bono regimie in sex rebus non naturalibus plures idropicos curatos esse.

Pillule que conferunt ad febres colericas cōiter nō sunt in vsu nec preparantur.

Pillule diarodon. vsus istarū pillulaꝝ a quibusdā habetur: nam sunt domestice et magne securitatis in soluendo flegmaticā materiā subtilē ac etiā materiā colericā virtute aloes quod ingreditur cōpōem ipsarū cū hoc etiā sunt confortatiue virtutis digestiue stomaci desiccando putredines in eo ꝯtētas ꝛ oris odorē bonū faciūt. ℞. cunaꝝ i. extremitatū squināti. ꝛ dosis est vsq₃ ad ʒ. i. s.

Pillule turbithacee non sunt in vsu nec preparate reperiūtur.

Pillule alie de turbith nō preparātur sub hac descriptione.

Pillule de lapide lazuli maxie sūt i vsu ꝛ sic vbiq₃ preparate ꝛperiūtur sunt solutie humoris melācolici ꝛ maxime adusti iō cōferūt lepre cancro ꝛ quartane facte a materia adusta. sunt enī magne securitatis ꝛ faciliter soluunt: et dosis est vsq₃ ad. ʒ. i. s.

Pillule de lapide armeno. Iste pillule rarissime habent in vsu q₃ virtute cōueniūt cū pillulis de lapide lazuli antedictis s₃ sūt maioris violentie et potentie in soluēdo et maxime materiā colericā licet etiā melācolicā adustā. ingreditur enī eaꝝ cōpositiōem scamonea que est potentissima ad soluēdū materiā colericā.

Pillule ad oēs morbos catarri nō sunt in vsu.

Pillule dē serapino fm presentē descriptionē non sunt in vsu sed solū fm descriptionē superius positā.

Pillule de bdellio maiores. Iste pillule magistraliter sunt in vsu q₃ ꝯferūt ad superfluū fluxū emorroidarū leniter soluēdo materiā melācolicā que fluit ad venas illas: et subsequēter sunt ꝯstrictiue ꝛ curatiue predicti fluxus ꝛ vlcerū que fiūt in intestio recto ex acuitate ꝛ adustiōe predictoꝝ humoꝝ. ꝛ dosis est. ʒ. i. s.

Pillule de bdellio minores sub hac descriptione nō sunt in vsu.

Pillule de bdellio ex inuentione nostra iste pillule sunt ꝯsimiles ꝛ conformes quasi in uirtute ꝛ modo operatiōis similes cū pillulis de bdellio maioribus. ꝛ dosis earum est usq₃ ad. ʒ. i. s. sunt enī leuissime solutionis ꝛ fluxus emorroidaꝝ ꝯstrictiue sicut ꝛ supradicte. habēt enī uirtutē epatis ꝯtentiuā ꝛ splenis relaxatā ac debilē confortare ꝛ vigorare sicut et predicte pillule maiores

Pillule de colloquitida. Iste pill' sunt magne potentie in soluendo materias grossas flegmaticas uiscosas illas maxime attrahendo a mēbris remotis ꝛ a iuncturis ꝛ cerebro et aliis membris neruosis ꝛ usus ipsarū est uitandus inquantum est possibi‑

le propter ipsarum uiolentiã quã nature in ferunt. dosis tamen eaꝝ fortibus esset. ʒ. i. parui ponderis. Si quis tamen vellet pos set eas admiscere cũ pillulis debilioribus i soluendo. Et nota ꝙ talis sit admixtio di/ uersarum pillularum: aut propter diuersi/ tatem humoꝝ: aut propter diuersitatẽ mẽ brorum in quibus tales materie continent sicut exempli gratia adinuicem admiscent aggregatiue ⁊ cochie quando materia est particulariter mixta ꝺ materia flegmatica cõtenta in capite ⁊ de colerica admixta cũ flegmatica contenta in epate et sic alie pil/ lule possunt adinuicẽ ꝯfici ꝺm diuersitatez necessitatis.

Pillule de oppoponaco a quibusdam habẽtur in vsu ⁊ principaliter conueniunt i egritudinibus frigidis cerebri ⁊ iũcturarũ ab eis soluendo materias flegmaticas gros sas. idest admixtas cum melancolicis. Et dosis est. ʒ. i. sunt etiã solutiue materieꝝ co lericarum licet a predominio flegmatica/ rum.

Pillule de hermodactilis maiores ge neraliter sunt i vsu ⁊ vbiqꝫ preparate repe riuntur ⁊ principaliter ꝯueniũt soluẽdo ma terias flegmaticas que ꝯtinentur in iunctu ris. et dosis est an. ʒ. i. vsqꝫ ad. ʒ. iiij.

Pillule de hermodactilis minores etiã vbiqꝫ vtuntur ⁊ preparate reperiuntur et principaliter conueniunt in soluendo mate ria colericã grossam contentã in iũcturis et subsequenter flegmaticã vnde conferũt pri cipaliter podagre calide. Et dosis est sicut supradictarũ confice cum hzatartico. i. cum electuario solutiuo vt cũ electuario de suc co rosarum.

Pillule de hermodattil' descriptõe nr̃a non sũt in vsu.

Pillule experte ad opilationem epatis. Iste sunt vltime pillule que hic ponũtur in antidotario mesue: et licet ab aromatarijs nõ preparentur possunt tamẽ fieri ⁊ sũt ma gistrales. nã ipse sunt vtilitatis multe secu/ ritatis ⁊ efficacie in aperiendo ⁊ remouẽdo opilationes epatis ⁊ splenis ac stomaci ac in soluendo aquositatẽ ydropicoꝝ ⁊ omnẽ materiã melancolicã flegmaticã ⁊ colericã contentam in predictis mẽbris. Et dosis ẽ vsqꝫ ad. ʒ. iiij. Recipe spice inde idest nar di spice romane. i. celtice. raueth idest reu/ barbari.

Pillule addite.

Extra predi ctas pillulas positas i antido tario mesue describũtur aliq̃ pillule quaꝝ quedã a diuersis auctoribus ponũtur ⁊ quedã solũ magistrales que mul tum ⁊ generaliter habentur in vsu ⁊ sic vbi que preparate reperiũtur. ⁊ primo pillule cõmunes que a vulgaribus dicuntur sine custodia quarum descriptio ponitur consi lio almanlozis capitulo de preseruatone a pestilentia. Recipe aloes. ʒ. i. mirre croci. ana. ʒ. ß. ⁊ cũ vino albo subtili ⁊ odorifero fiant pillule ⁊ sunt principaliter soluentes materias subtiles colericas ac etiã flegmati cas putridas contentas in porositatibus stomaci. In mesaraicis ⁊ in venis capilla ribus epatis ⁊ sunt desiccatiue humidita/ tum contentarum in stomacho ⁊ intestinis vnde virtutes stomaci vigorãtur vnde seq tur confortatio cerebri cum aliquali mun/ dificatione humiditatum ꝯtentarum in ip so. Sunt et maxime preseruatiue a pe stilentia: estiuo aũt tempore tucius esset la uare aloes in aqua endiuie ⁊ predicte de scriptioni adde. ʒ. i. boli armenii.

Et ꝺm predictam descriptionem sunt multum preseruatiue ab egritudinibus q̃ fieri possũt a materia mixta vnde vsus ea rum laudatur i corporibus laxis aptis ad egritudines. Et ipsarum communis do sis est stomacho existente vacuo a cibo. ʒ. vnam.

Pillule de fumo terre. Hec descriptio ponitur ab Auicenna libro quarto Fen quinta.c.de cura scabiei.quaꝝ descriptio est hec. Recipe mirabolanoꝝ citrinoꝝ kebulorum indorum ana.ʒ.v.aloes sucotrini .ʒ.viij.diagridij.℈.v. pulverizentur omnia predicta et in scutella vitrea incorporentur cum succo fumiterre ⁊ permittantur exsiccari per aliquos dies in vmbra facto magdaleone ex ipsis ⁊ complete exsiccentur iterum in mortario fiat puluis: ⁊ iteꝝ in predicta scutella cum tali succo incorporentur quibꝰ complete exsiccatis. Iterū ⁊ tertio fiat puluis et cum tali succo incorporentur: ⁊ ad formā pillulaꝝ postea reducantur. Et sunt solutiue humoꝝ acutoꝝ colericorum mordicatiuorum flegmatis salsi ⁊ omnium humorum adustorum facientium pruritum ⁊ scabiem ⁊ dosis ipsaꝝ vsqꝫ ad.℈.iiij. ⁊ vbiqꝫ preparantur.

Pillule bichichie.sub hoc titulo ab aromatarijs preparantur et ab omnibus medicis generaliter habentur in vsu. Ipse enī non sunt solutiue sed cōferunt tussi sicce cū caliditate ⁊ aspitate canne pulmonis ⁊ gutturis illas partes leniendo ⁊ caliditatem remouendo ⁊ solum tenentur in ore vt humiditas que paulatine liquescit descendēdo ꝑ meri leniat partes illas caliditatē remittēdo et formentur in forma lupini grossi licet denominantur pillule. Recipe succi liquiricie zuccarū electi ana.ʒ.x.amidi dragaganti amigdalarum dulcium mundatarum a. ʒ.vi. Incorporentur predicta cum mucillagine seminis citoniorum ⁊ fiant pillule ⁊ ponitur hec descriptio a Mesue in suo de appropriatis capitulo de cura tussis sicce.

Pillule de benedicta. Iste sunt pillule magistrales que sub nomine pillulaꝝ reperiuntur: sed sumitur eius descriptio a benedetta posita a Nicolao in suo antidotario que cum melle construitur et remoto melle accipiuntur sola aromata ⁊ ex eis fiunt pillule que denominantur de benedetta quarum hec est descriptio.

℞.turbith.ʒ.ß.diagridij.ʒ.v.aloes.℈.ij.hermodattiloꝝ.ʒ.i.rosarum.ʒ.i. gariofiloꝝ.ʒ.iiij.seminis petroselini polipodij salgemme esule doronici zinziberis saxifragie piperis longi amonij seminis apij galange macis spice feniculi carui sparagi brusci milij solis ana.ʒ.quatuor.incorporentur ꝑdicta aromata subtiliter pulverizata cum succo feniculi ⁊ fiant pillule ⁊ fiant pillule quarum dosis est.ʒ.i. Et conferunt omnibus passionibus quibus confert benedicta predicta assumpta in forma electuarij sed plus attrahunt a remotis quia maiorē moram contrahunt in stomacho ⁊ principaliter soluunt materiā flegmaticam cum colera.habent enim opilationes omniū mēbroꝝ nutritiuoꝝ aperire vnde summe conueniunt lapidi renū et vesice et retētioni vrine et doloribus colicis ⁊c.

Pillule de yerapigra galieni. Iste pill' trahuntur ex descriptiōe yerapigre galieni posita a nicolao ī suo antidotario vbi sub noīe pillulaꝝ descripte nō reperiūtur ꝫ solum in forma electuarij sed sūt reducte ad hāc formā ꝑpter maiorē delectatōem ipsorum assumētiū et vt plus trahāt a remotis et ipsaꝝ descriptio est ista. recipe cinamomi croci spice squinanti assari cassie lignee xiloaloes carpobalsami violarū absinthij epithimi sticados agarici rosarum turbith coloquintide masticis an.ʒ.i.scamonee correcte.ʒ.ß.aloes epatice ad pondus omniū. Incorporentur omnia aromata subtiliter pulverizata et fiant pillule: quarum dosis est vsqꝫ ad.ʒ.i. Et principaliter conferunt passionibus capitis nuce neruoꝝ ⁊ iuncturarum de materia mixta a predominio tū materiei flegmatice

Pillule iere galieni harū descriptio habetur septimo terapētice ca.xij. non sub nomine pillularum sed sub nomine pulueris iere qui puluis propter delectationem assumentis ad formam pillularum reducitur. Et sic generaliter ⁊ communiter

est vsus huius pulueris reducti ad formaȝ pillularum: que ab omnibus vocantur pillule de iera quarum descriptio est. Recipe cinamomi masticis assari spice croci xilobalsami a. ℥. i. aloes. ℥. i. fiant pillule cuȝ vino albo subtili vel cum melle rosato colato

Et dosis esse potest vsqȝ ad. ℥. i. s. vbi expedit ⁊ principaliter conueniunt in passionibus stomaci de materia flegmatica ⁊ colerica inbibita in eius porositatibus illam leniter soluendo ⁊ fortiter desiccando virtutem digestiuam stomaci principaliter ⁊ maxime confortant. Pillule alie ex descriptione puluerum iere posita a galieno vi. de regimine sanitatis circa finem. Et ista descriptio ꝓprie est illa que posita ē superius a mesue in presenti antidotario quam ipse describit sub nomine Jere galieni ⁊ est tal' Recipe masticis assari spice xilobalsami: croci cassie lignee. aā. ℥. i. ⁊ fiant pillule.

Pillule magistrales pro regibus inuente nec reperitur a quo auctore sunt descripte quaꝝ descriptio hec ē. Recipe amonij anisi masticis. ℥in℥. cardamomi cinamomi ȝedoarie macis nucismuscate gariofilorum croci cubebaruȝ. Ligni aloes turbith manne agarici sene mirabolanoꝝ omniuȝ aā. ℥. i. Reubarbari. ℥. iij. aloes sulcotrini ℥. vi. sirupi rosati quantum sufficit ad conficiendum pillulas. Et dosis est vsqȝ ad. ℈ iiij. ⁊ sunt satis domestice in operando vel soluendo ⁊ principaliter materiam colericam contentam in nutritiuis: et cum hoc etiam aliqualiter membra deiecta confortando ⁊ materiam flegmaticam euacuando ꝛc

Restat nunc videre de pillulis duabus magistralibus: quibus in secreto vtebatur Thomas de garbo ⁊ prime sunt pillule q̄ multum conferunt passionibus cerebri nuce ⁊ neruoꝛuȝ de materia grossa vicosa difficilis eradicationis quarum hec est descriptio. ℞. cubebarum nucismuscate cinamomi spice anisi Carpobalsami. squināti masticis assari gariofiloꝛum calamenti. a. ℥. ij turbith coloquintide. aā. ℥. iij. mirabolanorum omniū aā. ℥. ij. agarici sene. aā. ℥. i. aloes epatici ad pondus omnium ⁊ cuȝ succo mente vel feniculi: aut ambobus fiant.

Et dosis ē. ℥. i. s. ⁊ sunt incolumes ⁊ multe securitatis et valde conueniūt in fine egritudinum cronicarum.

Secunde magistrales et secrete quibus sepe vtebatur. rex robertus. ad cuius instantiam dinus fuit auctoꝛ et summe conueniūt in passionibus oculoꝛum et aurium confortando visum et auditum ꝑpter quas duas causas principaliter fuerunt inuente: et principaliter euacuant materias diuersas flegmaticas et colericas et melancolicas in capite contentas quarum hec est descriptō ℞. rosarum violarum absinthij coloquintide turbith cubube calami aromatici nucismuscate spice nardi epithimi xilobalsamis carpobalsami sileris montani seminis rute squinanti assari masticis gariofiloꝛuȝ anisi feniculi se. apij cassie lignee macis. a. ℥. ij. mirabolanoꝛum omnium aā. ℥. iiij. reubarbari sene. aā. ℥. v. eufragie. ℥. viij. celidonie. ℥. v. lapidis laȝuli. ℥. ij. s. aloes sulcotrini ad pondus omnium et fiant pillule cum succo feniculi. Et dosis est vsqȝ ad. ℈. quatuoꝛ.

Sompni prouocatiuum.
Vomitus sedatiuum.
Stomaci confortatiuum.
Passioni colerice subueniens.
Epatis confortatiuum.
Epatis duriciem soluens.
Splenis duriciem
Jdropisi.
Colice.
Fluxui.
Renum doloꝛi.

Renum super calefactioni.
Matricis dolori.
Ad herniam.
Pro vermibus.
Spasmo.
Sciatice.
Scabiei.
In excoriatione intrinseca virge.
In dolore causato a ventositate ꝛ frigiditate.
In malis dispositionibus calidis cum excoriatione.
Consolidatiuum vulnerum neruorum ꝛ capitis.
Corrosiuum.
Sedatiuũ dolorum.
Resolutiuum.
Solutiuum ventris.

De vnguentis ꝛ emplastris.

Distinctio undecima de vnguentis ꝛ emplastris. In hac vndecima parte determinat de vnguentis ꝛ emplastris que ab inuicẽ differunt. Nã ad compositionem vnguenti requiritur cera ꝛ oleum in emplastris autem non est expediens sẽp ponere oleum. fuerunt autez adinuenta emplastra ac etiam vnguenta ꝛ cum virtute ipoꝝ diutius pseuerarẽt in loco super quem administrantur. fiunt etiam quandoqz cerota que ad duriorem ꝛ solidiorem formã reducuntur q̃ vnguenta vel emplastra.

Isopus cerotũ descriptione gabrielis ad istam lrãz debet addi vnguentum isopi i. in qua ingreditur isopus hũida ꝛ sub aliis nominibus preparata reperiuntur tamẽ vsus ipoꝝ potest esse magistralis: ꝛ cõiter ista vnguenta in quibus ingreditur isopus humida et sub istis nominibus preparata non reperiuntur ɔueniunt cõiter ad duriciem et nodositates in splene ꝛ epate factas a materia dura melancolica. habent etiãz virtutem resolutiuaz virtute isopi humide que est calide ꝛ hũide ɔplexiõis in primo: lz humiditas sit maior caliditate. Alia etiam que ingrediuntur compõez istoꝝ vnguẽtoꝝ deuominatoꝝ ab isopo hũida et a cera conueniunt ad casdẽ intensiones: et ad alias que ponuntur in littera. debent autẽ ista vnguenta si cum eis fiat fricatio sup aliquod membroꝝ administrari ante assumptionem cibi vna hora bis innouando ĩ die et sub actuali caliditate et maxime temporibus frigidis et licet non fricetur sed super peciem extendantur et ponantur ad mẽbꝝ melius est cum obseruatione predictaꝝ cõditionum. Ecce litteram isopi cerotum ſm vnguentuz ꝛc. olei irini. i. de ireos rasine pini. Et dr̃ isopus hũida q̃ ẽ vnctuositas et pinguedo extracta cum artificio a lana seu a pellibus pecudũ seu similiũ animaliũ. ad differentiam isopi sicce que ẽ herba quedã calide et sicce complexiõis versus tertium gradum.

Operatio isopi hũide. i. modus ſm quẽ extrahit̃ p̃dicta vnctuositas seu pinguedo alanis ꝛc hec isopus humida per se ipsam administrata est medicina sedatiua doloꝝ in membris neruosis factoꝝ a cã frigida et ab hũore melãcolico: lenit enim et mollificat omnem duriciem. vsus tamen eius est vt plurimum admixta alijs medicinis.

Isop cerotũ descriptione filagrij: huic ẽt addendum est vnguentum isopi sicut fecimus in precedenti. tale tamen vnguentum non est in vsu potest tamen magistrales cẽ et cõueniens.

Isopi cerotum descriptione pauli huic etiam addendum est sicut prioribus quod tamen vnguentũ ſm presentẽ descriptionẽ nõ preparatur nec est in vsu. vsus tamẽ eiꝰ essz magistralis et cõueniens dispõibus positis in lr̃a.

Unguẽtuz diasinicõ ɔferens ad vlcera difficil̃ ɔsolidationis nõ est in vsu nec p̃ga

tum reperitur.

Unguentū diasinicon descriptione arabica non est in vsu.

Emplastrum arabicum non est in vsu.

Unguentum nobile relatum ad nicodemum non est in vsu.

Unguentum aliud non est in vsu.

Unguentum Ceraseos magnuz sub isto nomine non est in vsu: sed quia conformitatem et virtutez in descriptione sua ⁊ modo operationis habet cum vnguento apostolorum posito quinto canone ab auicenna tractatu vndecimo ꝙ vnguentum apostolorū est multum in vsu cuius hec est descriptio.

Recipe cere albe resine pini.aā.ʒ.xiiij. armoniaci.ʒ.iiij.oppoponaci.ʒ.ij. florum eris.ʒ.iij.aristologie longe thuris.aā.ʒ.vi. mirre galbani.aā.ʒ.iiij.bdelij.ʒ.vi.litargirij.ʒ.viiij.infundatur bdellium in aceto vini: ⁊ fiat hoc vnguentum cū duabus libris olei hoc modo pulucrizando ⁊ gummi dissoluantur ⁊ fiat vnguentum licet vtilitates ⁊ iuuamenta vti iam dictum est sint cōformia huic dicto ceraseos.

Unguentum Ceraseos paruum. Istud vnguentum non reperitur preparatum nec conformitatem habet cum vnguento apostolorum.

Unguentum Artbani magnuz.i.de pane porcino a quibusdam barbitonsoribus multum hab etur in vsu: sed ab expertis et peritis eius vsus non laudatur virtus autē eius est quia si ab ipso vngatur venter ilia ⁊ partes suminis lenit naturam ⁊ facit fluxum ventris ꝓpter acutas ⁊ fortes medicinas solutiuas que ingrediūtur eius compositionem. Unde tranlit per poros ad interiora vsqz ad intestina. vnde virt⁹ ipsaꝝ solutiua stimulat expulsiuam virtutem intestinorum ⁊ aliorum nutritiuorūz membrorum. Et si stomachus tali vnguento vngatꝰ ꝓuocat vomitum si materia est apta ꝑ superius euacuari. Recipe cucumeris asinini calide est ⁊ sicce complexiōis in quarto.

Unguentum Artbanite paruum nec ab expertis nec a presumptuosis habetꝰ in vsu nec ē tante potentie ut precedens.

Unguentum de lino quod scripsit Auēzoar nō ē in vsu.

Unguentum altbaranō hoc vnguentuz non est in vsu.

Unguentum rosatum sedatiuuz inflammationum sub hac descriptione non est in vsu.

Unguentum violatum etiam sub hac descrtptione non est in vsu nec preparatuz reperitur.

Unguentū de papauere nō ē in vsu ſm hanc descriptionem.

Unguentū basilicū magnū ſm hanc descriptōez vbiqz ab omnib⁹ habetur in vsu ⁊ ꝑpatū repitur ⁊ est cōueniēs vulnerib⁹ cōsolidandis neruoꝝ maxime ⁊ capitis cum quibus nō coniungitur mala complexio calida. Est enim conueniens mundificatiuuz vlcerib⁹ ad ipa cōsolidāda.

Unguentū basilicū minus ⁊ ē vnguentū citrinum ꝑcedens autem est nigri coloris: sub hac descriptione preparatꝰ vbiqz. Et est magis cōueniens in principio vlceꝝ neruosoꝝ et est virtute sua minoris calefactionis abstersionis ⁊ consolidationis ꝙ magnū immediate dictū.

Cerotū sandaloꝝ vltimū ad sedandum inflāmationē nō ē in vsu.

Cerotū galieni vltimū nō ē in vsu.

Unguentum de bdellio quod cōfert ad spasmū est in vsu ⁊ sic vbiqz ꝑpatū reperitur ⁊ cōfert dispositionibus frigidis neruorum ⁊ duriciei ipsorum. vnde iuuat in spasmo lōgi tpis ⁊ palisi ⁊ similibus dispōibus. Et nota ꝙ vsus cuiuslibet vnguenti: et emplastꝝ in dispōibus materialibus dꝫ eē ꝑmissa euacuatione. Recipe cāphore. alia lictera exterior dicit castorei ⁊ ē melior olei sambricini.i.de gessemino quod est calide ⁊ humide cōplexiōis aut olei de herua.i.de viola sarracenica citrina vł rubea ⁊ ē calida ⁊ sicca.

Unguentum valens similiter non est in vsu.

Unguentum philagrij ad spasmum nõ habetur.

Unguentum autem licet in partibus nostris non preparatur magistraliter tamen a quibusdam habetur in vsu ꝛ habet virtutem consimilem cum vnguento basilicõ maiori:sed est maioris calefactiõis et ẽ coloris rubei pp cinabium.

Unguentum de cerusa sub ista descriptione non est in vsu:sed vnguentũ quod vulgariter dicitur album:ab omnibus habet in vsu cuius hec est descriptio. Recipe cerusę.ʒ.ij.olei rosati quantum sufficit ꝛ fiat vnguentum in mortario ꝛ quidam addũt modicum aceti et est conueniens:ꝛ quidam addunt etiam.ʒ.i.litargirij:ꝛ est etiam conueniens qualitercunq; preparetur primum quod est sine aceto ꝛ litargirio est sine mordicatione ꝛ maxime si cerusa primo fuerit abluta cu; aqua rosata ꝛ est conueniens q buscũq; malis complexionibus calidis scilʒ a caliditate solis vel strictura calciamenti vel fricatione superflua cũ calefactione mala ꝛ cum aliquali excoriatione: sicut etiam sepe contingit in membro virili post coitu; cum feda muliere. Secunda descriptio cui additur modicu; aceti ꝛ conueniret talibus dispositionibus:non tamen multum ꝓfundis:nec in membris neruosis. Et descriptio tertia est maioris desiccationis cu; eisdem virtutibus infrigidando: ꝛ vlcera consolidando ꝛ sigillando cum quibus cõiungitur excessus male complexionis.

Unguentum siricum non est in vsu; nec preparatur.

Unguentum egipciacum magnum sepe ꝛ multum habetur in vsu ac preparatur et est coloris rubei ne ab infirmis cognoscat: propter colorem floris eris qui est viridis terrentur enim multum ex vnguento viridi quod est compositu; ex flore eris qui color remanet in ipso:quia non decoquitur: sed flos eris cum decoquitur colorem rubeum acquirit; ꝛ ideo hoc est rubeum quia flos eris decoquitur ꝛ est fortissime desiccationis ꝛ corrodit carnem additam malam et mundificat vlcera mala sordida a superflua sanie. Istud vnguentum egipciacu; qd̃ fit absq; oleo desiccationis ꝛ abstersionis ꝙ viride: sed viride est maioris corrosionis non obstante: quod componitur cum oleo quia ipsum plus ingreditur de viridi eris Est etia; magis penetratiuum ratione olei qd̃ ingredit ad ꝑtes vlceris.

Unguentum trifarmacon sub hoc nomine non est in vsu sed sub nomine vnguenti: de litargirio vsitatur et confert vlcerib⁹ cũ quibus cõiungitur mala complexo calida vnde confert scabei vlcerose et quasi generaliter omnibus dispositionibus quib⁹ cõfert primũ vnguẽtum de cerusa dictum superius et maxime.si litargiriũ lauetur cum aqua rosata cuius hec est descriptio.

Re.litargirij triti.sicut alcool.ʒ.iij.aceti.ʒ ʒ.olei rosati quantũ sufficit .Fiat vnguentũ in mortario absque cera. sicut vnguentum de cerusa dictũ superius. Fit etiam quandoq; vnguentũ de cerusa . ꝛ oleo rosato ꝑ decoctionẽ vt acquirat soliditatem maiorẽ et adherenciã aliqualẽ ad membrũ cũ applicatur s; tunc non est tante infrigidatiõis et maxime quia in eo debet addi modicũ cere. Et similiter põt fieri vnguentum de litargirio oleo rosato ꝛ modico cere.ad easdem intentiones de adherencia ad mẽbrũ et ipsius soliditate cũ predictis virtutibus non tamen cum simili infrigidatione sicut si fiat in mortario.

Unguentum alphesiricon non preparat nec est in vsu.

Confectio alphesiricon nõ est in vsu.

Confectio vnguenti sanantis vlcera antiqua non est in vsu.

Dyatesseron.i. vngueuti isopi non est in vsu.

Cerotum stomachale galieni non ẽ in vsu.

Cerotum diapente nõ habetur in vsu.

Cerotū alexandri nō ē in vsu.

Cerotum aliud eiusdem fortissimum: quod licet non sit in vsu: tamen est conueniens ⁊ magistralis ir fine quarundā disposition ū posita℞ in lr̄a.

Emplast℞ dyaquilon eius iuuamentū notum est. Istud emplastrum similitudinem habet cum vnguentis: nisi quod est solidioris substantie est multum in vsu ⁊ preparatum reperitur vbiq₃ ⁊ eius vsus est conueniens ad dissoluēdā apostemata dura et melācolica propter mucillagines ingredientes ⁊ sepe post apertionem formiculo℞ ⁊ similium apostematum approximatur ad leniēdum duriciem que remanet in eis ⁊ habet virtutem consolidatiuam vlcerum que sunt cum nodositate ⁊ duricie ꝑpter litargiriu₃ quod ingreditur ipsius compositionem vtilitate₃ etiam facit ad dissoluendum scrofulas ꝛc.

Emplastrum dyaquilon magnum non est in vsu.

Dyaquilon paruum. Istud vnguentu₃ siue emplastrum habetur in vsu ⁊ preparatum reperitur descriptione primi diaquilō ⁊ habet easdem virtutes ⁊ operationes. Et istud generaliter plus preparatur ⁊ vbiq₃ plus ꝑpatur q̄ꝫ primum.

Emplast℞ de granis.i.de baccis lauri est in vsu ⁊ vbiq₃ preparatur. Ipsum eni₃ cōfert ad omnes dolores factos ex frigiditate ⁊ ventositate. ⁊ ꝑprie cōfert dolori stomachi ⁊ vesice ventris matricis et renum siue approximatur ab extra siue p clisteria. vnde multum confert dolori colicis eleuatis ventositatibus a materia grossa flegmatica et in talibus eo multum vtimur ponendo de eo.ʒ.i.in clisteri carminatiuo ventositatis vsq₃ ad.ʒ.i.ipsius cum alijs que expediunt. Recipe ꝛc. mellis calidi.i. liquefacti quantum sufficit ad aggregandum.i.cōficiendum in panno.i.super panno. Et nota ꝙ ē mirabile ad idropisim si in tripli ci ꝑportione ponatur plus de ciperis q̄ꝫ sit ꝑportio ipo℞ nunc dicta: et ponat̄ de stercore sicco capra℞ aut vacca℞ ad pondus omnium addendo de melle quantum expedit ad formam emplastri et ē mirabile approximatum super ventrem ad ascitem et tympaniten.

Emplast℞ stomachum et epar cōfortās non est in vsu.

Emplastrum de gallia cōferens ad fluxum ventris nō habetur in vsu posset tamē magistraliter confici.

Emplastru₃ aliud de gallia similiter nō ē in vsu.

Emplast℞ relatum ad andromacū hoc etiam non ē in vsu.

Emplast℞ aliud andromaci. Istud silr̄ nō ē in vsu.

Emplast℞ sinapis mūde descriptōe democriti. non ē in vsu nec ꝑpatur: vsus tamē eius esset cōueniēs maxime in passionibus de materia frigida flegmatica in ꝑfunditate contenta: sicut i sciatica passione ⁊ hoc in declinatione. ecce litteram. Recipe aceti ficuum siccarum: ⁊ in quo ficus sicce steterunt infuse.

Emplastrum de fermento descriptione democriti nō ē in vsu magistraliter tamen posset preparari. ⁊ vsus et virtutes sunt sicut de emplastro de synapi immediate antedicto. conueniunt etiam in attrahēdo spinas et sagittas infixas in ossibus ⁊ in alijs membris: et alias consimiles operationes et virtutes habet quas ponit in littera imo et fermentum per se solum habet consimiles operationes.

Emplastrum filij zacharie non ē in vsu eius tamen operatio esset multu₃ magistralis maxime leniendo et mollificando omē₃ duriciem et nodositatem contentam in iuncturis.

Emplatrum diafinicon confortatiuum stomachi et epatis vbi preparatur: et est multe excellentie. De ipso tamen ponuntur due descriptiones quarum hec est prima: que est temperata attinēs alicui caliditati scd̄a vo ē attinēs frigiditati. Et virtꝰ huiꝰ

primi diasiniconis est principaliter confortare stomacū et epar et alia nutritia relaxata et debilitatā virtute digestiua ac ēt ɔtētiua. vnde confert fluxui cibali et epatico et in p̄dcis dispōibus communiter est vsus eius.

Et nota q̄ thomas aliter p̄parabat hoc emplastꝝ nihil tamen de nouo addendo. vel diminuendo: sed solum pondera diuersificando. io sic glosabitur. Recipe cer citrine. ℥. ij. alias. ℥. viij. olei rosa. olei nardini. a. ℥. iiij. al' lib. i. dattiloꝝ succoꝝ nūero sexaginta. vel. clx. tortularū de semi. i. panis biscocti vel assati. ʒ. v. al. ʒ. xx. deinde duobus diebus in vino odorifero fundantur. Et recipe carniū citonioꝝ nō complete decoctorum in vino pontico. ʒ. viij. al' ʒ. lxxx. et tere cum dattilis contritiōe vltia et misceantur cum croco et contundantur ī mortario: donec aggregetur. deinde supra sperge masticis olibani absinthij. romani sicci. a. ʒ. ij. s. alias. ʒ. viiij. ligni aloes macis mirre. aloes spice acacie. gallie querc⁹ ramich est compositio ex gallis et passulis calami aromatici. a. ʒ. i. alias. ʒ. ij. et iterū conterantur donec misceantur. deinde extēde super pecia et suffumiga cum xilo aloes: et postea pone super stomacho et viscera s̄m exigentiam dispōis curande et de melioribus operationibus est mastix et laudanū cū cera et oleis misceantur et siccum ceteris fiat emplastꝝ. Et quia aliquando reseruatur expedit ut mollificetur cum oleo de spica vel de mastice vel citonioꝝ s̄m exigētiā dispōis curande.

Emplastrum diasinicon descriptione Alexandri hec est secunda descriptio attinens frigiditati que vbiq; preparatur et ē in vsu et est magis conueniens diarie q̄ p̄cedens qui est fluxus precedens et maxie colericus et est cōueniens dissenterie et fluxui epatico qui fit a debilitate virtutis di gestiue cōtentiue epatis et intestinoꝝ cōfert ēt ad supsluū fluxū vel vomitū et colericā passionē et ad maliciā digōis.

Emplastrꝝ alexandrinum non est ī vsu nec preparatur.

Emplastꝝ relatū ad archistratū ē multū in vsu. et vbiq; p̄paratū repitur et ē ɔueniens ad calefaciendū stomacū epar et oīa alia mēbra nutritiua et ad subtiliādū et resoluēdū māā flegmaticas grossas in eis cōtentas et ventositates que in hijs continentur. Et confert ad idropisim tympanitem Est etiam sedatiuū doloꝝ qui fiūt a p̄dcis cāis vsus tamen ei⁹ est post digōem talīū hūoꝝ et eaꝝ aliqualē euacuatōem. Cōuēit ēt stomaco debilitato ex defectu et resolutione calidi naturalis in virtute digestiua supaddita mala complexiōe frigida. Et nota q̄ loco olei balsami sumimus oleum de spica colofonie. i. picis grece.

Emplastrum oribasij non est in vsu nec preparatum reperitur.

Emplastrum aliud oribasij similiter nō est in vsu.

Emplastꝝ de melliloto sub hac descriptione vbiq; reperitur. et eius principalis virtus et operatio est ad mollificandum et ad leniendum omnem duriciem que est in stomaco et epate et in splene et alijs nutritiuis. vnde cōfret tensionibus ipocundrioꝝ: que fiunt a ventositate reclusa. Est enī primum attinens alicui caliditati et non supflue et est resolutiuū anodinum et sedatiuū dolorum: nec accedit ad gradum caliditatis ad quem accedit emplastrum relatum ad archistratum. et ideo ab istis tanquam a leuioribus in predictis passionibus est inchoandum.

Mixtura ad vlcera sananda: hoc em plrm nō ē in vsu.

Unguentum palmeum non ē in vsu: lȝ qdā mgr̄aliter eo vtantur.

Unguentū aliud palmeum etiam non ē in vsu.

Unguentum expertum ad scabiem s̄m hanc descriptionem non est in vsu. Et hic est finis vnguentorum positorum. a me sue.

Est predicta emplastra ⁊ vngueta videdum est de quibusdā vnguētis magistralibus cōferētibus ad diuersas dispōes: ⁊ primo ad scabiē humidā cū qua ꝯiūguntur escare et cruste sicce p totū corpus cuius hec ē descriptio. ℞. terbentine lote cū aqua rosata. ʒ. ij terre cameli. ʒ. iij. ceruse. ʒ. i. litargirij. ʒ. i. s pinguedinis porci recētis. ʒ. iiij. fiat vnguētum in mortario absq; cera cū oleo rosato quantū sufficit ⁊ aceto in parua quātitate. Et si cū predicta scabie coniūgitur prurit⁹ intensus addatur sibi succi plātaginis. ʒ. iij Est eni ꝯueniēs predictū vnguētū in scabie facta ab humore colerico acuto mordicatiuo vel ab alijs humoribus adustis ⁊ salsis Et si scabies esset plus humida aqua emanaret virulentia multa addēdū esset predicto vnguento succi lappacij. ʒ. ij. sulfuris. ʒ. i ⁊ fiat vnguentū vt supradictū est. Ista etiā vnguenta diuersificari debēt ⁊ possūt ꝑm diuersas etates dispōes ⁊ tpa.

Est ⁊ aliud vnguētū magistrale cōueniens ⁊ expertū ad rupturā seu herniā intestinalē. Est eni ꝯsolidatiuū didimi dilatati ꝑ quē intestina descendūt ad ozeū seu bursā testiculoꝝ. Cuius descriptio. recipe picis naualis. aloes sucotrini: mumie ⁊ ē liquor qui emanat a corporibus mortuoꝝ sepultorū cū aromatibus odoriferis. sarcocolle. a. ʒ. iij. mirre. terbētine lapidis ematitis masticis thuris. a. ʒ. ij. boli armeni sanguis draconis a. ʒ. vi. litargirii colofonie. i. picis grece. armoniaci galbani a. ʒ. ij. cere rubee ⁊ citrine gallaꝝ scarabe glutinis piscis visci q̄rcini gipsi a. ʒ. vi. aristologie longe ⁊ rotunde a. ʒ. iij. balaustiaꝝ: psidie. i. corticū mali granati aluminis. s. scagliole a. ʒ. i. acacie. ʒ iij. sepi hircini. ʒ. i. s. cōsolide maioris ⁊ minoris ⁊ medie. a. ʒ. ij. capulaꝝ glādiū. ʒ. iiij sanguis humani recentis. ʒ. vi. oia ista incorporentur in aqua in qua pellis arietina cū tota lana succida sit ꝑ decoctionē liquefacta. psili etiā leporis contriti in multa quātitate apponātur. gūmi vero primo dissoluātur et cera postea agitentur cū spatula ⁊ pulueres predicti icorporēt cū eis ⁊ vsui reseruētur.

Unguētū ad tpa frontē ⁊ nares ad somnū ꝓuocādū cuius hētur descriptio ab auicenna prima quarti ⁊ prima tertii capitulo de soda ⁊ est hec. ℞. olei de papauere olei nenufarini a. ʒ. s. opii cassie lignee: croci a. ℈. i. fiat mixtura adinuicē absq; cera: ⁊ fiat inunctio de sero quando vadit dormitum.

Unguētū valēs in passionibus frigidis stōi ⁊ doloribus eius factis a vētositate ꝺ bilitata virtute digestiua stōi. recipe oleoꝝ absinthij nardini masticini ablutoꝝ cū vino albo subtili odorifero. a. ʒ. i. rosarū corralloꝝ gariofiloꝝ ciamomi ligni aloes macis mēte squināti a. ʒ. i. misce ⁊ fiat vnguentū cū modico cere.

Unguētū ad extinguendū supercalefactiōem renū. recipe oleoꝝ rosati ⁊ violati a. ʒ. i. sandaloꝝ alboꝝ ⁊ rubeoꝝ a. ʒ. i. rosarū coralloꝝ. se. endiuie portulace a. ʒ s. succi spuiue lactuce lactis caprini a. ʒ. s. aceti ⁊ cere modicū ⁊ fiat vnguētū.

Unguētū valēs in declinatiōe sciatice post euacuatiōes. recipe olei rutacei vulpini costini laurini a. ʒ. i. mucilaginis fenugreci et se. lini succi rute ⁊ succi agni casti calamenti a. ʒ. s. bdellij armoniaci mollificati i aceto a. ʒ. iij. castorei ʒ. ij s. laudani. ʒ. ii. piguedinis pulli a. ʒ. iii. lauri cimini pulegii: assari ana ʒ. ii euforbii: ʒ. i. picis naualis. ʒ s. sulfuris viui. ʒ. iii. fiat vnguentū

Unguentū ad interficiendum vermes ⁊ educendū eos quod ē multū in vsu premisso tamē clisteri ex lacte caprio aqua ordei ⁊ puluere zuccari si ex ipso totus venter inungatur re. olei de absinthio de amigdal amaris a. ʒ. i. succi folioꝝ persici ⁊ matricarie a. ʒ. s rosarū coralloꝝ farine lupinorū cornu cerui adusti a. ʒ. i aloes sucotrini ʒ. ii. quidā addunt de felle thaurino. ʒ. ii. ⁊

modicū aceti ⁊ cere quantum sufficit ⁊ fiat vnguentū: hoc tamen nō conueniret in acute febrientibus: sed hoc vnguentū conueniret in tali casu. Recipe olei citonioꝝ ꝺ absinthio a. ℥. i. seminis plantaginis portulace ⁊ endiuie rosarum corallorum cornu cerui vsti farine lupinorum a. ʒ. i. aloes sulcotrini. ʒ. ij. aceti parū cere quātū sufficit ⁊ fiat vnguentum. iungatur etiā premisso clisteri.

Somni prouocatiuū.
Aurium dolori.
Tussi.
Stomachum confortans.
Sedans colicam.
Prouocatiuū vrine.
Ad defedationes et cicatrices cutis
Sedatiuū doloꝝ.
Opilationū aperitiuū
Repcussiuū ⁊ infrigidatiuū
Lenitiuū ⁊ humectatiuū.
Subtiliatiuū et humectatiuum.
Resolutiuum ⁊ repercussiuū
Resolutiuū ⁊ calefactiuum

De oleis.

Stenim multiplex oleoꝝ preparatio. Hec est duodecima ⁊ vltima distinctio huius antidotarii in qua determiat de modo cōpositiōis oleoꝝ ⁊ de eoꝝ virtutibus. Fiunt eni olea quandoq; per expressionem sicut exprimitur ab oliuis amigdalis ⁊ similibus quādoq; per impressionem ⁊ virtutē quā recipit oleū ab aliqua re intrinseca secum admixta sicut quandoq; aliqꝺ materiale suscipit illud quod in alio est ꝭm speciem vt est in oleo camomillio ⁊ rutaceo Fit etiā oleum qn̄q; per sublimatiōem sicut in oleo de lateribus.

Ultimo colligitur oleū ꝑ emanationem ab aliqua re extrinseca sicut oleū balsami quod a quadā plāta emanat. Et oleum petroleum quod ut dicitur a quodā stipite fluit. Et de pluribus istoꝝ facit mentionem: et hoc est quod in littera dicendo itelligit cum dicit Est multiplex oleorum preparatio.

Oleum de amigdalis dulcibus: Illud est primū oleum quod fit ex expressione tēperate complexionis in caliditate in humiditate autem transit primū gradū ⁊ est in multum in vsu ꝑpter eius vtilitates. lenit ⁊ humectat asperitates male complexionis sicce principaliter gutturis ⁊ pulmonis linitū ab extra ⁊ per os assumptū paulatie lābendo. Sed operatio eius principaliter ē ad leniēdum partes pectoris vnde confert tussi sicce si ex ipso partes extrinsice vbi coste situantur liniātur ex eo confert etiā iuncturis exsiccatis vt podagricis euenit quando nodositates fiunt in eis ⁊ sūme confert ethicis ⁊ consumptis si spondiles dorsi et partes pectoris vngātur ex eo ⁊ maxime si cū ipso fiat permixtio olei violacei stāte febre: ethica et alia de adustis humorib⁹ corpus ꝯsumentibus.

Oleum de amigdalis amaris in caliditate ascēdit ad primū gradū cū virtute humectatiua et aliqualiter desiccatiua ꝑpter amaritudinē que est in ipsis: et ideo ē aperitiuum opilationū omnium ventositatum carminatiuum subtiliatiuum ⁊ resolutiuū vnde confert dolori aurium a materia frigida vel a ventositate ⁊ confert surditati ⁊ sibillo resoluendo ventositatē ⁊ opilationes remouendo ⁊ confert asperitati faciei remouendo lentigines in facie: ⁊ confert doloribus neruorū factis a causa frigida sed vsus eius principalis est ad dolores auriū premissa aliquali euacuatione vt ꝯuēit in egritudine qualibet materiali.

Oleum de nucibus non est in vsu nec ꝑparatum reperitur. tamen virtus eius est sicut virtus olei de amigdalis dulcibus nisi ꝙ in eo sunt quedā partes acute nitrose et salse mordicatiue in tantum ꝙ quando que nuces cōmeste vlcerant partes gingiuarum

lingue ꝛ palati: quapropter aliqualiter tendit versus ꝯplexionem calidam ꝛ siccã licet siccitas predominetur.

Oleum de auellanis non est in vsu eius tamen complexio est calida versus secundũ gradũ cũ aliquali siccitate.

Oleum de crisomulis idest de nucleis crisolimoꝝ non est in vsu sed esset conueniens omnibus dispositionibus quibus conuenit oleum de amigdalis amaris: verum est ꝙ est maioris mordicationis ꝛ apertionis ac etiam resolutionis ꝛ etiam principaliter confert ad aperiendũ emorroidas siccas vnde est sedatiuũ doloꝝ eueniẽtium in partibus illis.

Oleum de persicis. idest de nucleis persicorum non est in vsu: Habet tamen virtutes quas habet oleum de crisomulis.

Oleum de beben incidit ꝛ abstergit non est in vsu.

Oleum de herua. i. de cathapucia non est in vsu.

Oleum de carthamo non habetur in vsu.

Oleum de nuce indica nõ est in vsu.

Oleuꝫ de cerasis. i. de nucleis cerasoꝝ non est in vsu. In operationibus tamẽ conuenit cũ oleo de psicis ꝛ de crisomulis.

Oleũ de almathabel nõ est in vsu.

Oleũ de granis citri non est in vsu.

Oleum de fisticis ꝛ pineis non ẽ in vsu nec prepatũ repitur.

Oleum laurinũ quod p expressioneꝫ fit. est multum in vsu ꝛ principaliter cõuenit oĩ male cõplexioni frigide materiali ꝛ nõ materiali vnde cõfert doloribus epatis ꝛ emigranee ꝛ neruoꝝ et iuncturaꝝ factis a causa frigida. conferrt etiam dolori stomaci ꝛ dolori colico factis a consimilibus causis: vel a ventositate grossa. ẽ. n. materieꝝ grossaꝝ resolutiuũ ꝛ subtiliatiuum ꝛ quãdoqꝫ ponitur in clisterijs in cura colice facte a ventositate grossa aut a flegmate frigido ĩducente extensionem in intestinis. Est etiaꝫ conueniens ad inungendum nucam spondiles ꝛ partes mollificatas in paraliticis.

Oleum de granis viridibus ꝓducentis terbẽtinam non est in vsu.

Oleũ de stincho non ẽ in vsu.

Oleum de balsamo quod per emanationem colligitur in partibus orientalibus ẽ multum in vsu: ꝛ eius complexio est calida cum virtute aliqualiter humectatiua. Est subtiliatiuum ꝛ lenitiuum duricieruꝫ ꝛ maxime confert ad subtiliandum ꝛ remouendum vestigia turpia ꝛ cicatrices que remanent post consolidata vlcera. Est etiam penetratiuum valde ad partes ꝓfundas ꝛ cõfert omni male complexioni frigide ꝛ doloribus neruorum ꝛ iuncturaꝝ ꝛ permixtum cum alijs medicinis portat virtutes illaruꝫ ad membra intrinseca ꝛ remota. vnde permiscetur ꝛ summe confert cum medicinis vrinam ꝓuocantibus assumptuꝫ per os vl' iniunctũ ab extra in partibus renũ pectis et colli vesice. Et nota ꝙ verũ oleũ balsami colligitur tempore veris cũ planta eiꝰ scinditur et exinde emanat et sic collectum est in parua quantitate. Aliomodo accipiũtur folia et semen huius plante et per quadraginta dies in sole infunduntur in oleo oliue deinde fit expressio talis olei et tale ĩ magna quantitate ibi preparatur sed non est tante uirtutis quante est primũ.

Oleũ de granis sisami similitudinẽ habet in modo operationis cum oleo de amigdalis dulcibus non est in usu nec preparatur.

Oleũ de semine lini licet preparatur medicinaliter raro tamẽ habetur in vsu et habet similitudinem in complexione et modo operationis cum oleo de camomilla et de aneto et est anodiuum et sedatiuuꝫ doloꝝ in neruis.

Oleum de granis papaueris satis est ĩ vsu licet plus preparetur ẜm descriptioneꝫ quam ponit inferius principalis eius operatio est ad somnũ prouocanduꝫ quando causa vigiliarum est mala complexio cali

da cum ascensione vapor acutorum ad caput si ex ipso inungatur tépora nares aures ⁊ tota frons.

Oleum de semine lactuce nõ est in vsu: magistraliter tñ conueniret ad remouẽdũ malas cõplexiones calidas.

Oleũ de semine cucurbitarum melonum indorum ⁊ citrullorum non est in vsu similẽ tamẽ habet virtutẽ cũ oleo lactuce ⁊ violaceo ⁊c.

Sequitur de oleis que fiunt p impressionem et virtutẽ receptã ex admixtione rerum extrinsecarum ⁊ primo est oleũ rosatũ cõfortatiuũ membrorum in quibus ẽ mala cõplexio calida illã remittendo ⁊ aliqualiter materiam resoluẽdo si dependet ab ea.

Est enim oleum rosatum ratione rosarum aliqualiter repercussiuũ ⁊ ratione olei virtutem habet resolutiuã. Componitur autem tribus modis vt superius dictum ẽ in descriptione diamusci dulcis quare ibi recurre ⁊ aduerte q solum primus modus est ille qui habetur in vsu ⁊ qui preparatũ reperitur. Quidam antiqui oleũ lauant cum aqua fontis vel cũ aliis aquis frigidis distillatis vt plus reducant ipm ad cõplexionem frigidam.

Oleum camomillinum est benedictum ppter eius multas vtilitates nã est conueniens resolutiuũ sedatiuũ dolorum prohibitiuũ materierũ propter aliqualem stipticitatem ⁊ confortat neruos alteratos a frigiditate: confert doloribus iũcturarum ⁊ dolori colico facto a ventositate: ⁊ cõmuniter est conueniens in principio dictarum dispositionũ: quia temperate est complexionis non ascendens primũ gradum caliditatis cũ aliquali humiditate ⁊ leui desiccatione vnde ponitur inter medicinas anodinas temperatas declinans ad caliditatẽ.

Oleum violatum est frigide ⁊ humide complexionis ⁊ multũ habetur in vsu. Est enim conueniens inunctũ ab extra malis cõplexionibus calidis que non dependẽt a materia sed vsus eius est cõmuniter ad vnguendum renes ⁊ epar calefactos si secum admiscetur modicum aceti ⁊ succi lactuce ⁊ sandalorum alborum ⁊ cum modico cere fiat vnguentum. vnde sicut oleum rosatum cõuenit in malis cõplexionibus calidis depẽdẽtibus a materia cum aliquali sua stipticitate ita violatũ absq stipticitate cũ aliquali virtute lenitiua ⁊ aperitiua habet virtutem maiorem infrigidando et per cõsequẽs est conueniens ad alterandã malam cõplexionem calidam a materia non dependentem vnde maxime est conueniẽs ⁊ sic cõmuniter est in vsu cum clisteribus lenitiuis: et hoc quando queritur alteratio male cõplexionis calide febrilis.

Oleum anetinum est anodinũ ⁊ est i vsu ⁊ similitudinẽ habet in virtute ⁊ operatione cũ oleo camomillino ⁊ in his adinuicem admisceantur ⁊ non solum conuenerũt si mẽbra extrinseca ex his iuungãtur sed etiã in clisteriis administrata.

Oleũ de lilio generaliter est in vsu vbiq. Estq fortioris virtutis ⁊ operationis quã oleũ camomillinũ ⁊ anetinũ qz calidioris complexionis ⁊ sicciores q̃ illa ascendẽs ad secundũ gradũ Ipsum enĩ confert doloribus pectoris stomaci ⁊ intestinorum qui fiunt a mala complexione frigida vnde cõfert doloribus matricis ⁊ velice ⁊ pricipaliter confert dolori colico si locus ex eo inungatur vel in clisteri admisceat̃ ⁊ sicut oleum camomillinũ ⁊ anetinũ predictis dispositionibus frigidis non multũ excessiuis cõuenit in principio earũ sic et hoc oleum confectum ex lilio albo conuenit in eorum processu.

Oleum de ireos idest de lilio celesti nõ est in vsu: tamen esset maioris potentie in omnibus dispositionibus quam de lilio albo.

Oleum sambacinũ non est in vsu.

Oleum de papauere fm hāc descriptionem magis est in vsu et preparatur q̄ fm descriptionē superius dictā ꝛ h₃ oēs virtutes recitatas in superiori descriptione ꝛ est magis stupefactiuū.

Oleum de melliloto nō est in vsu virtutes tamen consimiles habet cum oleo camomillino ꝛ anetino.

Oleū de nenufare maxie preparatur et ē in vsu ꝛ in virtutibus ꝯuenit quasi cum oleo de papauere nūc dicto tamē non ē tāte stupefactionis nec somnū prouocatiuum sed alteratiuū male ꝯplexiōis calide excessiue vnde conuenit superflue caliditati renum ꝛ quasi consimilem operationē habet qualē oleū violatū sed ē maioris infrigidationis ꝛ sepe cū querimus somnū prouocare permiscemus adinuicē hoc oleū cū oleo de papauere ꝛc.

Oleū de cucurbita nō est in vsu.

Oleū de citoniis ē famosū ꝛ vbiq₃ preparatū reperitur h₃ eni virtute₃ principaliter ad stomachū ꝯfortādū ꝛ mēbra nutricationis relaxata et debilitata in virtute contentiua. habet eni sui aromaticitate virtutē digestiuā cōfortare ꝛ sui stipticitate cōfert diarrie et lientirie ꝛ maxie si cū ei admisceatur oleū masticinū aut mirtinū aut rosatū cū hūor predominās subtilis sit coleric⁹ et acutus cuius hūoris aliqualis minoratio p̄cedere d₃ ante admistratōe₃ predictoꝝ stipticoꝝ: et cōfert etiā sudori diaforetico virtutē debilitantis si fiat ex eo. Inūctio circa ptes spōdiliū et pectoris.

Oleū mirtinū ꝯuenit i operatiōibus cū oleo de citoniis sed maioris desiccationis ē multū in vsu et preparatū reperitur.

Oleū de pomis nō ē in vsu.

Oleū de emula nō ē in vsu magistralr tamē esset cōueniens ad remouēdā malam cōplexionē frigidā a quibuscūq₃ mēbris et ad confortādum musculos et neruos relaxatos.

Oleū de cinamomo nō est in vsu in virtute tñ ꝯuenit cū oleo de enula.

Oleū de sauina nō ē in vsu.

Oleū de pulegio nō ē i usu.

Oleū de ruta ē multū invsu et sic ubiq₃ prepatur ip₃ ē fortis calefactiōis et subtiliatiōis hūoꝝ grossoꝝ vnde cōiter ē in vsu i dolore colico inunctū ab extra et in clisteri administratū sed nō ē ita conueniēs in principio sicut oleu₃ anetinū et camomillinū cū a leuioribus inchoādū est. Et cōfert ad calefaciēdū mēbra neruosa infrigidata et ad aperiēdū opilationē in eis vnde maxie conuenit mollificationi et paralesi et consimilibus dispositionibus si ex eis fiat iunctio in mēbris mollificatis spōdilibus colli et nuca et sepe solo tali oleo fiunt clisteria i dolori bus colicis post principiū et liberantur.

Oleum nardinū maxime est in vsu ꝛ est benedictū ꝛ conuenit in oibus egritudibus frigidis ꝛ vētosis et proprie neruoꝝ stomachi epatis splenis renū vesice ꝛ matricis ꝛ dolori aurium ventoso ꝛ emigranee facte a causa frigida fm oēm modū administrationis vsus tamē cōius eius ē in forma linimēti per se solū vel cū aliis pmixtum in forma vnguenti additis pulueribus odoriferis ad confortandum stomachū debilitatū in virtute digestiua a mala complexione frigida positiua vel a debilitate caliditatis innate.

Oleum masticinū est multū i vsu ꝛ principaliter conuenit ad inungendū stōm p cōfortatione virtutis digestiue ꝛ contentiue: habet eni virtutē aliqualē stipticam cu₃ aliquali ꝯstrictione vnde ꝯfert fluxui ventris maxime lienterie nec est tāte calefactionis desiccationis et apertionis quāte est oleum de spica imediate dictum nā illud ē aperitiuum opilationū oium.

Oleū de storace nō ē in vsu.

Oleu₃ costinu₃ est multe calefactōis mēbroꝝ neruosoꝝ vnde principaliter confert oibus egritudinibus frigidis in eis factis ꝛ principaliter si in paralisi fiat inunctio spōdilium et colli ꝛ nuce et si ex ipso inunganť capilli facit eos tenaces ꝛ canici- m phibet

deſiccādo illā muſulentā humiditatem que eſt cā caniciei.

Oleū de alcāna nō eſt in vſu.

Oleū de mezereon nō eſt in vſu.

Oleū de ſanſuco non ē in vſu.

Oleū alaſce non eſt in vſu.

Oleum de cucumere aſinino non eſt in vſu.

Oleum de pomis citranguli non preparatur.

Oleum de croco licet non ſit in vſu: tamen conueniret omnibus diſpoſitionibus frigidis.

Oleum de piperibus non eſt in vſu eēt tamen conueniens omnibus diſpoſitionibus frigidis ſicut eſt paraliſis tremor ſpaſmus ꝛ mollificatio conferret etiā ad epilenſiam ad ſciaticum et ad dolorem iuncturarum ꝛ dorſi ꝛ matricis ꝛ maxime conueniret in vera colica facta ab humore flegmatico ventoſato et pluribus alijs diſpoſitionibus poſitis in lr̄a conueniret.

Oleum de euforbio eſt fortiſſime calefactionis ꝛ deſiccationis ꝛ eſt in vſu ꝛ ē medicina ſingularis conueniens omnibus diſpoſitionibus quibus conuenit oleum de piperibus imediate dictū ab ipſis tamen precauendum eſt in pricipio harꝫ diſpoſitionū niſi in exceſſiue frigidis.

Oleum vulpinū eſt nobile ꝛ vbiqꝫ preparatur ꝛ eſt conueniens ad omnes egritudines frigidas neruorꝫ ꝛ iuncturarum ſed non eſt tante calefactionis quātum eſt oleū de euforbio vel de piperibus vel laurinū ꝛ eſt mirabile in extendēdo decurtatos nec eius vſus prohibetur ſtatim poſt principiū egritudinum frigidarum.

Oleum de ſcorpionibus generaliter eſt ab omnibus vſitatum ꝛ dupliciter preparatur: nam quoddam eſt ſimplex ꝛ fit ſolū ex oleo de amigdalis amaris ꝛ ex ſcorpionibus ꝛ quibuſdam aromatibus aperitiuis.

Aliud eſt quod fit ex tali oleo ꝛ ex ſcorpionibus ꝛ quibuſdā aromatibus aperitiuis ꝛ calidis ꝛ vtriuſqꝫ modi hic ponūtur deſcriptiones. Primū eſt quod ē ſimplex plus attinet frigiditati ratione ſcorpionum ſed ſecundū plus attinet caliditati ratione aromatum ꝛ vtrūqꝫ eſt aperitiuū ſubtiliatiuum vrine et lapidis fractiuū in renibus ꝛ viſcera inunctū ab extra iuxta renes ꝛ iuxta collum veſice ꝛ petinis: oleum tamen de ſcorpionibus compoſitū eſt efficacius ſimplici oleo ſimiliter ꝛ per ſyringam aliqd eorum impoſitum per virgā prouocat vrinā ꝛ ſubtiliat ac frangit lapidem in veſica ꝛ p̄dictas operationes efficiunt ex ipſorꝫ complexione ſed non tantum ex hoc immo etiam a proprietate ſpecifica ꝛ forma.

Oleū de ranis non reperitur preparatū vſus tamē eius eſſet magiſtralis ad ſomnum prouocandum ꝛ ꝓhibendū fumos calidos ad caput aſcendentes.

Oleum de ouis non eſt in vſu conferret tamen omnibus diſpoſitionibus cutis etiā remouendo lentigines.

Oleū de frumento nō eſt in vſu eſſet tamen lenitiuū ꝛ humectatiuū oīum aſperitatum cutis que fiunt a ſiccitate.

Oleum de ſinapi non eſt in vſu.

Oleū de iunipero non eſt in vſu.

Oleum de fraxino non eſt in vſu.

Oleū de gagatis. gagates eſt lapis coloris nigri leuis ſtans ſuper aquas ꝛ reperit̄ in india nō eſt in vſu.

Oleū de fraxino aliud nō eſt in vſu nec preparatur.

Oleū philoſophorꝫ ē magne efficatie ꝛ virtutis denoīatur a philoſophis.

Oleum de lateribus ꝛ ſolū a quibuſdā hr̄ in vſu ꝛ ibi mgr̄aliter preparatū repitur ꝛ modus cōpoſitōis ē nā recipiunt̄ fruſtra parua nouorꝫ laterū ignita et pluries extinguūtur ī oleo oliuarū demū p̄dicta fruſtra cum oleo ad alembicum ponuntur ſic

distillando ⁊ oleum distillatum quod ē sub tilissimus in complexione et virtute ⁊ ponitur cum oleo balsami: et habet consimiles operationes et sepe loco eius assumim⁹ tale oleum. Et hic est finis duodecime distinctionis et tocius antidotarij Mesue.

Explicit expositio Expositori Georgij de honestis de Florentia sup antidotario Mesue.

Somni puocatiuum
In catarro frigido
Pro catarro calido
Pro epilensia.
Pro alienatione
Sternutatoria
Cordiale.
In dolore auris
Epaticum
Pro colica
Dissinteria
Suppositoria acuta
Pestilencie

Sequitur de Saccellis caput purgantibus Epithimatibus et clisteribus.

Saccellis capitale in caliditate nō modicū intensum. Recipe florum rosarum florū camomille sticados maiorane macis nucismuscate calamenti thuris gariofilorum. añ. ʒ. iij. fiat puluis subtilissim⁹ et in panno lineo fiat sacculus rotundus et calefiat ad fumū thuris aut croci aut Cinamomi et ieiuno stomacho ponatur super caput et est ɔueniens ad desiccandum materias catarrales descendentes ad partes gutturis et pectoris. Et est calefactiuum male complexiōis frigide cum materia et sine materia ipsius capitis premissa aliquali euacuatione et tale saccellum multum est in vsu. nā inter alios duos tenet medium.

Saccellum aliud capitale intensiōis caliditatis quaȝ supradictum et est magis cōueniens in passionibus capitis de materia multe frigiditatis. vnde confert hijs qui in somno ꝓfundantur et apopleticis premissa euacuatione corporis si est possibilis Recipe rosarum florū camomille sticados maiorane nucismuscate piperis nigri et longi. Nigelle iuniperi. añ. partes equales. quidā addunt de fimo columbino et esset conueniens in catarro grosso et multum frigido: illum subtiliando resoluendo et desiccando fimus columbinus ascendit ad gradum tertium caliditatis.

Saccellū aliud capitale ad aliqualē tēdens frigiditatē cōferens catarro subtili calido. vnde cōfert ad malā cōplexionem calidam capitis: et ad superfluas vigilias a tali mala ɔplexione prouenientes: vel a flegmate salso fluido et subtili. Recipe rosarum florum camomille sticados nucismuscate violarum florum nenufaris corticum citri mirti sandalorum vtriusqȝ corticum papaueris albi añ partes equales fiat sacculus et fiat suffumigatio cū thure et aqua rosarum. Inunctio ad caput in principio alienationis in febrientibus acute. Recipe succi lactuce vel semperuiue. ʒ. vi. olei rosati recenter facti. ʒ. v. alias. ʒ. aceti parū misce et pecia madefacta in eo ponat̄ ad frōtem. Item inunctio posita supra in sirupo de papauere. Item vnguentum populeon.

Sternutoria que cōmuniter sunt in vsu: fiunt ex elleboro albo puluerizato vel ex pipere nigro attracta per nares in parua quātitate m̄.

Caput purgia que cōmuniter sunt i vsu ⁊ primo leue factū ex aqua ⁊ aqua sausuci distillati sub actuali caliditate per nares attracta forti⁹ vero fit ex succo radicū sicle. i. blitis. ⁊ istū ē satis acutū ⁊ mordificatiuus

attrahit enim materias flegmaticas conten tas in capite ⁊ cerebro ꝑpter caliditatē ⁊ acuitatem que est in cortice extrinseco forti tis vero ⁊ tertio fit ex succo adamis .i. pa nis porcini ⁊ est acutissimum valde: ⁊ due aut tres gutte sufficiunt ad hoc capite po/ steriora declinante ꝑpter eius acuitatem: aut mordicationem. Et si duo licinia sub/ tilia longitudinis trium digitoꝝ ex ipo in naribus imponant statim sternutationeꝫ ꝓ uocant cū euacuatione vincositatū acetosa rum ⁊ flegmaticaꝝ in copia magna q̄ lon go tp̄e durant. Est ⁊ aliud sternutoꝝ siue caput purgiū mediū in virtute inter illa iaꝫ dicta aqua vitis. Et nota regulariter ope rando semꝑ debent fieri stomacho vacuo existente a cibo ⁊ mundificato corpe cū me dicina solutiua.

Pomū odoriferꝝ ꝓ tp̄e pestilēcie spāli ter adinuentū ⁊ principaliter. ℞.laudani ʒ.i.ſ.Storacis liquide.ʒ.iij. beben. albi. ⁊ rubei rosaꝝ rubeaꝝ.a.ʒ.iiij. mirre folio rum rute gariofiloꝝ.a.ʒ.i.ſ. sandaloꝝ al boꝝ rubeoꝝ ⁊ citrinoꝝ.añ.ʒ.iij. camfore. ʒ.ij.ligni aloes calami aromatici succi vale riane.añ.ʒ.i.ſ.musci ambre.a.ʒ.ſ. corticū citri.ʒ.i.confice cū aqua rosata ⁊ succo bu glosse vel mellisse cuꝫ modico muluatici fa cti pulueribus de omnibus suprascriptis ⁊ bene incorporotis ut decet.

Distillatio olei buliti in cepe ꝯcauo olei dico de amigdalis amaris ꝯuenit dolori auris facto a causa frigida viscosa vel fri gida ventosa ⁊ anodinum ibi cōueniens est distillatio pinguedinis pulli cum modico croci.

Epithima cordiale tempatū ꝯuenit in debilitate virtutis vitalis cor principaliter ꝯfortando spūs puros ac clares faciēdo ca liditatē supfluam remittendo ⁊ maxime in dispōibus pestilentie ⁊ venenosis ⁊ in febri entib⁹ febribus acutis intēsiue caliditatis: ⁊ vsus eius debet esse premissa euacuatiōe ꝯuenīēti. ℞.aq̄ buglosse mellisse.a.ʒ.ii ij.aque rosat.ʒ.viij.vini albi odoriferi. ʒ. ij.sandal alboꝝ ⁊ rubeoꝝ.añ.ʒ.ſ.rosaruꝫ coralloꝝ et rubeoꝝ corticū citri beben albi bi et rubei sirici tincti in grana ossis de cor de cerui.a.ʒ.i.croci cinamomi gariofiloꝝ xiloaloes.a.ʒ.ſ.ambre.℈.i.Et quidaꝫ ad dūt modicū musci:sed non est ꝯueniens in dispōe frebrili misce et cū panno tincto in grana sub tepida caliditate ponitur supra mamillā sinistrā.

Epithima cordiale frigidū magis ꝯuēi ens in febribus intensiue calidis et veneno sitatibus. Recipe aquaꝝ buglossis mellisse Endiuie.a.ʒ.vi.aque rosat.ʒ.v.rosaꝝ ca ralloꝝ corticū citri ossis de corde cerui siri ci tincti i grana.a.ʒ.i. croci Cinamomi ga riofiloꝝ xilo aloes.a.℈.i.Campbore.℈.ij. misce et vtetur ut supra.

Saccellū cordiale ꝯueniēs in suprascri ptis dispōibus. Recipe sandaloꝝ alboꝝ et rubeoꝝ.añ.ʒ.ij.Floꝝ buglosse boraginis mellisse.a.ʒ.i.beben albi ⁊ rubei corticini citri sirici tincti in grana ossis de corde cer ui.añ.℈.ij.croci Cinamomi gariofiloꝝ xilo aloes.añ.ʒ.ſ.ambre.℈.ſ.Et quidā addūt modicū musci fiat puluis subtilissim⁹. Et imponatur in sirico tincto in grana ad for mam sacelli.⁊ tale sacellū cuꝫ infusione aq̄ rosat.⁊ vini odoriferi diutius potest retine ri super cor ⁊ tale ē magis cōueniens tussiē tibus ⁊ habentibus pectus strictum regula riter operando quam epythimita.

Epithima.i.epaticū ꝯueniēs supflue ca lefactioni post corpoꝝ euacuationē ⁊ ante cibi assumptionem. Recipe aque Endiuie ʒ.x.aque rosate.ʒ.iiij.aceti vini albi.ʒ.i. sandal alboꝝ ⁊ rubeoꝝ.añ.ʒ.ſ.rosaꝝ ca rallorum spodij.añ.ʒ.i.misce ⁊ fiat epithi ma cū pano lineo.

Utimur tamen quandoqꝫ post superflu am calefactionem epatis hoc vnguento pre misso epithimate ⁊ facta condecenti abster sione. ℞.olei violati multociens cū aqua endiuie abluti.ʒ.ij.aceti vini albi.ʒ.ſ. suc ci lactuce.ʒ.i.sandaloꝝ alboꝝ.ʒ.i. rosaꝝ koralloꝝ Spodij.añ.ʒ.ſ.fiat vnguentum

molle cum modico cere. Clistere autem conueniens epilensie apoplexie torture oris ꝛ spasmo ac paralisi factis a materia frigida. ℞. anisi feniculi ameos cartami cētauree florum camomille agarici. a. ʒ. ij. vsqꝫ ad quatuor. fiat decoctio sufficiens ꝛ colature addatur ierepigre. ℥. i. mellis cōmunis. ℥. ij. benedicte. ℥. ss. olei cōmunis ꝛ salis quantum sufficit. Et quandoqꝫ loco agarici assumimus de turbith ꝛ cum querimus magis acuere predictum clistere vigorādo in decoctione ponimus quādoqꝫ ad. ʒ. iij. de pane porcino. Et quandoqꝫ addimꝰ decoctioni. ʒ. i. coloquintide. sed hoc iudicio periti medici delinquitur secundum necessitatem.

Clistere conueniens in colica a flegmate viscoso ventosato. Recipe decoctionis blitis malue flor camomille anisi feniculi ameos. Carui cartamen centauree paritarie. a. partes equales ierepigre benedcē aā. ℥. i. mellis cōmunis. ℥. i. ss. olei cōmunis ꝛ salis quantum sufficit. Et quando querimus maiorem euacuationeꝫ addimus predicto clisteri agarici. ʒ. ij. ꝛ loco olei cōmunis ponimus oleum camomillinuꝫ anetinū vel rutanum. Et quandoqꝫ loco benedicte ponimus electuarium Jndum vsqꝫ ad. ʒ. sex.

Clistere vltimuꝫ magistrale in processu colice a flegmate ventosate. Recipe anisi feniculi florum camomille ameos Cimini carui seminis aneti. aā. partes equales contundantur ꝛ fiat decoctio in ciatis tribus olei cōmunis ꝛ ciatis tribus aque fontis vsqꝫ ad consumptionem predicte aque ꝛ facā expressione imponatur predictum oleum ꝛ est optimum.

Suppositorium satis acutuꝫ fit ex melle ꝛ benedicta. aā. partes equales: vel ex iera salis gemma modicum acutius vero fit si addatur. ʒ. i. agarici vel de turbith: cum querimus aliqualem euacuationem humorum flegmaticoꝝ. Acutissimum vero fit si addatur. ʒ. i. coloquintide ꝓ rusticis vero fit ex stercore muris puluerizato cuꝫ melle cōmuni ꝛ modico salis.

Ultimū suppositoriū valens in tenasmone quo debeet vti cū filo ut post medietateꝫ hore extrahatur ꝛ ut maxie valet in dissenteria ꝓuocando somnū sensum obtundēdo Recipe corticū thuris mirre gūmi arab. muniue. a. ʒ. ij. opij. ℈. iiij. Et cū vitello oui ꝛ melle violato fiant suppositoria.

Sequitur tractatulus valde vtilis de aqua ordei et de modo faciendi ptisanam ſm cōmunē modū practicantiū.

Quā ordea

a ceā diligēter et cōmode cōponere volenti pauca. hec prius annotanda ꝓpono. Primum aque electionē. Secūdū ordei quoqꝫ electionē. Tertiū an ordeū in decoctione positum fractum esse debeat Quartū vtꝝ ordeū depilatū esse debeat. Quintū qualis debet eē ꝓportio aq̄ ad ipsuꝫ ordeū. Postremū ad quā pteꝫ reduci debeat ipsa aqua ordei.

Ad primū igitur fontiū aquas eligēdas esse censeo. quoniā alijs pstant aquis. Longeqꝫ a doctoribꝰ nostris extolluntur ꝛ maxime a dn̄o Mesue. Nec nō a principe nostro Auicenna secunda primi. aqua tamen padi etiam optima est.

Ad secūdū scire debes ꝙ ordeū illud ē meliꝰ ꝙ citius intumescit cū aqua infusum steterit teste. Salieno nostro pgameno primo regiminis acutoꝝ cōmēto ꝛ nono. nam faciliorem decotionē arguit.

Jnsup ordeū debet esse mediū inter nouū ꝛ antiquū sup quo nō ceciderit aliqd de odorē corrupto ꝛ extraneo. fueritqꝫ seruatū in loco aeris liberi: nec nō etiaꝫ maturitate sua perfectum. Sed dubitares vtrū sit melius an grossum vel subtile.

Nō d'aqua ordei

Aqua fontis

ordeū meliꝰ qd' citiꝰ ī aq̄ [illegible]

Dico q grossum melius existimatur per Azarauium virum laude clarissimu3 vex teste Mesue capitulo d aqua ordei subtile ordeū iudicatur esse melius.

Ad hanc igitur tollendam ambiguitatē dico breuiter q in aqua ordei multam vel paucam humectationem querere possum⁹ Quod si paucam humectatione3 querim⁹ subtile ordeum magis grosso eligendū esse censeo. Si vero maiorem querimus hūe ctationem grossum certe melius fuerit qua3 subtile. quoniam ordeum grossum humidi us esse videtur in complexione. quod argui potest ex eius grossicie ⁊ corpulentia. hic d secundo. Ad tertium q ordeum frangi debeat patet p dominum Isaach in dictis suis pticularibus vbi ait. Confrangat ordeum. Et per Azaranium libro. xvi. dicentē molatum vel pistum sit ordeum in lapideo mortario. In eadem est sententia dominus Haliebas tertio theorice. In contrarium autem est Auenzoar dicens q ordeum frā gunt longinquu3 nempe a via veritatis sūt Similiter Auerroys colligit quinto. Ad hanc dubitationem tollendam scire debes Quod si ordei aquam magis nutritiuam facere volueris q̄ medicinalem siue alteratiuam. ordeum accipias confractum: quoniam magis de eius substantia in aquam ingreditur. Si autem aquam minus nutritiuā magis vero medicinalem atq3 alteratiuam abstersiuamq3 optaueris ordeū ebulire facias integrum. vnum tamen scito q cū nōnulli doctores ordeū frangi precipiunt q rumpatur minime intelligunt. sed q pistet ita vt cortex ab eo separetur: ⁊ hoc modo intellexit Isaach. Ad quartum cum q̄ ritur vtrum ordeum debeat depillari: vel non. Dico q si multam queris abstersione3 ordeum debes cum panno aspero leuiter fricare. Si vero ordeaceam habere volueris ad sitim mitigandam asperitatemq3 leniendam. nec non inflammationem extinguendam ordeu3 ab vtroq3 cortice integre mundum habeas: sicq3 multominus abstersiua erit. Uerum hec ordei aqua magis humectat pectus ⁊ pulmonem lenit. etiam precordia humectat. Prima tamen abstersionis causa multo plus abluit ⁊ opilationes aperit q̄ hec secunda. Quantum ad q̄ntum qualiter sit aque pportio ad ipsum ordeum. De hoc varias opiniones inuenio. Nam textus est principis prima quarti capitulo proprio aquam debere esse vigeculam ad ipsum ordeum. s. aque partes. xx. ⁊ ordei partem vnam. Idem asserit ipse mesue. In eadem est sententia Auerroys colliget quinto. Haliebas vero istis cōtra dicere videtur. Nam quinto Theorice docet nos accipere vna3 ordei partem ⁊ aque tres. Isach autem in particularibus dietis decem partes aque ⁊ ordei vnam accipere iussit. Et Auēzoar partes aque. v. ordei vero vnam. Ad hec dici potest q si aquā ordei multam humectatiuā lauatiua3. nec nō infrigidatiuam adamaueris illa3 facer potes per multam aque quantitatem ⁊ ordei paucam: ⁊ etiam per breuem decoctionem hec aqua nempe optima erit hijs qui luxuriosi sunt. nam illo2 caliditatem reprimit. Quod si magis abstersiuam nutritiuamq3 sequi volueris cum maiori fiat ordei quantitate: ⁊ aque minori longioriq3 decoctione

Sane doctores predictos discordes fuisse arbitror ob corporum febricitantium diuersitatem: nec non climatum siue regionum etatumq3 quelibet. quemlibet tamen illorum verum dixisse existimo. Moderni ores tamen medici principem Auicennam vna cu3 Mesue ceteris post habitis sequūtur. Postremo videndum est ad quam partem reducenda sit ipsa ordei aqua. de hoc quoq3 inter viros doctos discordia reperitur. Auicena enim quarta primi inquit ad quintam reducatur partem Mesue vero ad medietatem vel duarum partium cō sumptionem. Et ipse Isach ad vnam partem. Hec difficultas solui potest sulutione quinti dubij: Hec de ordeacea breuiter dicta sunt.

Nunc vero te deduco ad acutu3 practicũ quo moderni medici vtuntur. Rec. ordei prescripti ⁊ prepati ut in supioribus diximus ſm intentiõem quam babueris ptem vnam. aque vero partes viginti. verbi grã. xx. ℥. aque. ⁊ vnam ordei. ⁊ sic de quolibet pondere alio. stet tamen prius ordeu3 in aqua p quatuor boras infusum postea ponas in olla noua ⁊ munda. ⁊ facias cum igne claro ⁊ suaui ipsam feruere primã abiciendo spumã ⁊ ſm q̃ tua erit intentio in portando ordeaceam illam tantum bulire facias. vt in prioribus dictũ. postea remoue ab igne ⁊ colla. ⁊ in vase bene loto repone. atq3 ipsa postmodum vtaris.

Sequit̃ modus faciendi ptisanã ordei.

Accipe farine ordei cocleraria duo: ⁊ ponuntur in scutellis duabus aque fontis clare ⁊ omnia simul ponuntur ad ignem: ⁊ dimittitur bulire lento igne. semper tamen cum cocleari miscendo illam donec spicescat ⁊ amittat odorem farine: tunc enim est cocta ⁊ de ea datur infirmis ſm exigentiã in moribus acutis.

Alius modus est ut accipiatur ordeu3 bonum. s. non antiqnum: ⁊ excorietur vsq3 ad corticem interiorem cum panno lineo ⁊ aspero deinde tale ponatur in aqua ⁊ dimittatur bulire vsq3 ad crepaturam satis itensam. ita. s. q̃ illa aqua in qua est aliqualiter spicescat. deide accipitur illa aqua cũ illo ordeo ⁊ sic crepato: ⁊ ponitur supra tamisium supra quod dimittitur colare paulatim. postea de illa colatura accipit ⁊ dat̃ infirmo. ⁊ talis appellatur ptisana collata

Si autem tale ordeum sic positum supra tamisiu3 manibus conculcetur ⁊ exprimatur donec descendat grossum per tamisium tunc talis colatura sic descendens appellatur ptisana ordei non collata. s. manibus expressa: ⁊ talis etiam datur infirmis acutis egritudinibus: vt pleuresi causonizãtibus ⁊ huiusmodi: et ista secunda est mirabilior prima: quia est grossior et grossioris substantie q̃ si prima. Sed primus modꝰ faciendi ptisanam est magis in vsu.

Explicit vtilis expositio Xp̃ofori Georgii de honestis Florentini super antidotario Mesue cu3 tractatu de aqua ordei. Et de modo faciendi ptisanam ſm cõmunem modum practicantium diligentissime emendata. Impressa in Inclyta ciuitate Bononie per Henricum de Harlem et Johannem valbeck. socios. Anno domini. M.cccc.lxxxviij. die. xv. Aprilis.

Registrum chartarum

a	pnocare.
Primum vacat.	brorum
preclarissimi.	f
cũ medicina	passionibus
b	declarata
sos comederit	Sermo
vel aqua	g
in apothecis	enim trociscis
c	pter hoc
Dyanisum	h
bus confert	Pillule
cium commixtione.	Pillule
d	le ppter
nus in	i
in vsu	Vnguenta
liter vbiq3	lingue
e	Oleum
Vltimo.	